

Lapin matkailun kumulatiiviset aluetalousvaikutukset- selvitys

LAPIN LIITTO

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

TIIVISTELMÄ

- Tämän Lapin matkailun aluetalousselvityksen tavoitteena on kuvata Lapin matkailun toteutuneet aluetalousvaikutukset ja nostaa ymmärrystä Lapin matkailun merkityksestä maakunnallisella ja seutukunnallisella tasolla.
- Matkailuklusteri on Lapissa merkittävä elinkeino. Matkailuklusterin osuus Lapin yritysten liikevaihdosta oli 7 % vuonna 2019. Lapin työvoimasta matkailuklusteri työllisti 15 % vuonna 2019.
- Matkailuklusterin liikevaihto on lähes nelinkertaistunut vuodesta 1995 vuoteen 2019 ja monissa seutukunnissa kasvu on ollut vielä tästäkin suurempaa. Liikevaihdon kehityksen perusura on Lapissa ollut 5 %, eli keskimäärin liikevaihto on kasvanut 5 % vuodessa vuodesta 1995 vuoteen 2019.
- Matkailun merkittävyyttä korostaa vertailu mineraaliklusteriin. Vaikka mineraaliklusterin liikevaihto on Lapissa suurempi kuin matkailun, työllistää matkailuklusteri enemmän henkilöitä.
- Matkailun toimiala on toipunut nopeasti aiemmista kriiseistä ja toipuminen myös koronakriisistä on nyt käynnissä. Selvityksen osana on laadittu myös skenaariotyökalu Lapin matkailun kehityksen ja tulevien aluetalousvaikutusten ennakkoinnin mahdollistamiseksi.
- Skenaariotyökalulla laadituissa tulevaisuuskuvissa tulee esiin Lapin matkailu merkitys myös tulevaisuudessa. Matkailuklusterin liikevaihto kasvaa mallin mukaan miljardista eurosta yli 1,7 miljardiin euroon vuoteen 2030 mennessä. Matkailun merkitys on suuri kaikissa Lapin seutukunnissa vuoteen 2049 asti ulottuvissa pitkän aikajänteen ennusteissa.

Sisällys

Tilaaja ja työn tavoitteet

Selvityksen laatiminen ja keskeiset käsitteet

Matkailun kehitys Lapissa 1996–2021

Matkailun aluetaloudellinen kehitys 1995–2020

Matkailun aluevaikutusten tulevaisuusskenaariot

Johtopäätökset

Tilaaja ja työn tavoitteet

- VÄLKKY – vähähiilisyyden ja taloudellisesti kestävä kehityksen edistäminen Lapin matkailussa - hankkeen toimeksiannosta toteutettiin vuonna 2021 Lapin matkailun elinkaaristen aluevaikutusten selvitys.
- VÄLKKY-hankkeella halutaan edistää vähähiilisyyden ja taloudellisen kestävyys tavoitteiden toteutumista Lapin matkailussa. Hanke edistää YK:n kestävä kehityksen tavoitteita auttamalla matkailualueita ja -yrityksiä löytämään ja ottamaan käyttöön tehokkaita toimenpiteitä päästöjen vähentämiseksi. Hankkeessa haetaan keinoja, joilla matkailuyritykset voivat edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja vahvistamalla julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta kierrätyksessä ja ilmastotyössä. Hankkeen avulla matkailu tuo oman panoksensa kuntien ja yhteisöjen kestävyys. Hankkeen tavoitteena on edistää Lapin matkailun vähähiilisyyttä ja kestävyys talouden näkökulmasta.
- Aluetalousselvityksen tavoitteena on:
 - Lapin matkailun toteutuneiden aluetalousvaikutusten kuvaaminen
 - Lapin matkailun tulevia aluetalousvaikutusten ennakkoinnin mahdollistaminen
 - Nostaa ymmärrystä Lapin matkailun merkityksestä maakunnallisella ja seutukunnallisella tasolla
- Tuloksia voidaan hyödyntää elinkeinorakennetta koskevissa tulevaisuuden ratkaisussa ja toimialojen yhteensovittamisessa. Selvitys on laadittu tukemaan kestävä matkailun kehittämistä Lapissa. Visit Finlandin määritelmän mukaan ”Kestävä matkailu on matkailua, joka huomioi nykyiset ja tulevat taloudelliset, sosiokulttuuriset ja ympäristölliset vaikutukset siten, että matkailijoiden, matkailuyritysten, matkailukohteiden, ympäristön ja paikallisväestön tarpeet on huomioitu nyt ja tulevaisuudessa.” (Visit Finland, 2022)

Selvityksen laatiminen ja keskeiset käsitteet

Matkailun aluetaloudellinen tilinpito ja matkailuklusterin
määritelmät

Matkailuklusterin toimialaluokat ja matkailun liitännäistoimialat

Mineraaliklusteri ja klusterin toimialaluokat

Arvioinnin näkökulma ja toteutustavat

Tietolähteet

Matkailun alueellinen tilinpito ja matkailuklusterin määritelmät

- Tässä selvityksessä on hyödynnetty matkailun alueellisen tilinpidon taustatietoja ja määritelmiä.
- Matkailun alueellinen tilipito on satelliittitilinpito, joka kuvaa tiettyä sektoria koko kansantaloudesta.
- Tässä selvityksessä käytetyt toimialamääritykset pohjautuvat OECD:n toimialaluokitukseen, mihin myös Suomessa käytettävä toimialaluokitus perustuu.
- Tässä selvityksessä käytetään pääosin matkailuklusterin toimialaluokkia. Aluetalousvaikutusten käsittelyssä (kalvoissa 93–94) huomioidaan myös matkailuklusterin ja liitännäistoimialojen merkitystä.
- Matkailuklusterin tiedot esitellään seuraavien toimialaluokkien mukaisesti:
 - Majoitus
 - Ravitsemistoiminta
 - Ohjelmapalvelut ja matkanjärjestäjät
 - Vuokraus- ja liikennetoiminta
- Tilastokeskuksen aineistossa ei ole täysiä aikasarjoja kaikista toimialoista, joten vuokraus- ja liikennesektorin luvuissa on mukana niiden yritysten liikevaihto, joka ei ole eroteltu majoitukseen, ravitsemistoimintaan tai ohjelmapalveluihin. Tämä mahdollistaa aikasarjat vuodesta 1995 vuoteen 2020 seutukunnittain.
- Matkailun ydinklusteri sisältää matkailulle tyypilliset toimialat. Matkailulle tyypilliset toimialat ovat sellaisia, joissa matkailukulutuksen osuus kysynnästä on hyvin merkittävä, tyypillisesti välillä 20–100 prosenttia.
 - Keskeiset matkailulle tyypilliset toimialat ovat majoitus-, ravitsemis-, henkilöliikenne-, matkatoimisto, kulttuuri-, urheilu- ja virkistyspalvelut.
- Matkailun laaja klusteri sisältää lisäksi
 - Liitännäisiä tuotteita ovat vuokraus ja leasingtoiminta ja henkilöliikenne ja liikennettä palveleva toiminta. Näihin tuotteisiin kohdistuu jonkin verran matkailukulutusta, mutta pääosa niiden kysynnästä muodostuu ihmisten tavanomaisen elinpiirin sisällä tapahtuvasta liikkumisesta.
- Matkailun alueellisessa tilinpidossa huomioidaan lisäksi
 - Liitännäisiin tuotteisiin kuuluu polttoaineiden kauppaan liittyvät toimialaluokat
 - Ei-ominaisiin tuotteisiin kuuluvat kaikki muut kulutustuotteet, joista ylivoimaisesti merkittävin on vähittäiskauppa. Matkailijoiden tekemät ostokset kirjataan tähän luokkaan.
- Matkailuklusterin toimialaluokat on kuvattu tarkemmin seuraavalla sivulla.

Matkailuklusterin toimialaluokat ja matkailun liitännäistoimialat

Tässä selvityksessä matkailutoimialan määrittelyssä on käytetty Tilastokeskuksen TOL 2008 -toimialaluokittelua. Matkailun ydinklusterin toimialaluokat on esitetty alla:

55 Majoitus

- 551 Hotellit ja vastaavat majoitusliikkeet
- 552 Lomakylät, retkeilymajat yms. majoitus
- 553 Leirintäalueet, asuntovaunu- ja matkailuvaunualueet
- 559 Muu majoitustoiminta

56 Ravitsemistoiminta

- 561 Ravintolat ja vastaava ravitsemistoiminta
- 562 Ateriapalvelut ja muut ravitsemispalvelut
- 5630 Baarit ja kahvila

Ohjelmapalvelut ja matkanjärjestäjät

- 79 Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta, varauspalvelut
- 791 Matkatoimistojen ja matkanjärjestäjien toiminta
- 799 Varauspalvelut, matkaoppaiden palvelut ym.
- 90 Kulttuuri- ja viihdetoiminta
- 93 Urheilutoiminta sekä huvi- ja virkistyspalvelut
- 9321 Huvi- ja teemapuistojen toiminta
- 93291 Hiihto- ja laskettelukeskukset
- 93299 Muualla luokittelematon huvi- ja virkistystoiminta
- 96 Muut henkilökohtaiset palvelut
- 96040 Kylpylaitokset, saunat, solariumit yms. palvelut

- Matkailun laajaan klusteriin sisältyy ydinklusterin lisäksi seuraavat toimialat

Vuokraus- ja leasingtoiminta

- 7711 Autojen ja kevyiden moottoriajoneuvojen vuokraus ja leasing
- 7721 Vapaa-ajan ja urheiluvälineiden vuokraus ja leasing
- 7734 Vesiliikennevälineiden vuokraus ja leasing
- 7735 Ilmaliikennevälineiden vuokraus ja leasing

Henkilöliikenne ja sitä palveleva toiminta

- 491 Rautateiden henkilöliikenne, kaukoliikenne
- 4932 Taksiliikenne
- 49399 Muualla luokittelematon muu maaliikenteen henkilöliikenne
- 501 Meri- ja rannikkovesiliikenteen henkilökuljetus
- 503 Sisävesiliikenteen henkilökuljetus
- 511 Matkustajalentoliikenne
- 5221 Maaliikennettä palveleva toiminta
- 5222 Vesiliikennettä palveleva toiminta
- 5223 Ilmaliikennettä palveleva toiminta

- Matkailun aluetilinpäädossa huomioidaan lisäksi ja tässä selvityksessä ne ovat mukana kalvoissa 93–94

Matkailulle liitännäiset toimialat ovat

- Polttoaineiden tukkukauppa, TOL 51511, 51512 ja 51519
- Polttoaineiden vähittäiskauppa TOL 50501 ja 50502

Matkailulle ei-ominaiset toimialat ovat

- Tukkauppa TOL 51, pois lukien 51511, 51512, 51519
- Vähittäiskauppa TOL 52

Mineraaliklusteri ja klusterin toimialaluokat

- Mineraaliklusteri on Suomessa määritelty toimialan keskeisten sidosryhmien toimesta(työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, ympäristöministeriö, Geologian tutkimuskeskus, Kaivosteollisuus ry, Teknologiateollisuus ja Lapin ELY -keskus). (Lähde : Valtioneuvoston kanslia, 2020)
- Mineraaliklusteri pitää sisällään TOL 2008 -toimialaluokituksen mukaiset toimialat kaivostoiminta ja louhinta (pois lukien turvetuotanto), metallien jalostus sekä kaivos-, louhinta- ja rakennuskoneiden valmistus.
- Mineraaliklusterin toimialaluokituksen mukaiset toimialaluokat vuodesta 2008 ovat
 - 072 Värimetallimalmien louhinta
 - 081 Kiven louhinta, hiekan ja saven otto
 - 089 Muu mineraalien kaivu (pl. turvetuotanto)
 - 099 Muu kaivostoimintaa ja louhintaa palveleva toiminta
 - 241 Raudan, teräksen ja rautaseosten valmistus
 - 242 Putkien, profiiliputkien ja niihin liittyvien tarvikkeiden valmistus teräksestä
 - 243 Muu teräksen jalostus
 - 244 Jalometallien ja muiden värimetallien valmistus
 - 245 Metallien valu
 - 28920 Kaivos-louhinta- ja rakennuskoneiden valmistus
- Tässä selvityksessä mineraaliklusteria käytetään vertailuklusterina, jotta voidaan huomioida Lapin seutukuntien erilaisia elinkeinorakenteita ja elinkeinojen kehittymistä.
- Toimialaluokitus muuttui Suomessa vuonna 2008, mutta Tilastokeskuksen toimialatilasto on vertailukelpoinen tilastovuodesta 1995. Vieressä on esitelty mineraaliklusterin toimialaluokitus

Mineraaliklusterin toimialaluokitus ennen uudistusta

13200 Muiden metallimalmien louhinta pl. uraani ja torium

14110 Koriste- ja rakennuskiven louhinta

14120 Kalkkikiven, kipsin, liidun ja dolomiitin louhinta

14130 Liuskekiven louhinta

14210 Soran ja hiekan otto

14300 Kemiallisten mineraalien louhinta

10300 Turpeen nosto ja muokkaus

14500 Muiden tuotteiden kaivu ja louhinta

13100 Rautamalmien louhinta

13200 Muiden metallimalmien louhinta pl. uraani ja torium

14110 Koriste- ja rakennuskiven louhinta

14210 Soran ja hiekan otto

14500 Muiden tuotteiden kaivu ja louhinta

74209 Muu tekninen palvelu

27100 Raudan, teräksen ja rautaseosten valmistus

27220 Teräsputkien valmistus

27310 Raudan ja teräksen kylmävetäminen

27340 Teräslanganveto

27420 Alumiinin valmistus

27430 Lyijyn, sinkin ja tinan valmistus

27440 Kuparin valmistus

27450 Muiden värimetallien valmistus

27510 Raudan valu

27520 Teräksen valu

27530 Kevytmetallien valu

27540 Muiden värimetallien valu

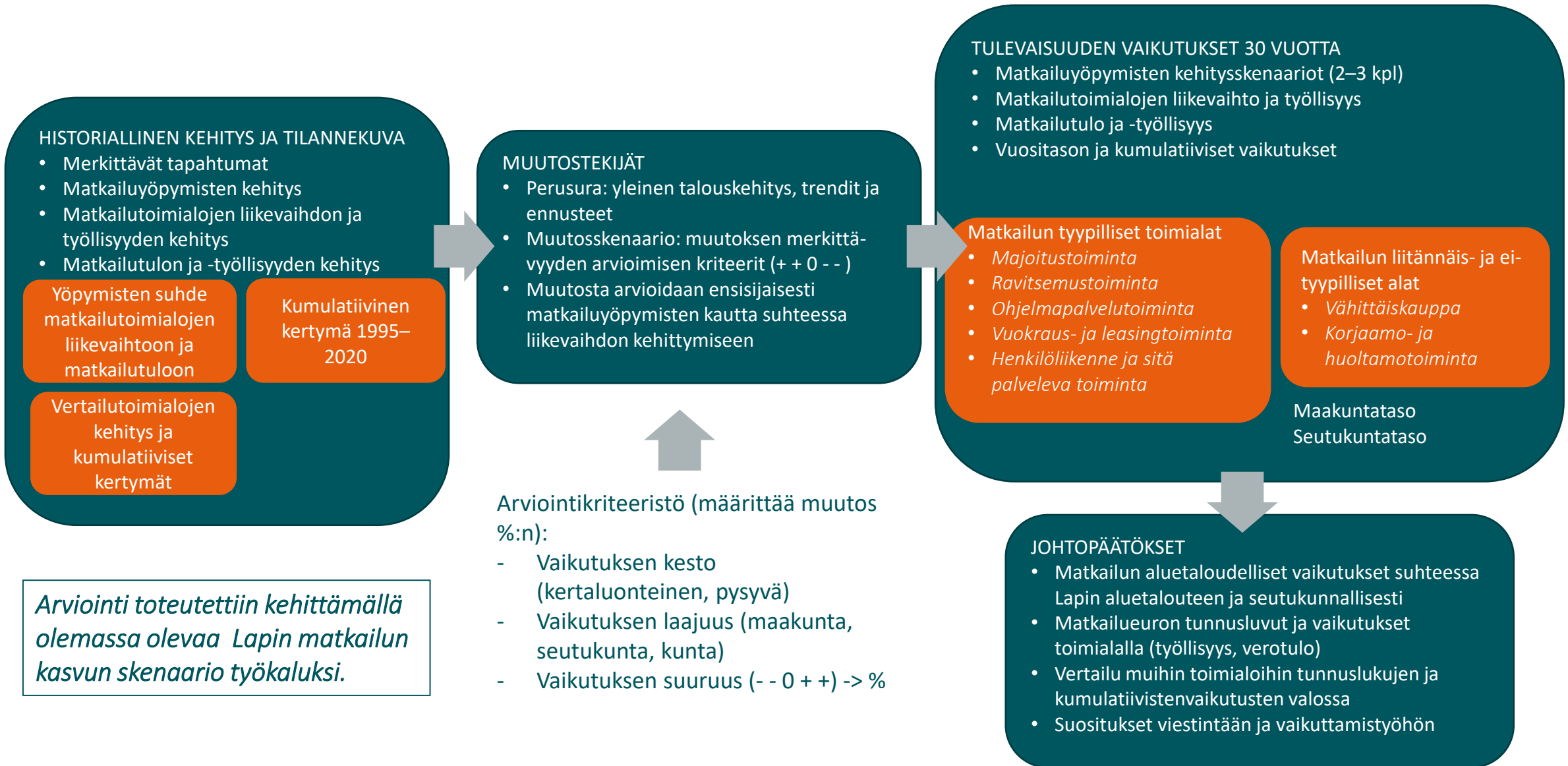
28620 Työkalujen valmistus

29520 Kaivos-, louhinta- ja rakennuskoneiden valmistus

Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset

- Matkailijoiden tietyllä alueella käyttämä raha synnyttää välittömiä vaikutuksia.
- Matkailijan tuomat eurot lisäävät yritysten liikevaihtoa ja palkkatuloja alueella mm. alihankintaostojen ja työntekijöiden kulutuksen kautta, syntyy välillisiä vaikutuksia
- Kaikissa vaikutuslajeissa syntyy matkailutuloa, matkailutyöpaikkoja sekä näistä työpaikoista palkkatuloja ja niistä edelleen maksettavia palkkaverotuloja.
- Tässä selvityksessä aluetaloudellisia vaikutuksia käsitellään ensisijaisesti matkailuyrityksien liikevaihdon kautta. Matkailuyritysten liikevaihtotietoja käsitellään matkailuklusterin ja matkailun liitännäistoimialojen kautta. Liitännäistoimialoista tärkein on vähittäiskauppa, johon kohdistuu matkailun välittömien vaikutusten lisäksi mm. matkailun työntekijöiden kulutuksen välillisiä kustannuksia.
- Nämä tiedot ovat käytettävissä Tilastokeskuksen toimipaikkatilaston kautta.
- Tilastotietojen lisäksi Lapin matkailun välillisiä aluetalousvaikutuksia nostetaan esiin maakunnallisesti ja seutukunnallisesti seuraavasti
- **Palkkatulovaikutukset** on laskettu kertomalla matkailun synnyttämät henkilötyövuodet keskimääräisellä alan kuukausiansiolla (mediaani) 12,5 kertaa, jotta myös lomarahojen vaikutus saadaan mukaan (ks. esim. Kauppila, 2017).
- **Palkkaverotulon** laskemisessa on käytetty maakunnallinen efektiivinen veroaste -tilastoa vuodelta 2019 (Kuntaliitto 2020) ja laskettu matkailun aikaansaamien palkkatulojen palkkaverovaikutus.
- On syytä huomioda, että palkkatulossa ja palkkaverotulossa – on mukana myös vuodot eli ne henkilötyövuodet, jotka kertyvät kunnan ulkopuolella kirjoilla olevista henkilöistä.

Arvioinnin näkökulma ja toteutustavat

Toimipaikkatilastot

Toimipaikat

- Tilastoon tulevat yritystoimipaikat, jotka ovat toimineet yli puoli vuotta ja jotka ovat työllistäneet enemmän kuin puoli henkilöä tai joiden liikevaihto on ylittänyt vuosittain määritellyn tilastorajan (11 810 euroa vuonna 2019).

Henkilöstömäärä

- Henkilöstömuuttuja sisältää sekä palkansaajien että yrittäjien työpanoksen. Henkilöstö on muunnettu kokovuosityölliseksi siten, että esimerkiksi puolipäiväinen työntekijä vastaa puolta henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä. Yritys- ja toimipaikkarekisterin tiedusteluihin sisältymättömien yritysten henkilöstö on estimoitu palkkojen perusteella.

Liikevaihto (1 000 euroa)

- Liikevaihto käsittää varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty myönnettyt alennukset, arvonlisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.

Kumulatiiviset vaikutukset (1 000 euroa)

- Tässä selvityksessä on toimipaikkatilaston mukaiset klusterien vuosittaiset yhteenlasketut liikevaihdot kuvaavat kumulatiivisia vaikutuksia aluetaloudelle.

Majoitustilastot

Kuvaus

- Majoitustilasto kuvaa majoituspalvelujen tarjontaa ja käyttöä sekä tietoja palvelujen käyttäjistä ja yöpymisten määrästä. Tarjontaa esitetään majoitusliikkeiden huone- ja vuodekapasiteetin määrällä, käyttö lasketaan myytyjen huoneiden osuudella käytettävissä olevasta huoneiden määrästä (käyttöaste). Majoituspalvelujen kysyntää mitataan myös yöpymisten määrällä. Palvelujen käyttäjät on jaettu koti- ja ulkomaisiin matkailijoihin.

Tietosisältö

- Majoitustilasto sisältää tietoa rekisteröityjen majoitusliikkeiden, hotellien, motellien, matkustajakotien, retkeilymajojen, lomakyläiden ja leirintäalueiden toiminnasta sekä liikkeiden, huoneiden ja vuoteiden määrästä, kapasiteetin käyttöasteesta, saapuneista vieraista asuinmaan mukaan, yöpymisistä asuinmaan ja matkan tarkoituksen mukaan, hotellihuoneiden keskihinnasta ja yöpymisen keskihinnasta erityyppisissä majoitusliikkeissä. Tilastoinnin piiriin kuuluvat majoitusliikkeet, joissa on vähintään 20 vuodepaikkaa tai sähköpistokkeella varustettua matkailuvaunupaikkaa sekä retkeilymajat.

- Majoitustilaston tietoja tarvitaan kotimaanmatkailun ja ulkomailta Suomeen suuntautuvan matkailun seurantaan ja edistämiseen sekä matkailuinvestointien suunnitteluun valtakunnallisella ja paikallisella tasolla. Kapasiteetti ja matkailijavirtatiedot ovat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaisia ja kansainvälisesti vertailukelpoisia. Tietoja tuotetaan alueella maakunnittain ja kunnittain. Kuntatason tietojen julkaisun edellytyksenä on vähintään neljä liikettä.
- Majoitustilaston tietojärjestelmä on uudistettu vuonna 2004. Uudistuksen yhteydessä otettiin käyttöön puuttuvan tiedon imputointimenetelmä, mikä tarkoittaa puuttuvien tietojen paikkausta korvikearvoilla. Menetelmä parantaa tilaston ajallista ja alueellista vertailukelpoisuutta. Vertailukelpoinen aikasarja on julkaistu tilastovuodesta 1995 alkaen.

Tietojen käsittely

- Majoituskysyntään liittyvät aineistot maakunta- ja suuralueatasolla (kotimaiset ja ulkomaiset yöpymiset) vuositasonalla
- TEM toimialapalvelun tiedot matkailun toimialaryhmistä (liikevaihto, työllisyys, alueelliset tiedot)
- Tilastot koostetaan tietopankiksi, josta voidaan helposti tehdä aikasarja-analyyskejä sekä vertailuja eri muuttujien välisten yhteyksien selvittämiseksi
- Pää tietolähde on Tilastokeskus: toimipaikkarekisteri
- Historiallinen kehitys on vuodesta 1995 lähtien vuoteen 2020 asti. Majoitustilastojen osalta aineisto kattaa vuoden 2021 loppuun.
- Majoitustilastojen osalta tulokset esitetään vuosittain ja lisäksi kahden pääsesongin mukaan. Talvisesonki on marraskuusta huhtikuuhun ja tiedot esitetään sesongit päättävän kuukauden vuoden mukaan. Analyysseissa ensimmäinen talvisesonki on marraskuusta 1995 huhtikuuhun 1996 ja on kuvioissa vuosi 1996. Vuoden 2021 talvisesongin luvut ovat marraskuusta 2020 huhtikuuhun 2021 ja kesäsesonki on toukokuusta lokakuuhun. Tiedot ovat kalenterivuoden mukaan, ensimmäinen vuosi on vuosi 1996 ja viimeinen 2021.
- Tilastoanalyysissä käsitellään seuraavat markkina-alueet: kotimaa, Eurooppa, Skandinavia, Amerikka ja Venäjä. Aasia, Oseania ja Afrikka on yhdistetty yhdeksi markkina-alueeksi.

Arviointi ja johtopäätökset

- Aluetaloudellisia vaikutuksia arvioidaan liikevaihdon muutoksen kautta matkailun eri toimialaryhmissä.
- Arvioidaan matkailun suorat ja välilliset sekä kumulatiiviset vaikutukset Lapin aluetalouteen ja seutukuntiin (yöpymisten tuottama liikevaihto)
- Matkailutulon osuudessa käytetään asiantuntija-arvioita ja tietoja vastaavista tutkimuksista.
- Tilannekuvan kehityksen analysointiin ja tulevaisuuden ennakkointiin lasketaan ns. ”perusura”. Perusura on seurantajakson (1996–2021) aikana tapahtunut vuosimuutosten keskiarvo. Covid-19-pandemia vaikutti vuosina 2020 ja 2021 merkittävästi matkailun kehitykseen ja perusuran lisäksi arvioinnissa käytetään myös tunnuslukua ”perusura ilman Covid-19”, jonka laskemiseen on käytetty tilastotiedot vuodesta 1995 vuoteen 2019.

Sisällys

Johdanto ja työn tavoitteet

Selvityksen laatiminen ja keskeiset käsitteet

Matkailun kehitys Lapissa 1996–2021

Matkailun aluetaloudellinen kehitys 1995–2020

Matkailun aluevaikutusten tulevaisuusskenaariot

Johtopäätökset

Matkailun kehitys Lapissa 1996–2021

Matkailuyöpymisten kehitys Lapissa

Matkailuyöpymisten kehitys Itä-Lapissa

Matkailuyöpymisten kehitys Kemi-Torniossa

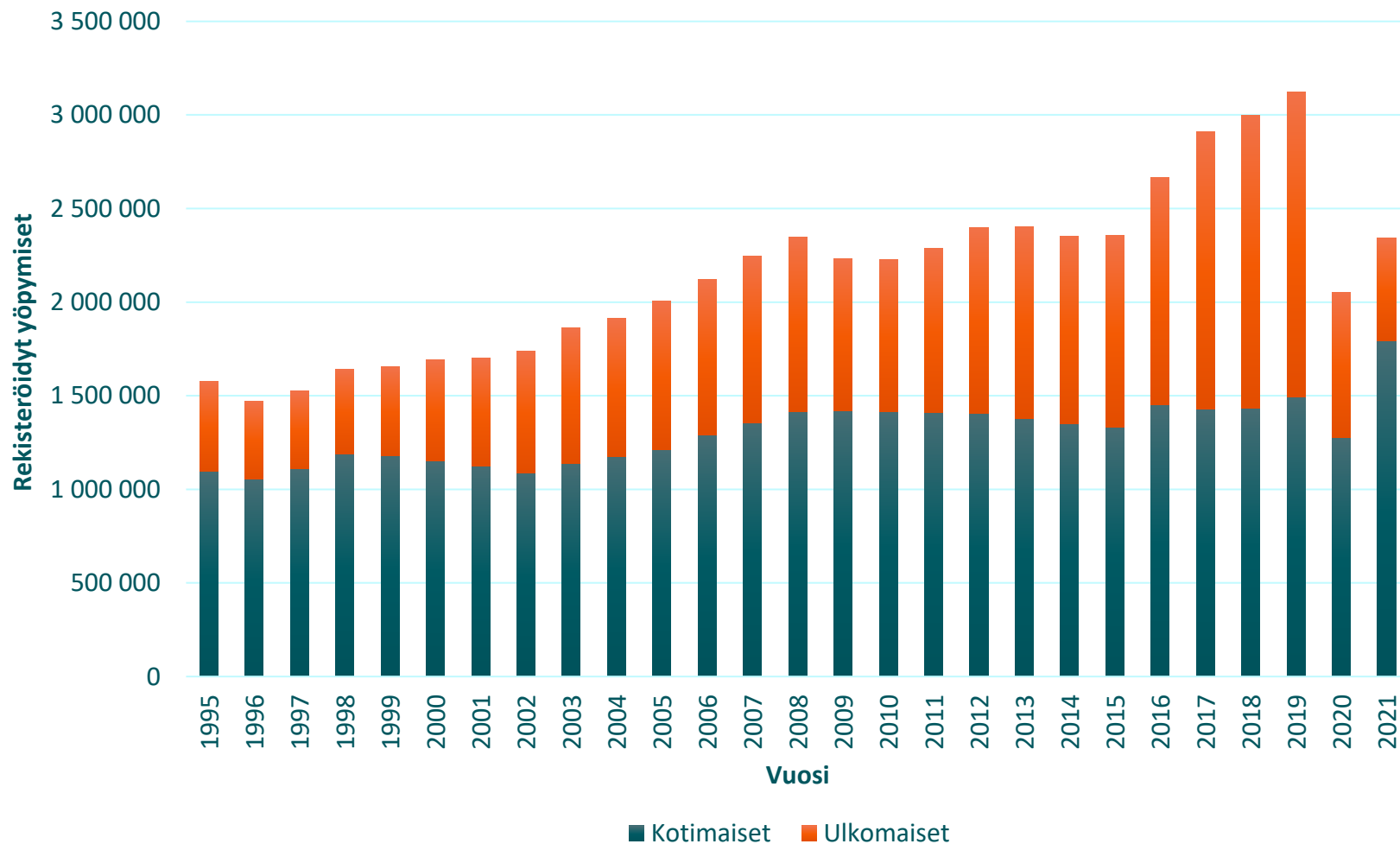
Matkailuyöpymisten kehitys Pohjois-Lapissa

Matkailuyöpymisten kehitys Rovaniemellä

Matkailuyöpymisten kehitys Tornionlaaksossa

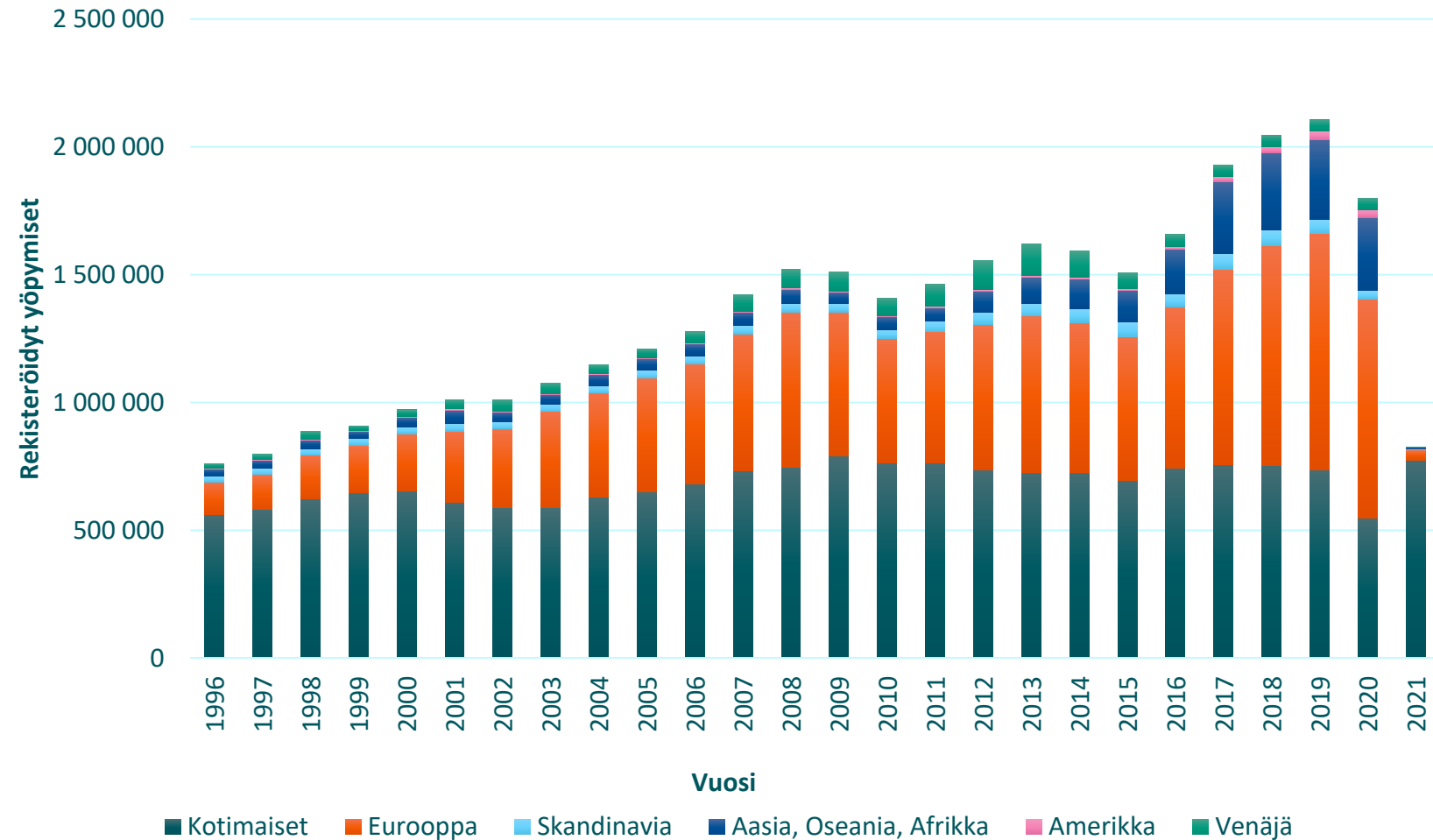
Matkailuyöpymisten kehitys Tunturi-Lapissa

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys Lapissa vuosina 1995–2021

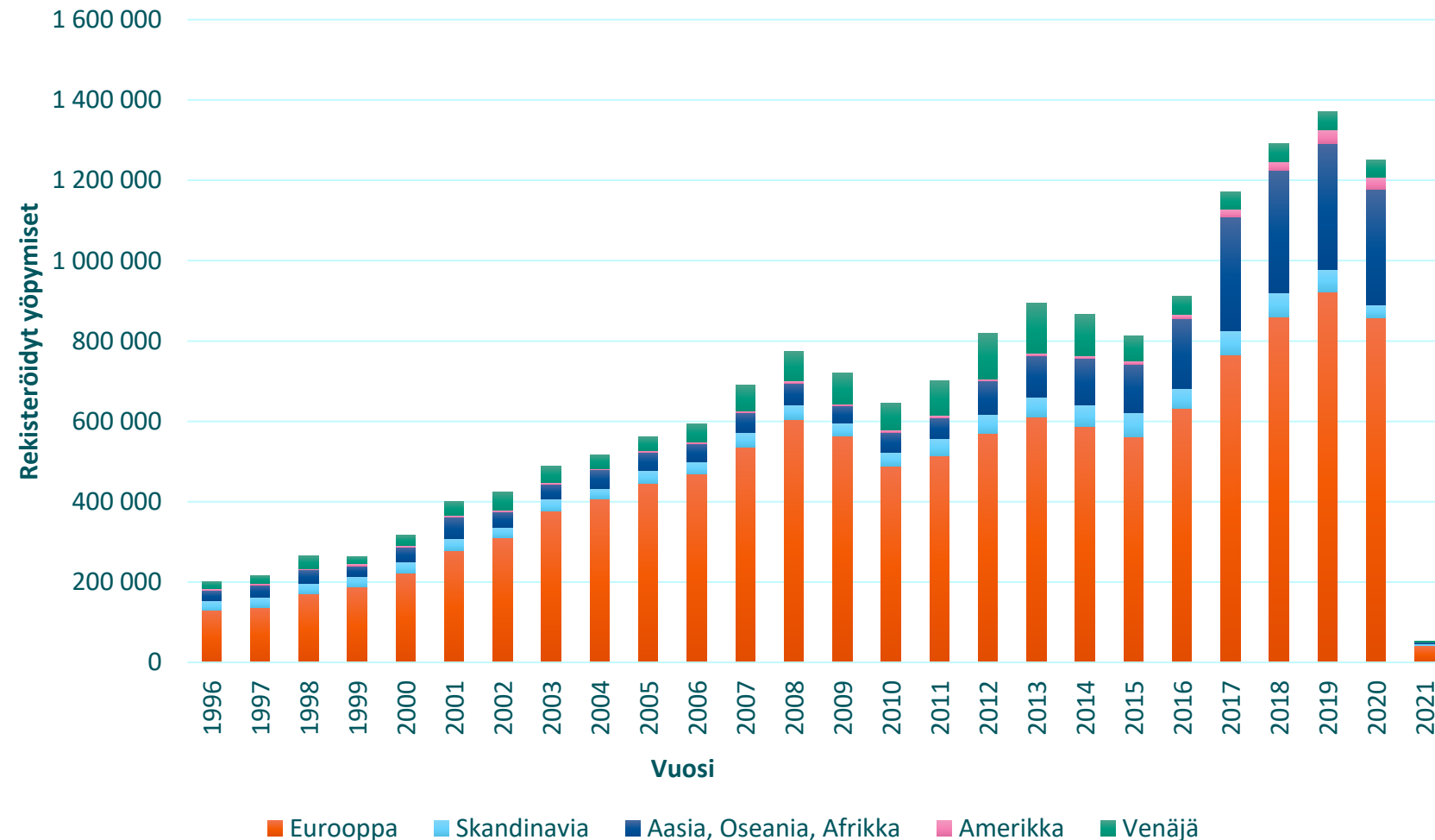
- ✓ Lapin rekisteröityjen yöpymisten määrä kaksinkertaistui vuodesta 1995 vuoteen 2019
- ✓ Nopean kansainvälisen matkailun kasvun jälkeen (2016–2019) kansainvälisten yöpyjien osuus ylitti 50 %
- ✓ Koronatoipuminen käynnistyi vuonna 2021 ennätysuuden kotimaisen kysynnän tukemana
- ✓ Lapissa rekisteröidyt yöpymiset ovat kasvaneet keskimäärin 2 % vuodessa

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys markkina-alueittain Lapissa vuosina 1996–2021 talvikaudella (marraskuusta huhtikuuhun)

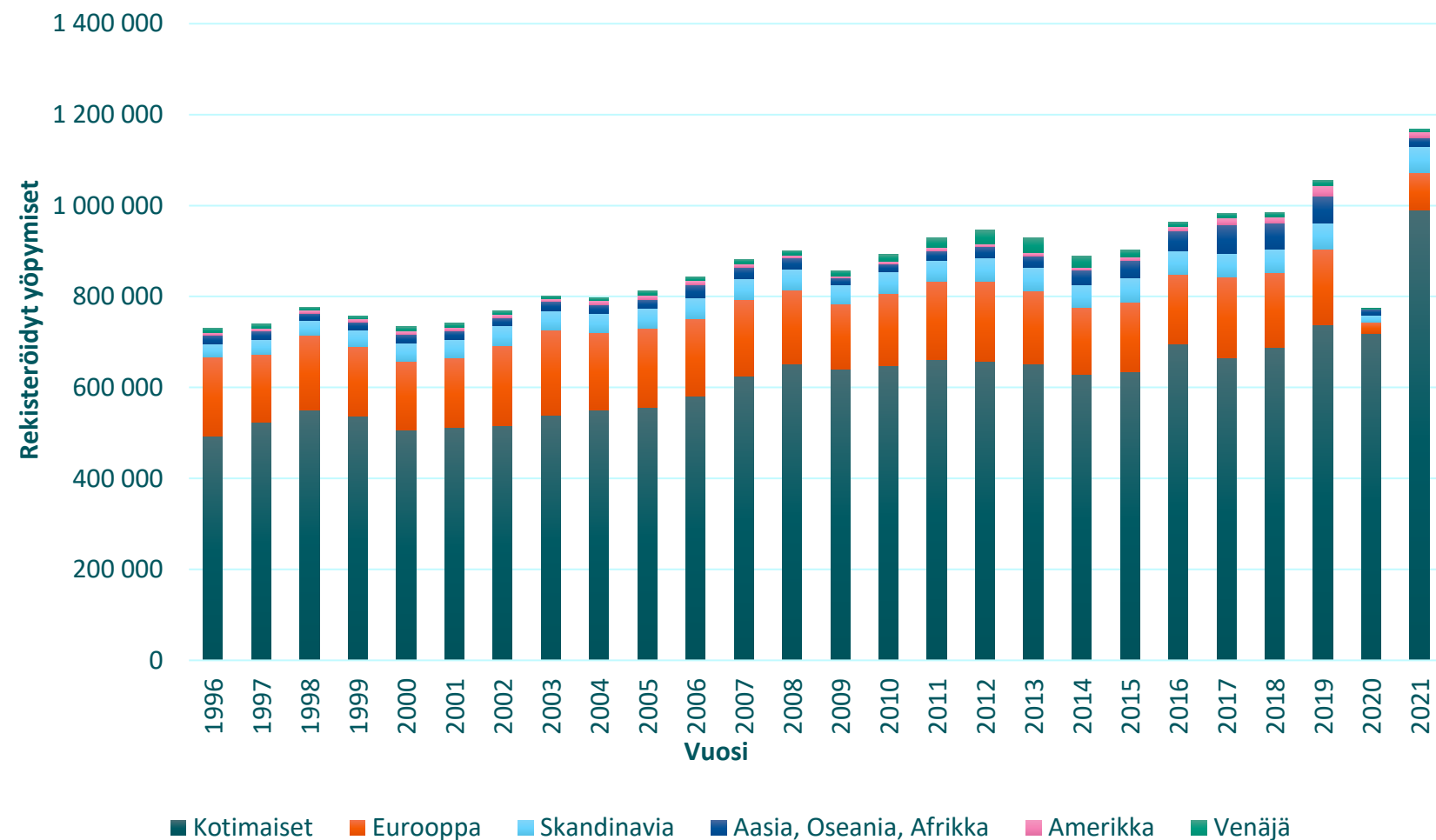
- ✓ Talvikauden rekisteröityjen yöpymisten määrä kaksinkertaistui vuodesta 2002 vuoteen 2017
- ✓ Perusuran mukainen kasvu on ollut 1,6 % vuodessa
- ✓ Erityisen nopeaa oli kansainvälisen matkailun kasvu Euroopasta vuodesta 2017 vuoteen 2019
- ✓ Kotimaisten rekisteröityneiden yöpymisten määrä on vuoden 2007 jälkeen vaihdellut 730 000 –790 000 yöpymisen välillä

Kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kehitys Lapissa markkina-alueittain vuosina 1996–2021 talvikaudella (marraskuusta huhtikuuhun)

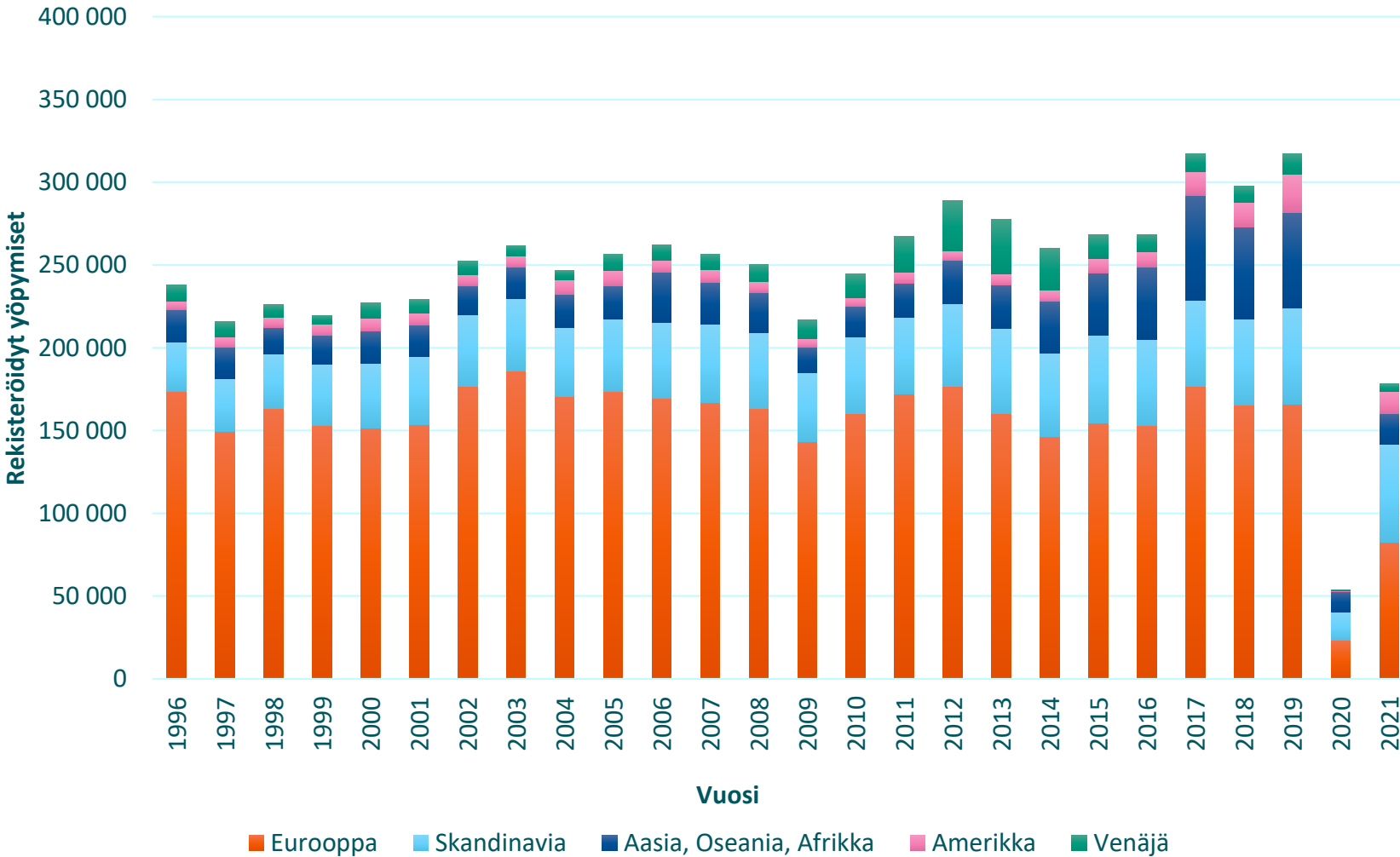
- ✓ Talvikauden kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten määrä kasvoi lähes seitsemänkertaiseksi vuodesta 1996 vuoteen 2019
- ✓ Perusura ilman Covid-19 vaikutusta on lähes 10 % kasvu vuosittain. Covid-19-pandemian vaikutus näkyy talvikauden 2021 kansainvälisen matkailun romahduksena
- ✓ Talvikaudelle marraskuusta 2020 – huhtikuuhun 2021 kansainvälinen matkailun Lappiin romahti voimakkaasti
- ✓ Suurin kysyntä Lapin matkailulle talvikaudella tulee Euroopasta. Eurooppalaisten rekisteröityjen yöpymisten osuus on ollut yli 70 %

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys markkina-alueittain Lapissa vuosina 1996–2021 kesäkaudella (toukokuusta lokakuuhun)

- ✓ Kesäkauden rekisteröityjen yöpymisten määrä nousi noin 730 000 yöpymisestä yli 1 100 000 yöpymiseen ennätysvuonna 2021
- ✓ Perusuran mukainen kasvu on ollut 2,1 % vuodessa
- ✓ Kotimaisten rekisteröityjen yöpymisten osuus on ollut yli 70 % koko seurantajaksolla. Vuosina 2020 ja 2021 osuudet olivat 93 % ja 85 %

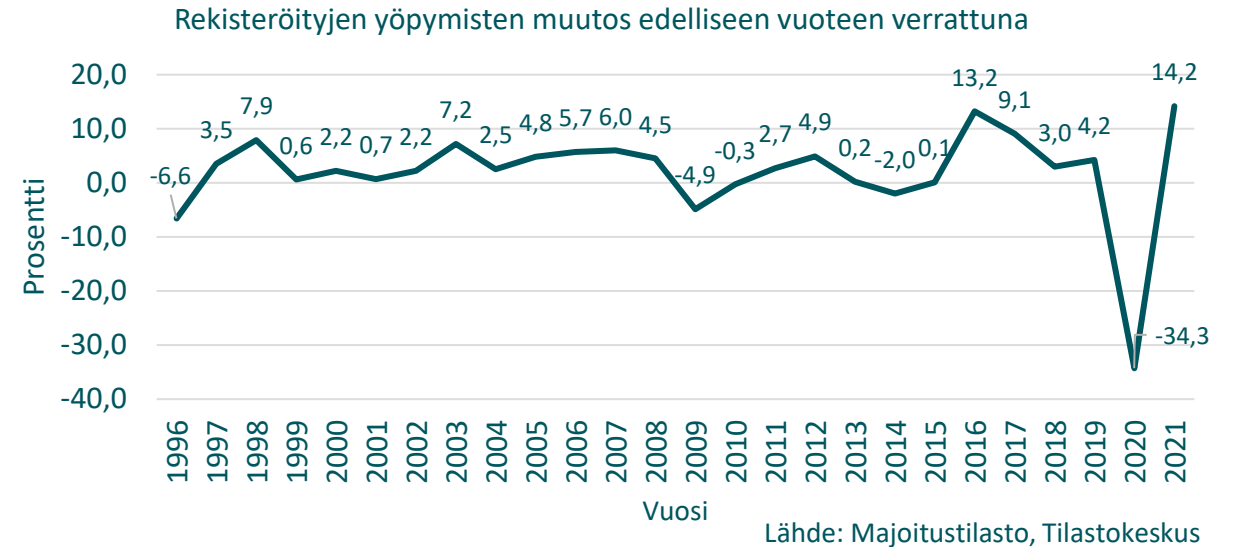
Kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kehitys Lapissa markkina-alueittain vuosina 1996–2021 kesäkaudella (toukokuusta lokakuuhun)

- ✓ Kesäkauden kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten määrä on noin 10 % koko vuoden yöpymisistä Lapissa
- ✓ Perusuran mukainen kasvu on ollut 1,2 % vuodessa eli kasvu on ollut hidasta
- ✓ Eurooppalaisten matkailijoiden lisäksi Skandinaviasta tulevat matkailijat ovat kesäkaudella merkittävä ryhmä.
- ✓ Ennen covid-19-pandemiaa matkailijoiden määrä Aasiasta kasvoi

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys Lapissa 1996–2021

- Lapissa rekisteröityjen yöpymisten määrä on kasvanut 1,6 % vuodessa. Perusura ilman Covid-19-pandemiaa on ollut 4,6 %.
- Nopeinta rekisteröityjen yöpymisten kasvu on ollut vuosina 2016 ja 2021, jolloin kasvu oli yli 13 %.
- Talvisesongin ulkomaisten yöpymisten määrän kasvu on ollut nopeinta. Se oli yli 9 % keskipitkällä aikavälillä ennen Covid-19-pandemiaa.
- Eurooppa on suurin kansainvälinen markkina-alue ja koronatoipuminen käynnistyi vuonna 2021.

Rekisteröityjen yöpymisten perusura sesonkien ja asiakasryhmien mukaan

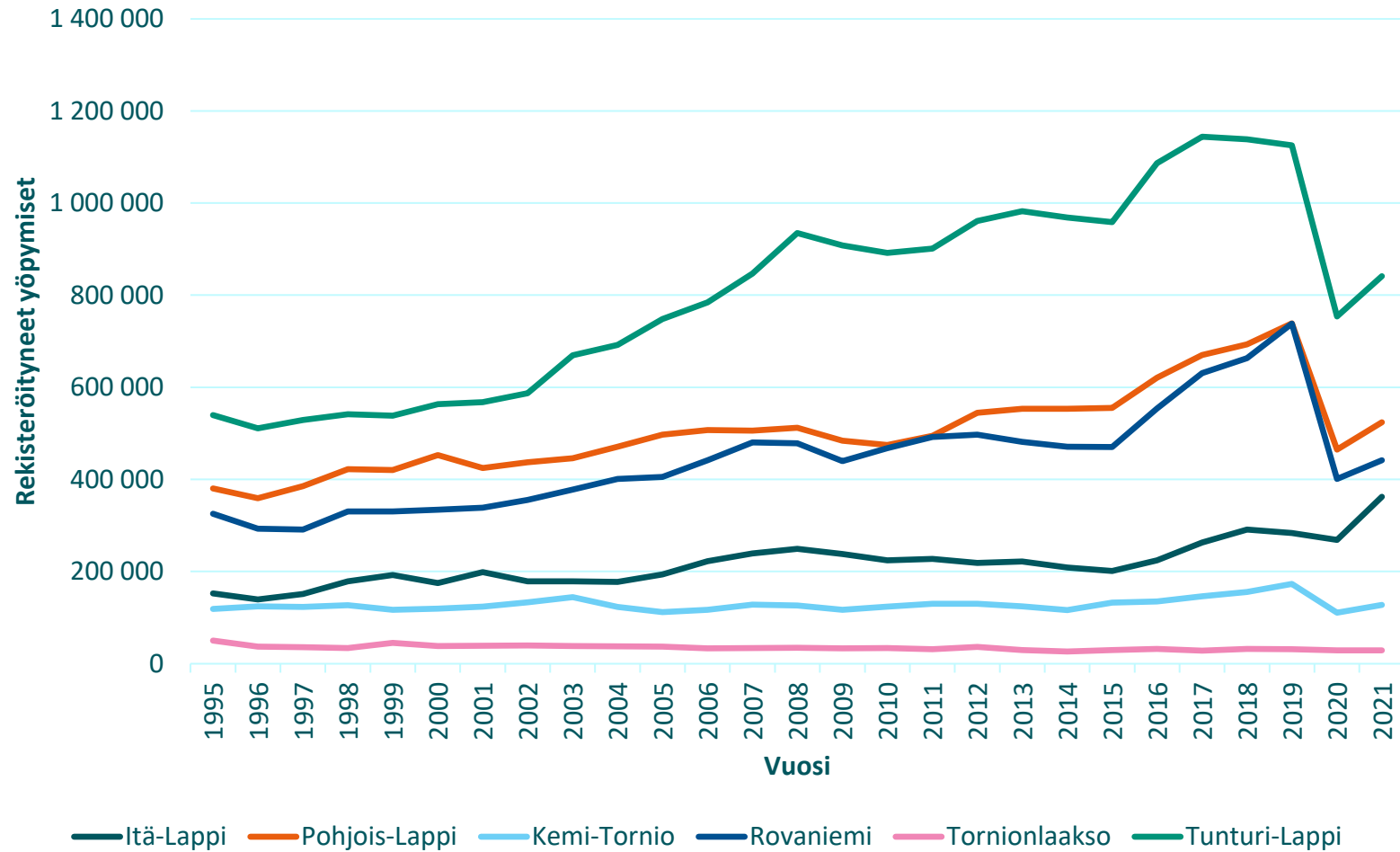
		Perusura % *	Perusura % ilman Covid-19
	Yhteensä	1,6	4,6
Talvi	Kotimaiset	1,8	1,3
	Ulkomaiset	4,4	9,4
Kesä	Yhteensä	2,1	1,7
	Kotimaiset	3,1	1,8
	Ulkomaiset	1,2	1,5

*Tilannekuvan kehityksen analysointiin ja tulevaisuuden ennakkointiin lasketaan ns. ”perusura”. Perusura on seurantajakson (1996-2021) aikana tapahtunut vuosimuutosten keskiarvo. Covid-19-pandemia vaikutti vuosina 2020 ja 2021 merkittävästi matkailun kehitykseen ja perusuran lisäksi arvioinnissa käytetään myös tunnuslukua ”perusura ilman Covid-19”, jonka laskemiseen on käytetty tilastotiedot vuodesta 1995 vuoteen 2019.

Näkymät tulevaisuuteen

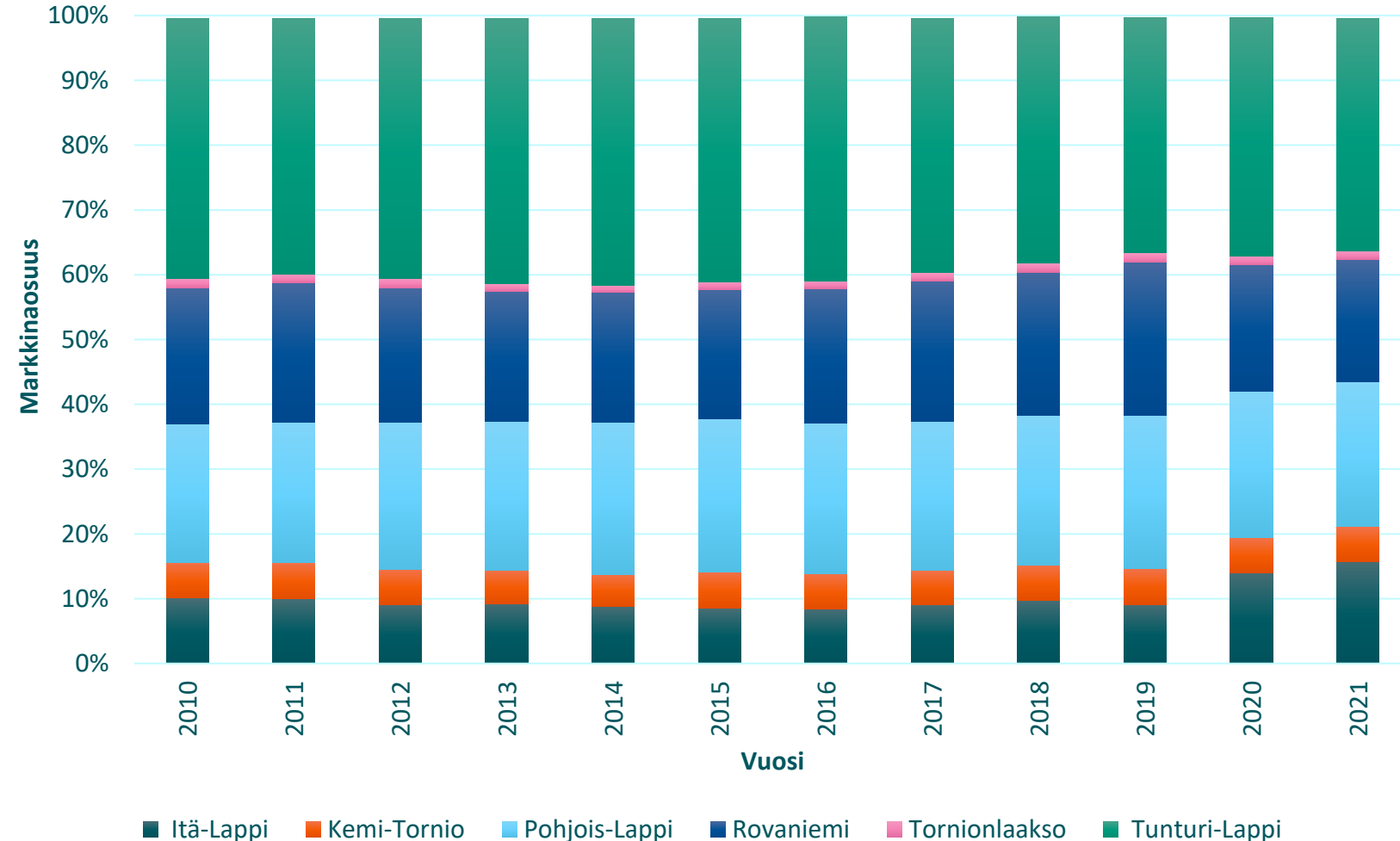
- Koronan jälkeen ennätystasolla oleva kotimainen kysyntä ja lupaava toipuminen kansainvälisessä matkailussa luo hyvän pohjan matkailun kasvulle.
- Tämän selvityksen aineiston mukaan on laskettu kasvuennuste vuoteen 2032 on seuraavien muutosten mukaisesti:
 - kotimaan matkailussa 1,5–2 % vuosittain
 - kansainvälisessä matkailussa 3–7 % vuosittain

Lapin seutukuntien rekisteröityneet yöpymiset vuosina 1995–2021

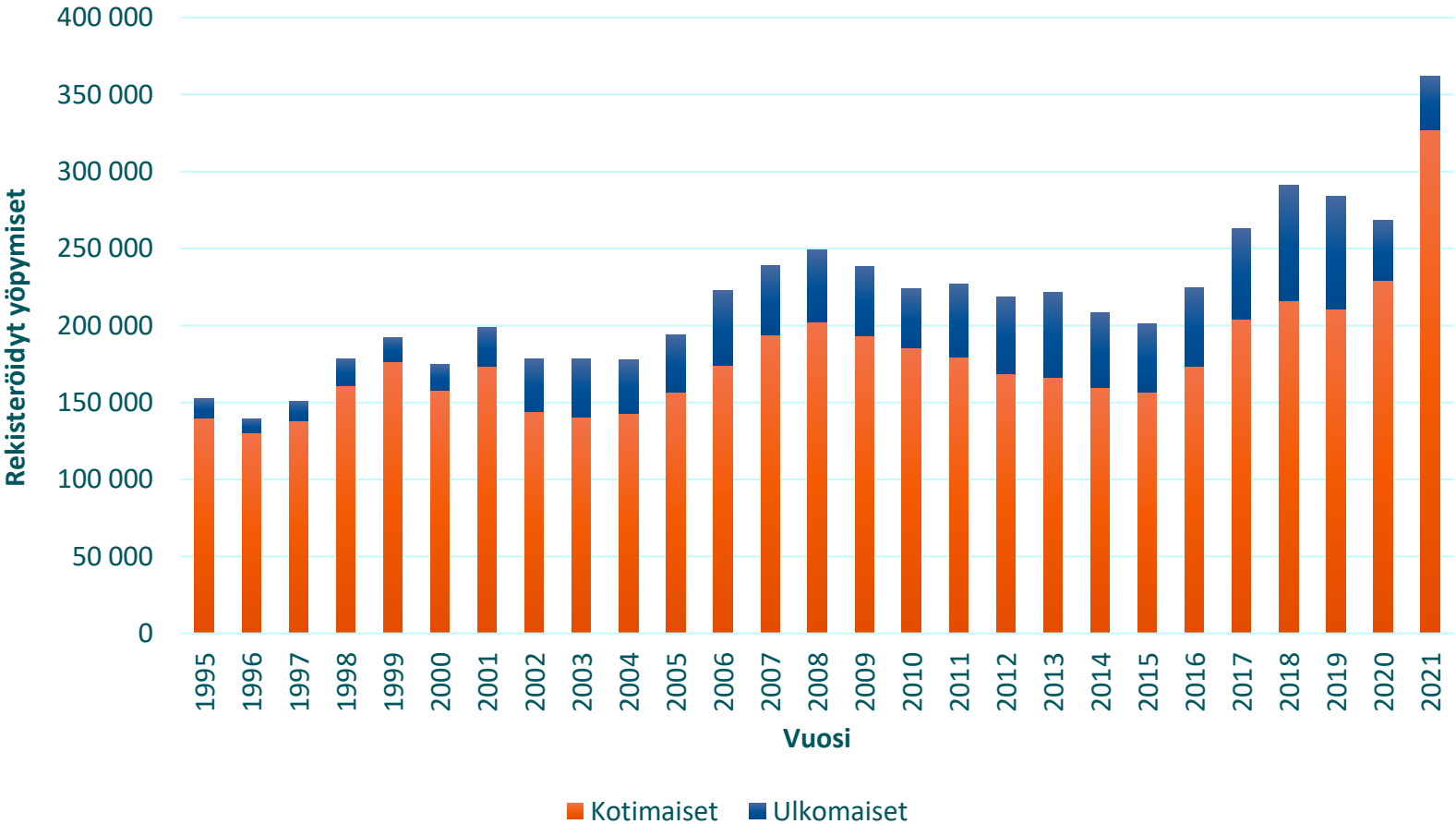
- Lapin seutukunnat voidaan pitkän ajan kehityksessä jakaa kahteen ryhmään
- Nopean kasvun seutukunnat Rovaniemi, Tunturi-Lappi ja Pohjois-Lappi (kasvua 109 % vuodesta 1995 vuoteen 2019)
- Maltillisen kasvun Tornionlaakso, Kemi-Tornio ja Itä-Lappi (kasvua 52 % vuodesta 1995 vuoteen 2019)
- Koronakriisin aikana Itä-Lappi kasvatti markkinaosuuttaan 7 prosenttiyksikköä ja Rovaniemi menetti 5 prosenttiyksikköä

Lapin seutukuntien markkinaosuudet rekisteröityneistä yöpymisistä vuosina 2010–2021

- ✓ Lapin seutukunnat voidaan pitkän ajan kehityksessä jakaa kahteen ryhmään
- ✓ Ison markkinaosuuden seutukunnat Rovaniemi, Tunturi-Lappi ja Pohjois-Lappi (osuus yöpymistä yhteensä 84 % vuonna 2019)
- ✓ Maltillisen kasvun Tornionlaakso, Kemi-Tornio ja Itä-Lappi (osuus yöpymisistä yhteensä yhteensä 16 % vuonna 2019)
- ✓ Koronakriisin aikana Itä-Lappi kasvatti markkinaosuuttaan 7 prosenttiyksikköä ja Rovaniemi menetti 5 prosenttiyksikköä
- ✓ Seuraavissa seutukunnittaisissa kuviossa on syytä huomioida, että kuvioden skaala vaihtuu alueittain

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys Itä-Lapissa vuosina 1995–2021

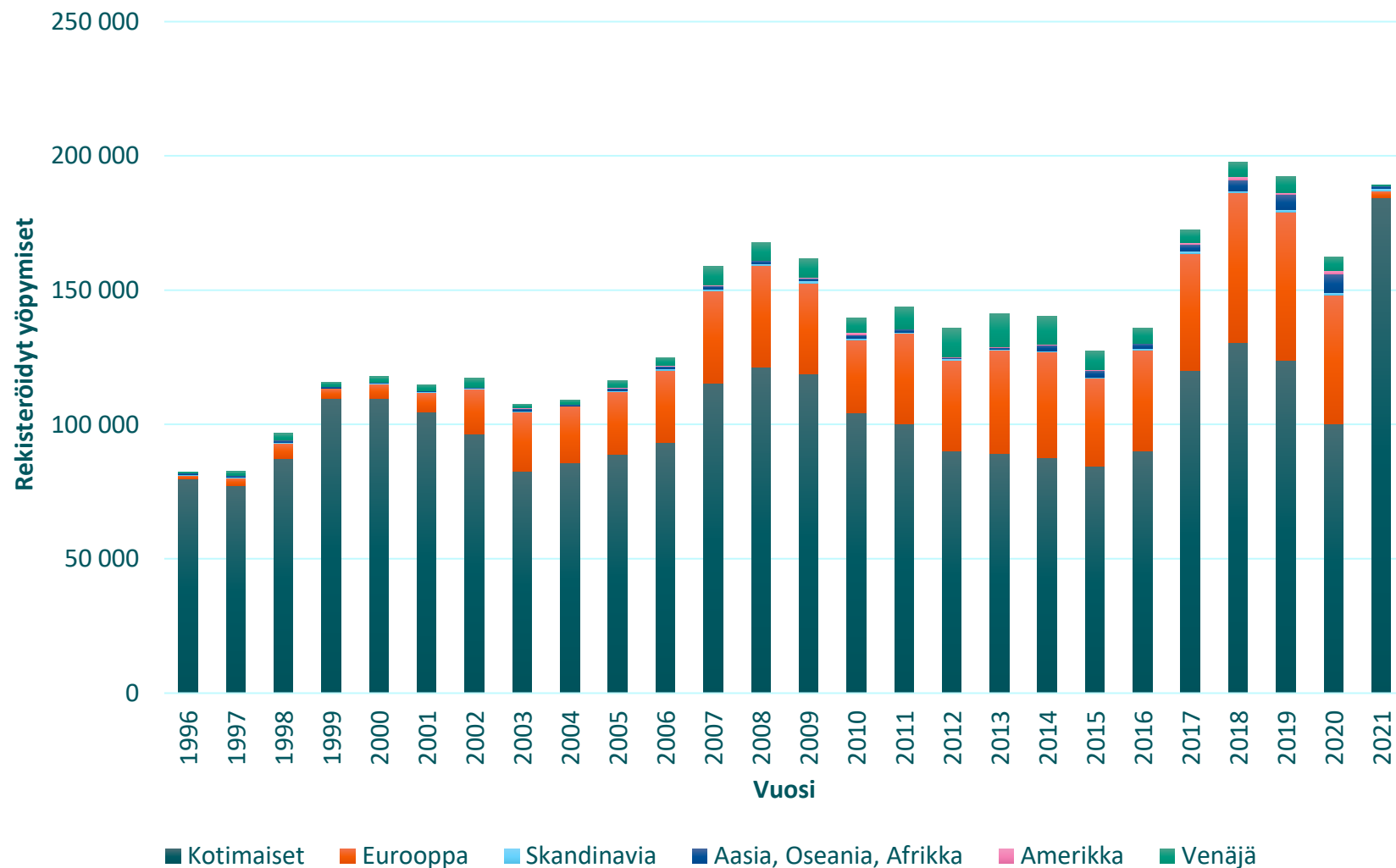

- ✓ Itä-Lapin rekisteröityjen yöpymisten määrä kasvoi yli 200 000 yöpymisistä vuodesta 1995 vuoteen 2021
- ✓ Nopeaa kasvua on ollut vuodesta 2016 ja vuonna 2021 Itä-Lapissa saavutettiin ylivoimainen ennätysvuosi ja samalla markkinaosuus nousi
- ✓ Kotimainen kysyntä oli vuonna 2021 yli 90 % Itä-Lapissa
- ✓ Itä-Lapissa rekisteröidyt yöpymiset ovat kasvaneet keskimäärin 4 % vuodessa

Itä-Lapin markkinaosuus Lapin rekisteröidyistä yöpymisistä Lähde: Majoitustilasto, Tilastokeskus

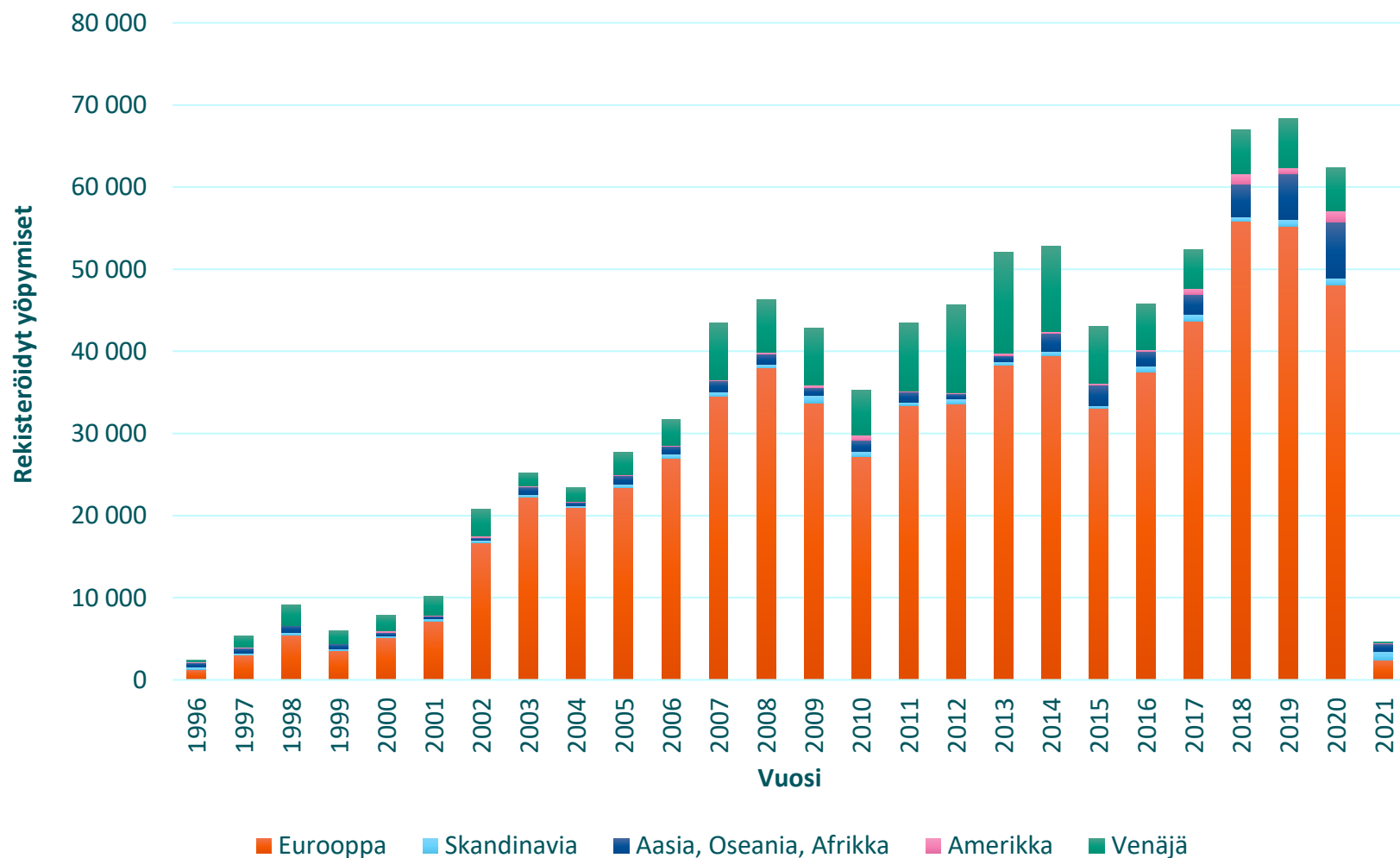
Itä-Lappi	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Osuus Lapin yöpymisistä	10 %	10 %	10 %	11 %	12 %	10 %	12 %	10 %	10 %	9 %	10 %	11 %	11 %	11 %	11 %	10 %	10 %	9 %	9 %	9 %	9 %	8 %	9 %	10 %	9 %	14 %	16 %

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys markkina-alueittain Itä-Lapissa vuosina 1996–2021 talvikaudella (marraskuusta huhtikuuhun)

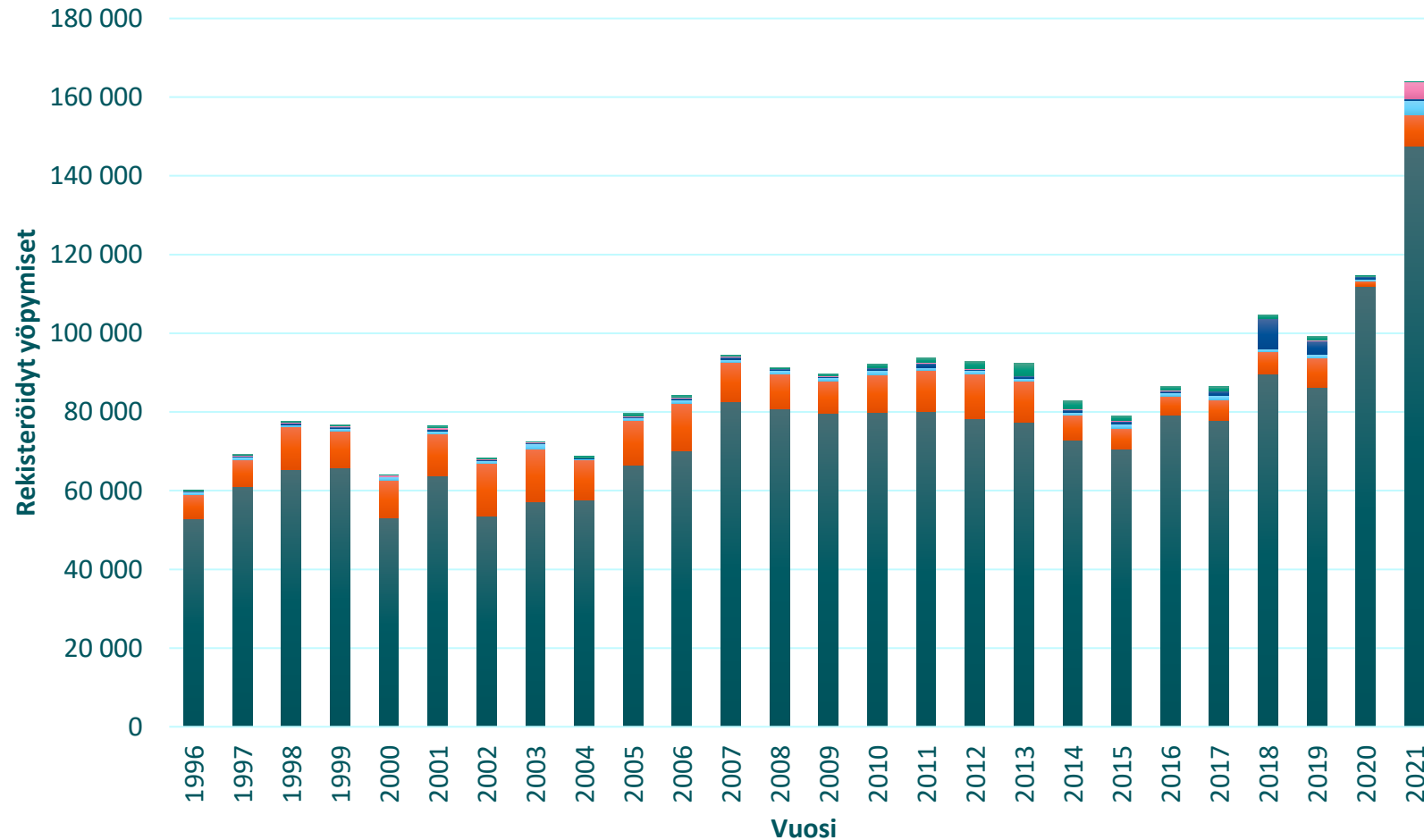
- ✓ Talvikauden rekisteröityjen yöpymisten määrä kaksikertaistui vuodesta 2002 vuoteen 2017
- ✓ Perusuran mukainen kasvu on ollut kotimaisissa yöpymisissä 4 % vuodessa, kansainvälisissä yöpymisissä yli 14 % vuodessa
- ✓ Kotimainen matkailu kasvoi voimakkaasti vuonna 2021

Kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kehitys Itä-Lapissa markkina-alueittain vuosina 1996–2021 talvikaudella (marraskuusta huhtikuuhun)

- ✓ Talvikauden kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten määrä on kasvanut yli kolminkertaiseksi vuodesta 2002 vuoteen 2019
- ✓ Perusura ilman Covid-19 vaikutusta on lähes 20 % kasvu vuosittain
- ✓ Talvikaudelle marraskuusta 2020 – huhtikuuhun 2021 kansainvälinen matkailu Itä-Lappiin putosi vuoden 1997 tasolle
- ✓ Suurin kysyntä Itä-Lapin matkailulle talvikaudella tulee Euroopasta. Eurooppalaisten rekisteröityjen yöpymisten osuus on ollut yli 75 % kansainvälisestä matkailusta

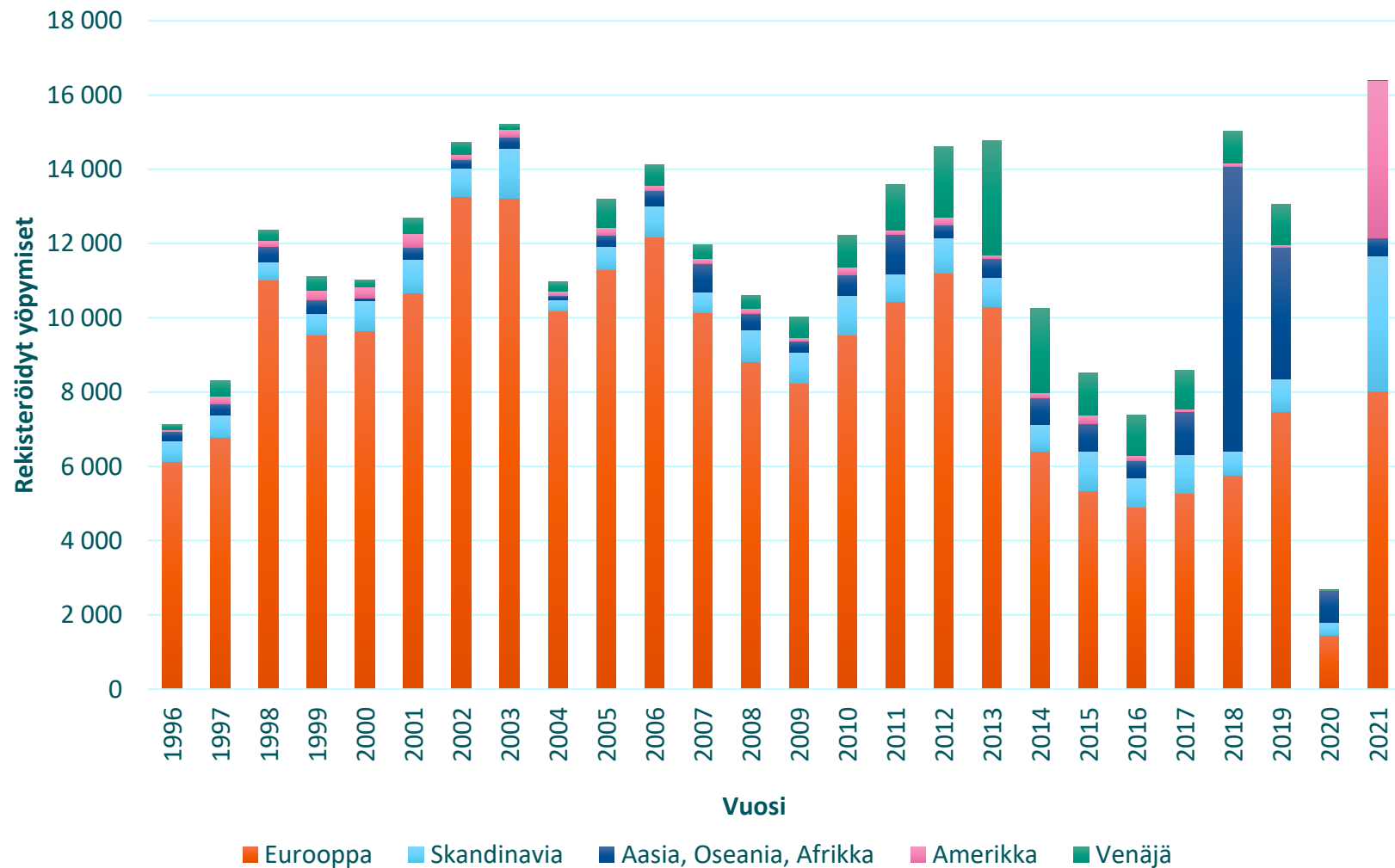
Rekisteröityjen yöpymisten kehitys markkina-alueittain Itä-Lapissa vuosina 1996–2021 kesäkaudella (toukokuusta lokakuuhun)

- ✓ Kesäkauden rekisteröityjen yöpymisten määrä nousi yli 100 000 yöpymisen ensimmäisen kerran vuonna 2017
- ✓ Vuoden 2021 ennätyskesänä yöpymisiä oli yli 160 000
- ✓ Perusuran mukainen kasvu on ollut 4,5 % vuodessa, ilman Covid-19 vaikutusta perusura on 2,6 % vuodessa
- ✓ Kotimaisten rekisteröityjen yöpymisten osuus on ollut yli 90 % koko seurantajaksolla

Kotimaiset Eurooppa Skandinavia Aasia, Oseania, Afrikka Amerikka Venäjä

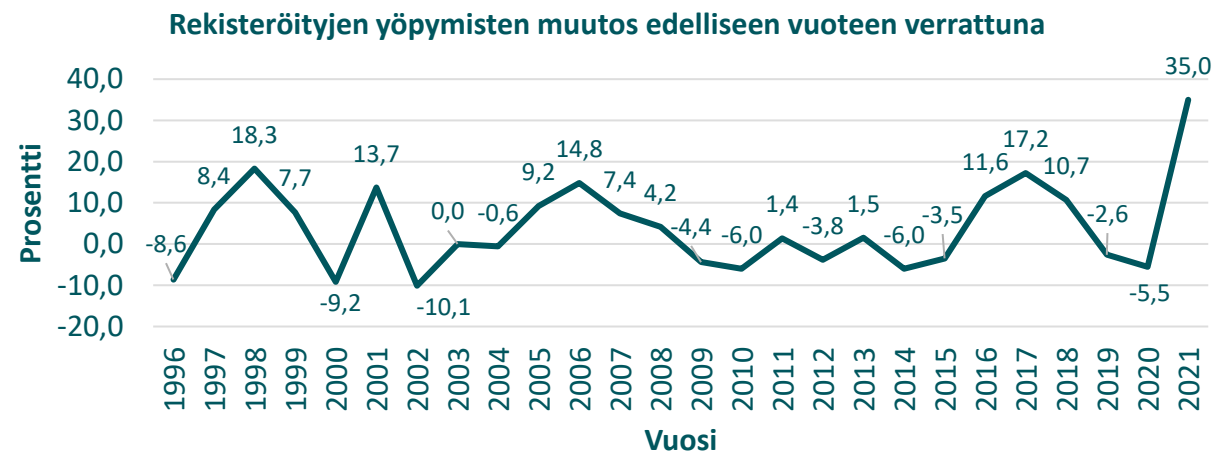
Kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kehitys Itä-Lapissa markkina-alueittain vuosina 1996–2021 kesäkaudella (toukokuusta lokakuuhun)

- ✓ Kesäkauden rekisteröityjen kansainvälisten yöpymisten määrä on ollut noin 5 % koko vuoden yöpymisistä Itä-Lapissa
- ✓ Kansainvälisen matkailun määrässä on ollut suuria vaihteluja ja myös eri markkinoiden merkitys on vaihdellut enemmän kuin muissa seutukunnissa
- ✓ Eurooppa on tärkein markkina-alue, mutta vuonna 2021 Skandinavia ja Amerikka olivat suuria markkina-alueita

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys Itä-Lapissa 1996–2021

- Itä-Lapissa rekisteröityjen yöpymisten määrä ovat kasvanut keskiarvona 4,0 % vuodessa. Ilman Covid-19-pandemian vaikutusta muutos on +4,1 %.
- Nopeinta kasvu oli vuonna 2021 (yli 35 %). Yli 10 % kasvua oli vuosina 2006, 2016, 2017 ja 2018.
- Talviesongin ulkomaisten rekisteröityjen yöpymisten määrän perusura on ollut nopeinta, lähes 20 % keskiarvona ennen Covid-19-pandemiaa.
- Eurooppa on tärkein kansainvälinen markkina-alue.

Lähde: Majoitustilasto, Tilastokeskus

Rekisteröityjen yöpymisten perusura sesonkien ja asiakasryhmien mukaan

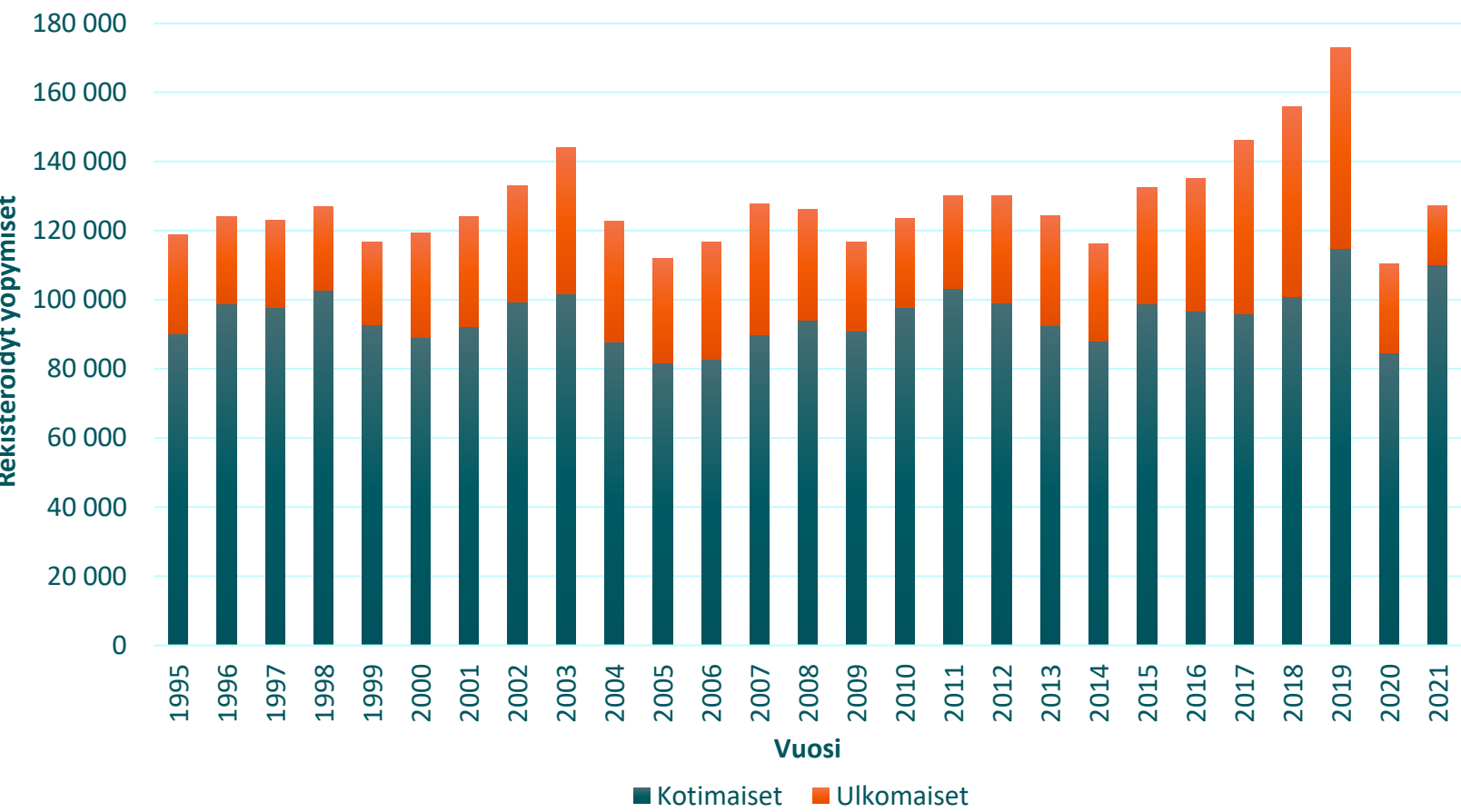
		Perusura % *	Perusura % ilman Covid-19
	Yhteensä	4,0	4,1
Talvi	Kotimaiset	4,9	2,6
	Ulkomaiset	14,2	19,8
Kesä	Yhteensä	4,5	2,6
	Kotimaiset	4,9	2,6
	Ulkomaiset	11,8	4,7

*Tilannekuvan kehityksen analysointiin ja tulevaisuuden ennakkointiin lasketaan ns. "perusura". Perusura on seurantajakson (1996-2021) aikana tapahtunut vuosimuutosten keskiarvo. Covid-19 pandemia vaikutti vuosina 2020 ja 2021 merkittävästi matkailun kehitykseen ja perusuran lisäksi arvioinnissa käytetään myös tunnuslukua "perusura ilman Covid-19", jonka laskemiseen on käytetty tilastotiedot vuodesta 1995 vuoteen 2019.

Näkymät tulevaisuuteen

- Koronan jälkeen ennätystasolla oleva kysyntä luo hyvän pohjan matkailun kasvuille lähivuosina. Itä-Lapissa kansainvälisessä matkailussa on ollut kasvua myös kesällä.
- Tämän selvityksen aineiston mukaan on laskettu kasvuennuste vuoteen 2030 on seuraavien muutosten mukaisesti:
 - kotimaan matkailussa 3–4 % vuosittain
 - kansainvälisessä matkailussa 8–12 % vuosittain

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys Kemi-Tornion seutukunnassa vuosina 1995–2021

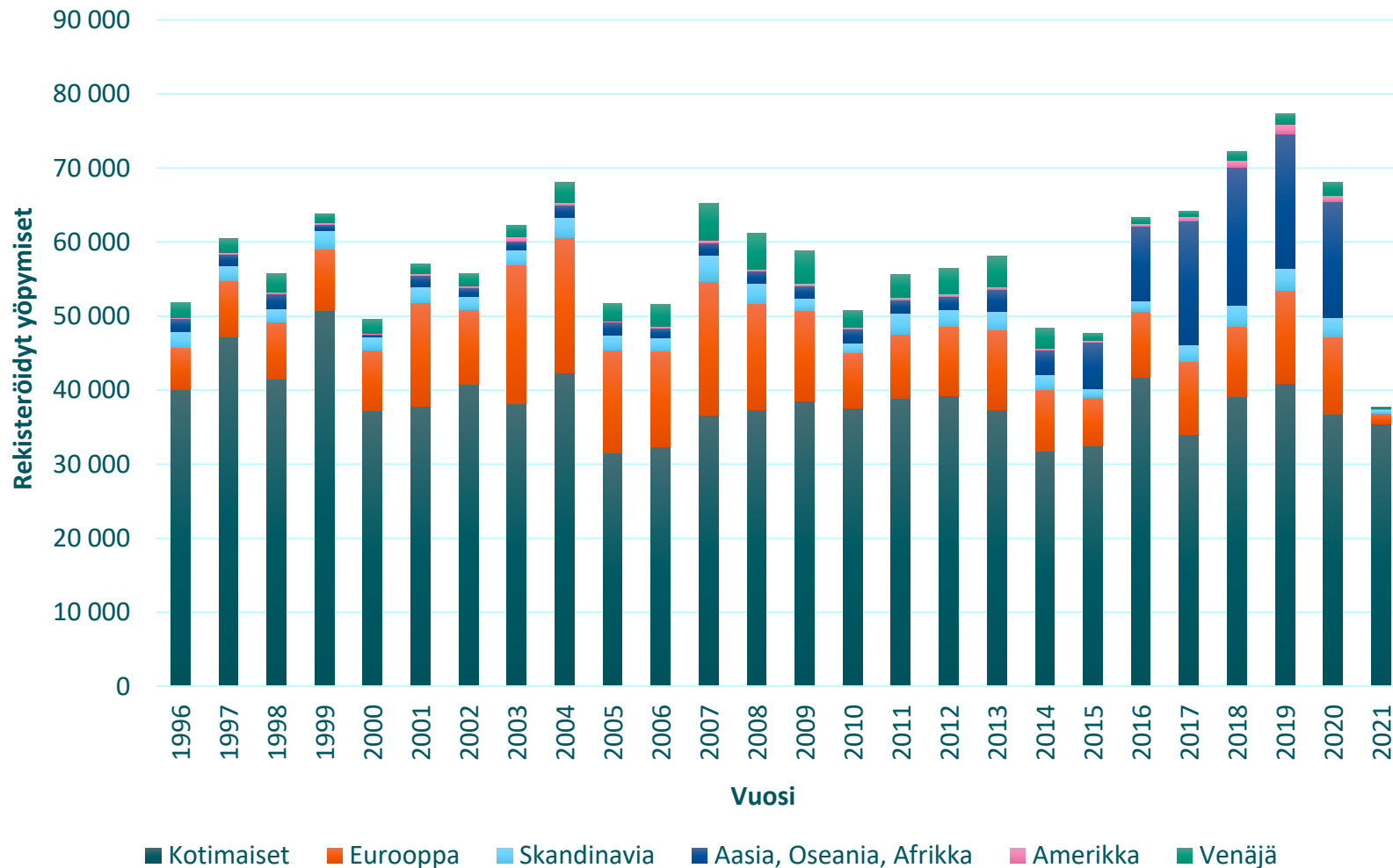

- ✓ Kemi-Tornio rekisteröityjen yöpymisten määrä kasvoi yli 40 000 yöpymistä vuodesta 1995 vuoteen 2019
- ✓ Markkinaosuus Lapin yöpymistä on ollut 5–8 %
- ✓ Kansainvälinen matkailu kasvoi vuosina 2017–2019 nopeasti
- ✓ Kemi-Torniossa rekisteröityjen yöpymisten määrä on lisääntynyt keskimäärin alle prosentin vuodessa

Kemi-Tornion markkinaosuus Lapin rekisteröidyistä yöpymisistä vuosina 1995-2021 Lähde: Majoitustilasto, Tilastokeskus

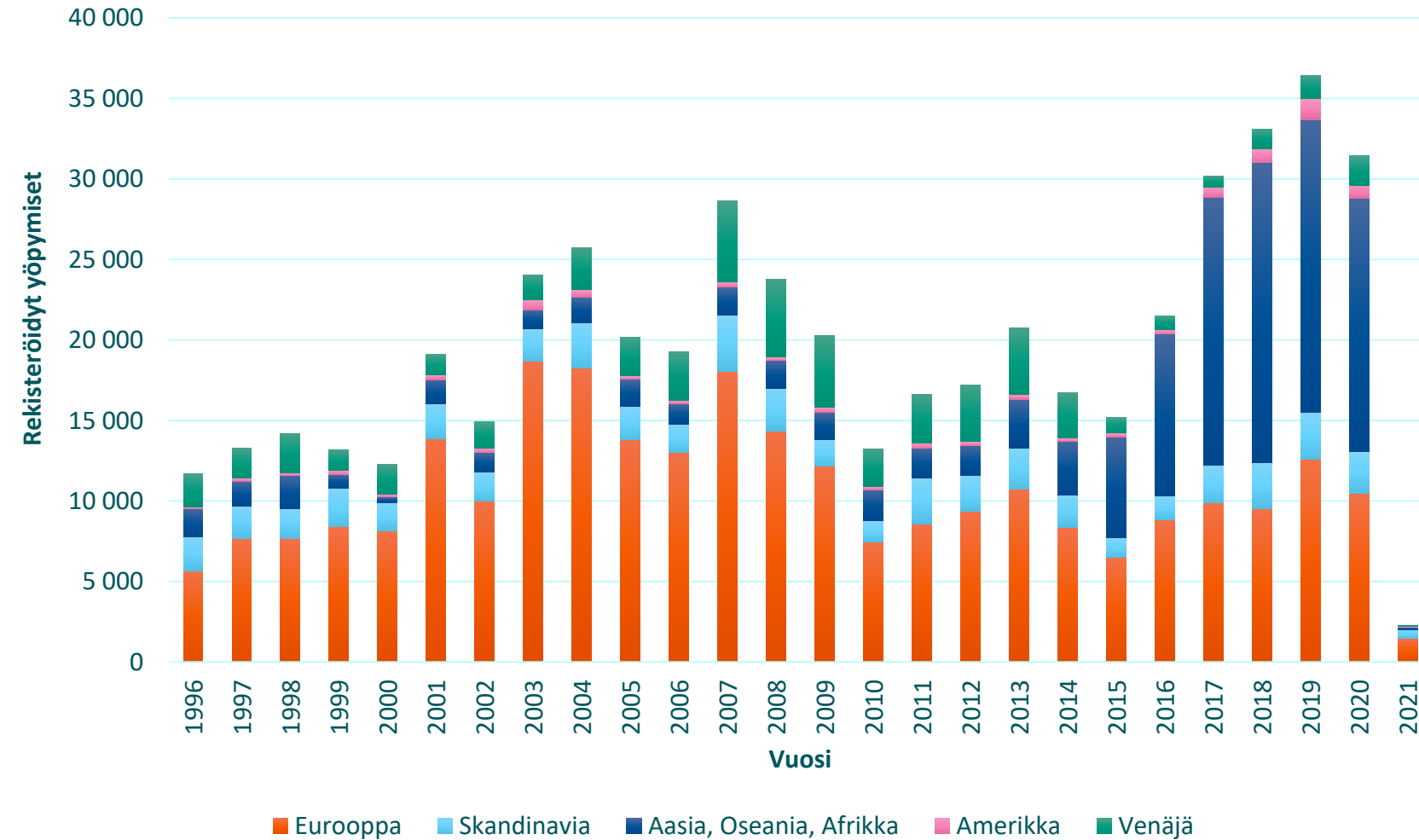
Kemi- Tornio	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Osuus Lapin yöpymisistä	8 %	8 %	8 %	8 %	7 %	7 %	7 %	8 %	8 %	6 %	6 %	6 %	6 %	5 %	5 %	6 %	6 %	5 %	5 %	5 %	6 %	5 %	5 %	5 %	6 %	5 %	5 %

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys markkina-alueittain Kemi-Tornion seutukunnassa vuosina 1996–2021 talvikaudella (marraskuusta huhtikuuhun)

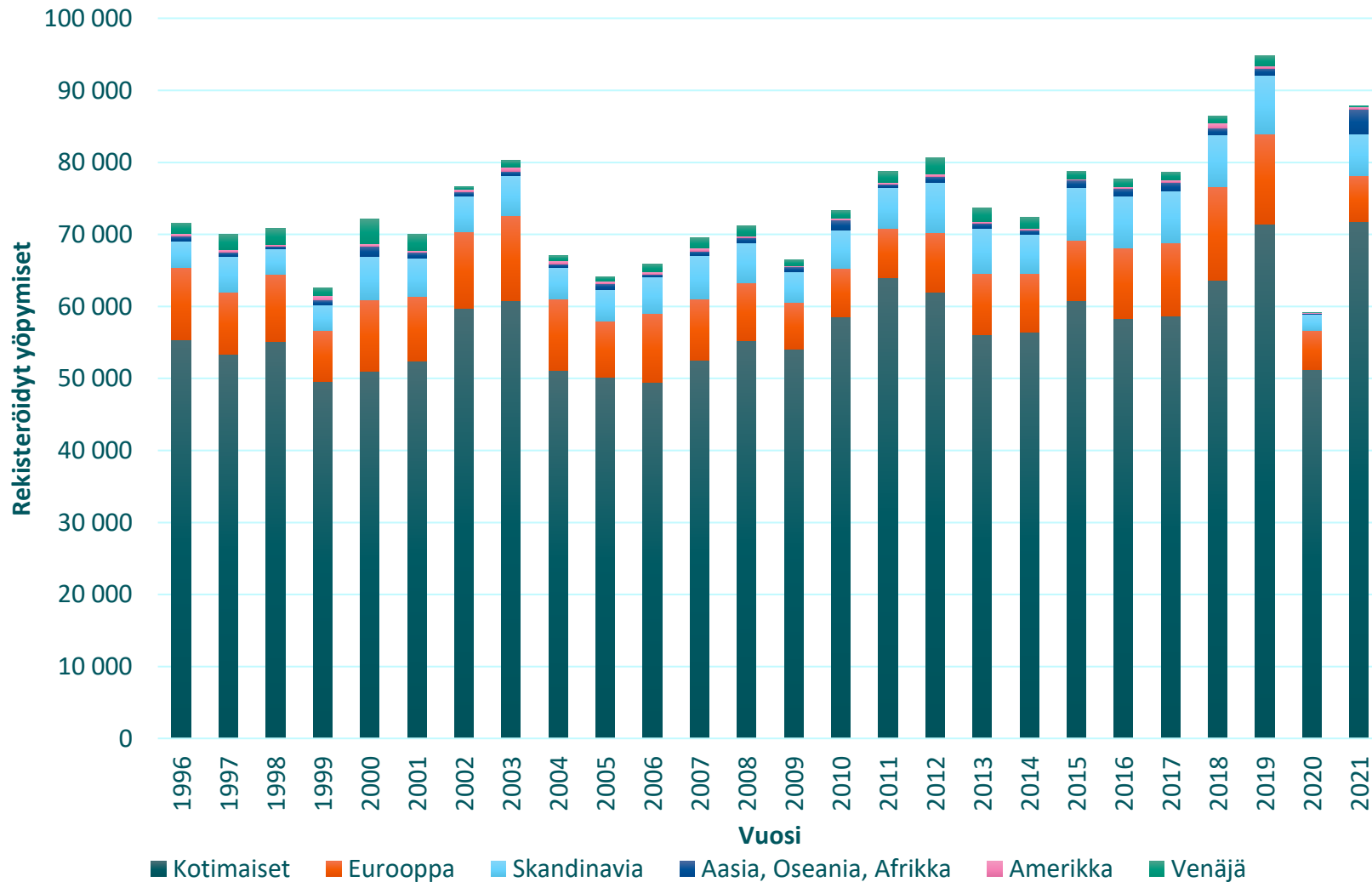
- ✓ Talvikauden rekisteröityjen yöpymisten määrä kasvoi hieman yli 20 000 yöpymistä vuodesta 1996 vuoteen 2019
- ✓ Perusuran mukainen kasvu on ollut kotimaisissa yöpymisissä 0,4 % vuodessa, kansainvälisissä yöpymisissä yli 4 % vuodessa
- ✓ Kansainvälinen matkailu kasvoi erityisesti Aasiasta talvikausina 2016–2020

Kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kehitys Kemi-Tornion seutukunnassa markkina-alueittain vuosina 1996–2021 talvikaudella (marraskuusta huhtikuuhun)

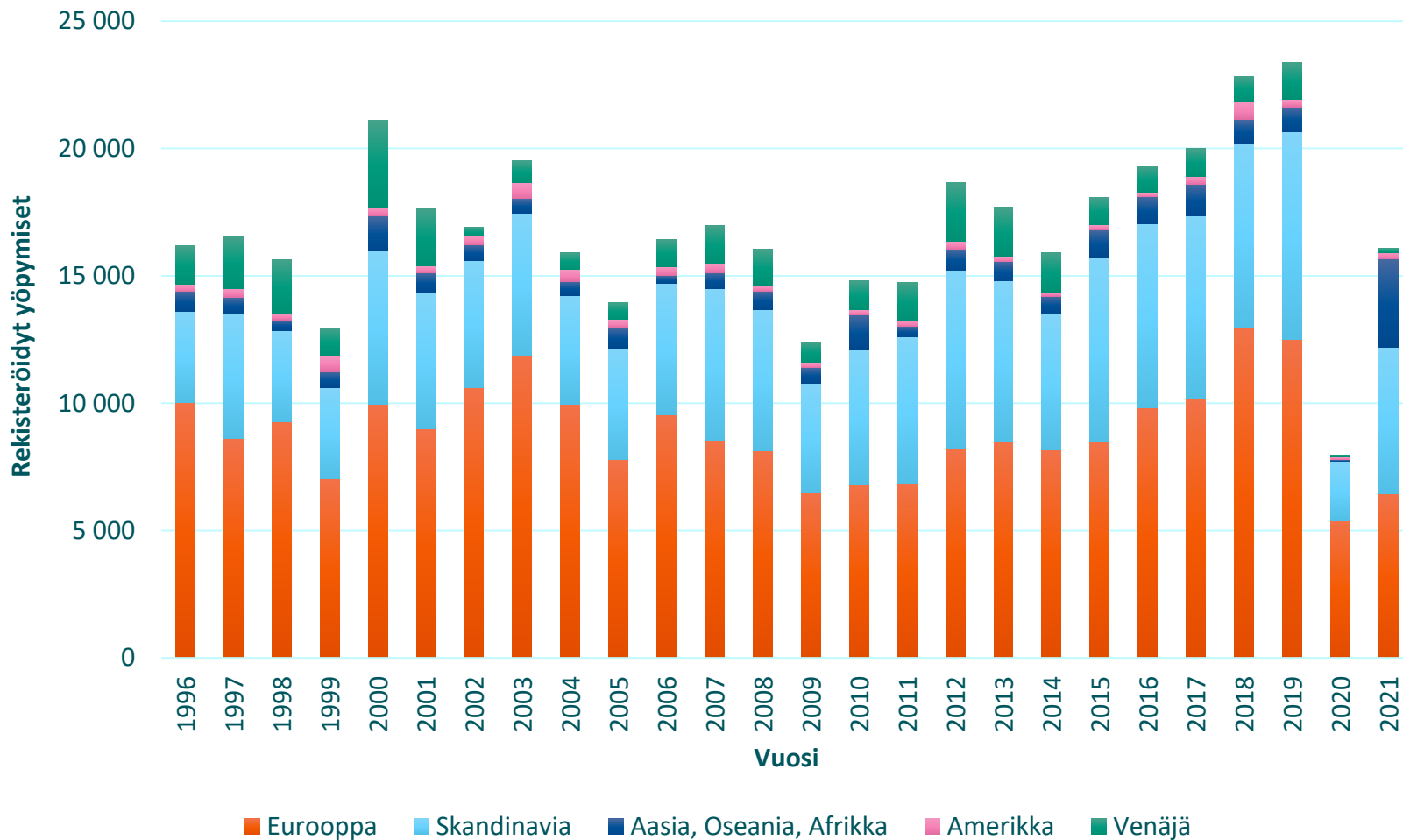
- ✓ Talvikauden kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten määrä on kasvanut yli kolminkertaiseksi vuodesta 1996 vuoteen 2019
- ✓ Perusura ilman Covid-19-pandemian vaikutusta on lähes 10 % kasvu vuosittain
- ✓ Talvikaudelle marraskuusta 2020 huhtikuuhun 2021 kansainvälinen matkailu romahti ja Aasian markkinan iso osuus todennäköisesti hidastaa toipumista koronasta
- ✓ Venäläisten matkailijoiden rekisteröityjen yöpymisten määrä oli melko suurta vuoteen 2014 asti

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys markkina-alueittain Kemi-Tornion seutukunnassa vuosina 1996–2021 kesäkaudella (toukokuusta lokakuuhun)

- ✓ Kesäkauden rekisteröityjen yöpymisten määrä on kehittynyt maltillisesti
- ✓ Vuoden 2019 ennätyskesänä yöpymisiä oli yli 90 000
- ✓ Perusuran mukainen kasvu on ollut 1,7 % kotimaisissa yöpymisissä ja 1,0 % kansainvälisissä yöpymisissä
- ✓ Kotimaisten rekisteröityneiden yöpymisten osuus on ollut yli 80 % koko seurantajaksolla

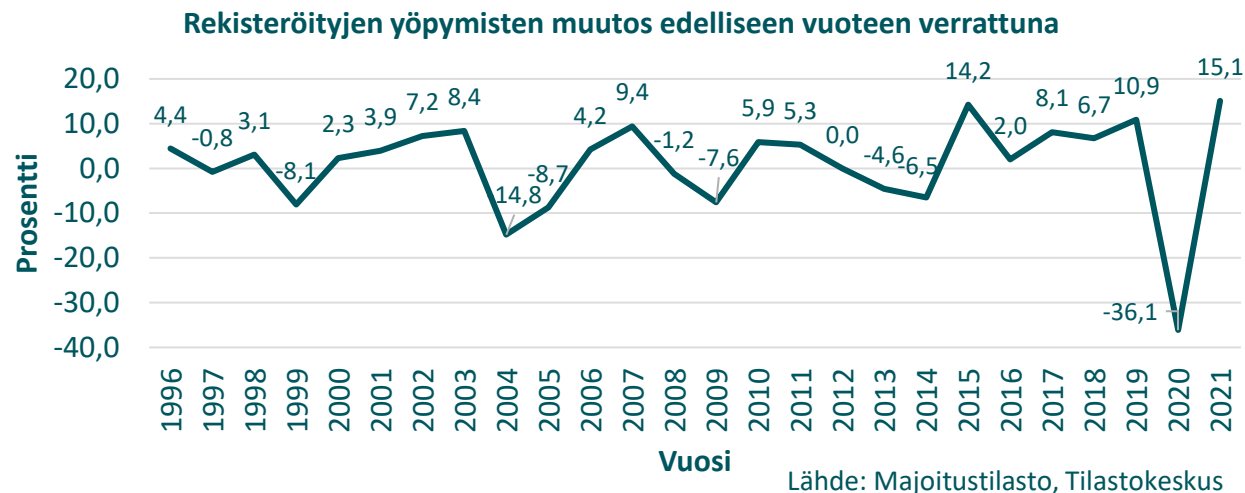
Kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kehitys Kemi-Tornion seutukunnassa markkina-alueittain vuosina 1996–2021 kesäkaudella (toukokuusta lokakuuhun)

- ✓ Kesäkauden rekisteröityjen kansainvälisten yöpymisten suurimmat markkina-alueet ovat Eurooppa ja Skandinavia
- ✓ Perusura ilman Covid-19-pandemiaa on 2,9 % vuodessa
- ✓ Kesäkauden kansainväliset yöpymiset ovat olleet n.10 % Kemi-Tornion koko vuoden yöpymisistä

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys Kemi-Torniossa 1996–2021

- Kemi-Torniossa rekisteröityjen yöpymisten määrä on kasvanut keskiarvona 0,4 % vuodessa. Ilman Covid-19-pandemian vaikutusta muutos on 2,8 %.
- Nopeinta rekisteröityjen yöpymisten kasvu on ollut vuosina 2015 ja 2021 (yli 14 %).
- Talvisesongin ulkomaisten rekisteröityjen yöpymisten kasvu on ollut nopeinta. Keskiarvo oli yli 9 % keskiarvuna ennen Covid-19-pandemiaa.
- Eurooppa on suurin kansainvälinen markkina-alue.
- Aasialaisten matkailijoiden rekisteröityjen yöpymisten määrä kasvoi nopeasti ennen kriisiä talvikausilla vuodesta 2017 alkaen.

Rekisteröityjen yöpymisten perusura sesonkien ja asiakasryhmien mukaan

		Perusura %	Perusura % ilman Covid-19
Kemi-Tornio	Yhteensä	0,4	2,8
Talvi	Kotimaiset	0,4	1,1
	Ulkomaiset	4,2	9,2
	Yhteensä	1,5	1,5
Kesä	Kotimaiset	1,7	1,4
	Ulkomaiset	1,0	2,9

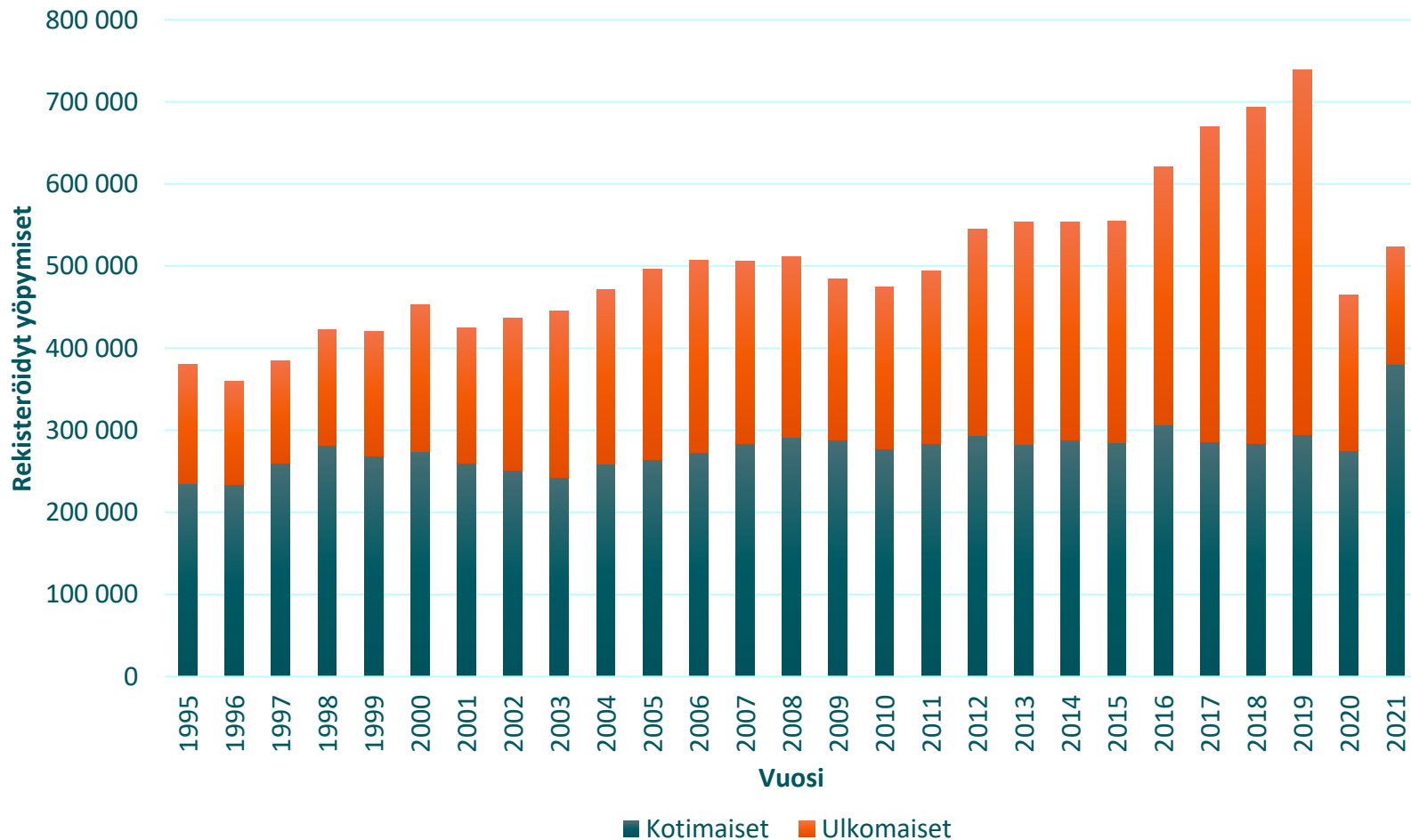
Tilannekuvan kehityksen analysointiin ja tulevaisuuden ennakkointiin lasketaan ns.

”perusura”. Perusura on seurantajakson (1996–2021) aikana tapahtunut vuosimuutosten keskiarvo. Covid-19 pandemia vaikutti vuosina 2020 ja 2021 merkittävästi matkailun kehitykseen ja perusuran lisäksi arvioinnissa käytetään myös tunnuslukua ”perusura ilman Covid-19”, jonka laskemiseen on käytetty tilastotiedot vuodesta 1995 vuoteen 2019.

Näkymät tulevaisuuteen

- Koronatoipuminen käynnistyi vuonna 2021, mutta odotettavissa on, että kysyntä Aasiasta palautuu hitaasti Covid-19-pandemian rajoitusten edelleen jatkuessa Kiinassa.
- Kotimaista kysyntää on, mutta kasvu ollut maltillista.
- Tämän selvityksen aineiston mukaan on laskettu kasvuennuste vuoteen 2030 on seuraavien muutosten mukaisesti:
 - kotimaan matkailussa 1 %
 - kansainvälisessä matkailussa 3–6 %

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys Pohjois-Lapissa vuosina 1995–2021

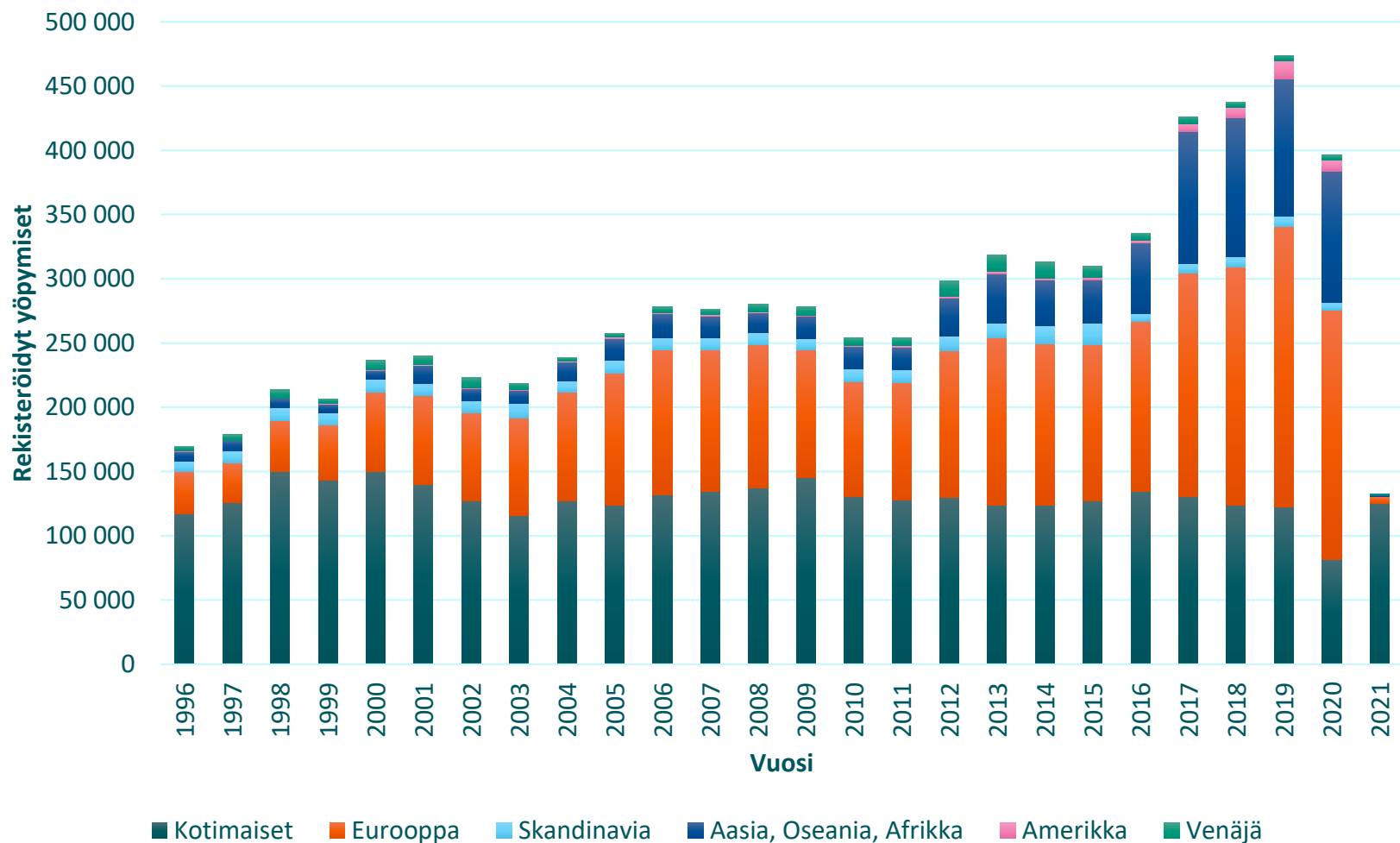
- ✓ Pohjois-Lapin rekisteröityjen yöpymisten määrä kasvoi yli 300 000 yöpymistä vuodesta 1995 vuoteen 2019
- ✓ Pohjois-Lappi on säilyttänyt markkinaosuuden Lapin rekisteröidyistä yöpymistä ja kasvu on tullut kansainvälisen matkailun kasvusta
- ✓ Kansainvälisen matkailun osuus rekisteröidyistä yöpymistä oli vuonna 2019 yli 60 % Pohjois-Lapissa
- ✓ Pohjois-Lapissa rekisteröityjen yöpymisten määrä on lisääntynyt keskimäärin lähes 5 % vuodessa

Pohjois-Lapin markkinaosuus Lapin rekisteröidyistä yöpymisistä vuosina 1995-2021

Lähde: Majoitustilasto, Tilastokeskus

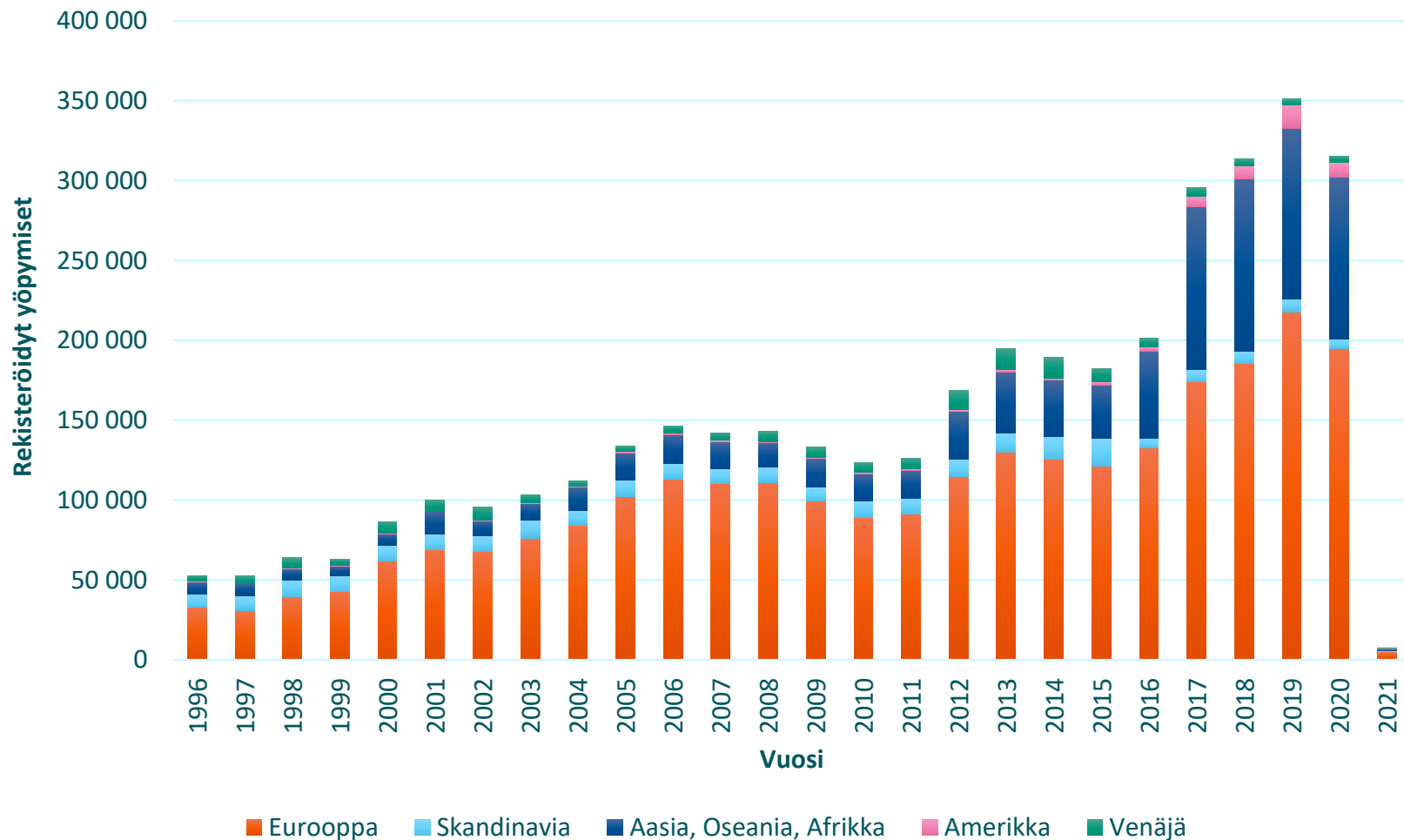
Pohjois-Lappi	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Osuus Lapin yöpymisistä	24 %	25 %	25 %	26 %	26 %	27 %	25 %	25 %	24 %	25 %	25 %	24 %	23 %	22 %	22 %	21 %	22 %	23 %	23 %	24 %	24 %	23 %	23 %	23 %	24 %	23 %	22 %

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys markkina-alueittain Pohjois-Lapissa vuosina 1996–2021 talvikaudella (marraskuusta huhtikuuhun)

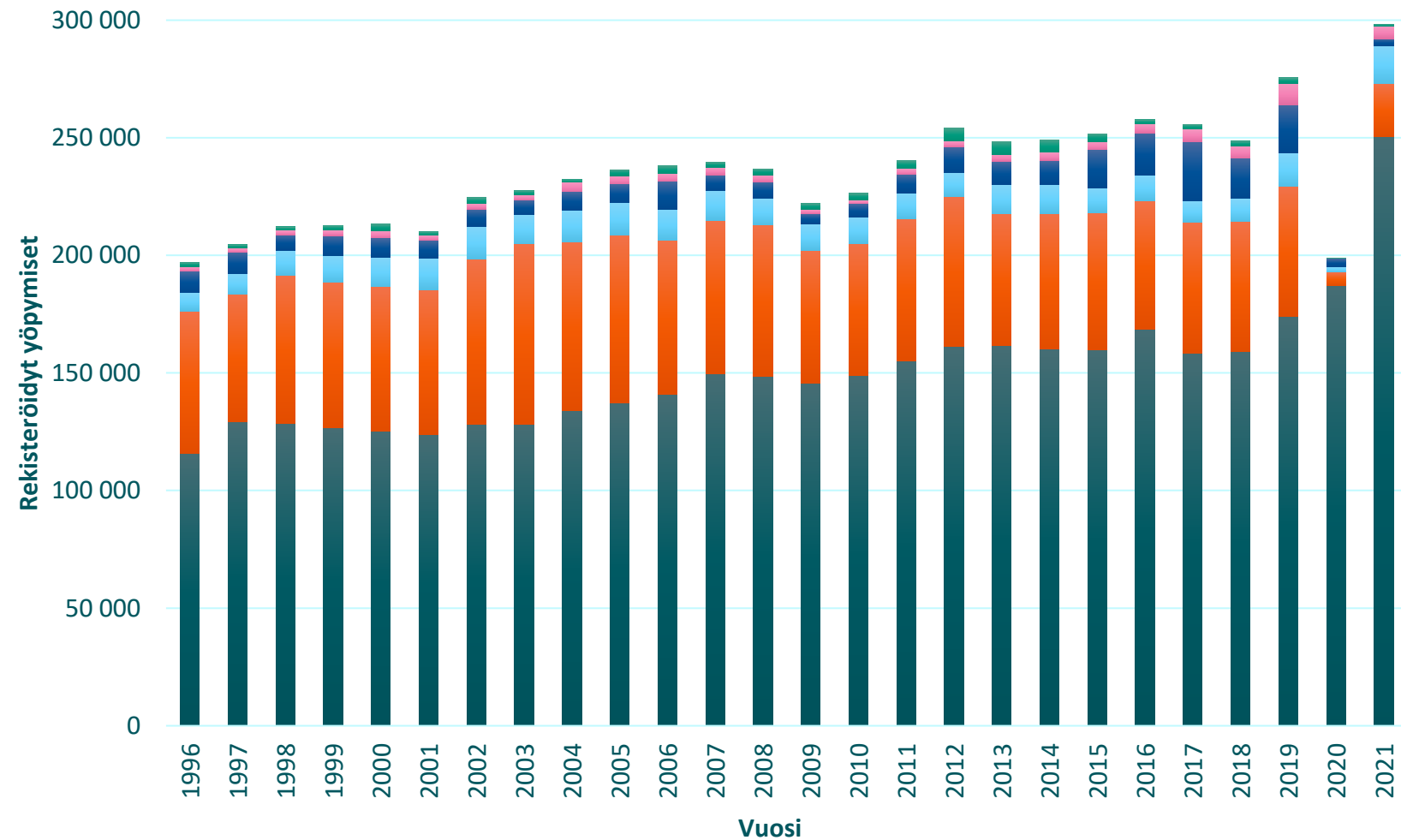
- ✓ Talvikauden rekisteröityjen yöpymisten määrä kaksikertaistui vuodesta 2004 vuoteen 2019
- ✓ Perusuran mukainen kasvu on ollut kotimaisissa yöpymisissä 1,2 % vuodessa, kansainvälisissä yöpymisissä 4,6 % vuodessa
- ✓ Kansainvälinen matkailu kasvoi, erityisesti Euroopasta

Kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kehitys Pohjois-Lapissa markkina-alueittain vuosina 1996–2021 talvikaudella (marraskuusta huhtikuuhun)

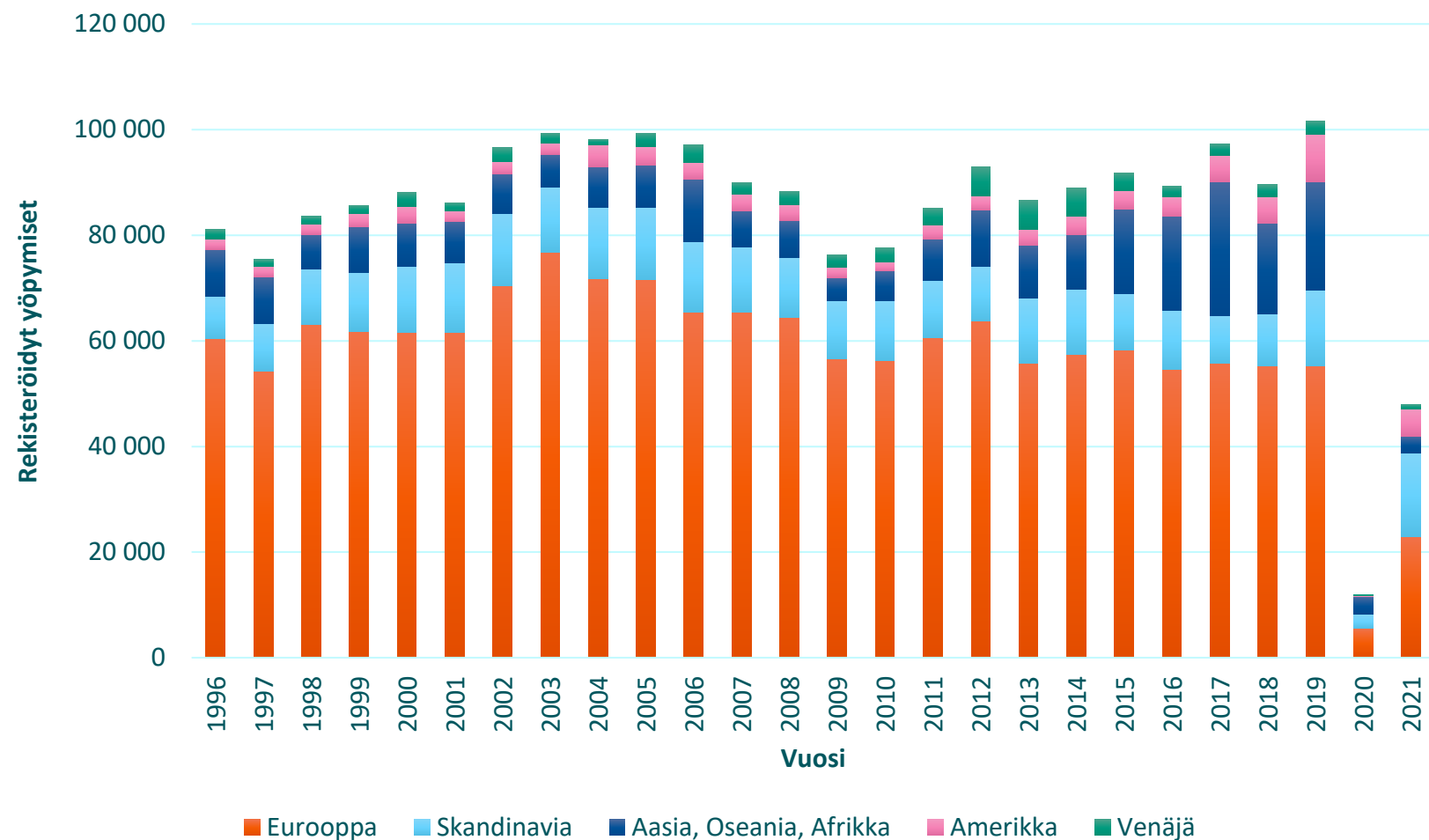
- ✓ Talvikauden kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten määrä on kasvanut yli kolminkertaiseksi vuodesta 2011 vuoteen 2019
- ✓ Perusura ilman Covid-19 vaikutusta on lähes 10 % kasvu vuosittain
- ✓ Suurin kysyntä Pohjois-Lapin matkailulle talvikaudella tulee Euroopasta. Lisäksi Aasian osuus on merkittävä
- ✓ Talvikaudella 2021 oli lähes 340 000 yöpymistä vähemmän kuin vuonna 2019

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys markkina-alueittain Pohjois-Lapissa vuosina 1996–2021 kesäkaudella (toukokuusta lokakuuhun)

- ✓ Kesäkauden rekisteröityjen yöpymisten määrä on kehittynyt tasaisesti erityisesti kotimaisissa yöpymisissä
- ✓ Vuoden 2021 ennätyskesänä yöpymisiä oli lähes 300 000
- ✓ Perusuran mukainen kasvu on ollut 3,4 % kotimaisissa yöpymisissä ja 2,1 % kansainvälisissä

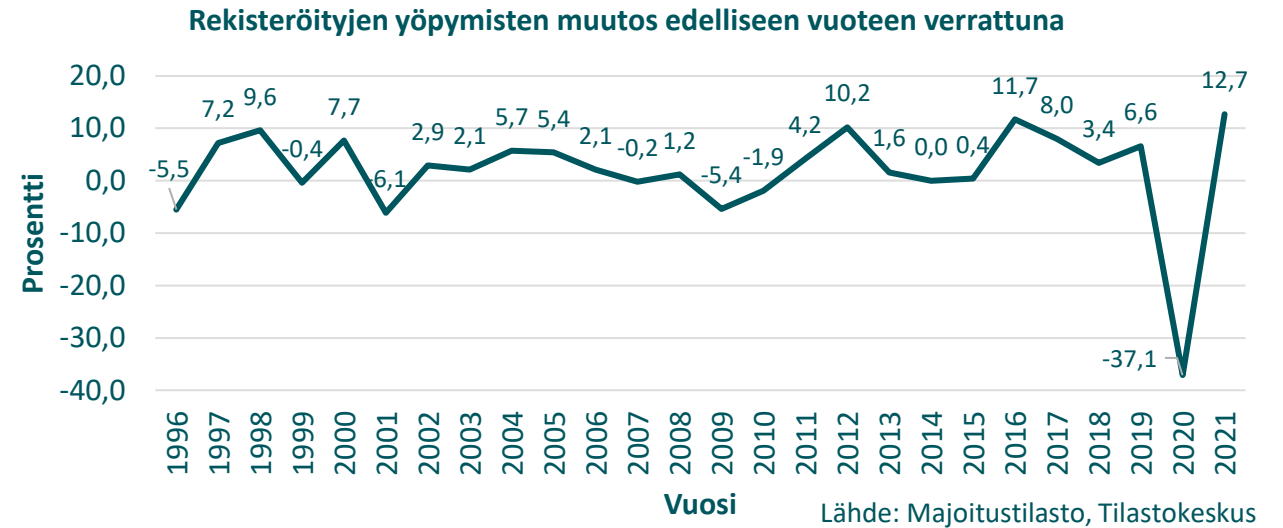
Kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kehitys Pohjois-Lapissa markkina-alueittain vuosina 1996–2021 kesäkaudella (toukokuusta lokakuuhun)

- ✓ Kesäkauden rekisteröityjen kansainvälisten yöpymisten määrä on ollut 10 % koko vuoden yöpymisistä Pohjois-Lapissa
- ✓ Eurooppa on suurin markkina-alue, mutta aasialaisten matkailijoiden määrä kasvoi vuosina 2017–2019
- ✓ Kansainvälinen matkailun toipuminen vuonna käynnistyi vuonna 2021, mutta yöpymisten määrä jäi silti noin puoleen vuoden 1996 luvuista

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys Pohjois-Lapissa 1996–2021

- Pohjois-Lapissa rekisteröityjen yöpymisten määrä on kasvanut 1,2 % vuodessa. Ilman Covid-19-pandemian vaikutusta muutos on lähes 5 %.
- Nopeinta rekisteröityjen yöpymisten kasvu on ollut vuosina 2021, 2016 ja 2012 (yli 10 %)
- Talvisesongin 2021 romahduksesta huolimatta on ulkomaisten rekisteröityjen yöpymisten kasvu ollut nopeinta silloin, yli 9 % keskipäiväkohtaisena ennen Covid-19-pandemiaa.
- Eurooppa on tärkein kansainvälinen markkina-alue ja kasvoi voimakkaasti vuosina 2016-2019.

Rekisteröityjen yöpymisten perusura sesonkien ja asiakasryhmien mukaan

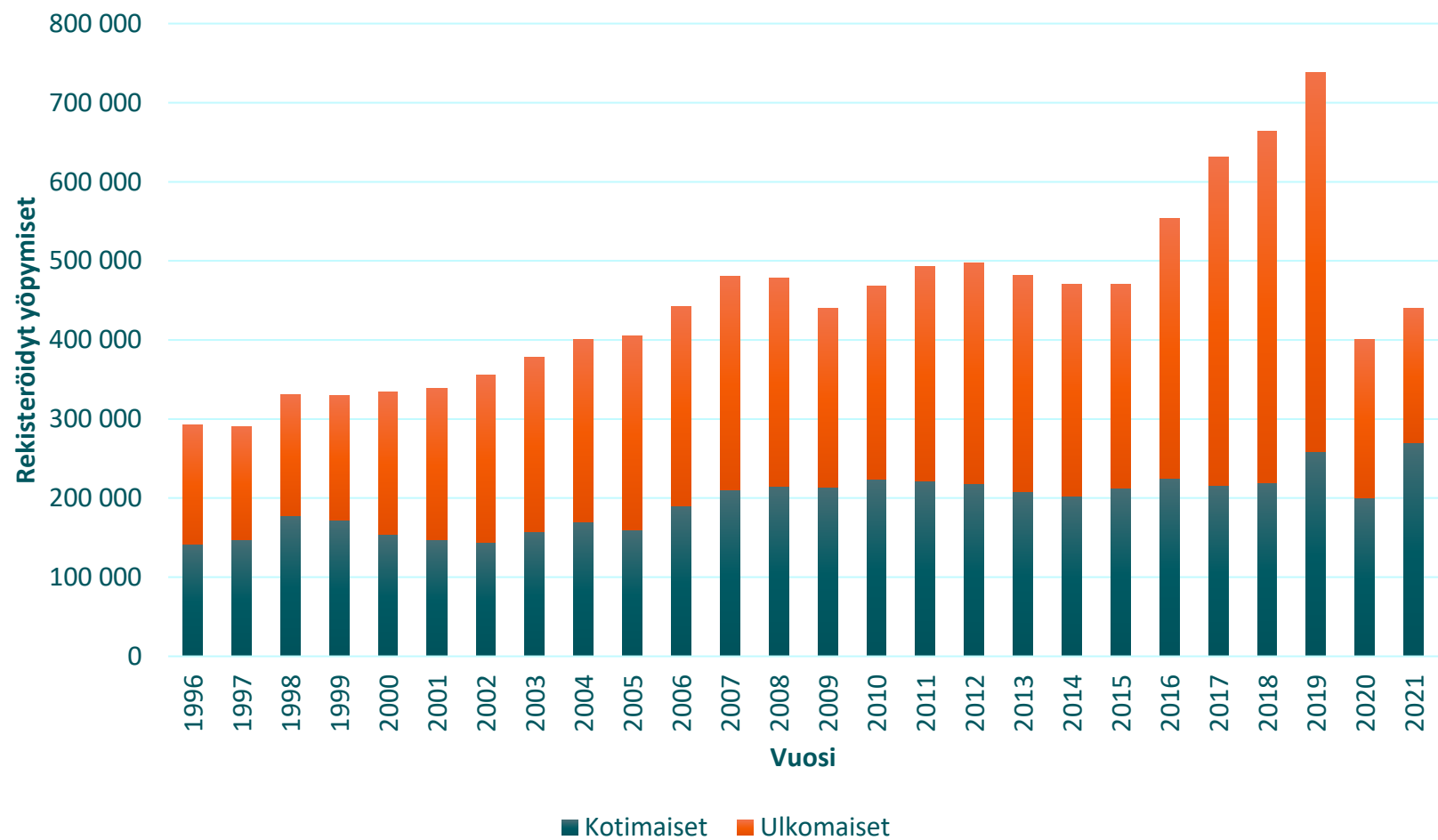
		Perusura %*	Perusura % ilman Covid-19
	Yhteensä	1,2	4,9
Talvi	Kotimaiset	1,2	0,4
	Ulkomaiset	4,6	9,6
Kesä	Yhteensä	1,9	1,5
	Kotimaiset	3,4	1,9
	Ulkomaiset	2,1	1,2

*Tilannekuvan kehityksen analysointiin ja tulevaisuuden ennakkointiin lasketaan ns. ”perusura”. Perusura on seurantajakson (1996-2021) aikana tapahtunut vuosimuutosten keskiarvo. Covid-19 pandemia vaikutti vuosina 2020 ja 2021 merkittävästi matkailun kehitykseen ja perusuran lisäksi arvioinnissa käytetään myös tunnuslukua ”perusura ilman Covid-19”, jonka laskemiseen on käytetty tilastotiedot vuodesta 1995 vuoteen 2019.

Näkymät tulevaisuuteen

- Koronan jälkeen ennätystasolla oleva kotimainen kysyntä on hyvä toipumisen alku.
- Kansainvälisessä matkailussa ollaan vielä 2000-luvun alun tasolla.
- Tämän selvityksen aineiston mukaan on laskettu kasvuennuste vuoteen 2030 on seuraavien muutosten mukaisesti:
 - kotimaan matkailussa 1,5–2 %
 - kansainvälisessä matkailussa 4–8 %

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys Rovaniemellä vuosina 1996–2021

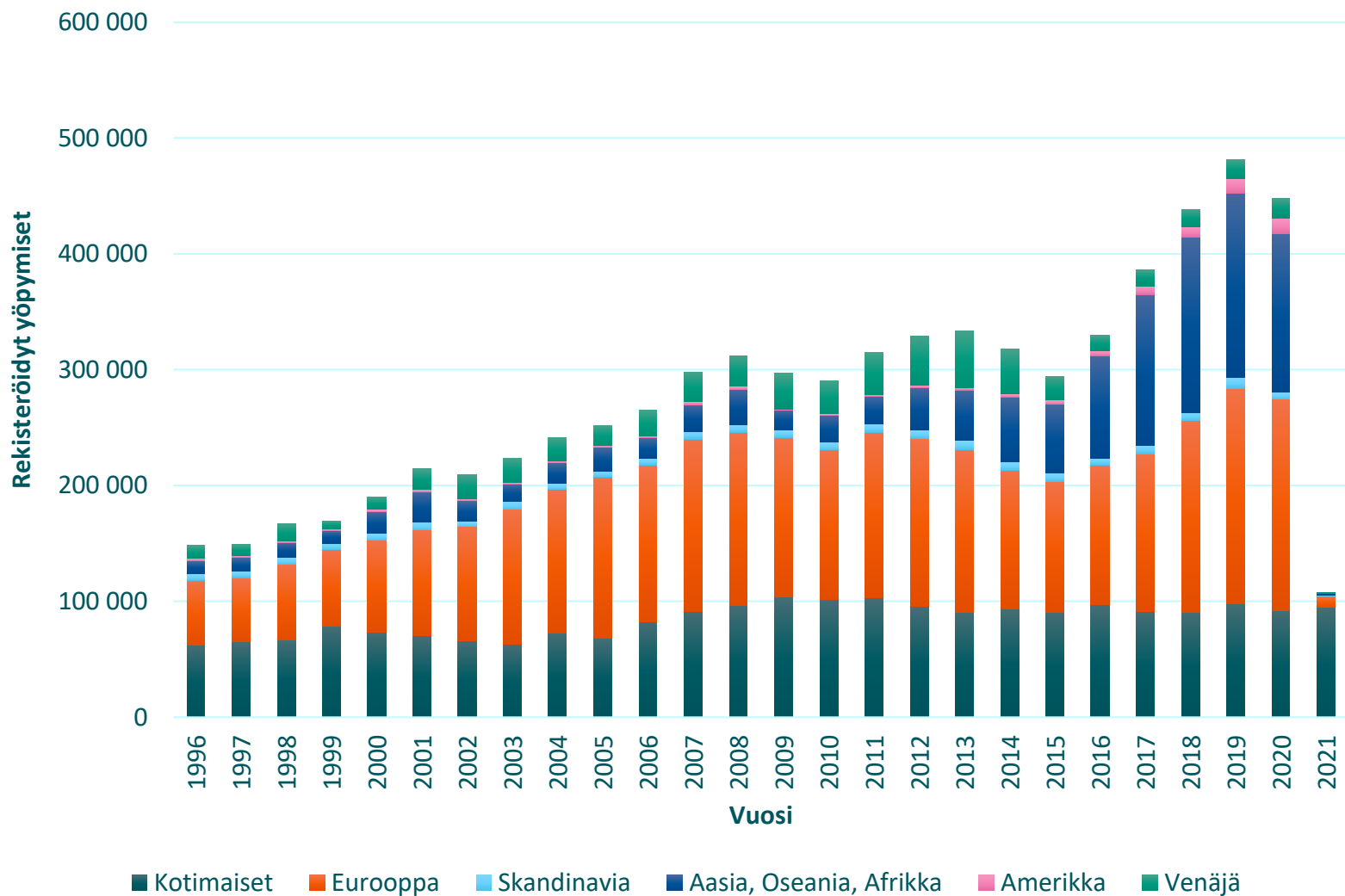

- ✓ Rovaniemen rekisteröityjen yöpymisten määrä kasvoi yli 400 000 yöpymistä vuodesta 1995 vuoteen 2019
- ✓ Nopeaa kasvua oli vuodesta 2016 ja vuonna 2019 kansainvälisen matkailun osuus oli yli 66 %
- ✓ Vuonna 2021 Rovaniemellä jäätin vuoden 2005 tasolle koronakriisin vaikutuksesta
- ✓ Markkinaosuus Lapin yöpymistä oli vuonna 2019 24 % ja se putosi 5 prosenttiyksikköä vuoteen 2021. Markkinaosuus oli vuonna 2021 19 %

Rovaniemen markkinaosuus Lapin rekisteröidyistä yöpymisistä vuosina 1995-2021 Lähde: Majoitustilasto, Tilastokeskus

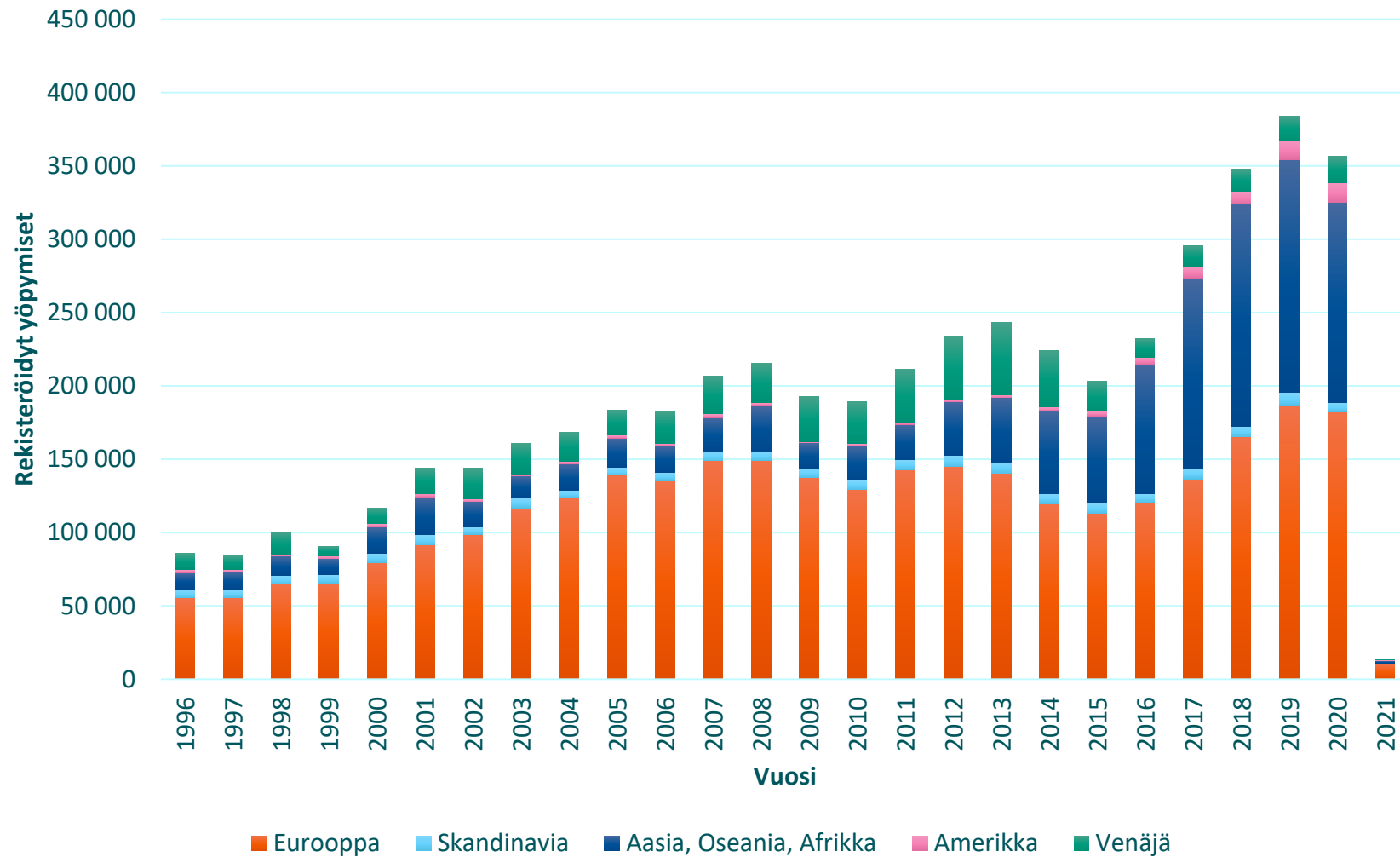
Rovaniemi	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Osuus Lapin yöpymisistä	21 %	20 %	19 %	20 %	20 %	20 %	20 %	21 %	20 %	21 %	20 %	21 %	21 %	20 %	20 %	21 %	22 %	21 %	20 %	20 %	20 %	21 %	22 %	22 %	24 %	20 %	19 %

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys markkina-alueittain Rovaniemellä vuosina 1996–2021 talvikaudella (marraskuusta huhtikuuhun)

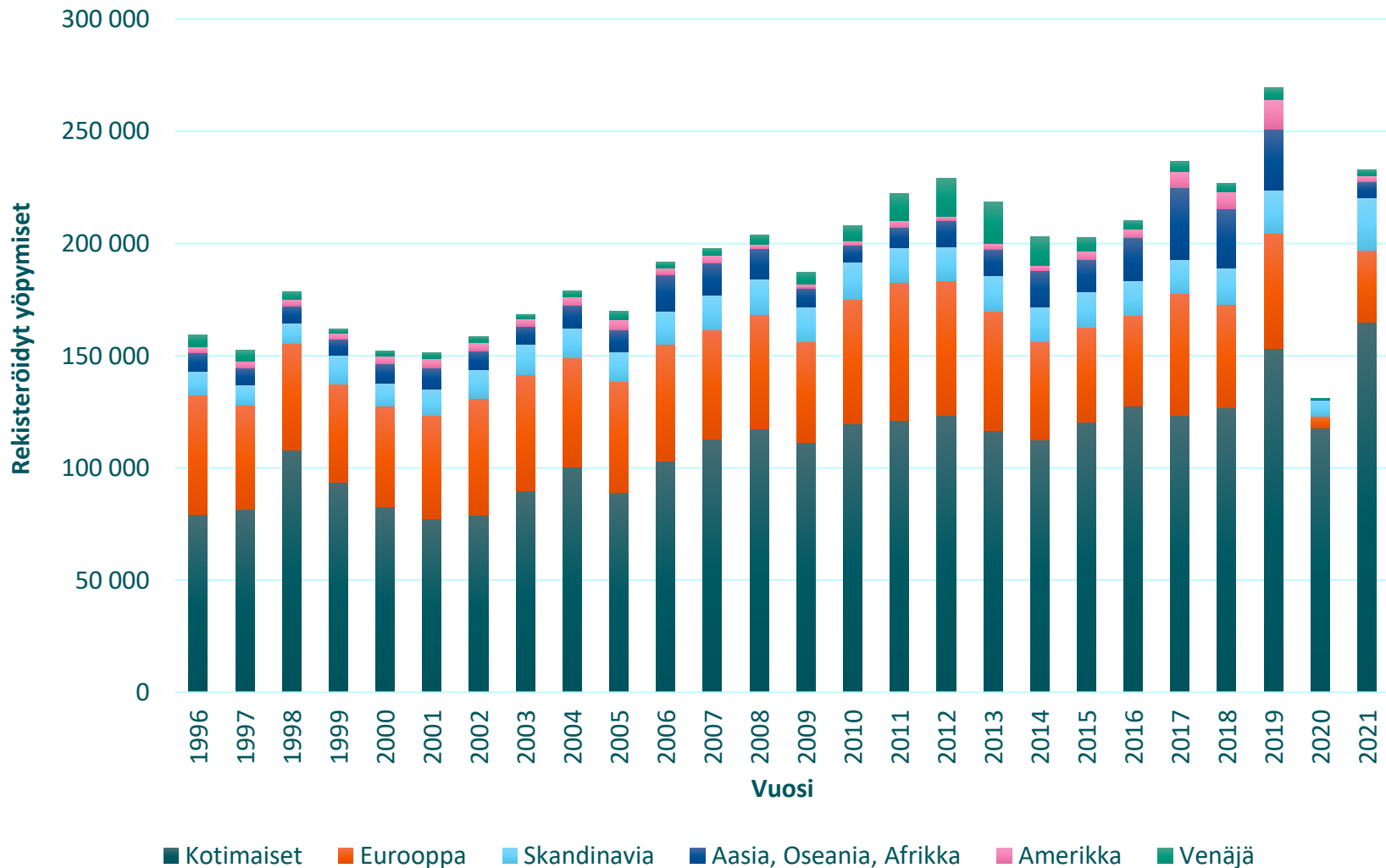
- ✓ Talvikauden rekisteröityjen yöpymisten määrä kasvoi vuoden 2016 jälkeen erityisesti Aasiasta ja Euroopasta
- ✓ Perusuran mukainen kansainvälisissä yöpymisissä 2,9 % vuodessa, mutta ilman Covid-19-pandemian vaikutusta 7,6 %
- ✓ Kansainvälinen matkailu pysähtyi lähes kokonaan talvikaudella 2021

Kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kehitys Rovaniemellä markkina-alueittain vuosina 1996–2021 talvikaudella (marraskuusta huhtikuuhun)

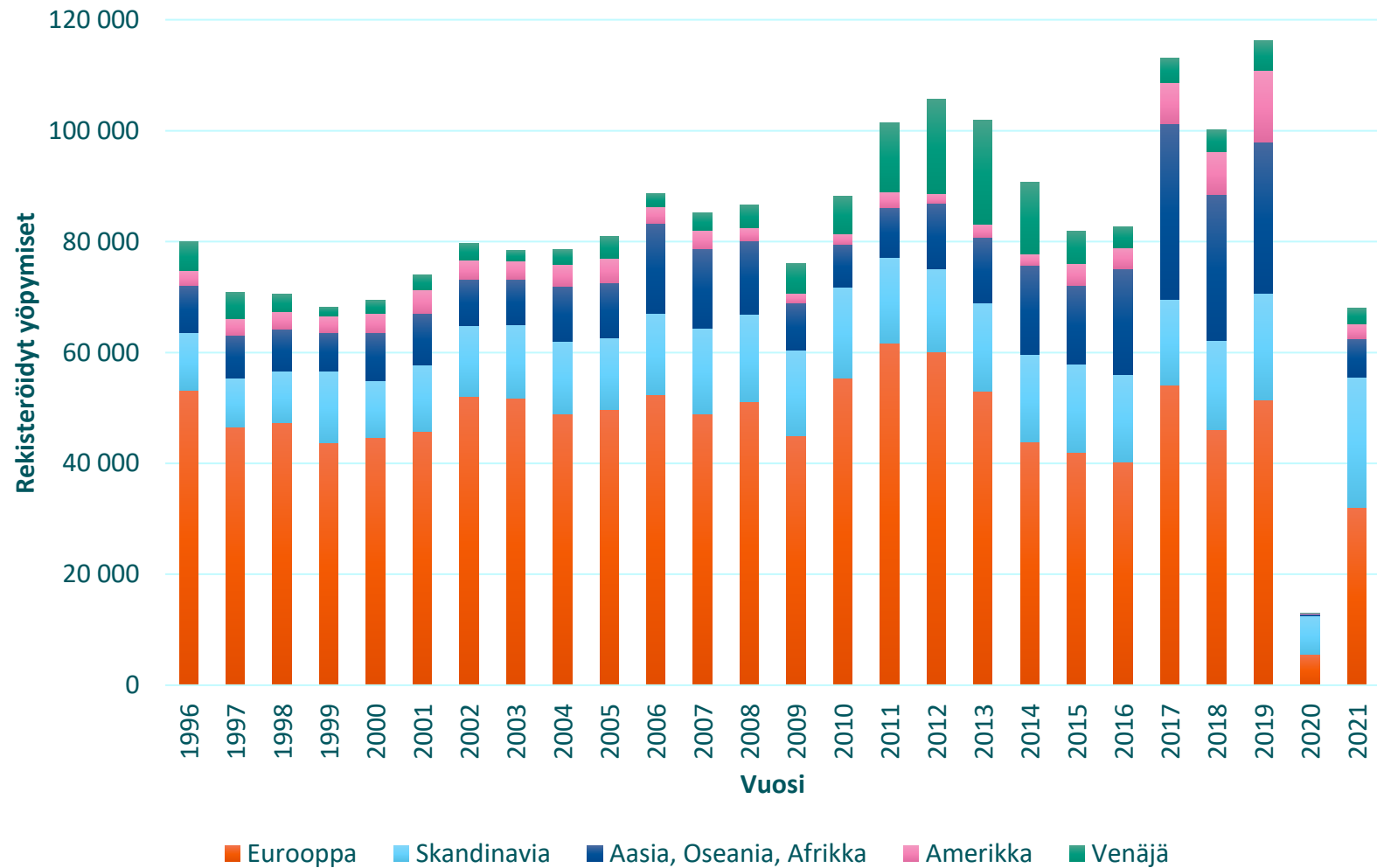
- ✓ Talvikauden kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten määrä kasvoi lähes nelinkertaiseksi vuodesta 1996 vuoteen 2019
- ✓ Suurin kysyntä Rovaniemelle matkailulle talvikaudella tuli ennen koronakriisiä Euroopasta ja Aasiasta.
- ✓ Talvikaudella 2021 yöpymistä oli yli 350 000 yöpymistä vähemmän kuin vuonna 2019

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys markkina-alueittain Rovaniemellä vuosina 1996–2021 kesäkaudella (toukokuusta lokakuuhun)

- ✓ Kesäkauden rekisteröityjen yöpymisten määrä on kasvanut erityisesti kotimaisissa yöpymisissä
- ✓ Vuoden 2019 ennätyskesänä yöpymisiä oli lähes 260 000 yöpymistä
- ✓ Vuonna 2021 kansainvälinen matkailu elpyi ja kotimaisissa yöpymisissä saavutettiin ennätysmäärä yöpymisiä
- ✓ Perusuran mukainen kasvu on ollut 3,8 % kotimaisissa yöpymisissä ja 5,5 % kansainvälisissä yöpymisissä

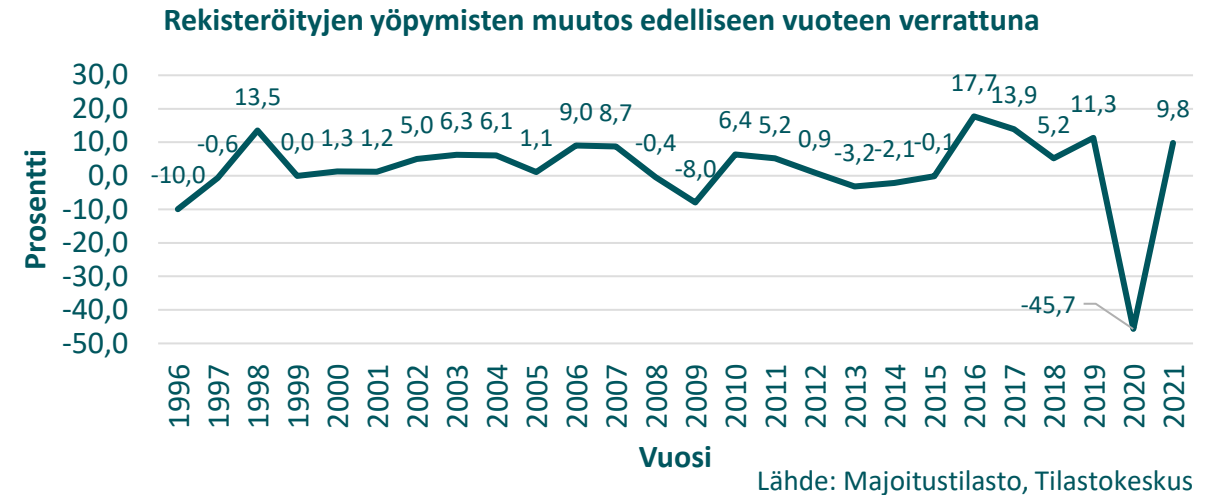
Kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kehitys Rovaniemellä markkina-alueittain vuosina 1996–2021 kesäkaudella (toukokuusta lokakuuhun)

- ✓ Kesäkauden rekisteröityjen kansainvälisten yöpymisten määrä on ollut yli 10 % koko vuoden yöpymisistä Rovaniemellä
- ✓ Eurooppa on tärkein markkina-alue, mutta aasialaisten matkailijoiden määrä kasvoi vuosina 2017–2019
- ✓ Kesäkaudellakin koronatoipuminen käynnistyi vuonna 2021, mutta yöpymisten määrä jäi alle vuoden 1996 tason

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys Rovaniemellä 1996–2021

- Rovaniemellä rekisteröityjen yöpymisten määrä on kasvanut 1,9 % vuodessa. Ilman Covid-19-pandemian vaikutusta kasvua oli 5,6 %.
- Nopeinta yöpymisten määrän muutos on ollut vuosina 1998, 2016 ja 2017 (yli 13 %).
- Talvisesongin ulkomaisten yöpymisten kasvu on ollut nopeinta, yli 7 % keskikasvuna ennen Covid-19-pandemiaa.
- Eurooppa on tärkein kansainvälinen markkina-alue ja Aasiasta oli vahvaa kasvua vuosina 2017–2019.

Rekisteröityjen yöpymisten perusura sesonkien ja asiakasryhmien mukaan

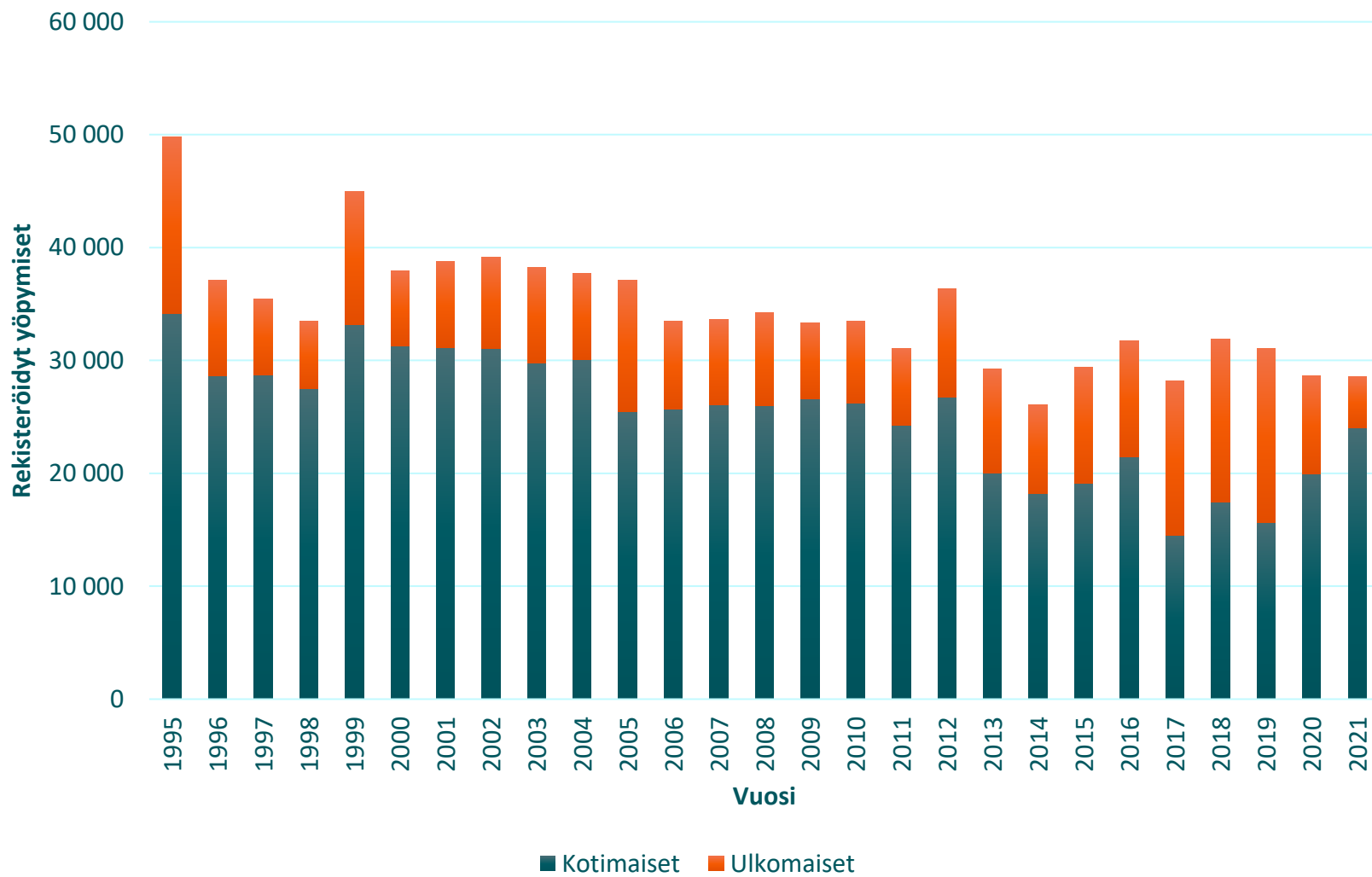
		Perusura %*	Perusura % ilman Covid-19
	Yhteensä	1,9	5,6
Talvi	Kotimaiset	2,0	2,3
	Ulkomaiset	2,9	7,6
Kesä	Yhteensä	2,6	2,7
	Kotimaiset	3,8	3,4
	Ulkomaiset	5,5	2,3

*Tilannekuvan kehityksen analysointiin ja tulevaisuuden ennakkointiin lasketaan ns. ”perusura”. Perusura on seurantajakson (1996–2021) aikana tapahtunut vuosimuutosten keskiarvo. Covid-19 pandemia vaikutti vuosina 2020 ja 2021 merkittävästi matkailun kehitykseen ja perusuran lisäksi arvioinnissa käytetään myös tunnuslukua ”perusura ilman Covid-19”, jonka laskemiseen on käytetty tilastotiedot vuodesta 1995 vuoteen 2019.

Näkymät tulevaisuuteen

- Joulukuu 2021 käynnisti koronatoipumisen, mutta kasvu on vasta alussa. Kotimainen kysyntä on palautunut ja vuosi oli kotimaisen matkailun ennätysvuosi. Kansainvälisen matkailun palautuminen talvisesongilla on keskeinen tavoite.
- Tämän selvityksen aineiston mukaan on laskettu kasvuennuste vuoteen 2030 seuraavien muutosten mukaisesti:
 - kotimaan matkailussa 2–3 %
 - kansainvälisessä matkailussa 4–8 %

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys Tornionlaaksossa vuosina 1995–2021

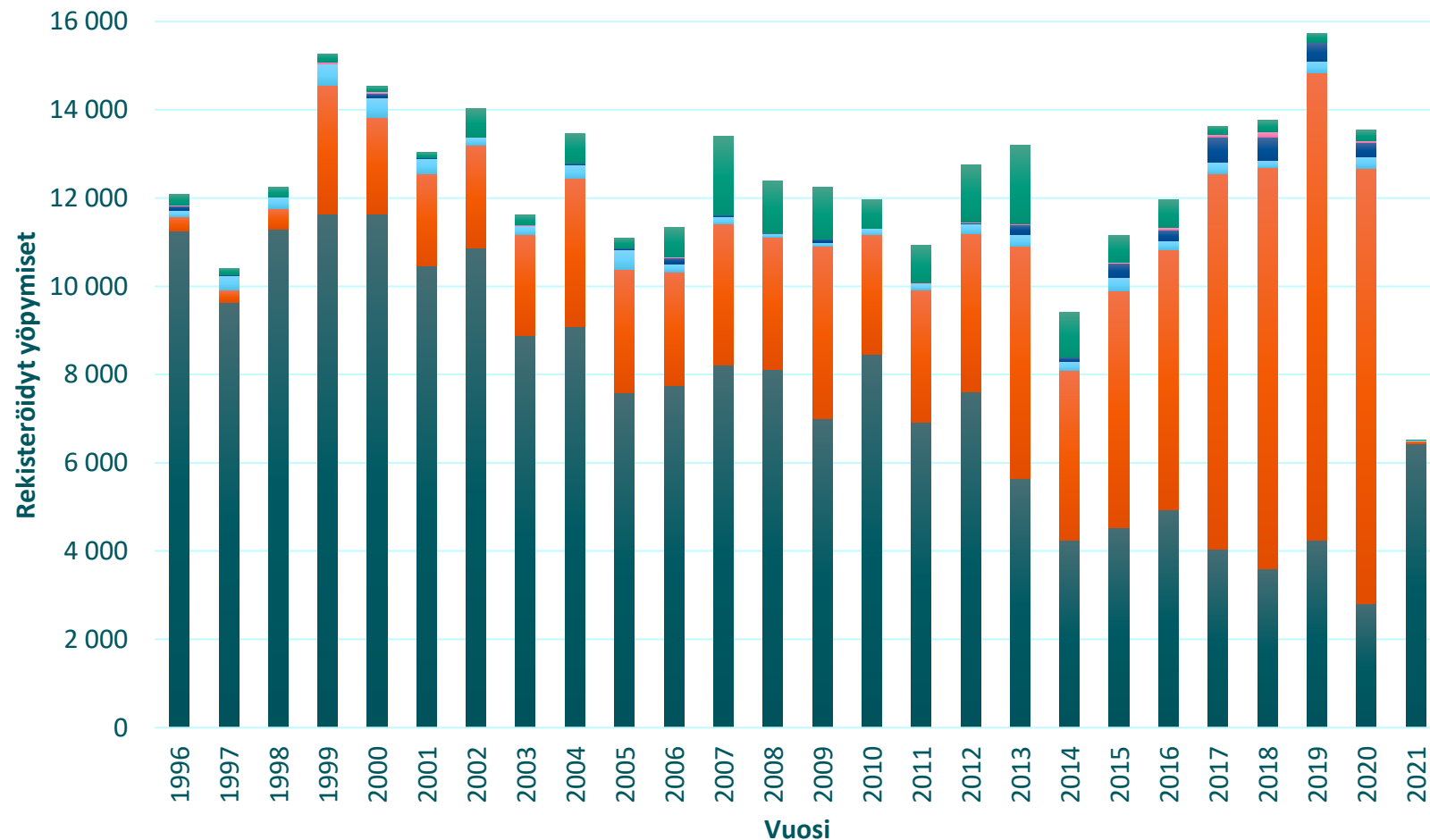
- ✓ Tornionlaakson rekisteröityjen yöpymisten määrä pieneni yli 20 000 yöpymistä vuodesta 1995 vuoteen 2021
- ✓ Seutukunnan rekisteröidyt yöpymiset ovat vähentyneet keskimäärin 0,7 % vuodessa
- ✓ Markkinaosuus on ollut 1 % Lapin yöpymistä vuodesta 2019
- ✓ Koronakriisin vaikutus ei ole seutukunnassa ollut merkittävä

Tornionlaakson markkinaosuus Lapin rekisteröidyistä yöpymisistä vuosina 1995–2021

Lähde: Majoitustilasto, Tilastokeskus

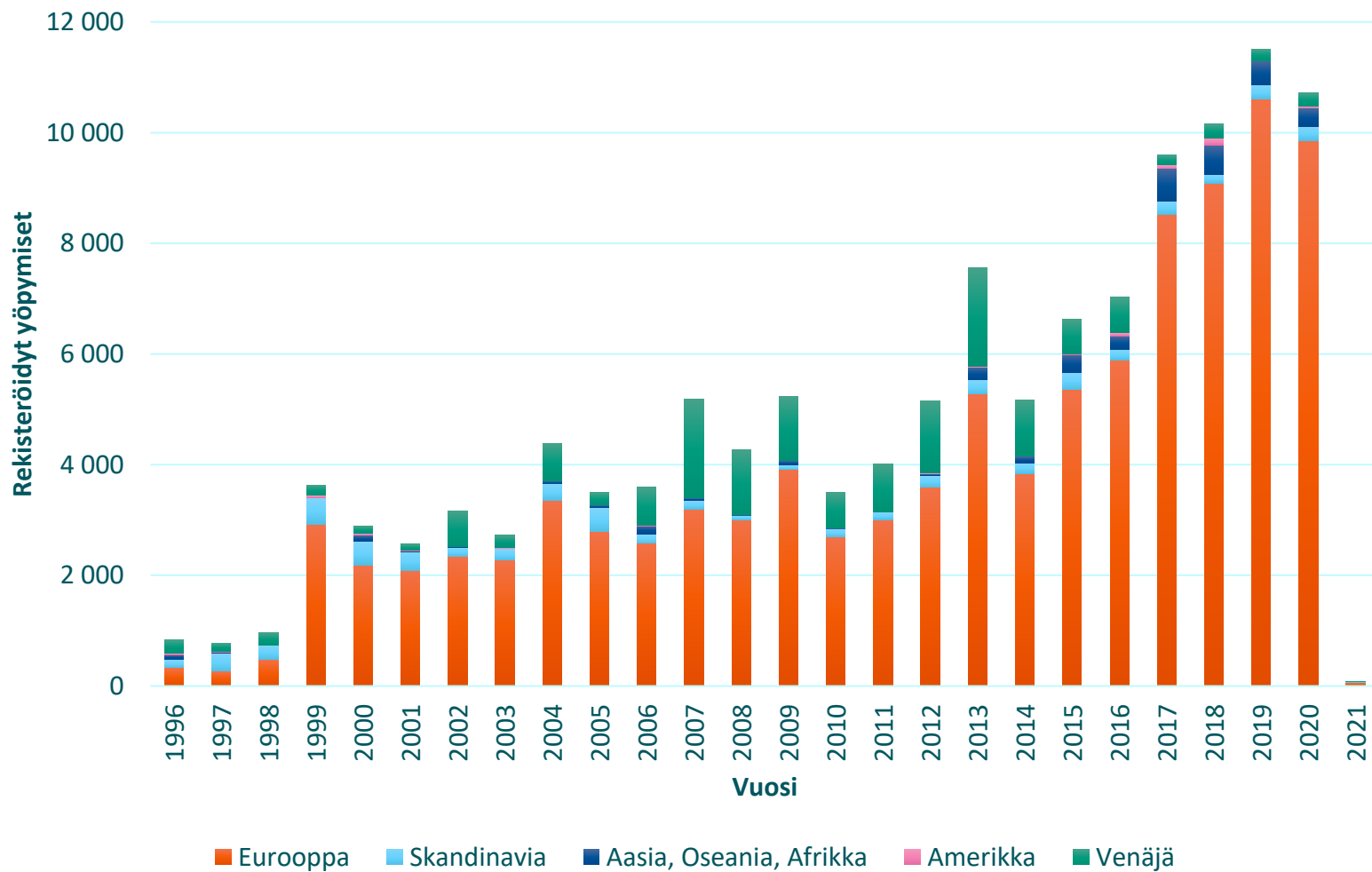
[illegible]

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys markkina-alueittain Tornionlaaksossa vuosina 1996–2021 talvikaudella (marraskuusta huhtikuuhun)

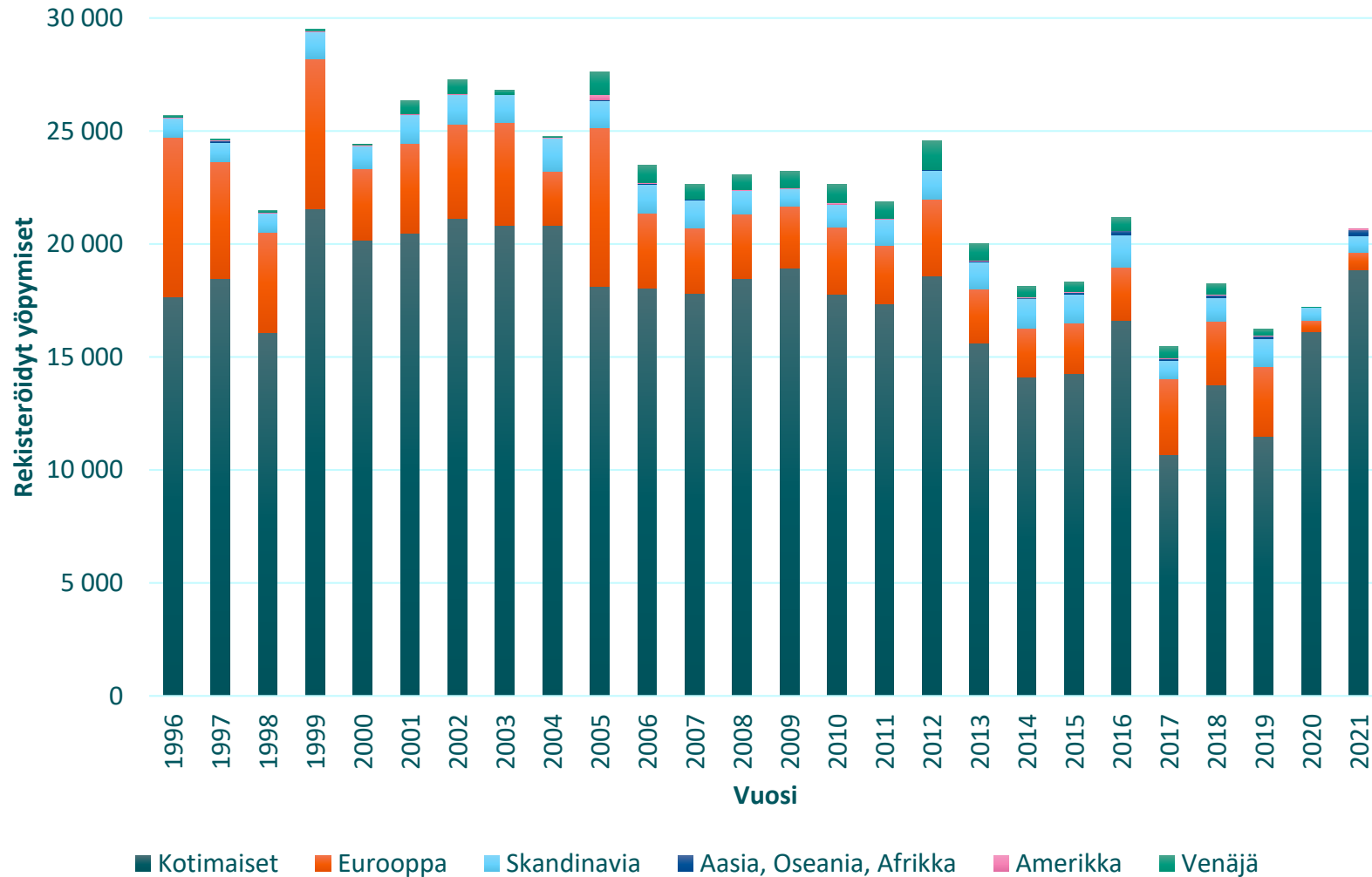
- ✓ Talvikauden rekisteröityjen yöpymisten määrä kasvoi lähes 4 000 yöpymistä vuodesta 1996 vuoteen 2019
- ✓ Kasvu tuli kansainvälisestä matkailusta
- ✓ Kansainvälinen matkailu kasvoi erityisesti Euroopasta talvikausina 2016–2020
- ✓ Perusuran mukainen kasvu on ollut kotimaisissa yöpymisissä 0,8 % vuodessa, kansainvälisissä yöpymisissä yli 18 % vuodessa

Kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kehitys Tornionlaaksossa markkina-alueittain vuosina 1996–2021 talvikaudella (marraskuusta huhtikuuhun)

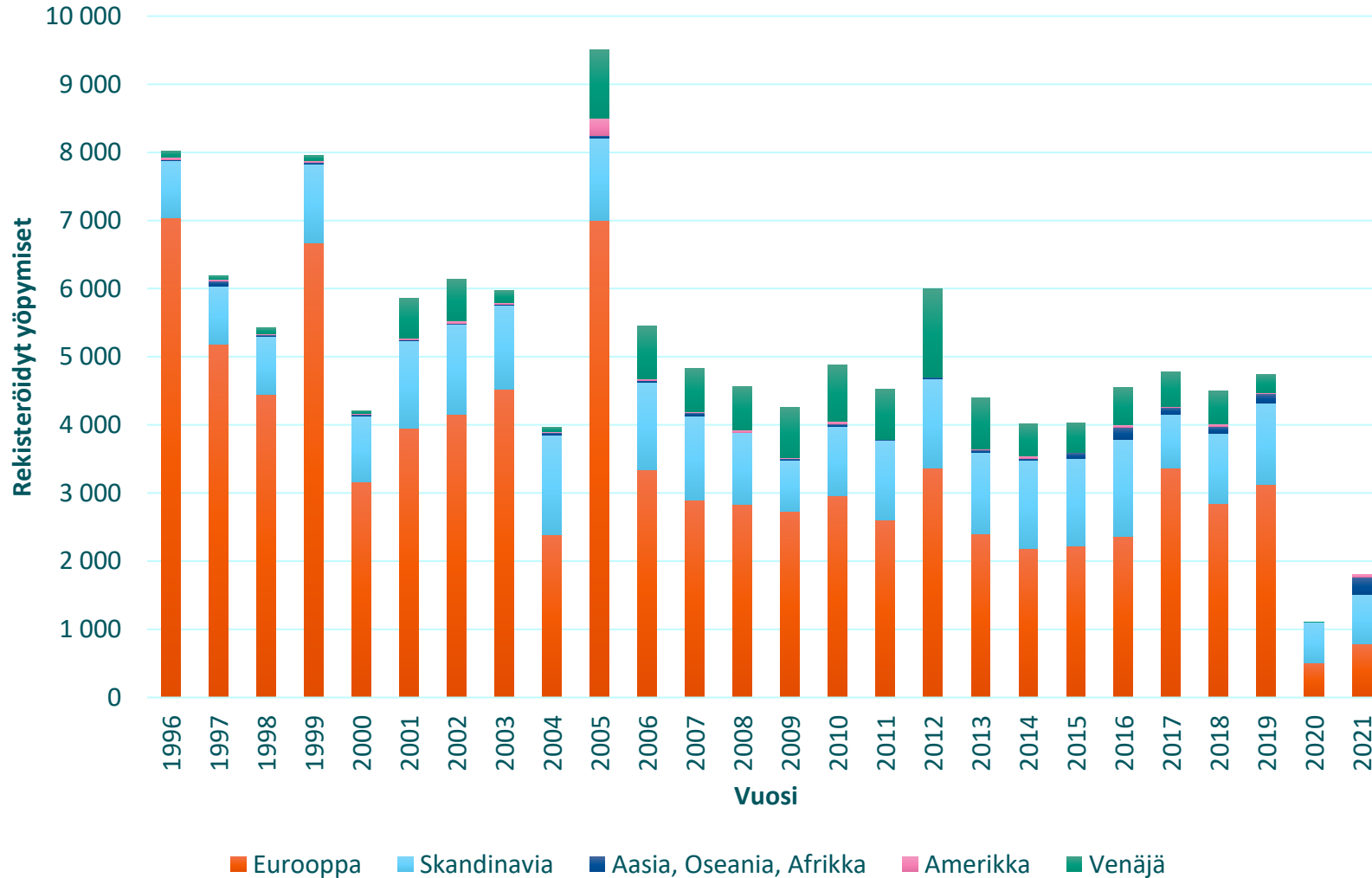
- ✓ Talvikauden kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten määrä on kasvanut lähes kymmenkertaiseksi vuodesta 1996 vuoteen 2019
- ✓ Perusura ilman Covid-19-pandemian vaikutusta on yli 24 % kasvu vuosittain
- ✓ Kansainvälisestä kysynnästä yli 90 % tuli Euroopasta
- ✓ Talvikaudella 2021 kansainvälinen matkailu käytännössä loppui

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys markkina-alueittain Tornionlaaksossa vuosina 1996–2021 kesäkaudella (toukokuusta lokakuuhun)

- ✓ Kesäkauden rekisteröityjen yöpymisten määrä vähentynyt yli 1 % vuodessa perusurana
- ✓ Vuoden 1999 ennätyskesästä yöpymisten määrä pieneni vuoteen 2019 lähes 15 000
- ✓ Perusuran mukainen kasvu on ollut 1,5 % kotimaisissa yöpymisissä ja -1,5 % kansainvälisissä yöpymisissä
- ✓ Kotimaisten rekisteröityneiden yöpymisten osuus on ollut yli 80 % koko seurantajaksolla

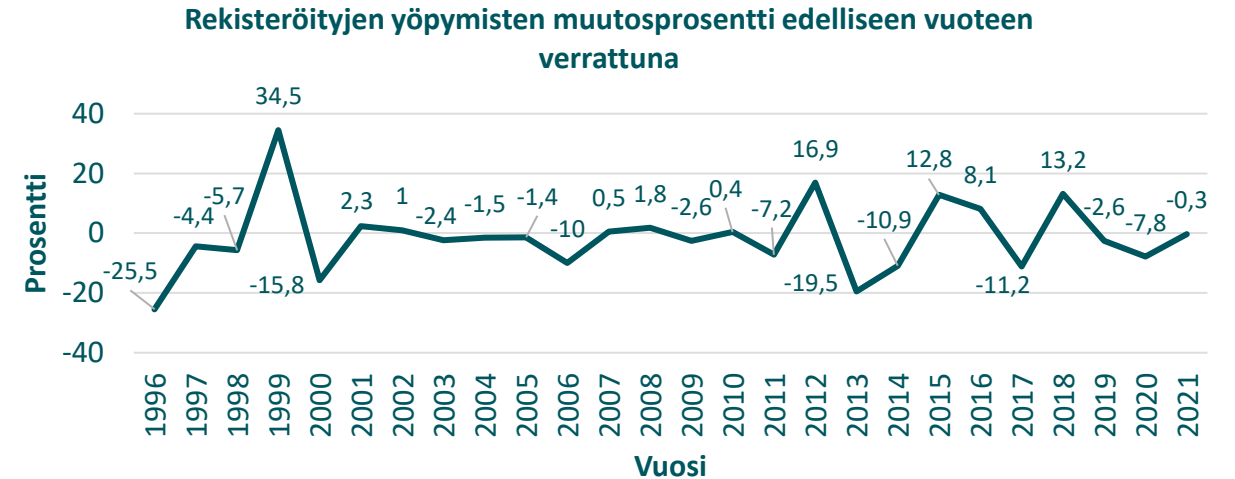
Kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kehitys Tornionlaaksossa markkina-alueittain vuosina 1996–2021 kesäkaudella (toukokuusta lokakuuhun)

- ✓ Kesäkauden rekisteröityjen kansainvälisten yöpymisten suurimmat markkina-alueet ovat Eurooppa ja Skandinavia
- ✓ Kesäkauden kansainväliset yöpymiset ovat olleet n.15 % Tornionlaakson koko vuoden yöpymistä
- ✓ Koronatoipuminen oli hidasta vuonna 2021

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys Tornionlaaksossa 1996–2021

- Tornionlaaksossa rekisteröityjen yöpymisten määrä on supistunut perusurana 0,7 % vuodessa.
- Kasvua on ollut useina vuosina ja nopeinta kasvu oli vuonna 1999 (yli 30 %) ja vuosina 2012, 2015 ja 2018 (yli 10 %).
- Talvisesongin ulkomaisten rekisteröityjen yöpymisten kasvu on ollut nopeinta, yli 18 % keskimääräisenä ennen Covid-19-pandemiaa. Absoluuttisina lukuina kasvu ollut kuitenkin pientä.
- Kansainvälisen matkailun osuus on pieni (alle 20 %).

Lähde: Majoitustilasto, Tilastokeskus

Rekisteröityjen yöpymisten perusura sesonkien ja asiakasryhmien mukaan

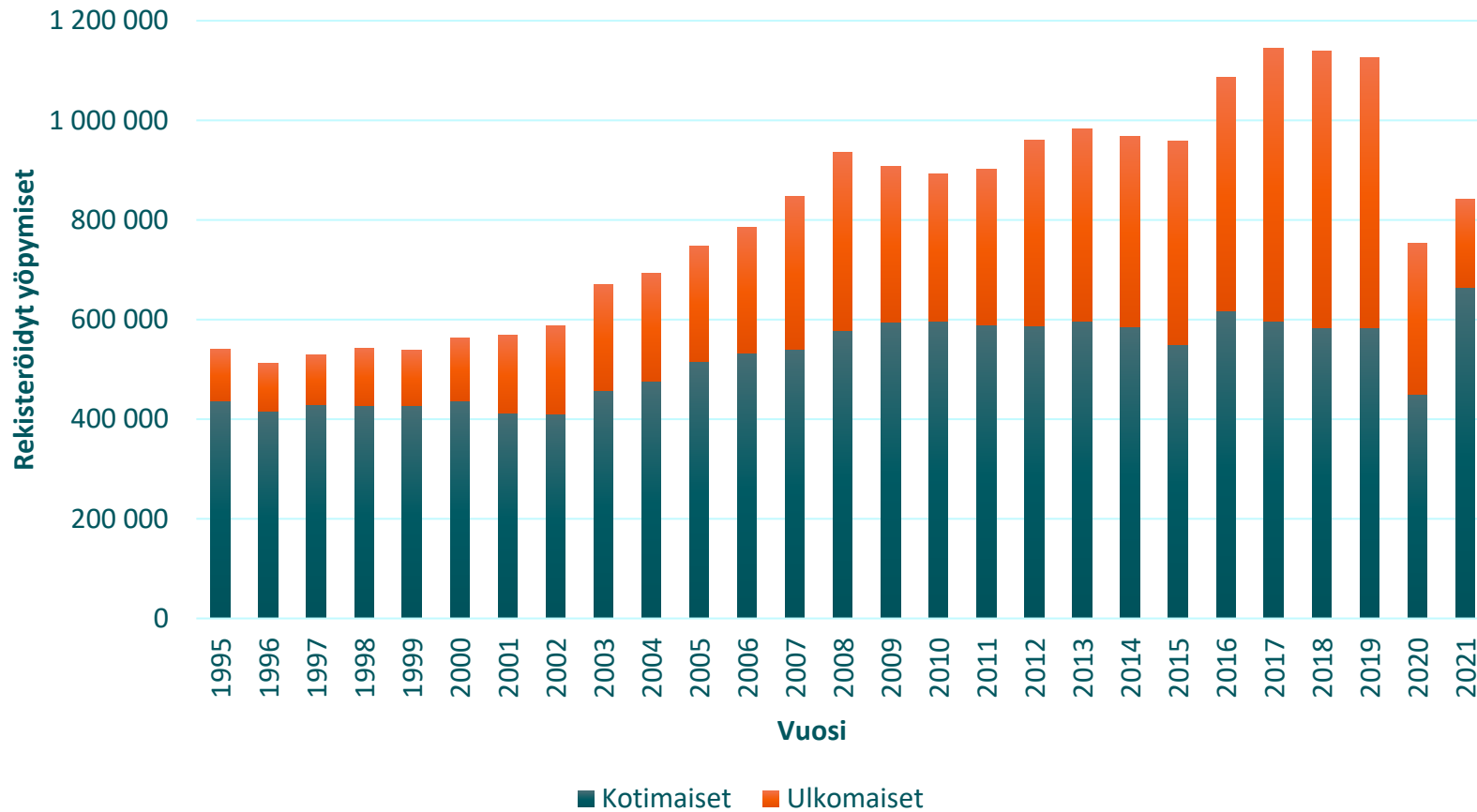
		Perusura %	Perusura % ilman Covid-19
	Yhteensä	-0,7	2,1
Talvi	Kotimaiset	0,8	-3,2
	Ulkomaiset	18,4	24,7
Kesä	Yhteensä	-0,1	-1,1
	Kotimaiset	1,5	-0,8
	Ulkomaiset	-1,5	2,0

*Tilannekuvan kehityksen analysointiin ja tulevaisuuden ennakkointiin lasketaan ns. ”perusura”. Perusura on seurantajakson (1996–2021) aikana tapahtunut vuosimuutosten keskiarvo. Covid-19-pandemia vaikutti vuosina 2020 ja 2021 merkittävästi matkailun kehitykseen ja perusuran lisäksi arvioinnissa käytetään myös tunnuslukua ”perusura ilman Covid-19”, jonka laskemiseen on käytetty tilastotiedot vuodesta 1995 vuoteen 2019.

Näkymät tulevaisuuteen

- Tornionlaaksossa matkailu ei ole ollut kasvu-uralla ja Covid-19-pandemia lopetti kansainvälisen matkailun vuoden 2021 talvikaudella. Koko vuoden yöpymisissä kriisin vaikutus on ollut melko pieni.
- Vaikka kansainvälinen matkailu kasvoi vuosina 2016–2019, on keskeinen haaste alueella kääntää matkailu kasvuun.
- Tämän selvityksen aineiston mukaan on laskettu kasvuennuste vuoteen 2030 seuraavien muutosten mukaisesti:
 - kotimaan matkailussa alle 1 %
 - kansainvälisessä matkailussa 2–8 %

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys Tunturi-Lapissa vuosina 1995–2021

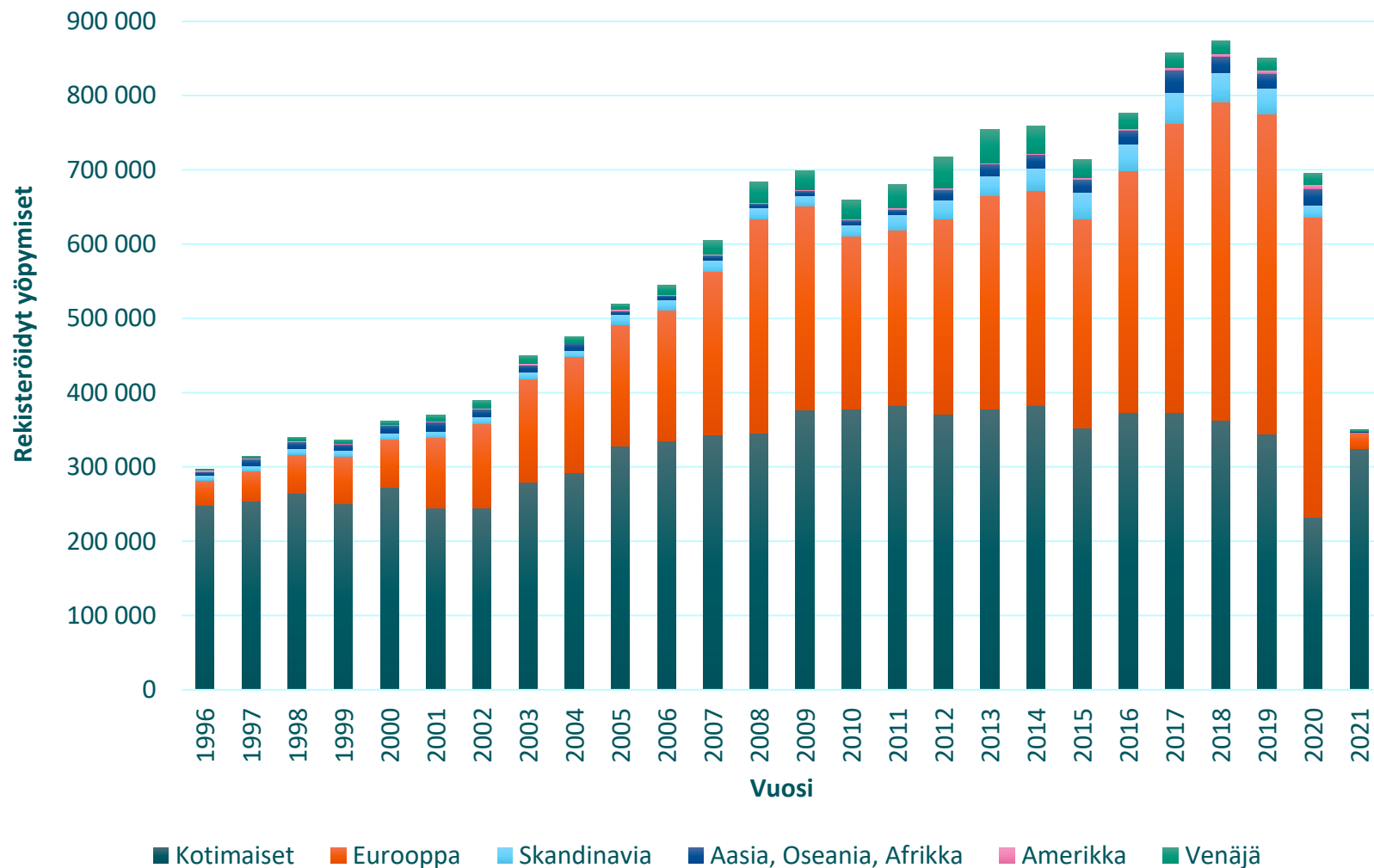
- ✓ Tunturi-Lapin rekisteröityjen yöpymisten määrä kasvoi yli 500 000 yöpymistä vuodesta 1995 vuoteen 2017
- ✓ Kansainvälinen matkailu kasvoi nopeasti vuodesta 2016–2019
- ✓ Tunturi-Lapissa rekisteröidyt yöpymiset ovat kasvaneet keskimäärin lähes 5 % vuodessa koronakriisiin asti
- ✓ Tunturi-Lappi on yöpymismääriltään ja markkinaosuudeltaan Lapin suurin seutukunta

Tunturi-Lapin markkinaosuus Lapin rekisteröidyistä yöpymisistä vuosina 1995-2021

Lähde: Majoitustilasto, Tilastokeskus

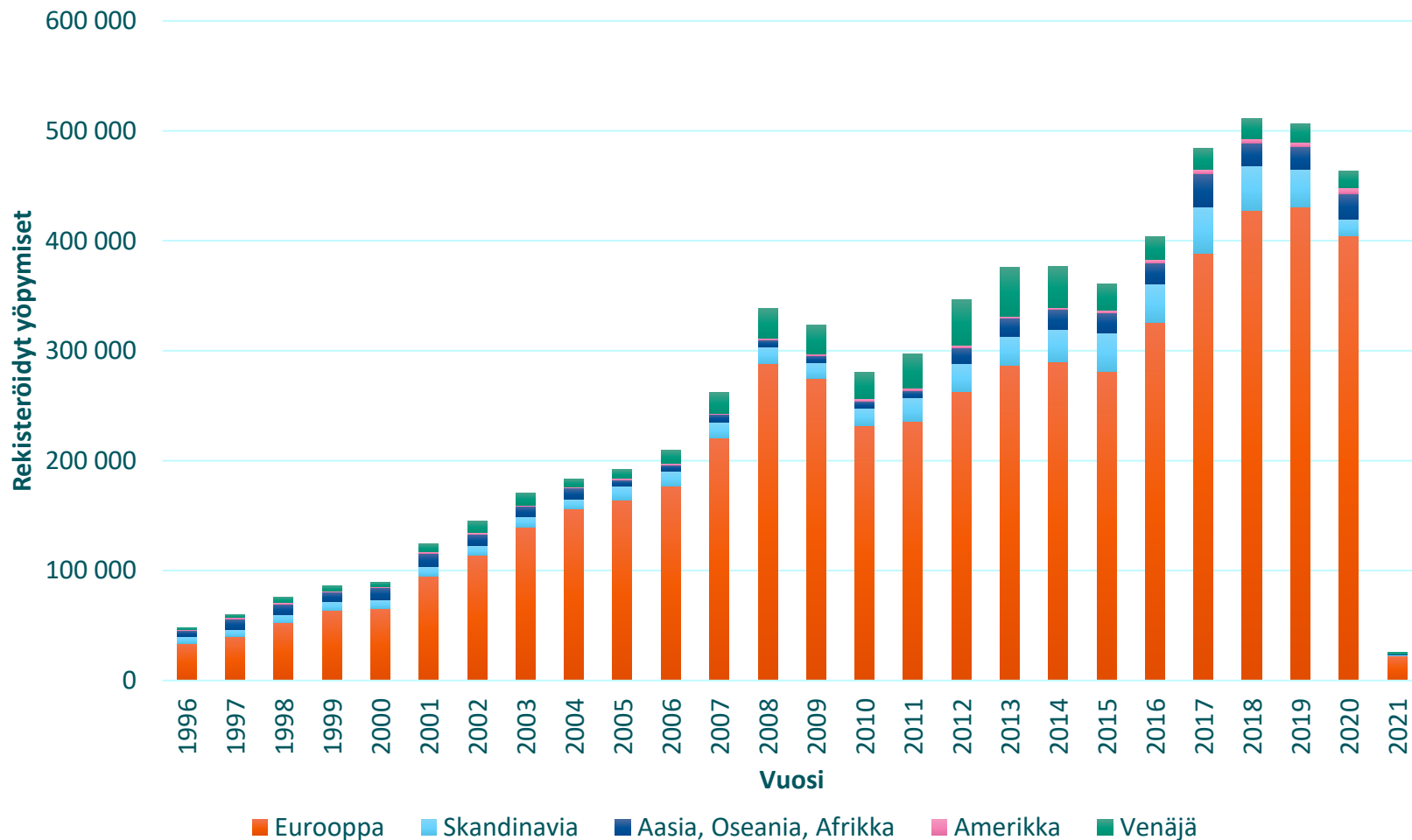
Tunturi-Lappi	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Osuus Lapin yöpymisistä	34 %	35 %	35 %	33 %	33 %	33 %	34 %	34 %	36 %	36 %	38 %	37 %	38 %	40 %	41 %	40 %	40 %	40 %	41 %	41 %	41 %	41 %	40 %	38 %	36 %	37 %	36 %

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys markkina-alueittain Tunturi-Lapissa vuosina 1996–2021 talvikaudella (marraskuusta huhtikuuhun)

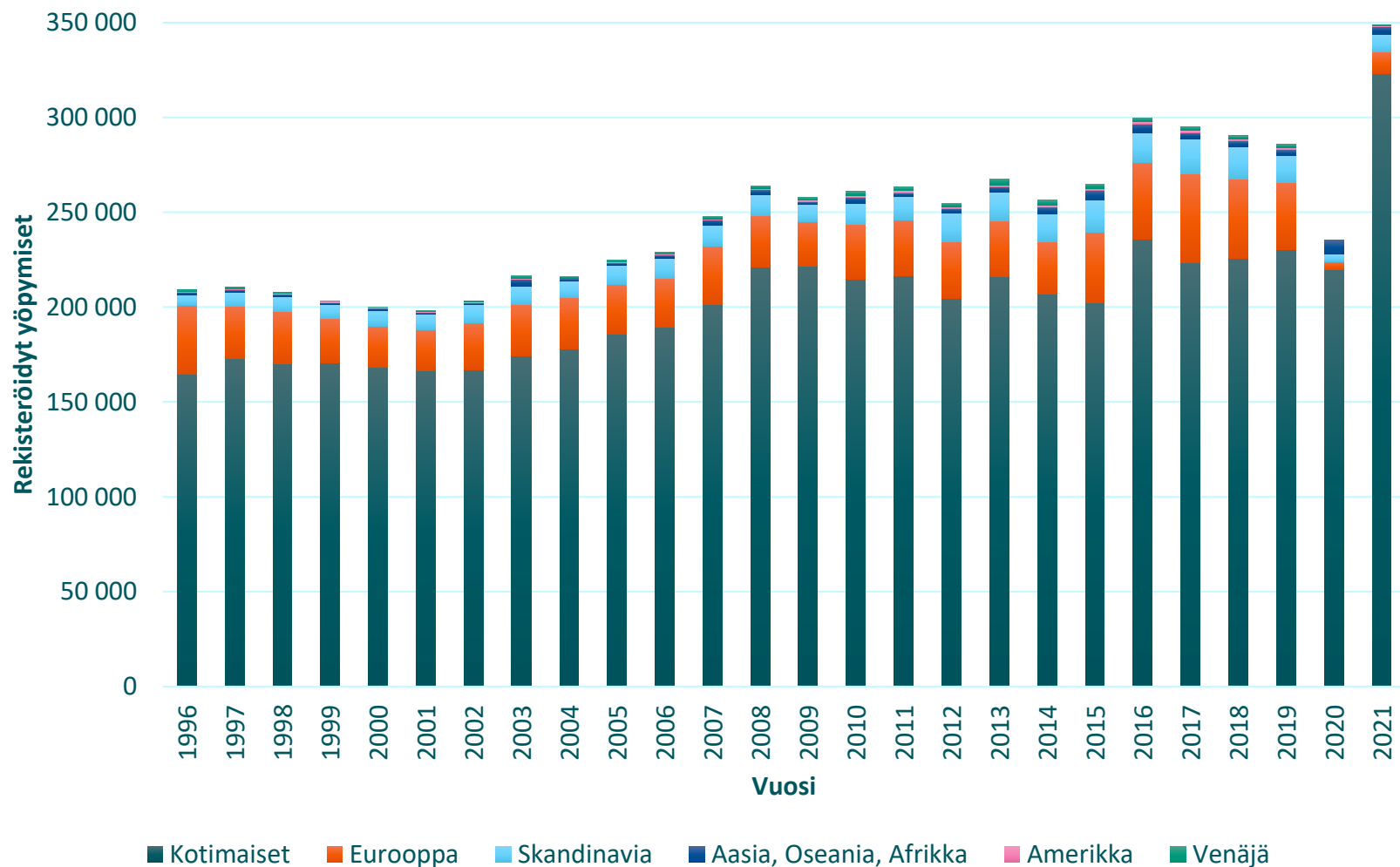
- ✓ Talvikauden rekisteröityjen yöpymisten määrä lähes kolminkertaistui vuodesta 1996 vuoteen 2017
- ✓ Perusuran mukainen kasvu on ollut kotimaisissa yöpymisissä 1,8 % vuodessa, kansainvälisissä yöpymisissä 6,3 % vuodessa
- ✓ Kansainvälinen matkailu kasvoi erityisesti Euroopasta

Kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kehitys Tunturi-Lapissa markkina-alueittain vuosina 1996–2021 talvikaudella (marraskuusta huhtikuuhun)

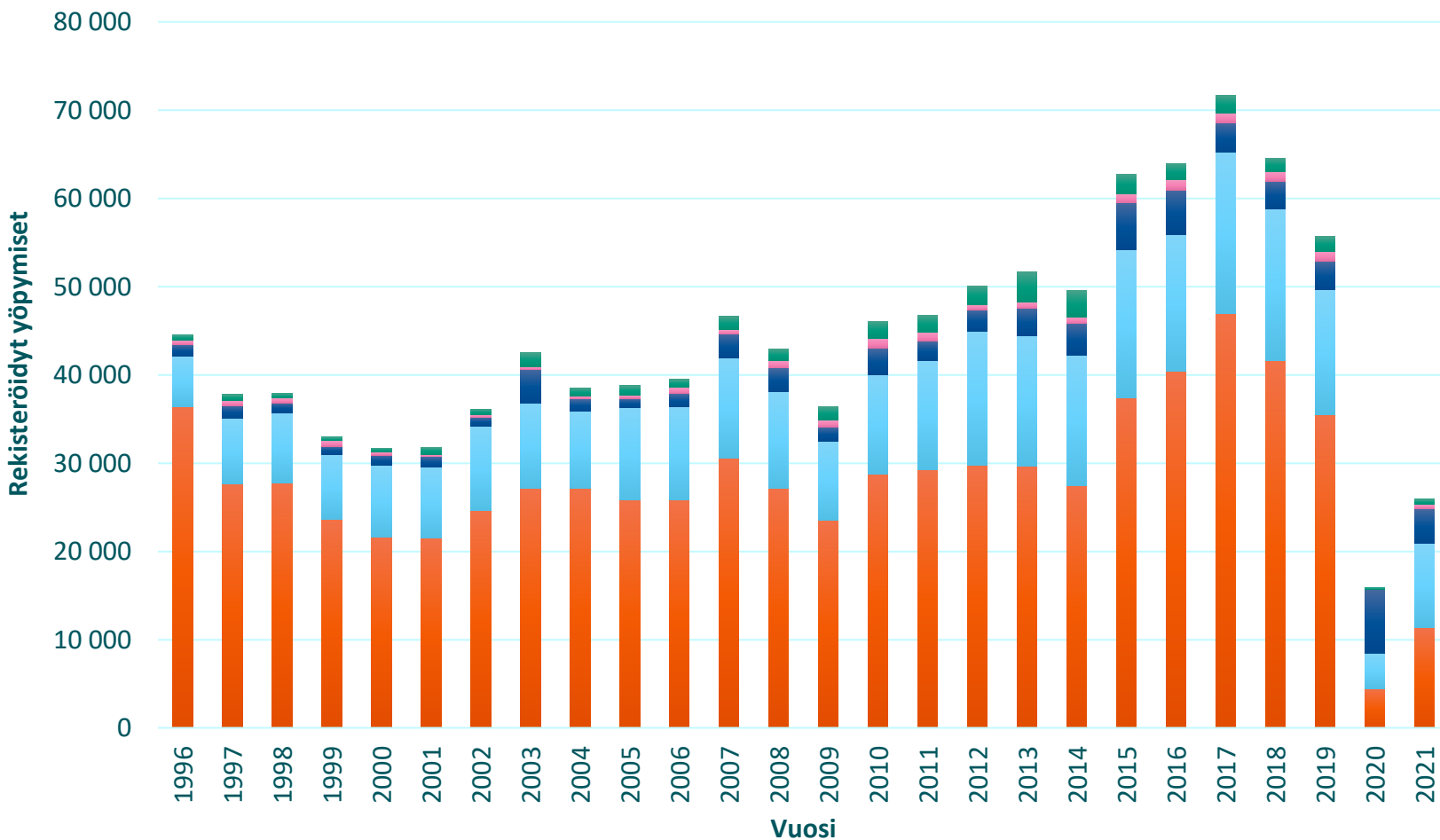
- ✓ Talvikauden kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten määrä on kasvoi viisinkertaiseksi vuodesta 2001 vuoteen 2017
- ✓ Perusura ilman Covid-19-pandemian vaikutusta on yli 11 % kasvu vuosittain
- ✓ Tunturi-Lapin matkailulle talvikaudella suurin kansainvälinen markkina-alue on Eurooppa
- ✓ Talvikaudella 2021 yöpymistä oli lähes 340 000 yöpymistä vähemmän kuin vuonna 2019

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys markkina-alueittain Tunturi-Lapissa vuosina 1996–2021 kesäkaudella (toukokuusta lokakuuhun)

- ✓ Kesäkauden rekisteröityjen yöpymisten määrä on kehittynyt tasaisesti
- ✓ Vuoden 2021 ennätyskesänä yöpymisiä oli lähes 350 000
- ✓ Perusuran mukainen kasvu on ollut 3,2 % kotimaisissa yöpymisissä
- ✓ Kotimaisten yöpymisten osuus Tunturi-Lapissa on kesäkaudella ollut yli 80 %

Kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kehitys Tunturi-Lapissa markkina-alueittain vuosina 1996–2021 kesäkaudella (toukokuusta lokakuuhun)

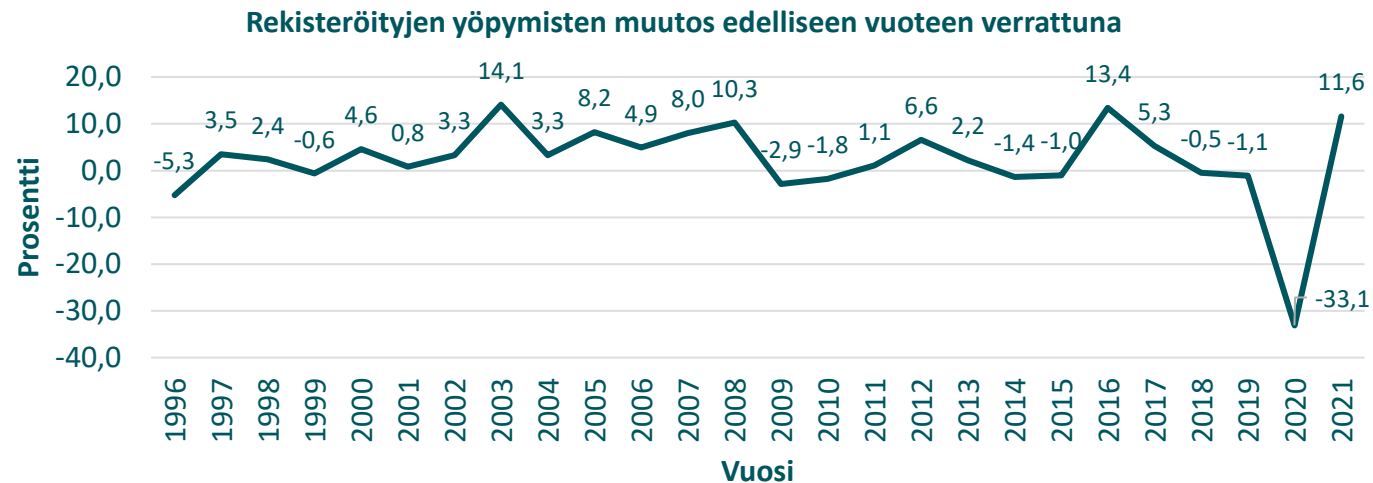

■ Eurooppa ■ Skandinavia ■ Aasia, Oseania, Afrikka ■ Amerikka ■ Venäjä

- ✓ Kesäkauden rekisteröityjen kansainvälisten yöpymisten määrä on ollut 5–8 % koko vuoden yöpymisistä Tunturi-Lapissa
- ✓ Eurooppa on tärkein markkina-alue ja Skandinavian markkina-alue on myös merkittävä
- ✓ Kansainvälisen matkailun toipuminen käynnistyi vuonna 2021, mutta yöpymisten määrä jäi silti noin puoleen, vuoden 1996 luvuista

Rekisteröityjen yöpymisten kehitys Tunturi-Lapissa 1996–2021

- Tunturi-Lapissa rekisteröityjen yöpymisten määrä on kasvanut 1,7 % vuodessa. Ilman Covid-19-pandemian vaikutusta perusura on 4,7 %.
- Tunturi-Lapin markkinaosuus on suurin Lapin yöpymisistä.
- Nopeinta kasvu on ollut vuosina 2003, 2016 ja 2021 (yli 11 %).
- Talvisesongin ulkomaisten rekisteröityjen yöpymisten kasvu on ollut nopeinta, yli 11 % keskiarvona ennen Covid-19-pandemiaa.
- Eurooppa on tärkein kansainvälinen markkina-alue ja kasvua on tullut erityisesti talvikaudella.

Lähde: Majoitustilasto, Tilastokeskus

Rekisteröityjen yöpymisten perusura sesonkien ja asiakasryhmien mukaan

		Perusura %*	Perusura % ilman Covid-19
	Yhteensä	1,7	4,7
Talvi	Kotimaiset	1,8	1,6
	Ulkomaiset	6,3	11,4
Kesä	Yhteensä	2,4	1,4
	Kotimaiset	3,2	1,6
	Ulkomaiset	-1,8	1,6

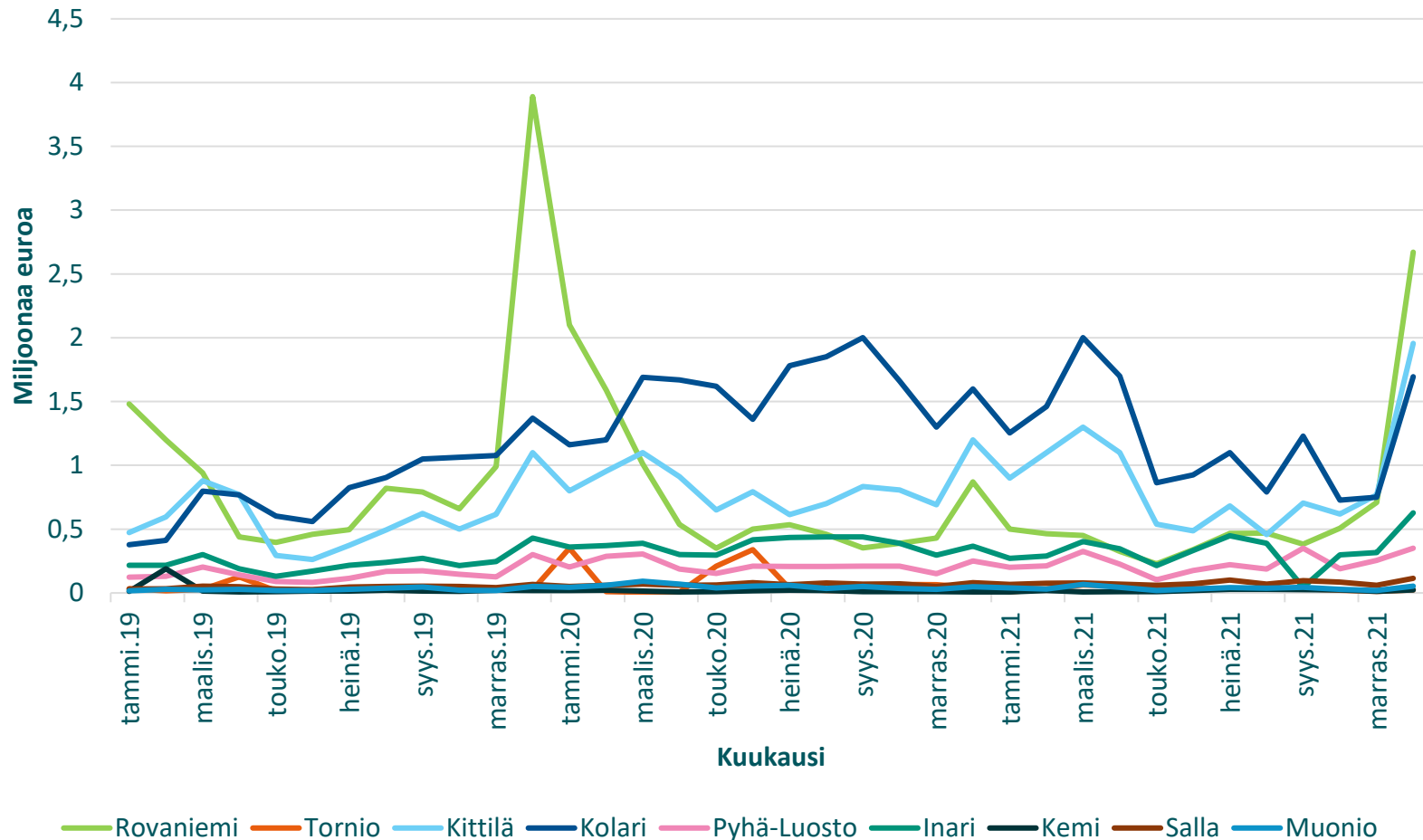
*Tilannekuvan kehityksen analysointiin ja tulevaisuuden ennakkointiin lasketaan ns. "perusura". Perusura on seurantajakson (1996–2021) aikana tapahtunut vuosimuutosten keskiarvo. Covid-19 pandemia vaikutti vuosina 2020 ja 2021 merkittävästi matkailun kehitykseen ja perusuran lisäksi arvioinnissa käytetään myös tunnuslukua "perusura ilman Covid-19", jonka laskemiseen on käytetty tilastotiedot vuodesta 1995 vuoteen 2019.

Näkymät tulevaisuuteen

- Kotimainen kysyntä on pysynyt Tunturi-Lapissa vahvana korona-ajan ja erityisesti kesäkaudella on kertynyt ennätysmäärä yöpymisiä.
- Kansainvälinen kysyntä palautui jo talvikaudella 2021–2022, joten koronatoipumiseen on hyvät edellytykset.
- Tämän selvityksen aineiston mukaan on laskettu kasvuennuste vuoteen 2030 seuraavien muutosten mukaisesti:
 - kotimaan matkailussa 2–3 %
 - kansainvälisessä matkailussa 5–8 %

Airbnb myynnin kehitys Lapissa (10 kuntaa) tammikuusta 2019 joulukuuhun 2021

AirDNA kerää myyntitiedot Airbnb-myyntistä ja osasta muuta rekisteröimätöntä majoitusta

- ✓ AirDNA tilaston mukaan Lapin kymmenen kohteen myynti kasvoi vuoden 2019 33,61 miljoonasta eurosta yli 41,37 miljoonaan euroon
- ✓ Kausivaihtelut ja kehitys on ollut eri alueilla vaihtelevaa
- ✓ Kolarissa ja Kittilässä myynti kasvanut koronan aikana, mutta Rovaniemellä vasta joulukuussa 2019

Sisällys

Johdanto ja työn tavoitteet

Selvityksen laatiminen ja keskeiset käsitteet

Matkailun kehitys Lapissa 1996–2021

Matkailun aluetaloudellinen kehitys 1995–2020

Matkailun aluevaikutusten tulevaisuusskenaariot

Johtopäätökset

Matkailun aluetaloudellinen kehitys 1995–2020

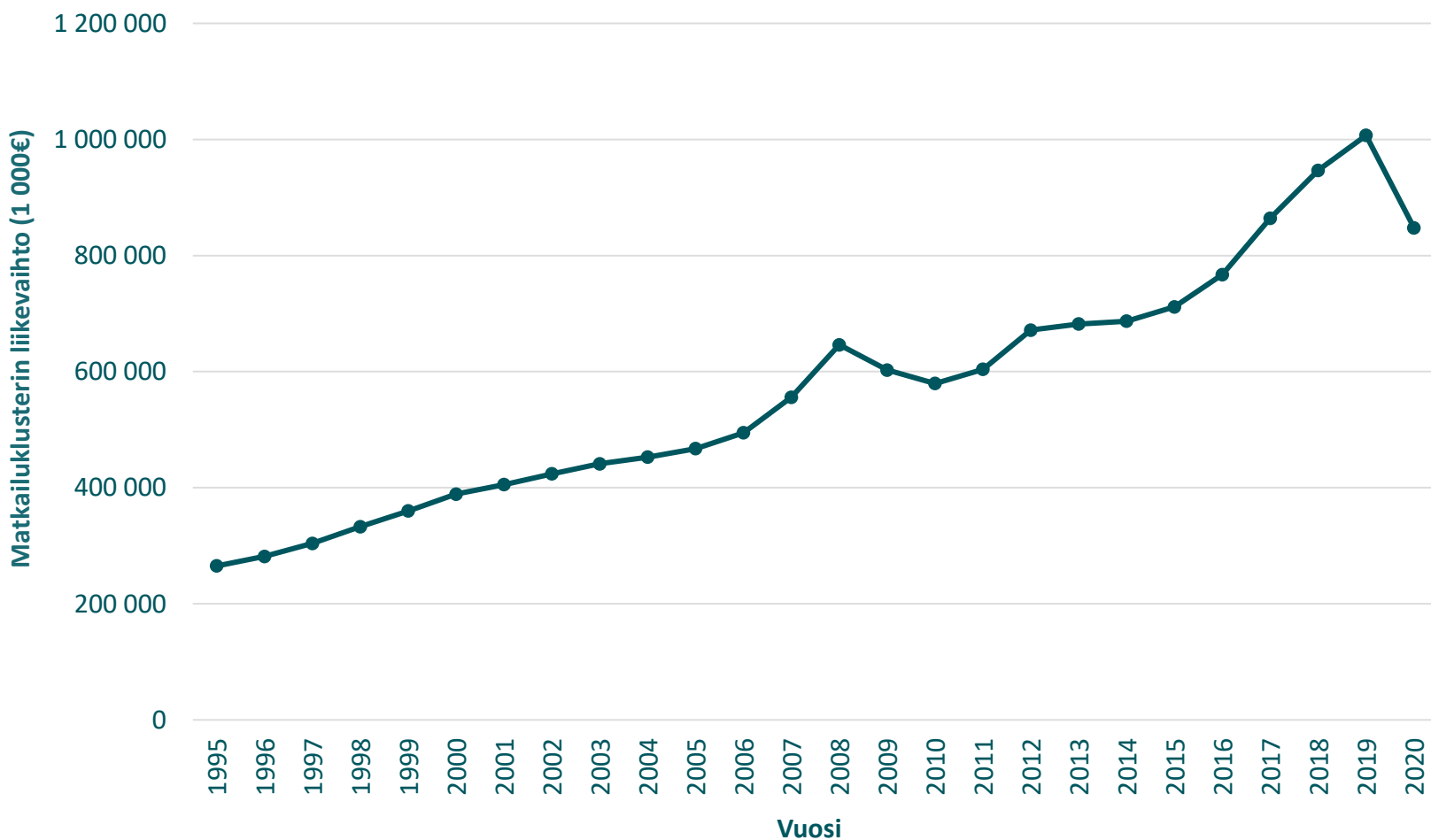
Matkailuklusterin liiketoiminnan kehitys Lapissa ja seutukunnittain

Matkailuklusterin sektorien kehitys Lapissa ja seutukunnittain

Matkailuklusterin liikevaihdon ja rekisteröityjen yöpymisten kehitys
Lapissa ja seutukunnittain

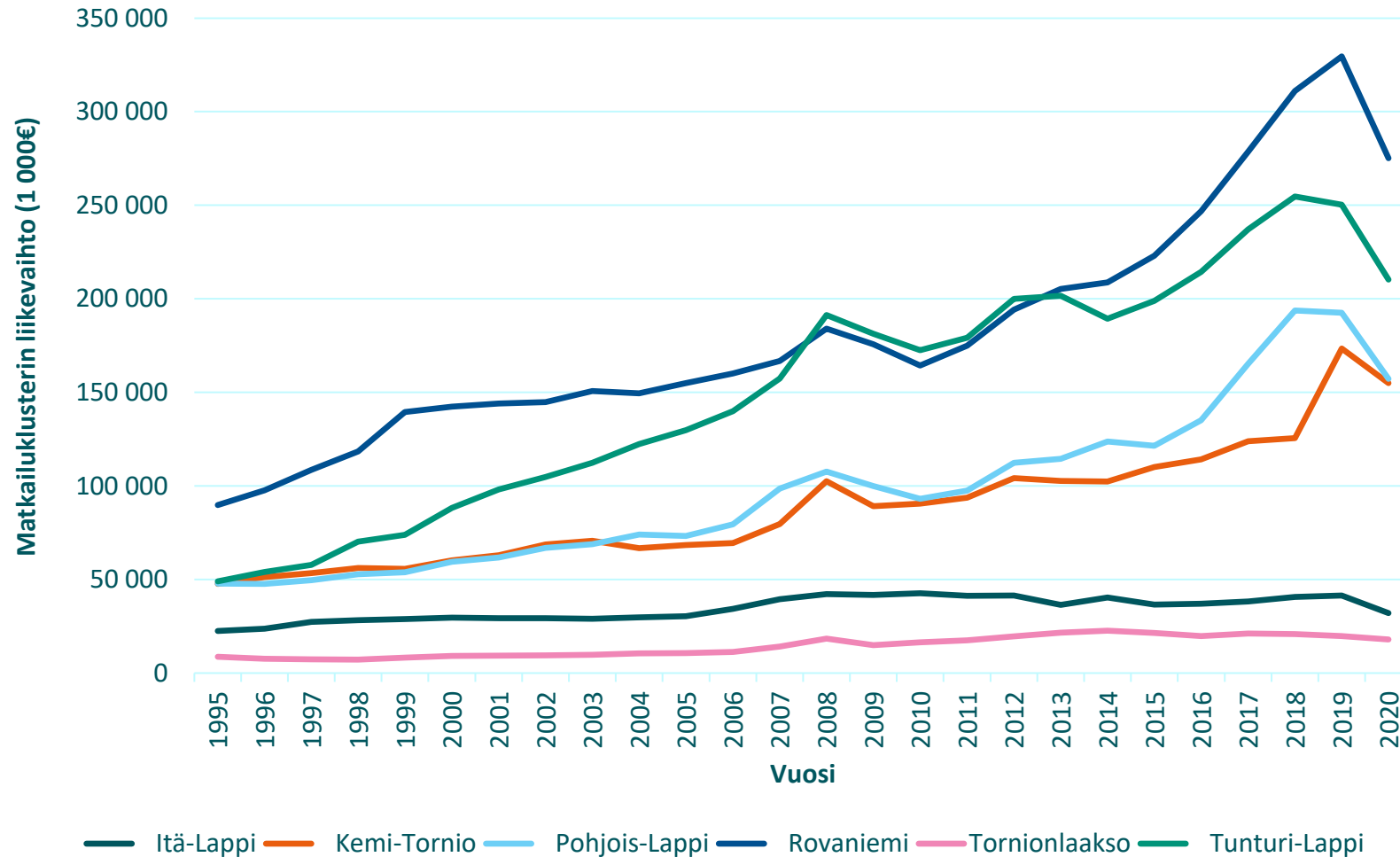
Matkailun aluetalousvaikutukset Lapissa ja
seutukunnittain

Matkailuklusterin liikevaihdon kehitys Lapissa vuodesta 1995 vuoteen 2020

- ✓ Matkailuyritysten liikevaihto kasvoi nelinkertaiseksi vuodesta 1995 vuoteen 2019
- ✓ Liikevaihdon kehityksen perusura on 5 %
- ✓ Liikevaihto kasvoi yli 10 % vuodessa 2017 ja 2018
- ✓ Vuonna 2020 yritysten liikevaihto putosi yli 15 %, noin vuoden 2018 tasolle

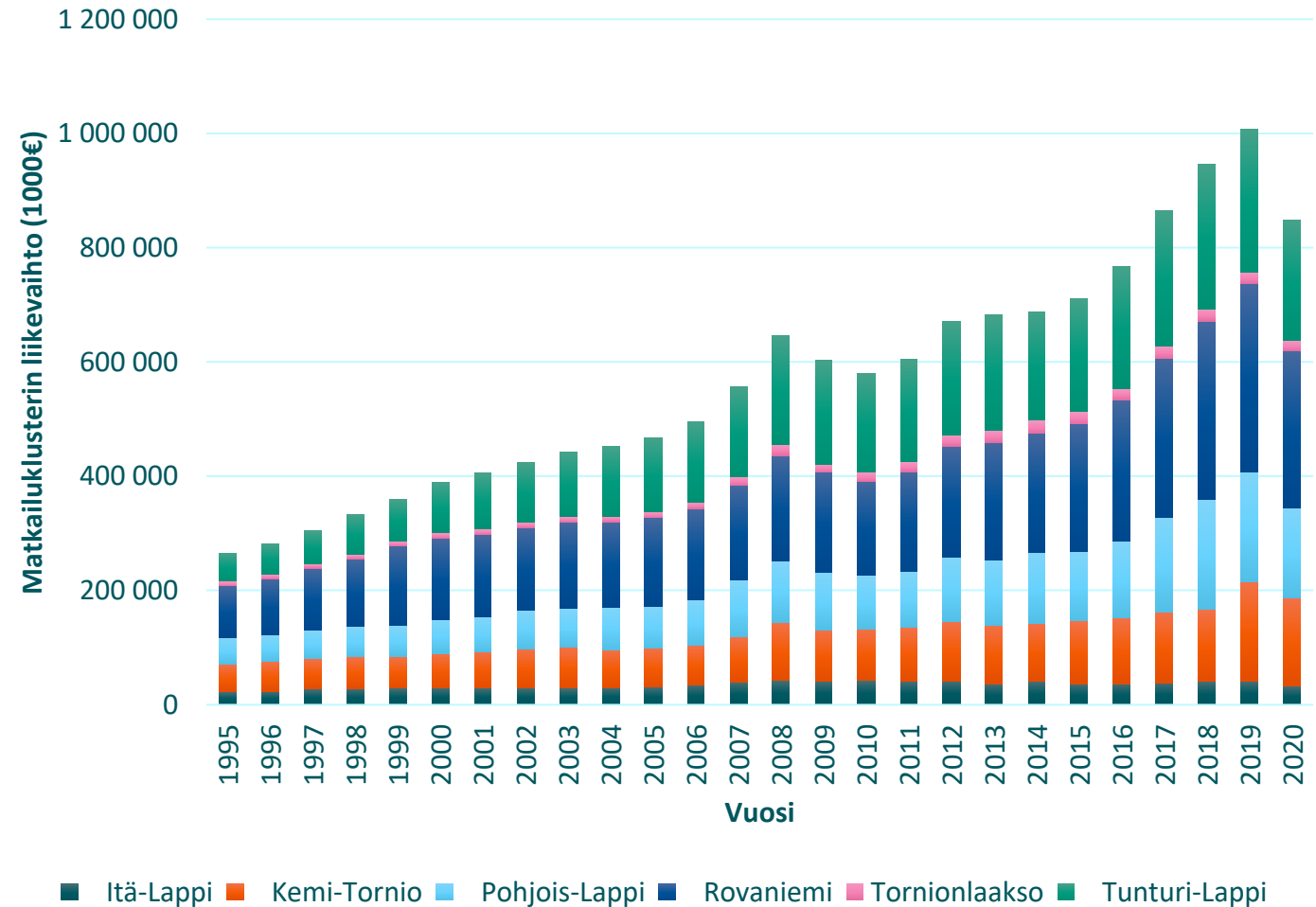
Matkailuklusterin liikevaihdon kehitys seutukunnittain Lapissa vuosina 1995–2020

- ✓ Matkailuklusterin liikevaihdon kasvu nopeutui Rovaniemellä, Tunturi- ja Pohjois-Lapissa vuodesta 2016
- ✓ Vuonna 2020 koronapandemian vaikutuksesta liikevaihto laski kaikissa seutukunnissa
- ✓ Itä-Lapissa ja Tornionlaaksossa liikevaihto on kehittynyt hitaasti

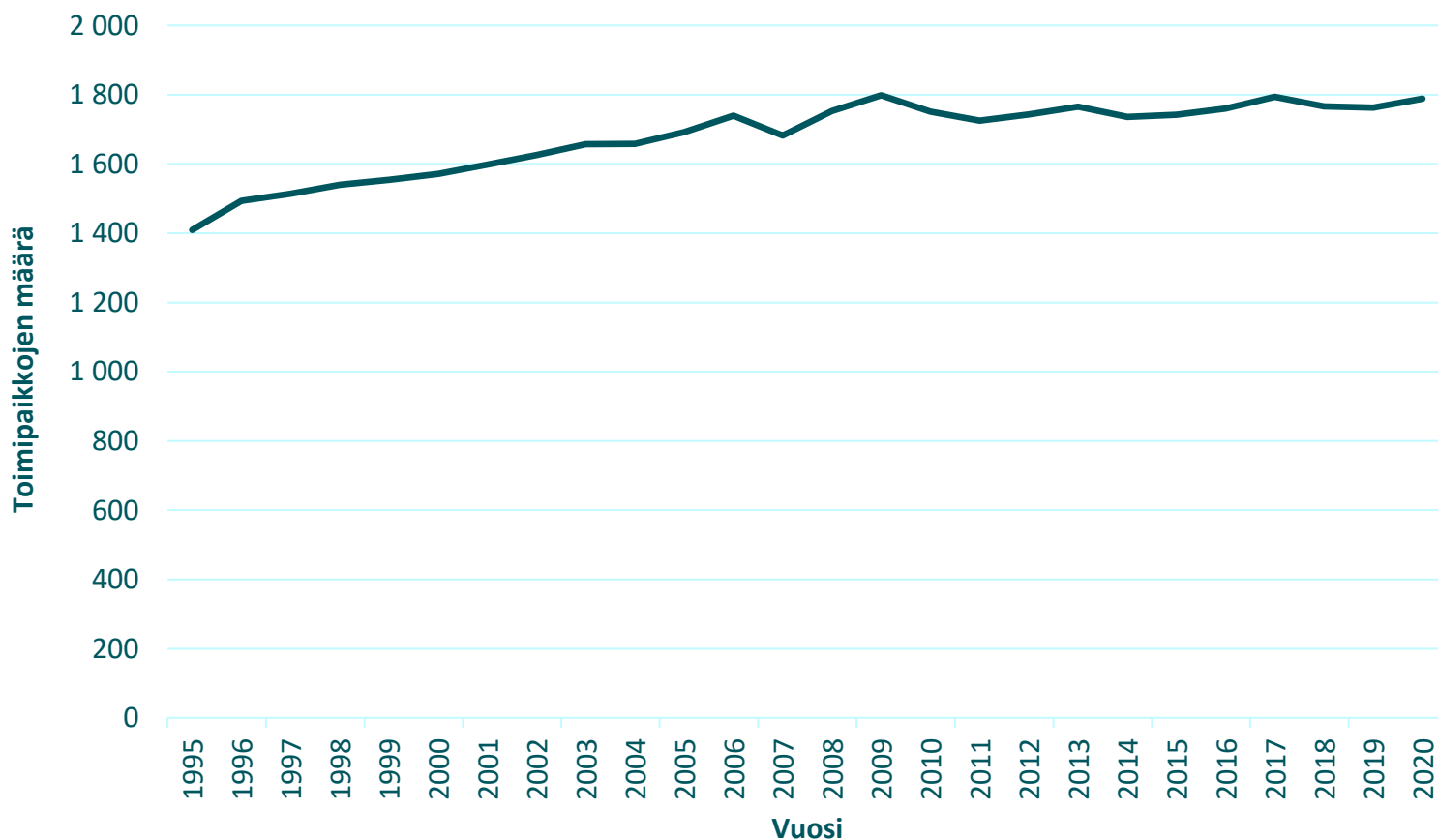
Matkailuklusterin liikevaihdon kehitys seutukunnittain vuosina 1995–2020

- Lapin seutukunnat voidaan toimialan liikevaihdon pitkäajan kehityksessä jakaa kahteen ryhmään
 - Voimakkaan kasvun Rovaniemi, Tunturi-Lappi ja Pohjois-Lappi ja Kemi-Tornio
 - Maltillisen kasvun Tornionlaakso ja Itä-Lappi
- Itä-Lapissa rekisteröityjen yöpymisten määrä on kasvanut merkittävästi enemmän kuin matkailuyritysten liikevaihto
- Yritysten liikevaihto ylitti 1 miljardin vuonna 2019 ja kasvoi yli 200 miljoonaa euroa vuodesta 2016 vuoteen 2019
- Vuonna 2020 liikevaihto oli vertailujakson neljänneksi suurin

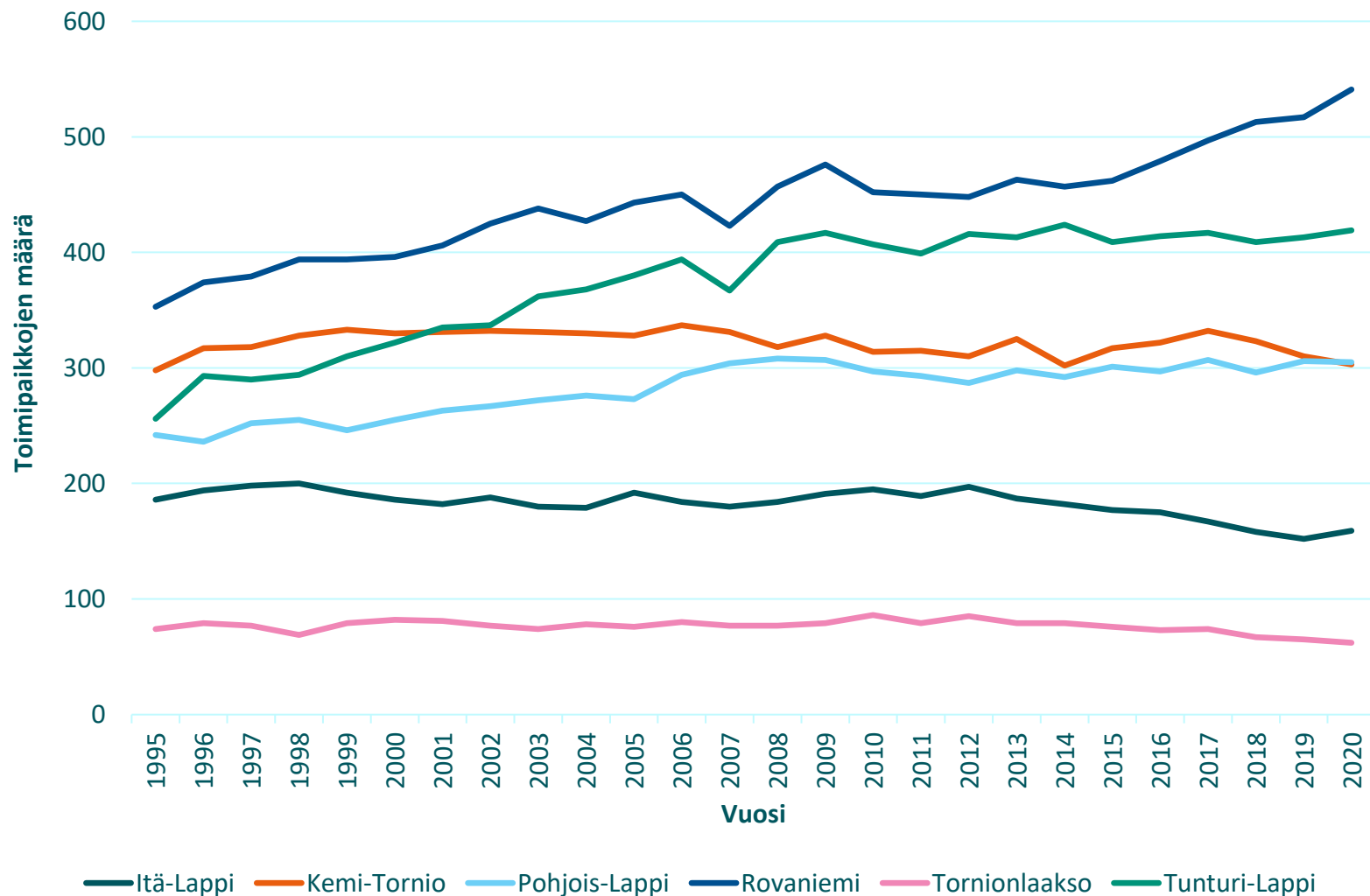
Lähde: Statistics Finland/Tilastokeskus

Matkailuklusterin toimipaikkojen määrän kehitys Lapissa vuosina 1995–2020

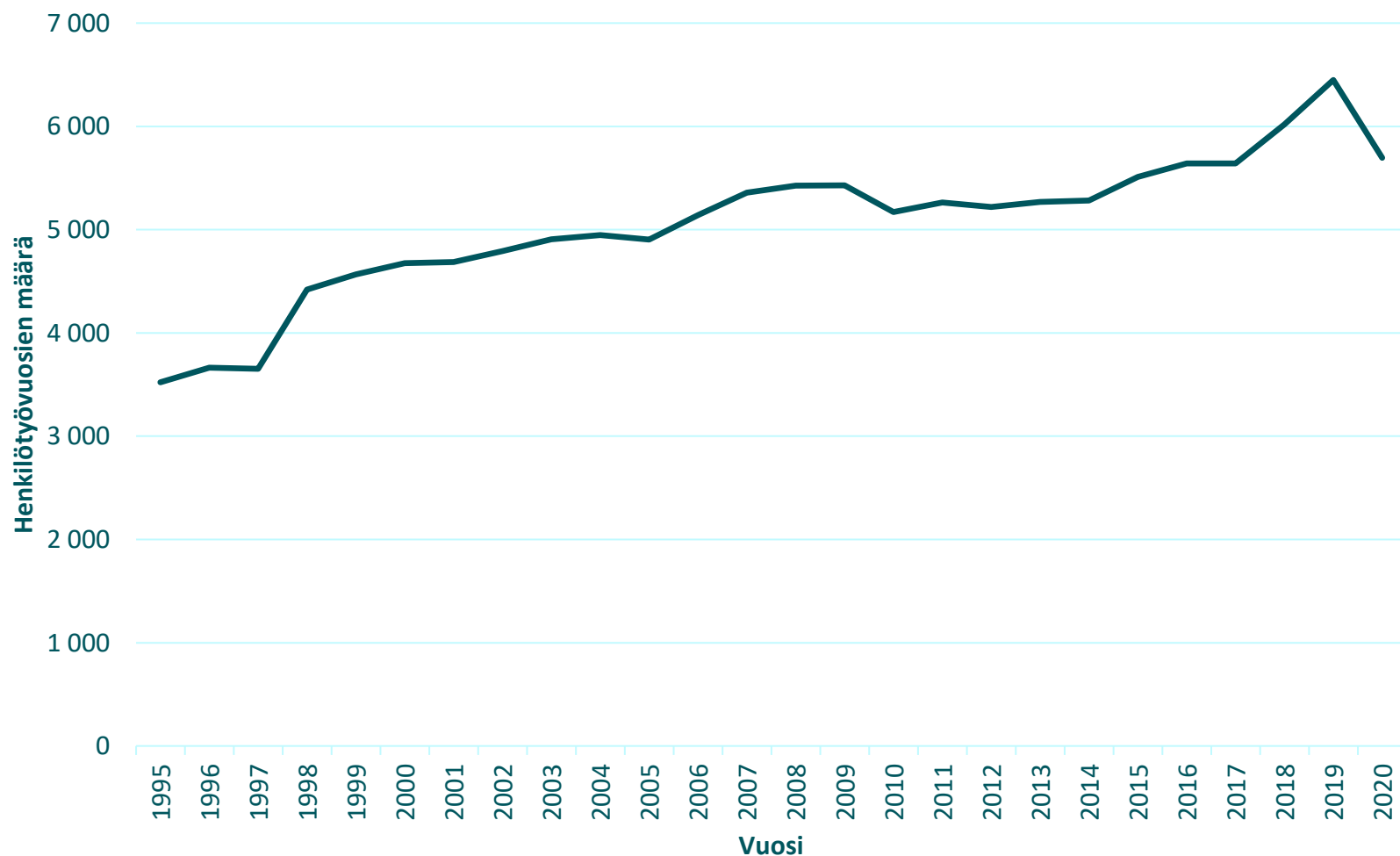
- ✓ Toimipaikkojen määrän kasvu on ollut pientä
- ✓ Yritysten keskimääräinen koko on kasvanut merkittävästi
- ✓ Vuonna 1995 matkailutoimialan toimipaikan liikevaihto oli keskimäärin 167 000 €/toimipaikka, vuonna 2019 512 000 €/toimipaikka
- ✓ Koronakriisin vaikutus ei vielä näy tilastoissa

Matkailuklusterin toimipaikkojen määrän kehitys seutukunnittain Lapissa vuosina 1995–2020

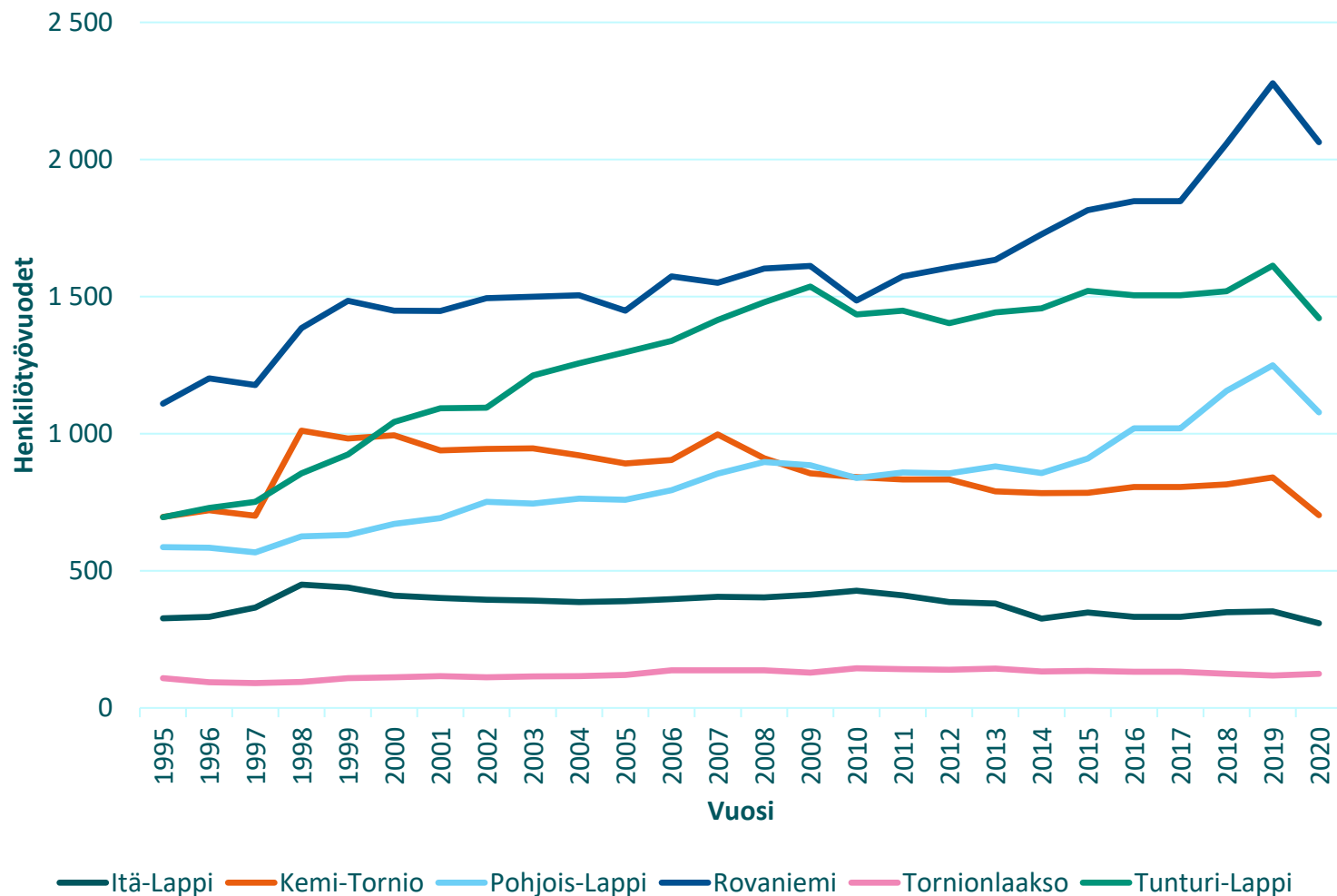
- ✓ Matkailuklusterin toimipaikkojen määrien kasvu on maltillista
- ✓ Rovaniemellä kasvu on nopeutunut vuodesta 2015 alkaen
- ✓ Koronakriisi ei näy toimipaikkojen määrässä vuoden 2020 tilastoissa

Matkailuklusterin henkilötyövuosien määrä kehitys Lapissa vuosina 1995–2020

- ✓ Henkilötyövuosien määrä kasvoi merkittävästi vuosina 2017–2019 ja vuosina 1996–1998
- ✓ Koronakriisin vaikutuksesta vuonna 2020 henkilötyövuosien määrä väheni yli 700 henkilötyövuotta eli yli 10 %
- ✓ Toimipaikkatilaston aineistossa ei tule ilmi henkilöstövuokrauksen kautta matkailuklusterissa työskentelevät henkilöt

Matkailuklusterin henkilötyövuosien kehitys seutukunnittain Lapissa vuosina 1995–2020

- ✓ Rovaniemellä ja Pohjois-Lapissa vuodesta 2016 on henkilötyövuosien määrä lisääntynyt merkittävästi
- ✓ Tunturi-Lapissa henkilötyövuosien määrän kasvu oli nopeaa vuodesta 2002 vuoteen 2009 saakka
- ✓ Koronakriisin vaikutus näkyy vuoden 2020 tilastoissa henkilötyövuosien määrän vähenemisenä kaikissa seutukunnissa

Matkailun aluetaloudellinen kehitys 1995–2020

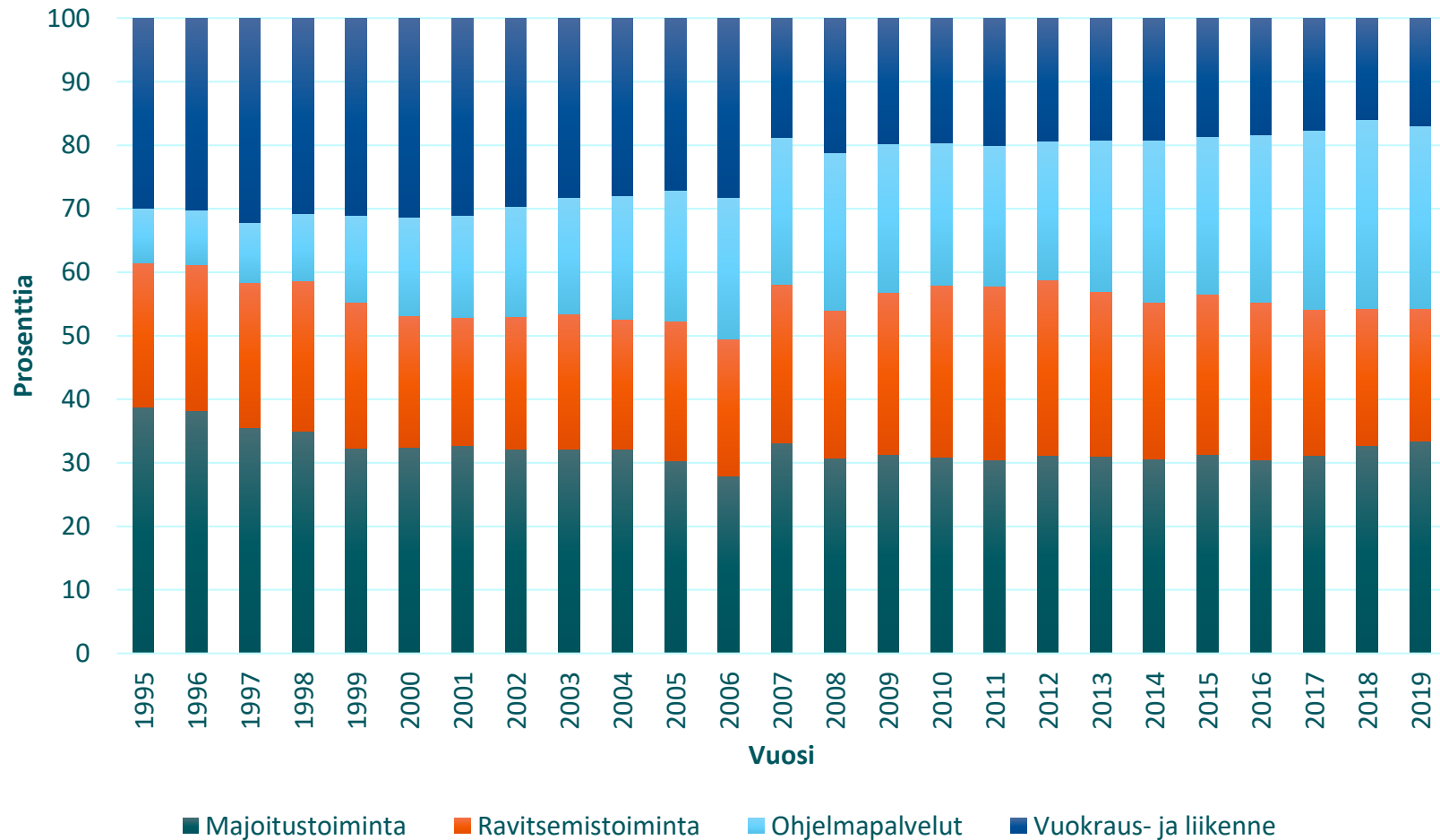
Matkailuklusterin liiketoiminnan kehitys Lapissa ja seutukunnittain

Matkailuklusterin sektorien kehitys Lapissa ja seutukunnittain

Matkailuklusterin liikevaihdon ja rekisteröityjen yöpymisten kehitys
Lapissa ja seutukunnittain

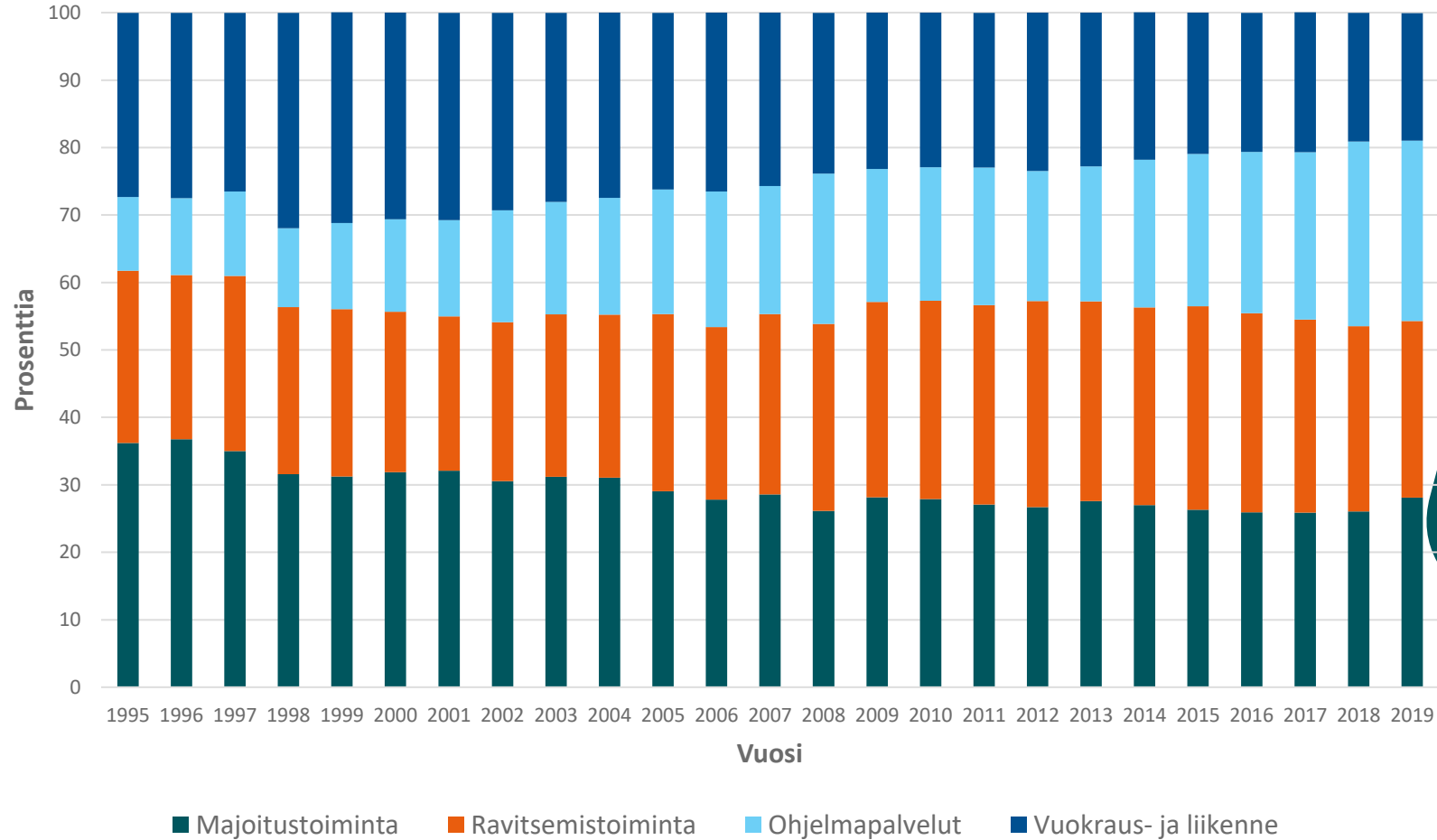
Matkailun aluetalousvaikutukset Lapissa ja
seutukunnittain

Matkailun toimialasektoreiden osuuden kehitys koko klusterin liikevaihdosta Lapissa vuodesta 1995–2019

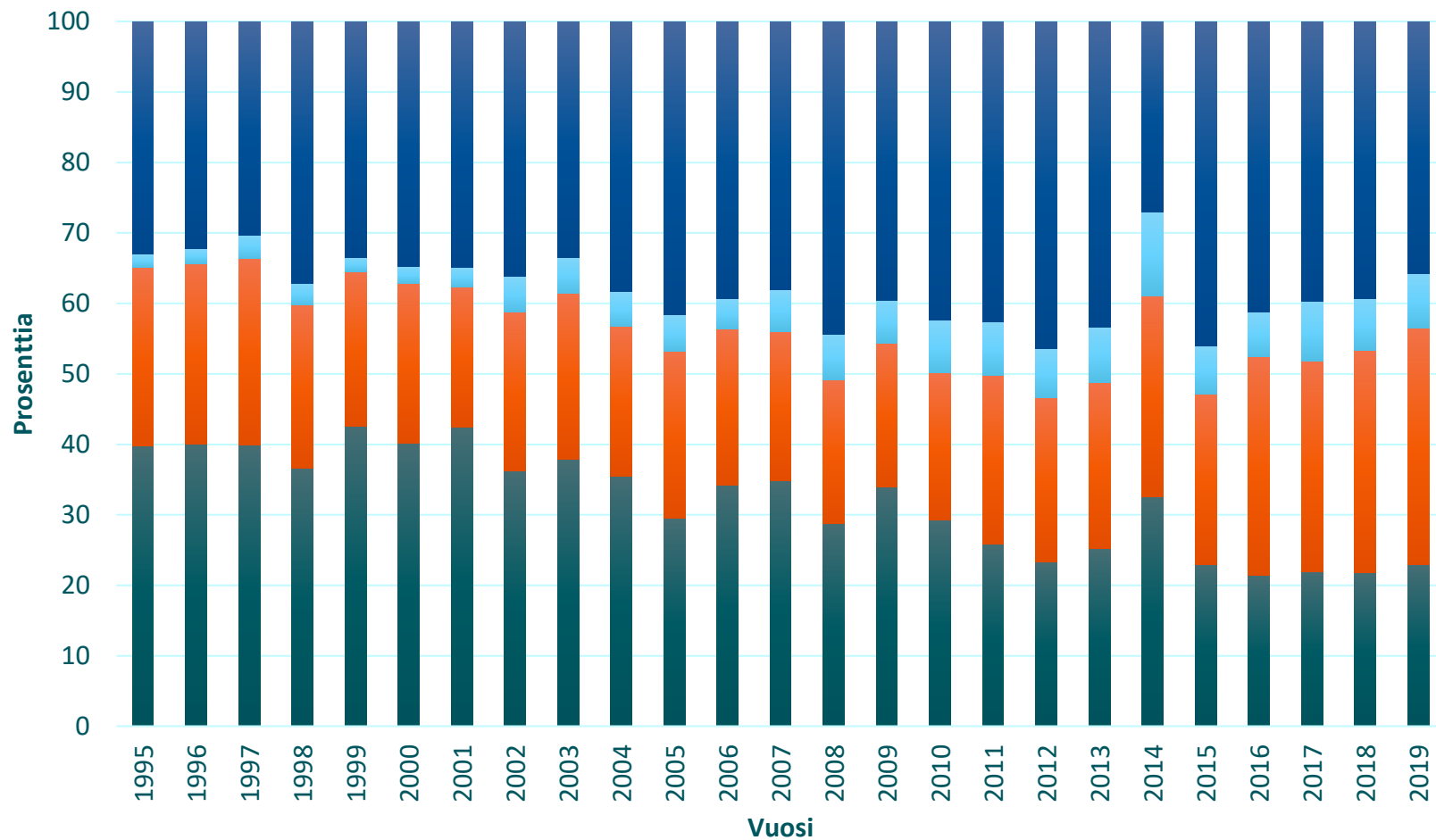
- ✓ Matkailun sektoreista osuuttaan liikevaihdosta on Lapissa eniten kasvattanut ohjelmapalvelusektori. Vuonna 1995 sen osuus oli 9 % ja vuonna 2019 jo 29 %
- ✓ Majoitustoiminta on osuudeltaan sektoreista suurin ja osuus vuonna 2019 oli 33 %
- ✓ Tilastokeskuksen aineistossa ei ole täysiä aikasarjoja kaikista toimialoista seutukunnittain, joten vuokraus- ja liikennesektorin luvuissa on mukana niiden yritysten liikevaihto, joka ei ole tilastoissa majoituksen, ravitsemistoiminnan tai ohjelmapalvelujen sektoreissa. Seutukunnittaisessa tarkastelussa Vuokraus- ja liikenne ja muut matkailun toimialat luokan luvut on saatu vähentämällä seutukunnan kokonaisliikevaihdosta tiedossa olevat sektorit

Matkailun toimialasektoreiden osuuden kehitys koko klusterin henkilötötyvuosista Lapissa vuodesta 1995–2019

- ✓ Matkailun sektoreista osuuttaan henkilötötyvuosista on Lapissa eniten kasvattanut ohjelmapalvelusektori. Vuonna 1995 osuus oli 11 % ja vuonna 2019 jo 27 %
- ✓ Majoitus-, ravitsemistoiminta ja ohjelmapalvelut ovat lähes yhtä merkittäviä työllistämisen näkökulmasta (28 % ja 26 %)
- ✓ Vuokraus- ja liikennesektorin suhteellinen osuus on pienentynyt merkittävästi

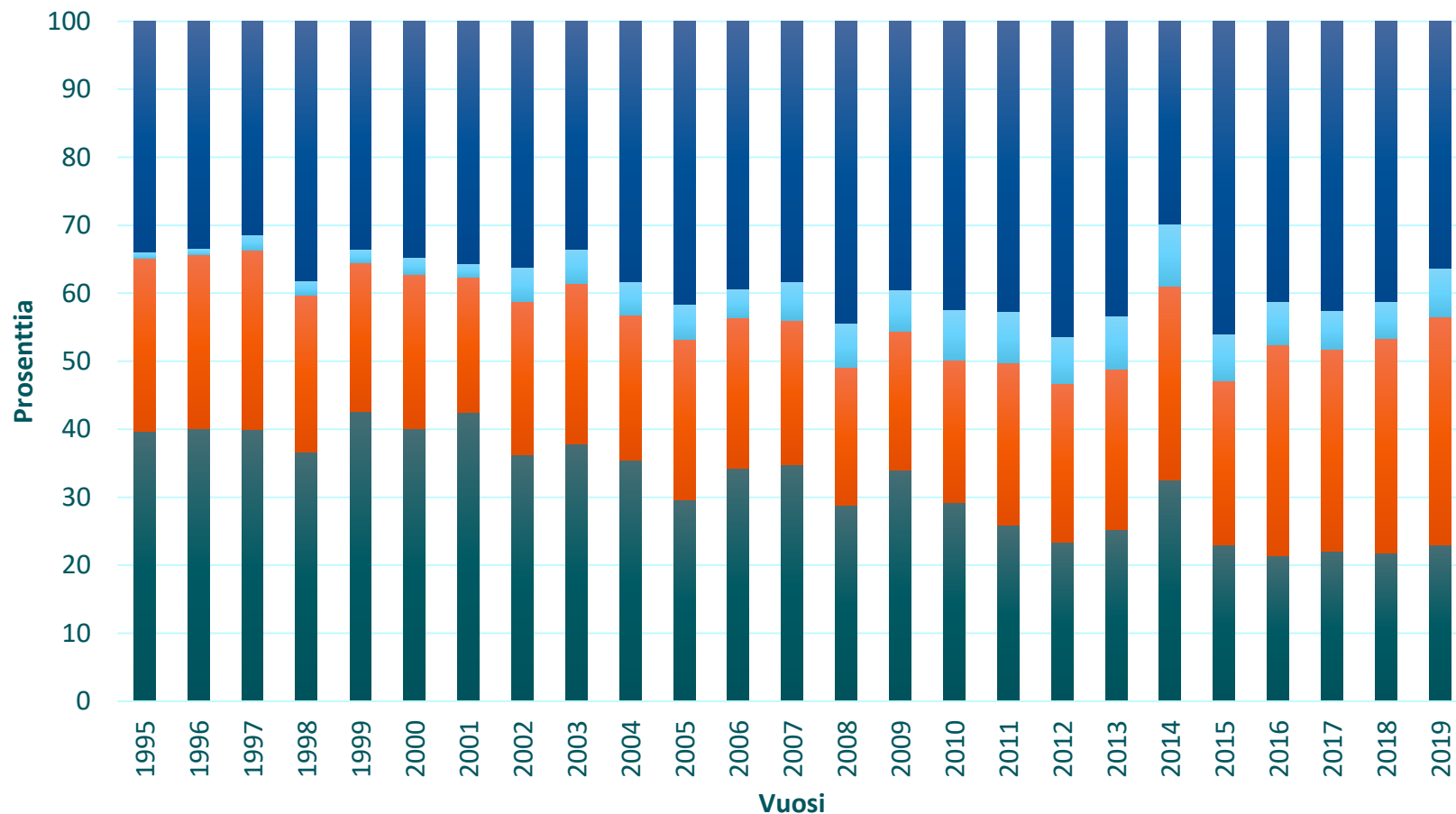
Matkailun toimialasektoreiden osuuden kehitys koko klusterin liikevaihdosta Itä-Lapissa vuodesta 1995–2019

■ Majoitustoiminta ■ Ravitsemistoiminta ■ Ohjelmapalvelut ■ Vuokraus- ja liikenne ja muut matkailun toimialat

- ✓ Itä-Lapissa vuokraus- ja liikennesektorin osuus matkailuklusterin liikevaihdosta on suurin.
- ✓ Ohjelmapalvelusektorin kehitys on ollut Itä-Lapissa hidasta verrattuna muihin seutukuntiin.
- ✓ Yritykset tilastoidaan tähän ilmoittamansa päätoimialan mukaisesti ja osa yrityksistä toimii myös ohjelmapalveluissa vuokrausliiketoiminnan lisäksi

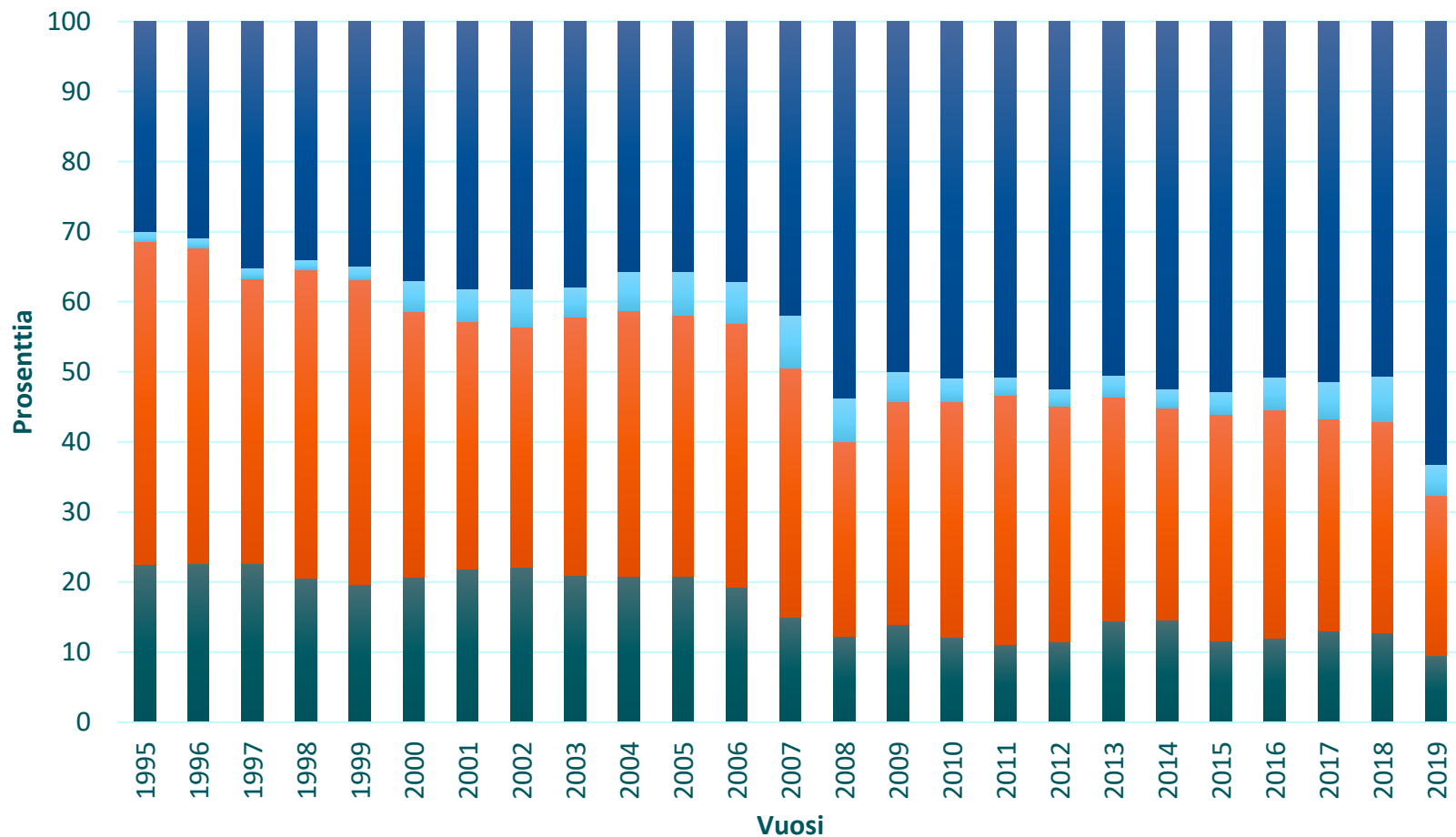
Matkailun toimialasektoreiden osuuden kehitys koko klusterin henkilötyövuosista Itä-Lapissa vuodesta 1995–2019

- ✓ Ravitsemistoiminta on Itä-Lapissa vuokraus- ja liikennesektorin lisäksi merkittävä työllistävä sektori
- ✓ Majoitussektorin osuus on pienentynyt vuodesta 2009 merkittävästi
- ✓ Ohjelmapalvelu-sektori työllisti vuonna 2019 Itä-Lapissa alle 10 % matkailun työvoimasta

■ Majoitustoiminta ■ Ravitsemistoiminta ■ Ohjelmapalvelut ■ Vuokraus- ja liikenne ja muut matkailun toimialat

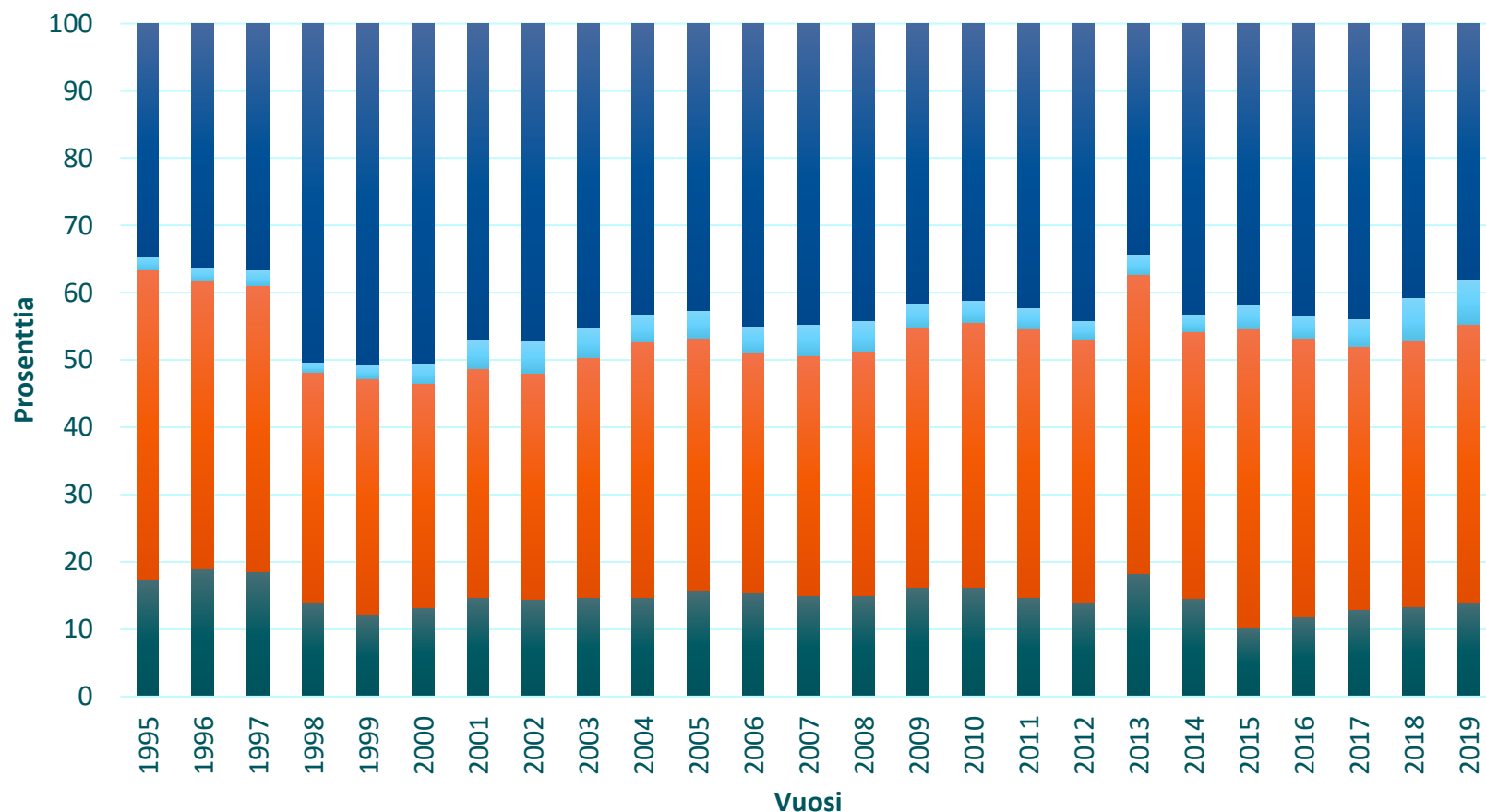
Matkailun toimialasektoreiden osuuden kehitys koko klusterin liikevaihdosta Kemi-Torniossa vuodesta 1995–2019

■ Majoitustoiminta ■ Ravitsemistoiminta ■ Ohjelmapalvelut ■ Vuokraus- ja liikenne ja muut matkailun toimialat

- ✓ Seurantajaksolla Kemi-Torniossa ravitsemissektorin osuus seutukunnan matkailun liikevaihdosta on pienentynyt yli 20 prosenttiyksikköä
- ✓ Vuokraus- ja liikennesektori on liikevaihdoltaan merkittävin. Sen osuus on yli 50 % ja on kasvanut yli 20 prosenttiyksikköä
- ✓ Ohjelmapalvelujen osuus liikevaihdosta oli vuonna 2019 alle 10 %

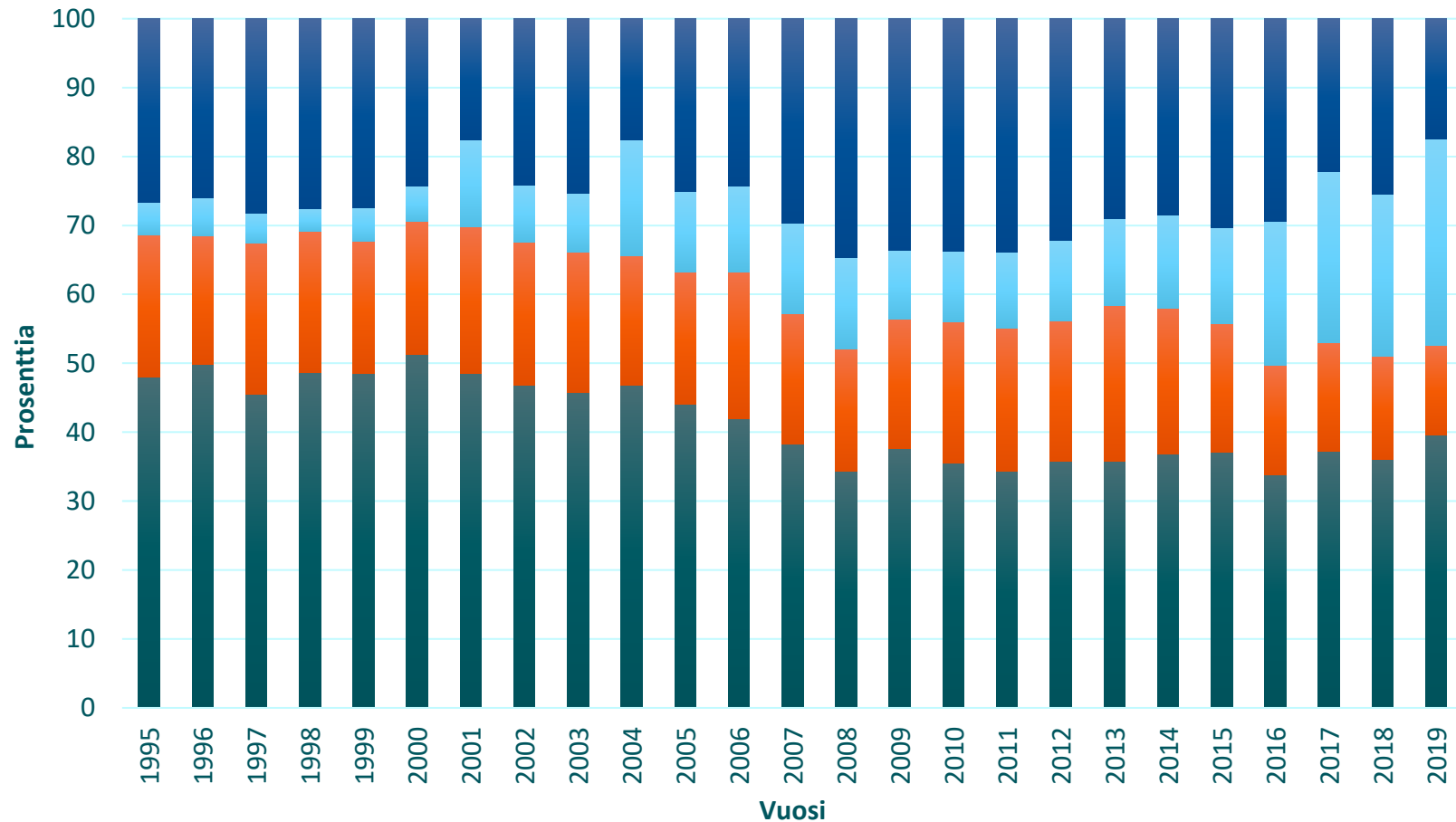
Matkailun toimialasektoreiden osuuden kehitys koko klusterin henkilötyövuosista Kemi-Torniossa vuodesta 1995–2019

■ Majoitustoiminta ■ Ravitsemistoiminta ■ Ohjelmapalvelut ■ Vuokraus- ja liikenne ja muut matkailun toimialat

- ✓ Henkilötyövuosissa ravitsemistoiminta on Kemi-Tornion suurin sektori.
- ✓ Osuus on ollut noin 40 % viime vuosina
- ✓ Majoitustoiminta ja ohjelmapalvelut työllistävät Kemi-Torniossa yhteensä yli 20 % matkailun työvoimasta

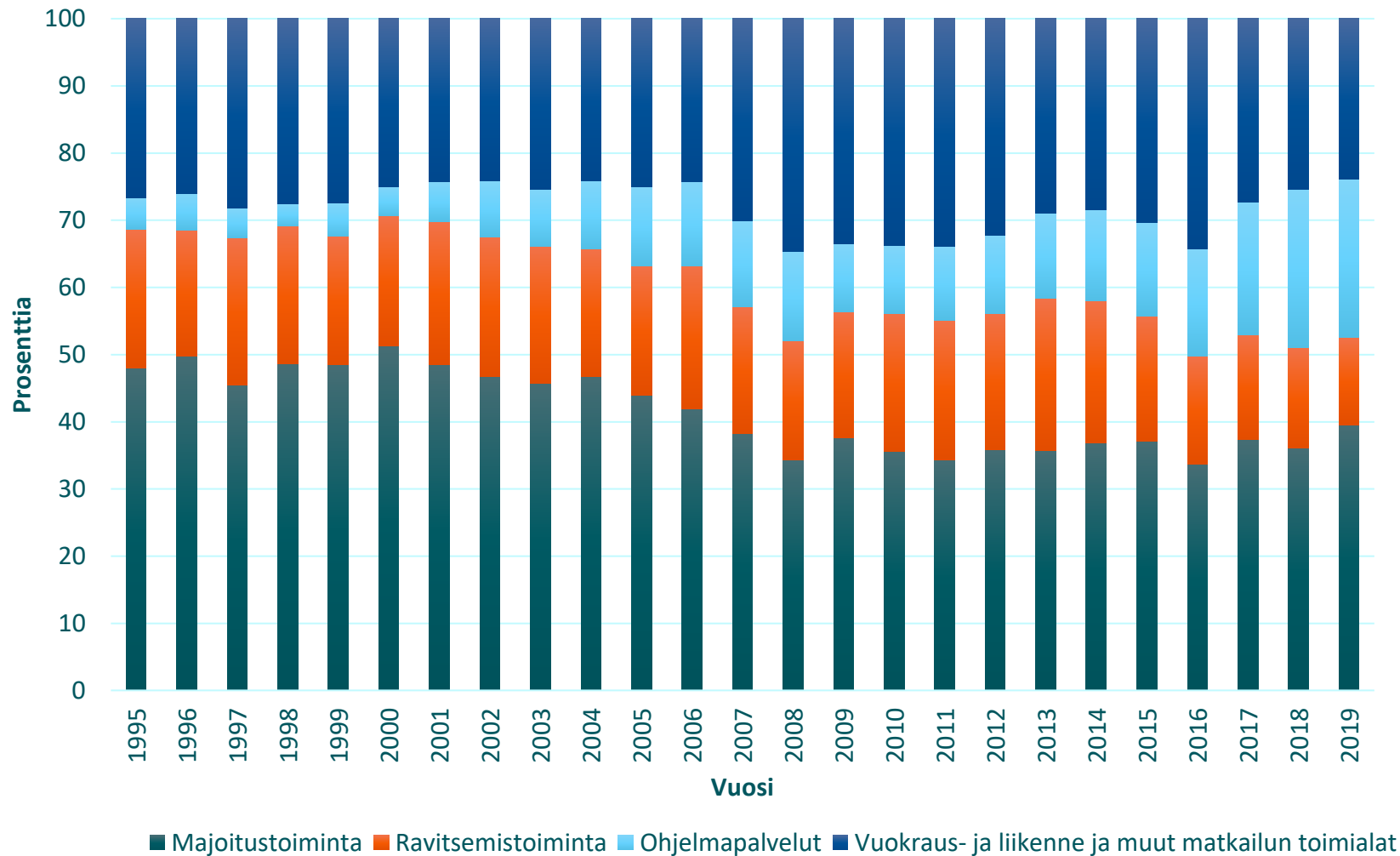
Matkailun toimialasektoreiden osuuden kehitys koko klusterin liikevaihdosta Pohjois-Lapissa vuodesta 1995–2019

■ Majoitustoiminta ■ Ravitsemistoiminta ■ Ohjelmapalvelut ■ Vuokraus- ja liikenne ja muut matkailun toimialat

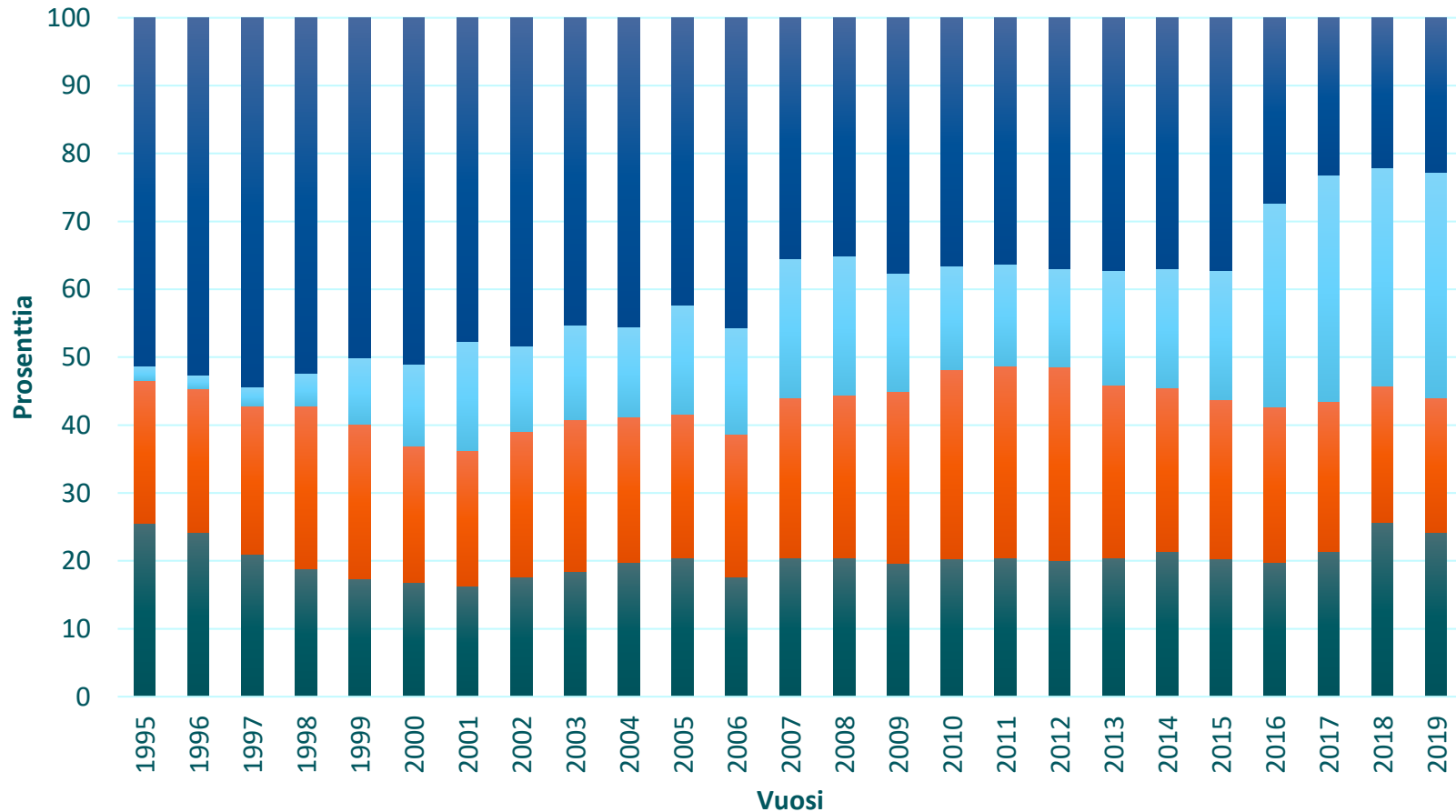
- ✓ Pohjois-Lapissa majoitustoiminta on liikevaihdoltaan suurin sektori
- ✓ Sen osuus oli vuonna 2019 40 %
- ✓ Ohjelmapalvelusektorin osuus oli vuonna 2019 30 % klusterin liikevaihdosta
- ✓ Ohjelmapalvelusektorin osuus on kasvanut 16 prosenttiyksikköä vuodesta 2015

Matkailun toimialasektoreiden osuuden kehitys koko klusterin henkilötyövuosista Pohjois-Lapissa vuodesta 1995–2019

- ✓ Pohjois-Lapissa majoitustoiminta työllisti vuonna 2019 40 % matkailun henkilötyövuosista
- ✓ Ohjelmapalvelujen osuus on kasvanut 11 prosenttiyksikköä vuodesta 2014 vuoteen 2019
- ✓ Lähes joka neljäs henkilötyövuosi on vuokraus- ja liikennesektorilla

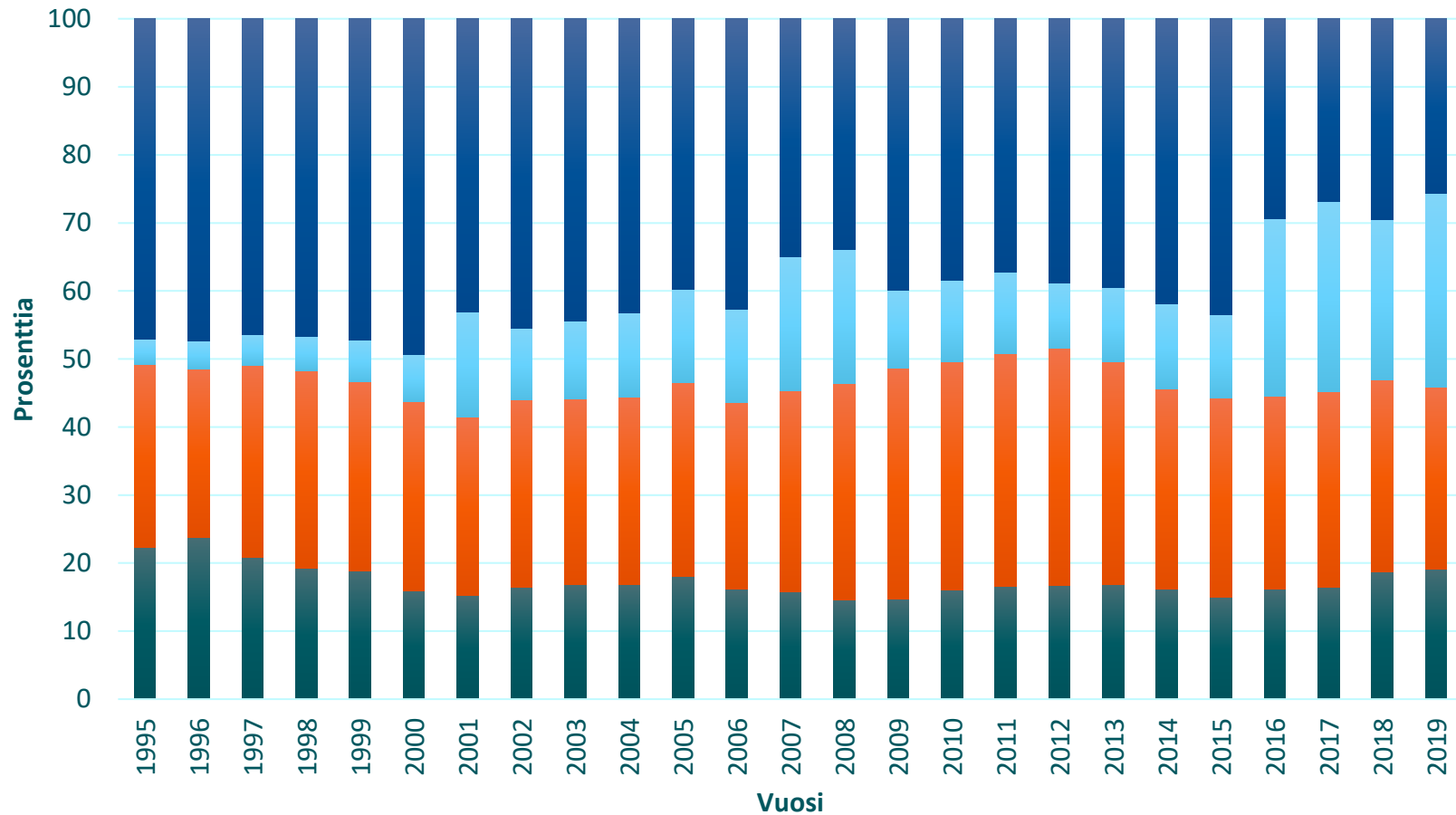
Matkailun toimialasektoreiden osuuden kehitys koko klusterin liikevaihdosta Rovaniemellä vuodesta 1995–2019

■ Majoitustoiminta ■ Ravitsemistoiminta ■ Ohjelmapalvelut ■ Vuokraus- ja liikenne ja muut matkailun toimialat

- ✓ Rovaniemellä ohjelmapalvelujen osuus liikevaihdosta oli vuonna 2019 33 % koko toimialan liikevaihdosta
- ✓ Kasvua ohjelmapalveluissa on 14 prosenttiyksikköä vuodesta 2013 vuoteen 2019
- ✓ Neljän sektorin osuudet olivat vuonna 2019 melko tasaiset vaihdellen 20 % ja 33 % välillä

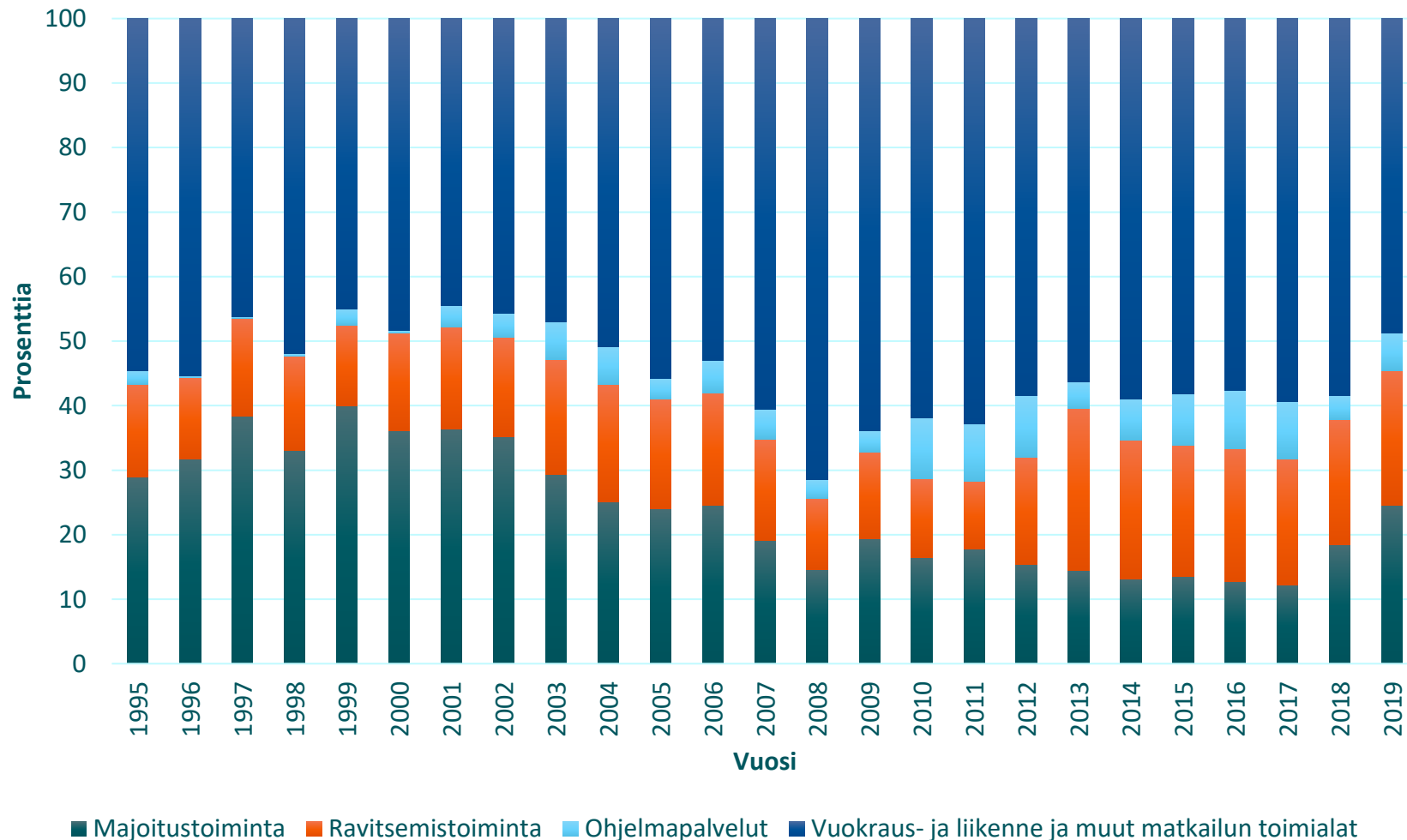
Matkailun toimialasektoreiden osuuden kehitys koko klusterin henkilötyövuosista Rovaniemellä vuodesta 1995–2019

■ Majoitustoiminta ■ Ravitsemistoiminta ■ Ohjelmapalvelut ■ Vuokraus- ja liikenne ja muut matkailun toimialat

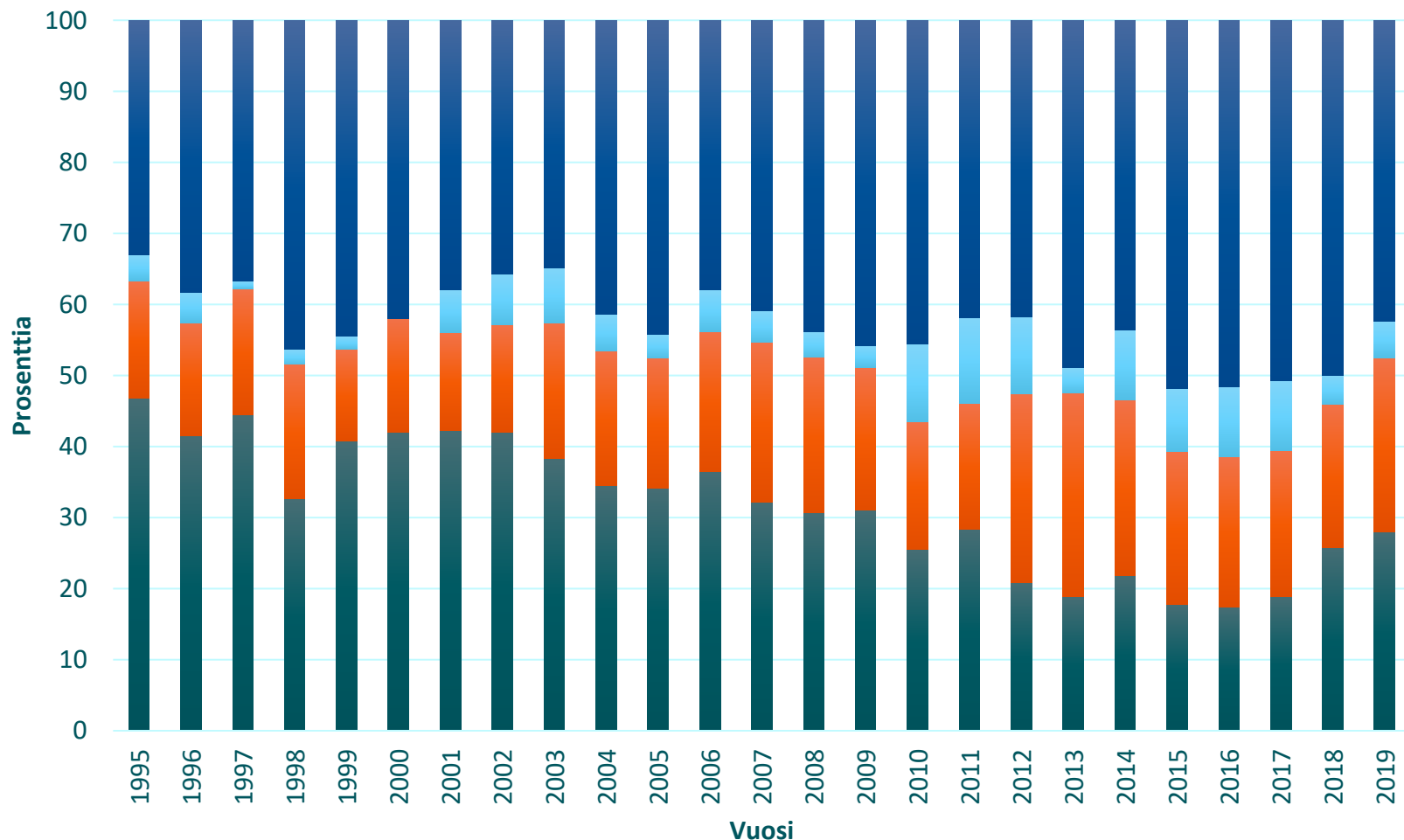
- ✓ Suurimmat osuudet henkilötyövuosista Rovaniemellä olivat ohjelmapalveluissa (28 %) sekä ravitsemistoiminnassa (27 %) vuonna 2019
- ✓ Ohjelmapalvelujen osuus kasvoi yli 20 % ensimmäisen kerran vuonna 2016
- ✓ Majoitustoiminnan osuus on ollut melko tasaisesti hieman alle 20 % osuudessa koko 2000-luvun

Matkailun toimialasektoreiden osuuden kehitys koko klusterin liikevaihdosta Tornionlaaksossa vuodesta 1995–2019

- ✓ Vuokraus- ja liikennesektori on Tornionlaakson merkittävin.
- ✓ Sen osuus oli vuonna 2019 49 % toimialan liikevaihdosta
- ✓ Majoitustoiminnan osuus on kasvanut yli 10 prosenttiyksikköä vuodesta 2016 vuoteen 2019
- ✓ Vuonna 2019 Ohjelmapalvelujen osuus oli 6 %

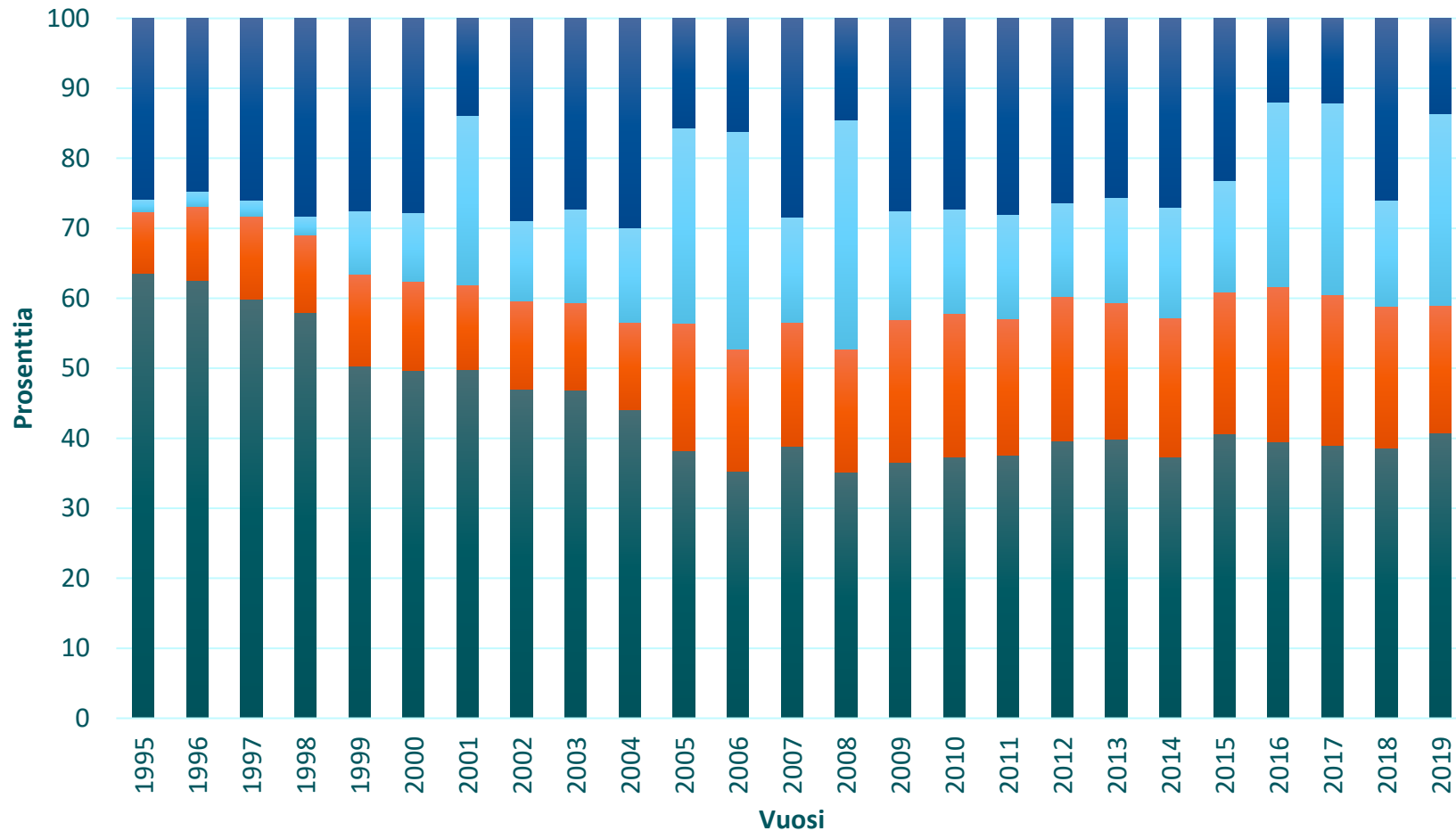
Matkailun toimialasektoreiden osuuden kehitys koko klusterin henkilötyövuosista Tornionlaaksossa vuodesta 1995–2019

- ✓ Vuokraus- ja liikennesektori työllisti vuonna 2019 42 % toimialan henkilökunnasta, osuus on pienentynyt vuodesta 2014
- ✓ Majoitustoiminnan osuus henkilötyövuosista on kasvanut 11 % vuodesta 2016 vuoteen 2019
- ✓ Ohjelmapalvelusektorin osuus työvoimasta vuonna 2019 oli 5 %

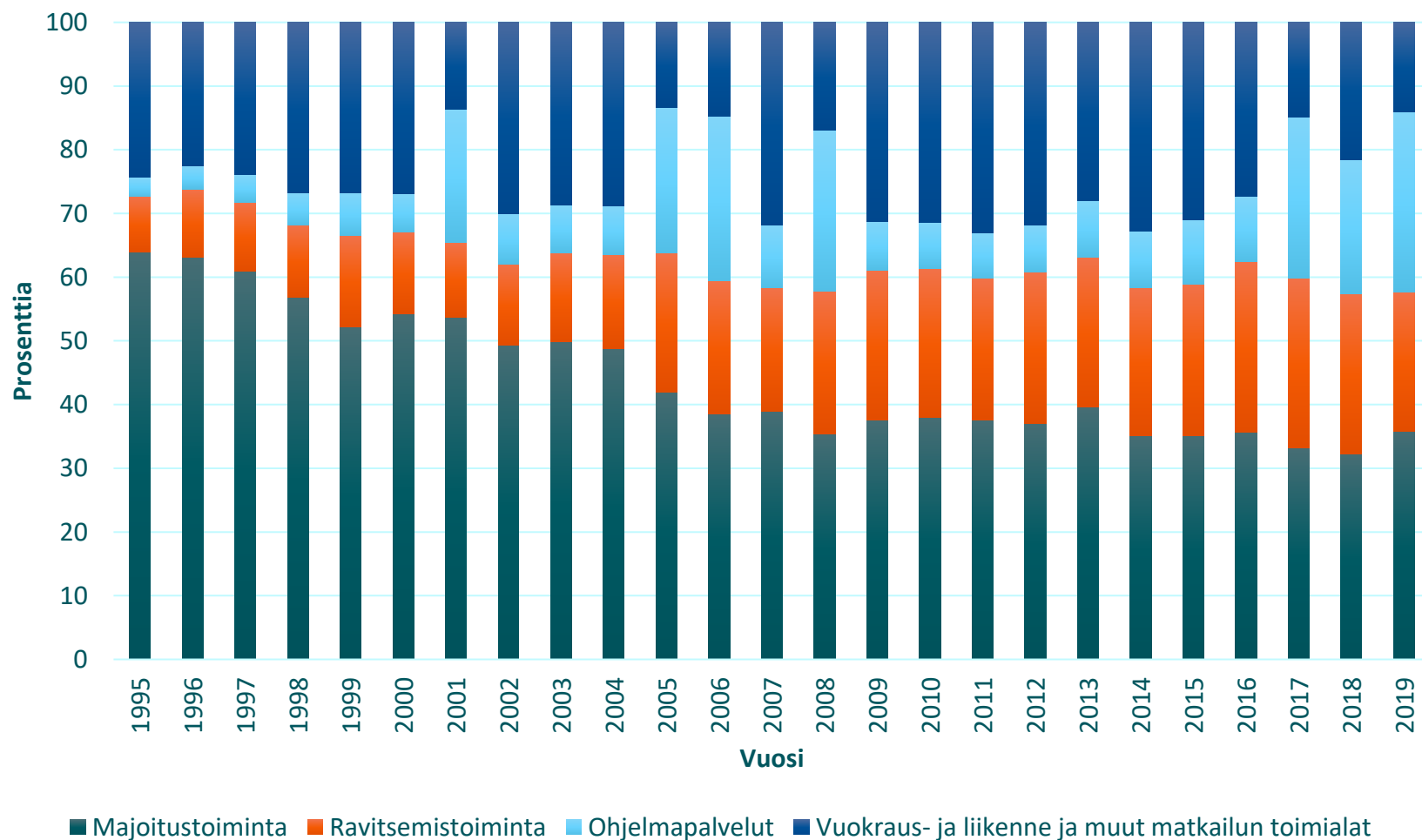
■ Majoitustoiminta ■ Ravitsemistoiminta ■ Ohjelmapalvelut ■ Vuokraus- ja liikenne ja muut matkailun toimialat

Matkailun toimialasektoreiden osuuden kehitys koko klusterin liikevaihdosta Tunturi-Lapissa vuodesta 1995–2019

- ✓ Tunturi-Lapissa matkailun liikevaihdosta majoitustoiminnan osuus on ollut noin 40 % vuodesta 2007
- ✓ Ohjelmapalvelujen osuus oli 27 % 2019 ja se kasvoi 11 prosenttiyksikköä vuodesta 2014
- ✓ Ravitsemistoiminnan osuus on ollut noin 20 % vuodesta 2010 alkaen

Matkailun toimialasektoreiden osuuden kehitys koko klusterin henkilötyövuosista Tunturi-Lapissa vuodesta 1995–2019

- ✓ Majoitustoimintaan on kertynyt lähes 40 % henkilötyövuosista vuodesta 2006 vuoteen 2019
- ✓ Noin joka neljäs henkilötyövuosi on ravitsemistoiminnassa
- ✓ Ohjelmapalvelujen osuus on ollut yli 20 % vuodesta 2017

Matkailun aluetaloudellinen kehitys 1995–2020

Matkailuklusterin liiketoiminnan kehitys Lapissa ja seutukunnittain

Matkailuklusterin sektorien kehitys Lapissa ja seutukunnittain

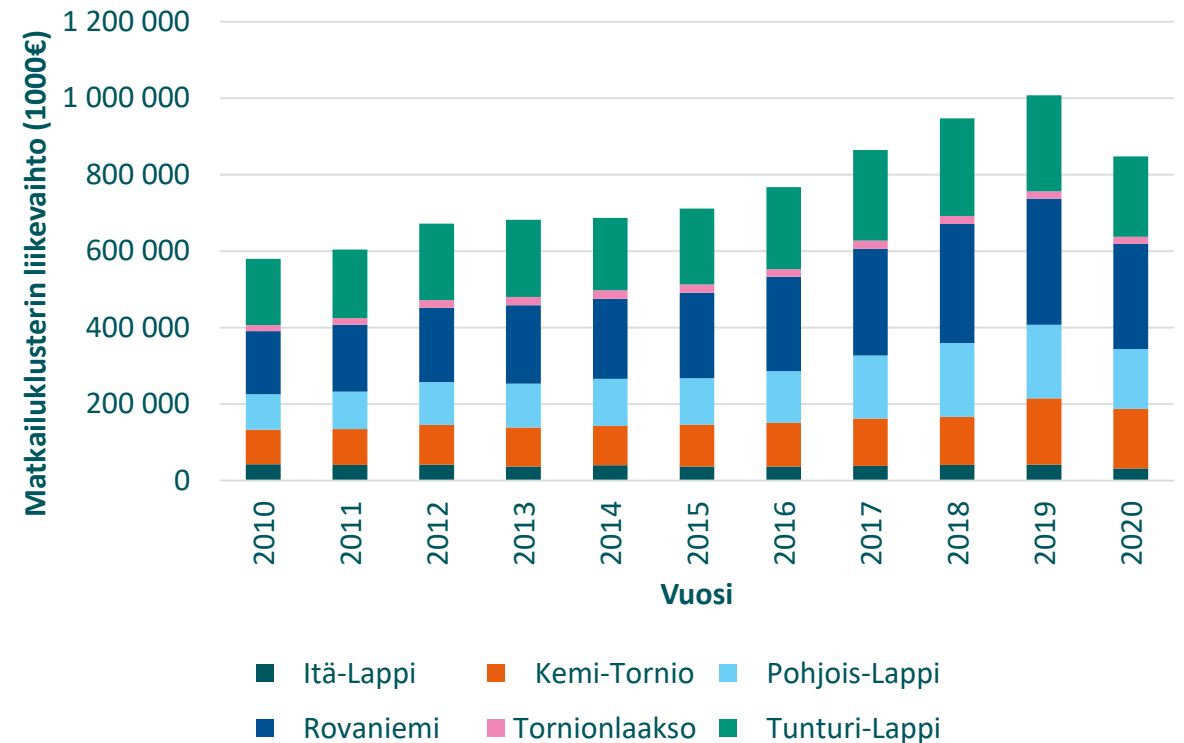
Matkailuklusterin liikevaihdon ja rekisteröityjen yöpymisten
kehitys Lapissa ja seutukunnittain

Matkailun aluetalousvaikutukset Lapissa ja
seutukunnittain

Matkailuklusterin liikevaihdon ja rekisteröityjen yöpymisten kehitys seutukunnittain

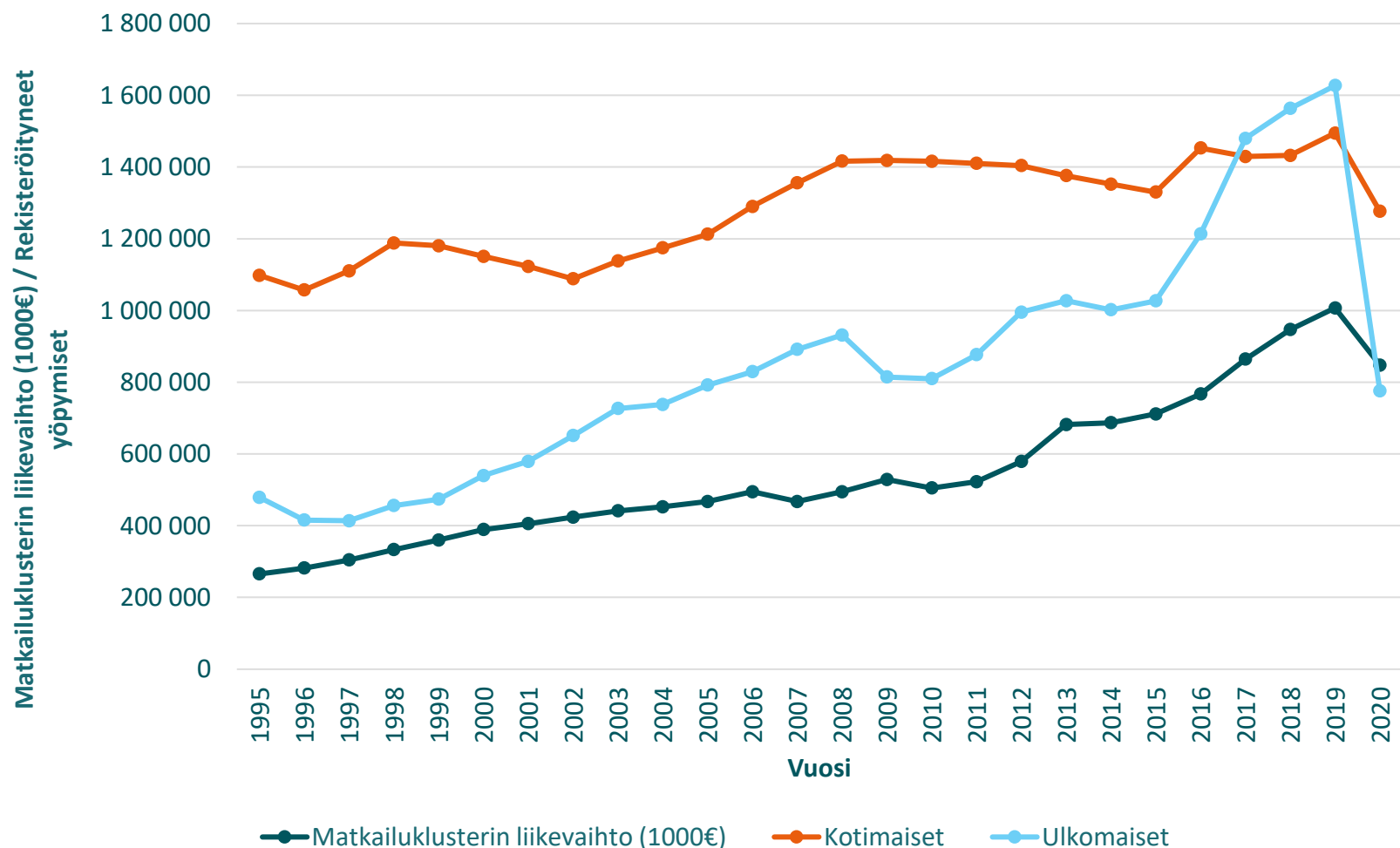
- Seuraavassa osiossa esitellään Lapin seutukuntien matkailuklusterin liikevaihdon kehitys ja rekisteröityjen yöpymisten kehitys vuodesta 1995 vuoteen 2020.
- Kuvioiden avulla voi havaita kansainvälisen matkailun merkityksen liikevaihdon muutoksessa.
- Seuraavissa seutukunnittaisissa kuvioissa on syytä huomioda, että kuvioiden skaala vaihtuu alueittain.
- Viereinen kuvio kertoo seutukunnittain Lapin matkailuklusterin liikevaihdon kehityksen.
- Rovaniemi ja Tunturi- Lappi ovat liikevaihdoltaan suurimmat seutukunnat.

Matkailuklusterin liikevaihdon kehitys seutukunnittain Lapissa 2010-2020

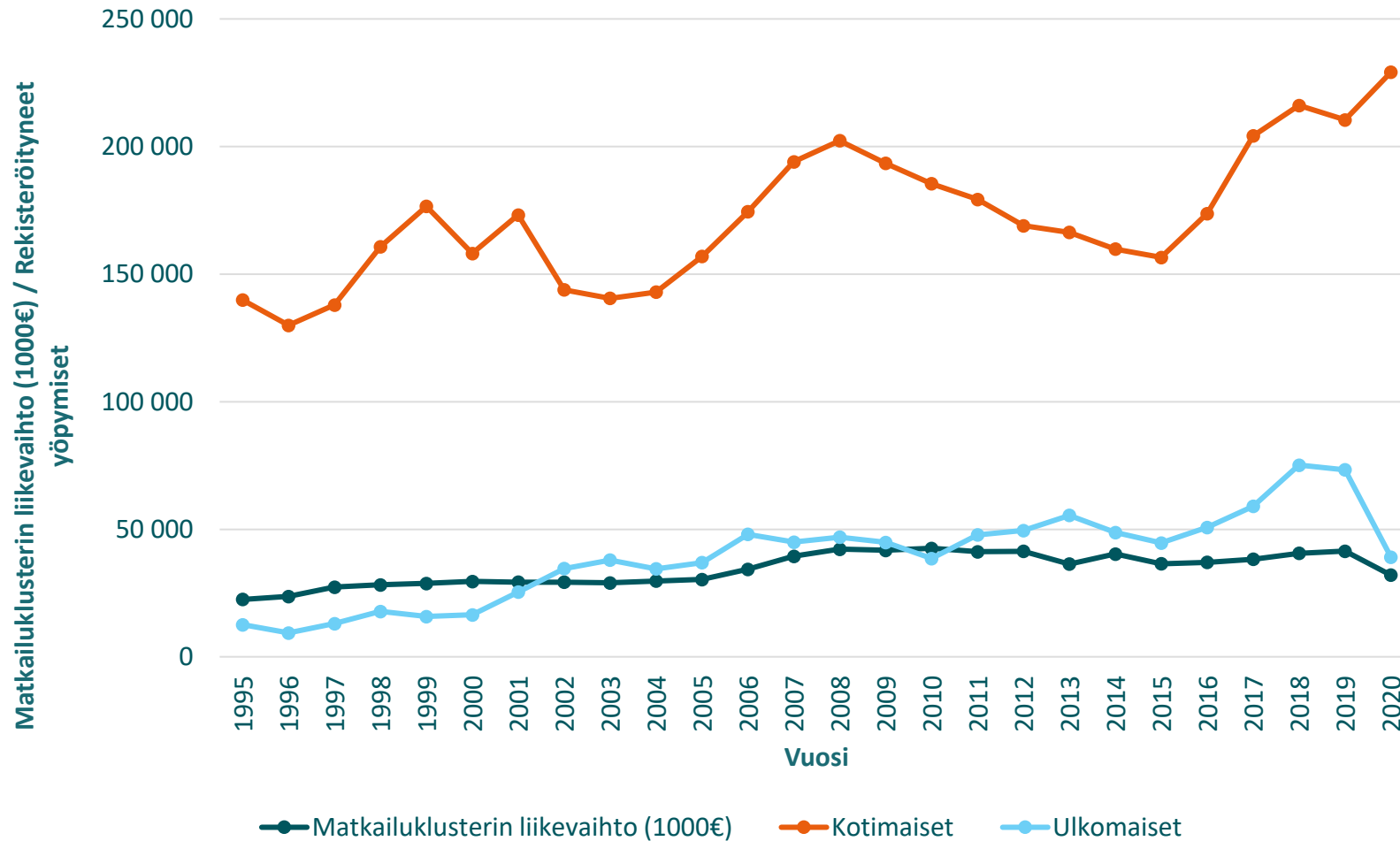
Lähde: Statistics Finland/Tilastokeskus

Rekisteröityneiden yöpymisten ja matkailuklusterin liikevaihdon kehitys Lapissa vuodesta 1995 vuoteen 2020

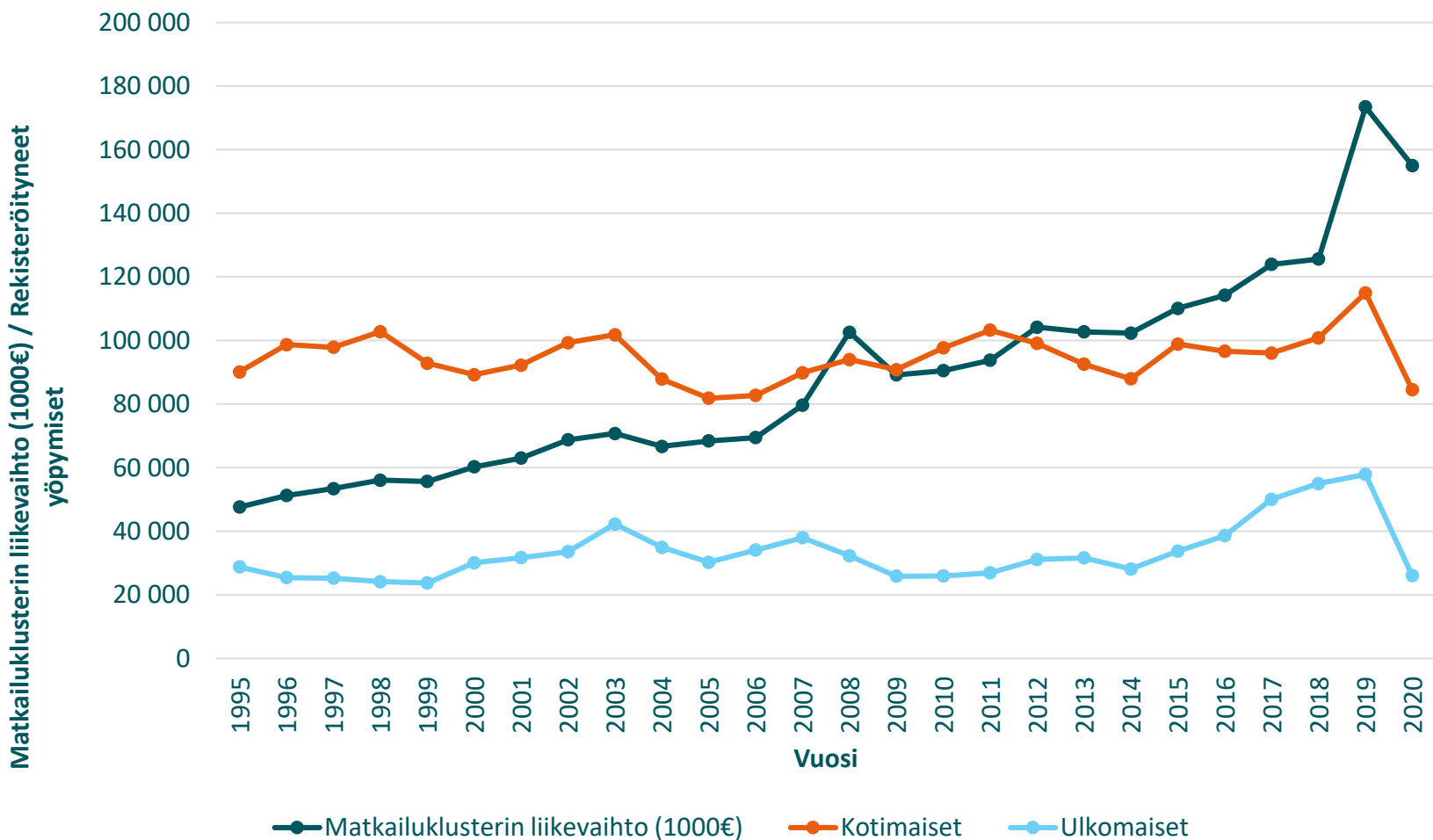
- ✓ Maakunnallisessa tarkastelussa on huomioitava matkailuyritysten liikevaihdon tasainen kasvu covid-19-pandemiaan asti
- ✓ Rekisteröityjen yöpymisten kehityksessä on ollut aiemminkin taantumia ja pudotuksia, mutta kokonaisuudessa liikevaihto on ollut kasvu-uralla
- ✓ Kansainvälisen matkailun romahdus vuonna 2019 ja 2020 on vaikuttanut vain alle 20 % yritysten liikevaihtoon

Rekisteröityneiden yöpymisten ja matkailuklusterin liikevaihdon kehitys Itä-Lapissa vuodesta 1995 vuoteen 2020

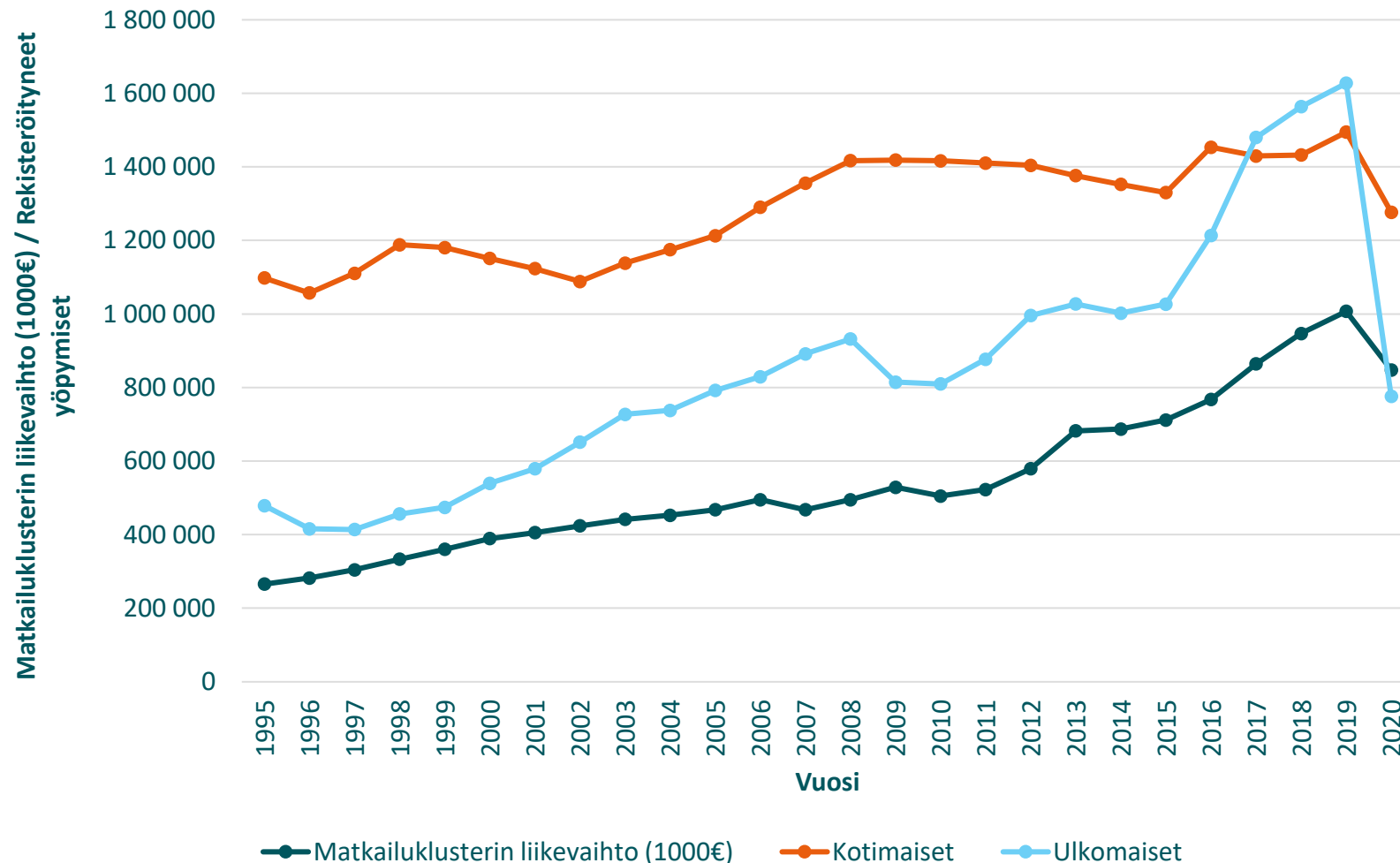
- ✓ Itä-Lapissa rekisteröityneet yöpymiset ovat kasvaneet nopeasti vuodesta 2015 ja kasvua on erityisesti tapahtunut kotimaisten rekisteröityjen yöpymisten määrässä.
- ✓ Matkailuyritysten liikevaihto ei ole kuitenkaan kasvanut ja kansainvälisen matkailun kasvukin on ollut pientä.

Rekisteröityneiden yöpymisten ja matkailuklusterin liikevaihdon kehitys Kemi-Torniossa vuodesta 1995 vuoteen 2020

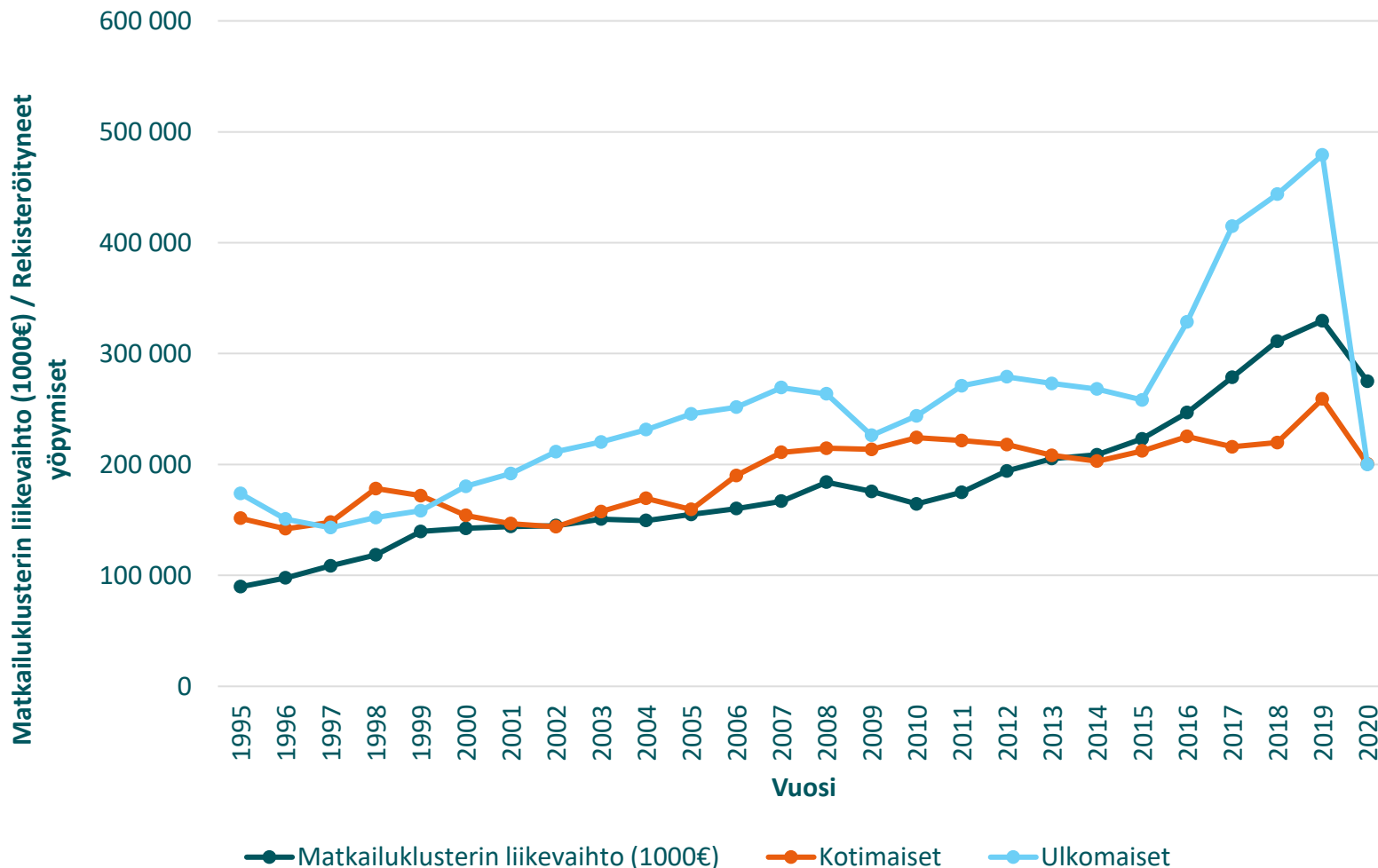
- ✓ Kemi-Torniossa rekisteröityneet yöpymiset kasvoivat nopeasti vuoden 2016 jälkeen ja matkailuyritysten liikevaihdon kasvu oli vielä nopeampaa.
- ✓ Koronakriisi aiheutti pudotuksen sekä rekisteröidyissä yöpymisissä että liikevaihdossa.
- ✓ Liikevaihdon pudotus oli pienempi kuin yöpymisten pudotus.

Rekisteröityneiden yöpymisten ja matkailuklusterin liikevaihdon kehitys Pohjois-Lapissa vuodesta 1995 vuoteen 2020

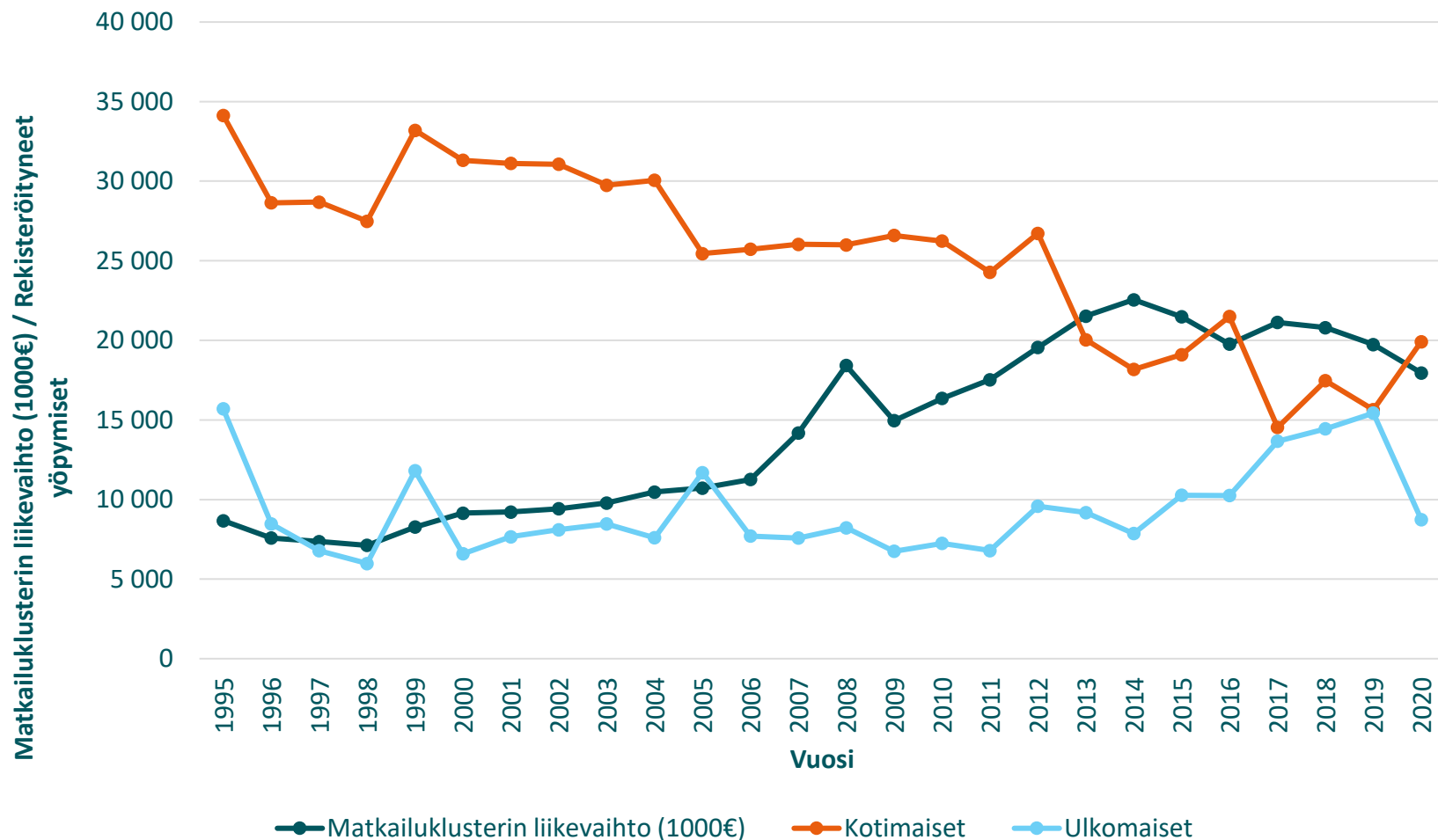
- ✓ Pohjois-Lapissa kansainvälisen matkailun nopea kasvu vuodesta 2016 vaikutti merkittävästi myös matkailuyritysten liikevaihdon kasvuun.
- ✓ Kotimaiset yöpymiset ovat pysyneet vakaana vuodesta 2010 alkaen.
- ✓ Kansainvälinen matkailu romahti Pohjois-Lapissa vuonna 2020, mutta onneksi vaikutus yritysten liikevaihtoon oli pienempi.

Rekisteröityneiden yöpymisten ja matkailuklusterin liikevaihdon kehitys Rovaniemellä vuodesta 1995 vuoteen 2020

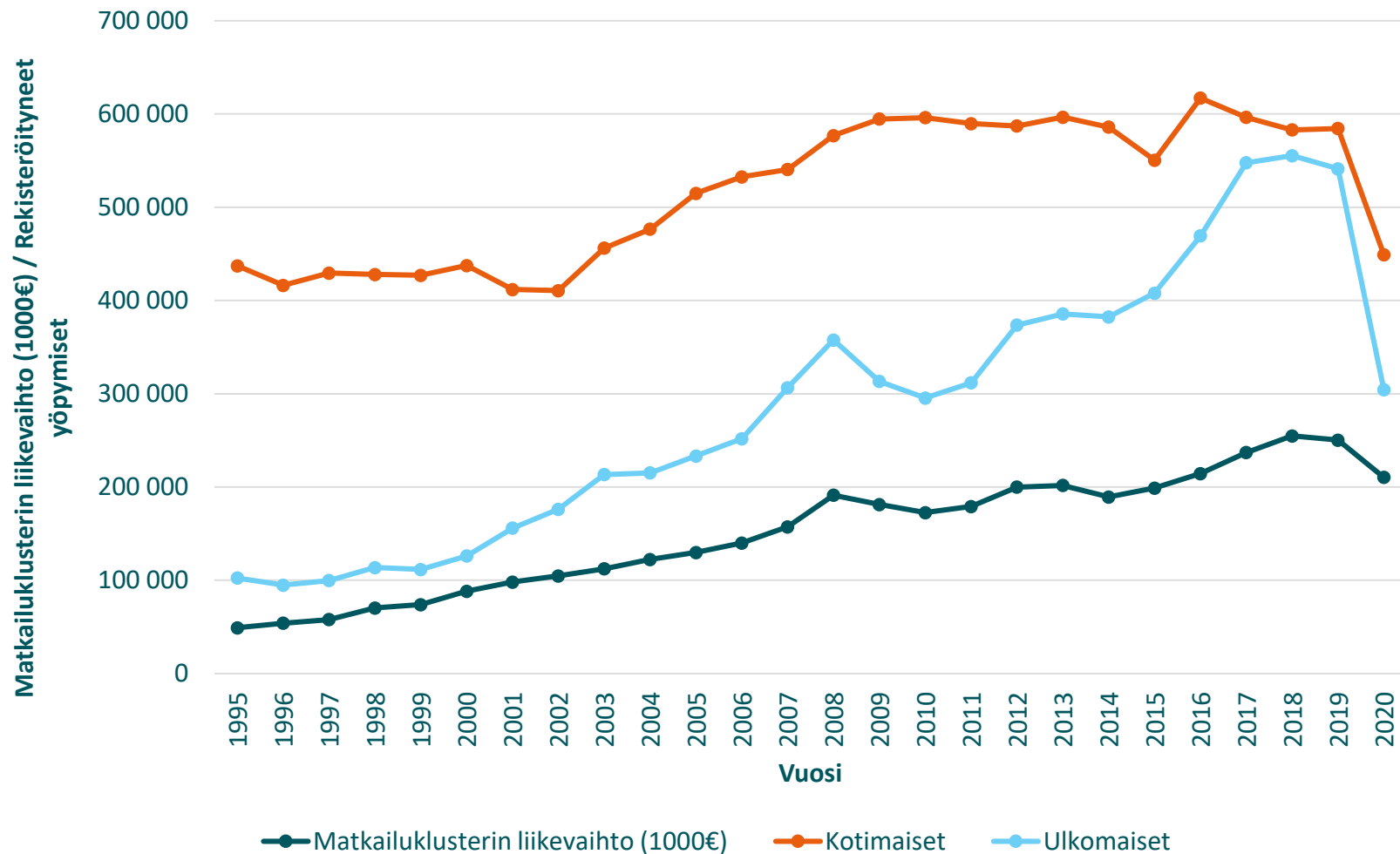
- ✓ Rovaniemellä matkailuyritysten liikevaihto kasvoi yli 100 miljoonaa euroa vuodesta 1995 vuoteen 2015.
- ✓ Kasvuvauhti kiihtyi kansainvälisen matkailun nopean kasvun myötä vuodesta 2016, jolloin matkailuyritysten liikevaihto kasvoi myös yli 100 miljoonaa euroa vain kolmessa vuodessa.
- ✓ Kansainvälinen matkailu romahti Rovaniemellä Covid-19-pandemian myötä, mutta onneksi vaikutus yritysten liikevaihtoon oli pienempi.

Rekisteröityneiden yöpymisten ja matkailuklusterin liikevaihdon kehitys Torniolaaksossa vuodesta 1995 vuoteen 2020

- ✓ Torniolaaksossa rekisteröityjen yöpymisten määrä on vähentynyt seurantajaksolla erityisesti kotimaisen kysynnän osalta.
- ✓ Matkailuyritysten liikevaihto on kuitenkin kasvanut, mutta selvästi hitaammin kuin muissa Lapin seutukunnissa.
- ✓ Torniolaakson osuus Lapin matkailun yöpymisistä ja liikevaihdosta 1 %.

Rekisteröityneiden yöpymisten ja matkailuklusterin liikevaihdon kehitys Tunturi-Lapissa vuodesta 1995 vuoteen 2020

- ✓ Tunturi-Lapissa vuodesta 2008 vuoteen 2015 yritysten liikevaihto ei juurikaan kasvanut, mutta kansainvälisen matkailun nopea kasvu vuodesta 2016 vaikutti merkittävästi myös matkailuyritysten liikevaihdon kasvuun.
- ✓ Kotimainen matkailu ei ole kasvanut juurikaan vuodesta 2008 vuoteen 2019, mutta kotimainen kysyntä on kuitenkin pienentänyt koronakriisin vaikutusta matkailuyritysten liikevaihtoon.

Matkailun aluetaloudellinen kehitys 1995–2020

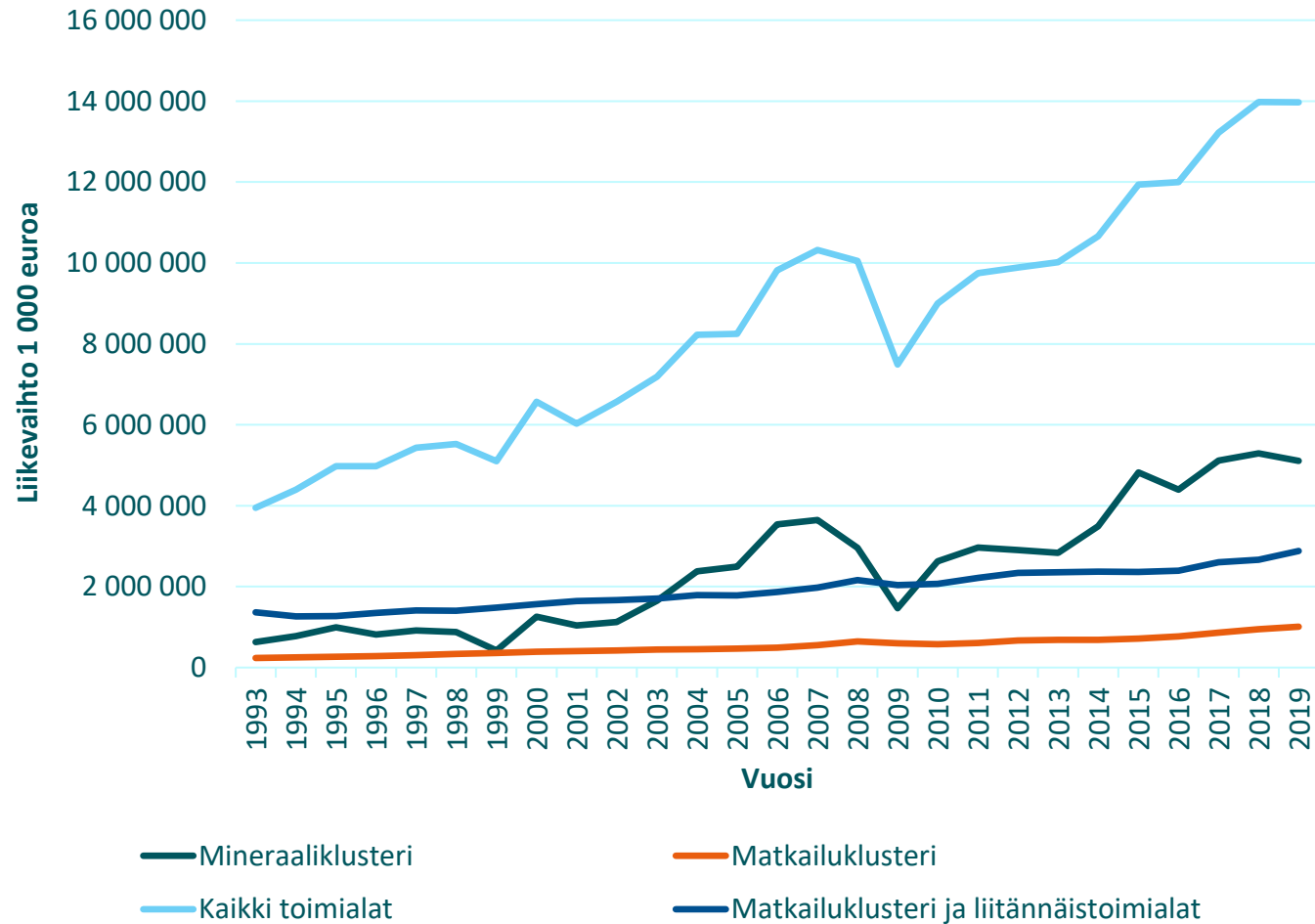
Matkailuklusterin liiketoiminnan kehitys Lapissa ja seutukunnittain

Matkailuklusterin sektorien kehitys Lapissa ja seutukunnittain

Matkailuklusterin liikevaihdon ja rekisteröityjen yöpymisten
kehitys Lapissa ja seutukunnittain

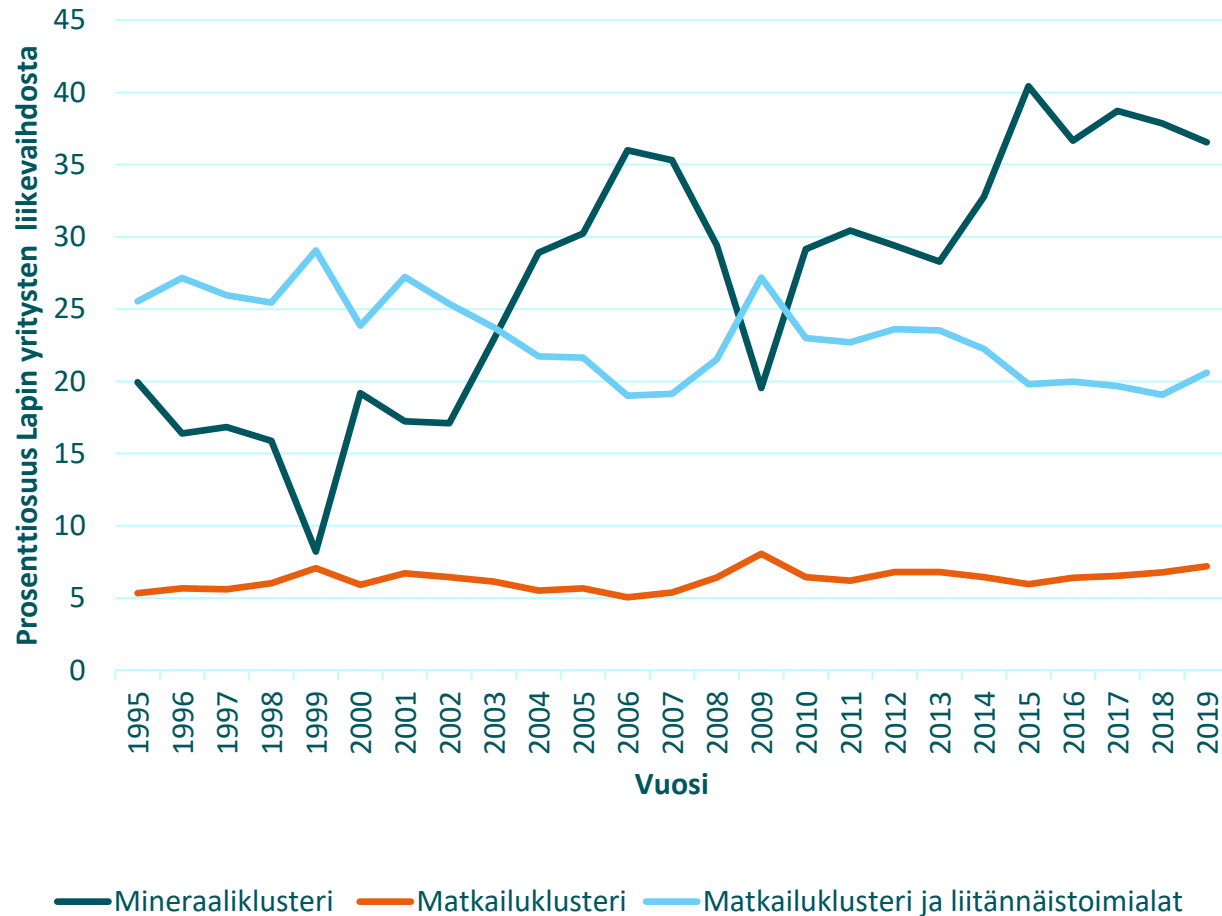
Matkailun aluetalousvaikutukset Lapissa ja
seutukunnittain

Lapin kaikkien yritysten liikevaihdon ja valittujen klustereiden liikevaihdon kehitys Lapissa vuodesta 1995–2019

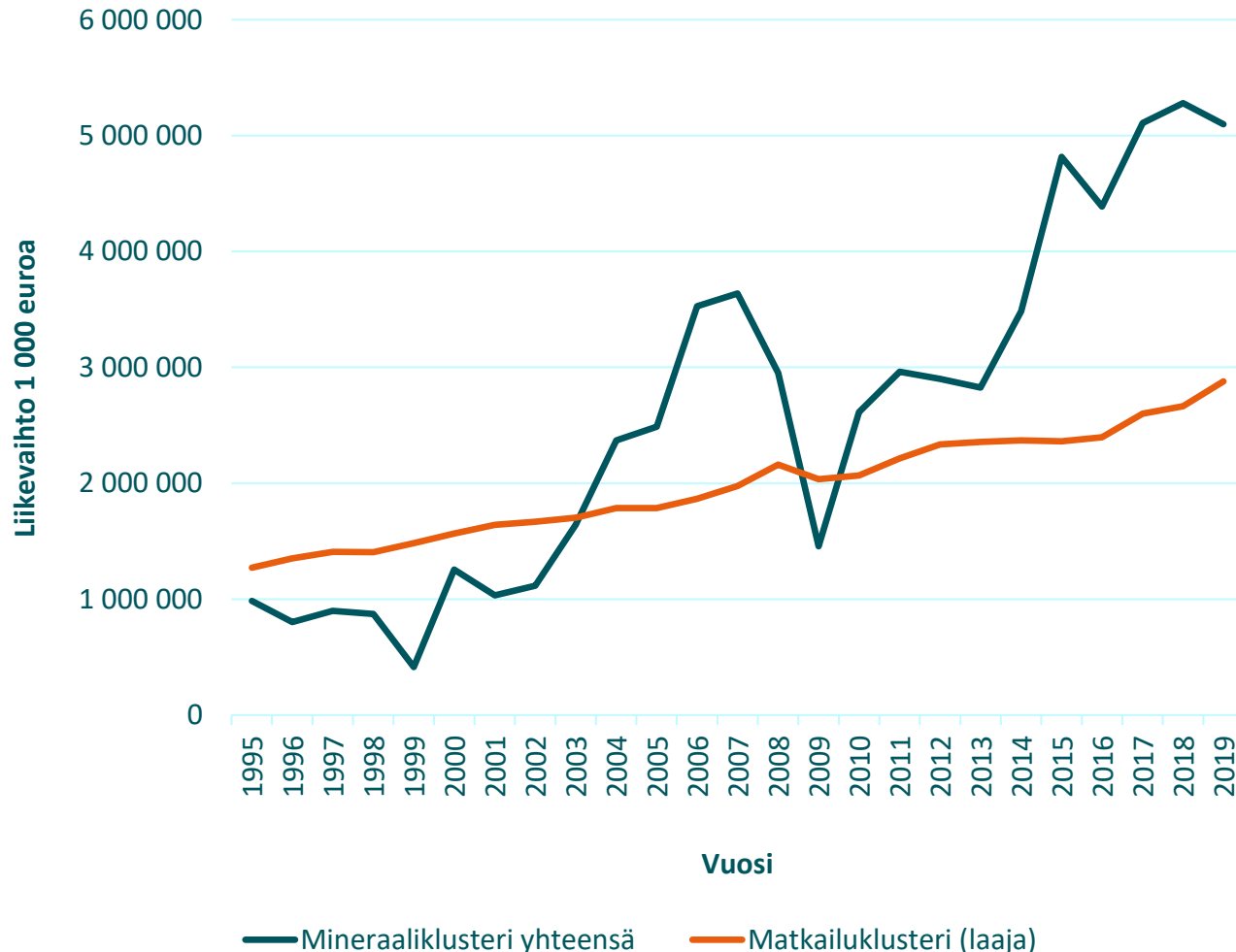
- Matkailuklusterin yritysten liikevaihto on kasvanut yli miljardin euron liiketoiminnaksi.
- Matkailuklusterin ja liitännäistoimialojen liikevaihto vuonna 2019 oli lähes kolme miljardia euroa.
- Mineraaliklusterin kehityksessä näkyvät myös lisääntyneet investoinnit ja raaka-aineiden markkinahintojen muutokset.

Lapin mineraaliklusterin, matkailuklusterin ja matkailuklusterin ja liitännäistoimialojen liikevaihdon osuuden kehitys Lapissa vuodesta 1995–2019

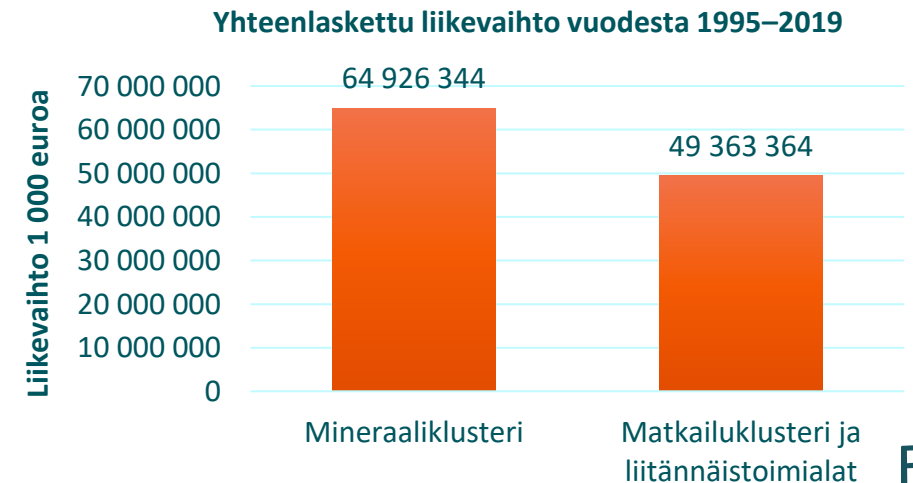

- Matkailuklusterin osuus Lapin yritysten liikevaihdosta on vaihdellut 5–8 % välillä seurantajaksolla.
- Matkailuklusterin ja liitännäistoimialojen osuus on vuodesta 2014 ollut noin 20 %.
- Mineraaliklusterin osuus koko Lapin yritysten liikevaihdosta nousi yli 30 % osuuteen vuonna 2010 ja nousi suurimmillaan 40 % osuuteen vuonna 2015.
- Mineraaliklusterin osuus on vaihdellut merkittävästi ja vuonna 2009 osuus oli alle 20%, mutta nousi nopeasti.
- Matkailuklusterin osuus on vaihdellut vähemmän seurantajaksolla.

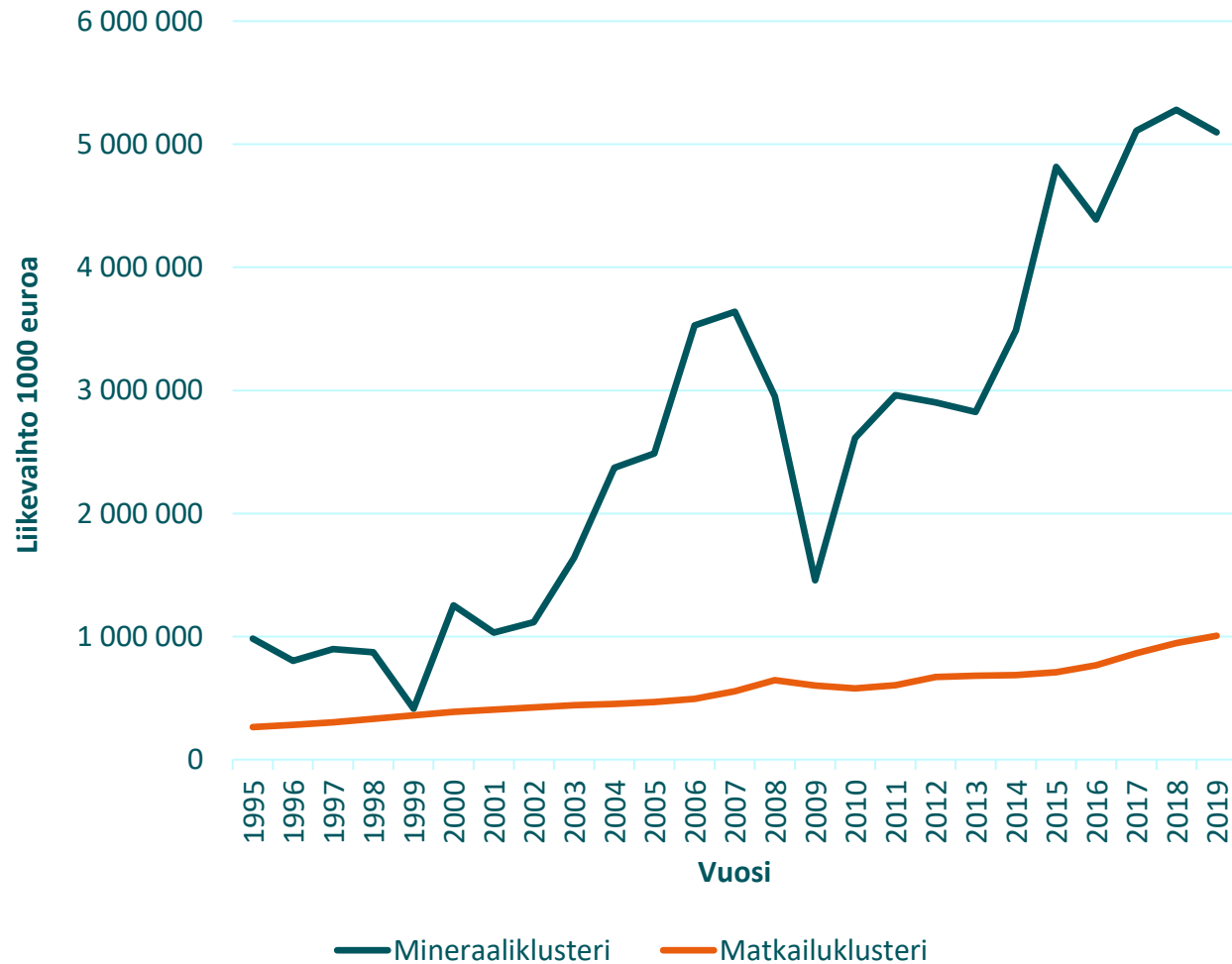
Matkailuklusterin ja matkailun liitännäistoimialojen ja mineraaliklusterin kumulatiiviset vaikutukset Lapissa vuosina 1995–2019

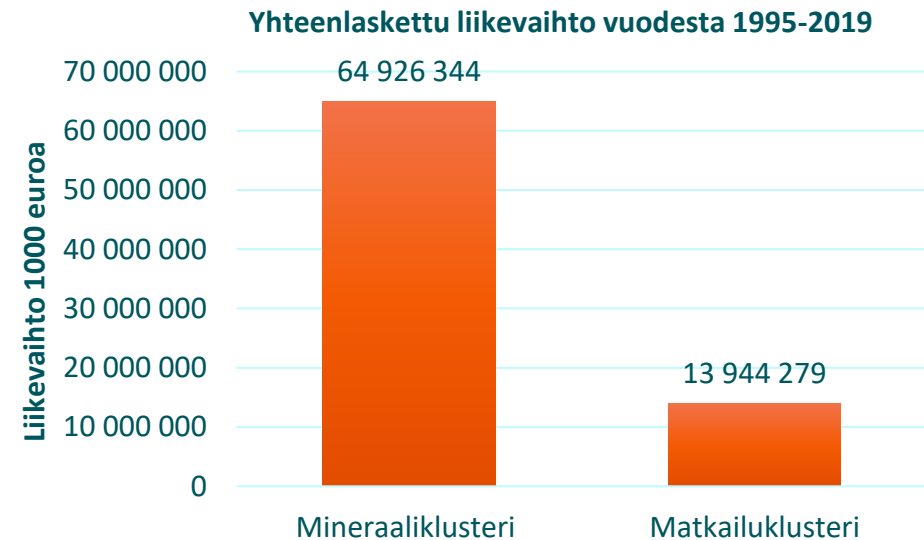
- Matkailun liitännäisiin tuotteisiin kuuluvat polttoaineiden kauppaan liittyvät toimialaluokat ja muut kulutustuotteet, joista ylivoimaisesti merkittävin on vähittäiskauppa. Matkailijoiden tekemät ostokset huomioidaan näissä kuviossa.
- Mineraaliklusterin liikevaihto kasvoi matkailua suuremmaksi vuonna 2003 ja uudestaan vuonna 2010. Tämän jälkeen mineraaliklusterin on ollut vuosittaiselta liikevaihdoltaan laajaa matkailuklusteria suurempi.
- Mineraaliklusterin kumulatiiviset vaikutukset ovat on noin 15 miljardia suurempia kuin laajan matkailuklusterin.

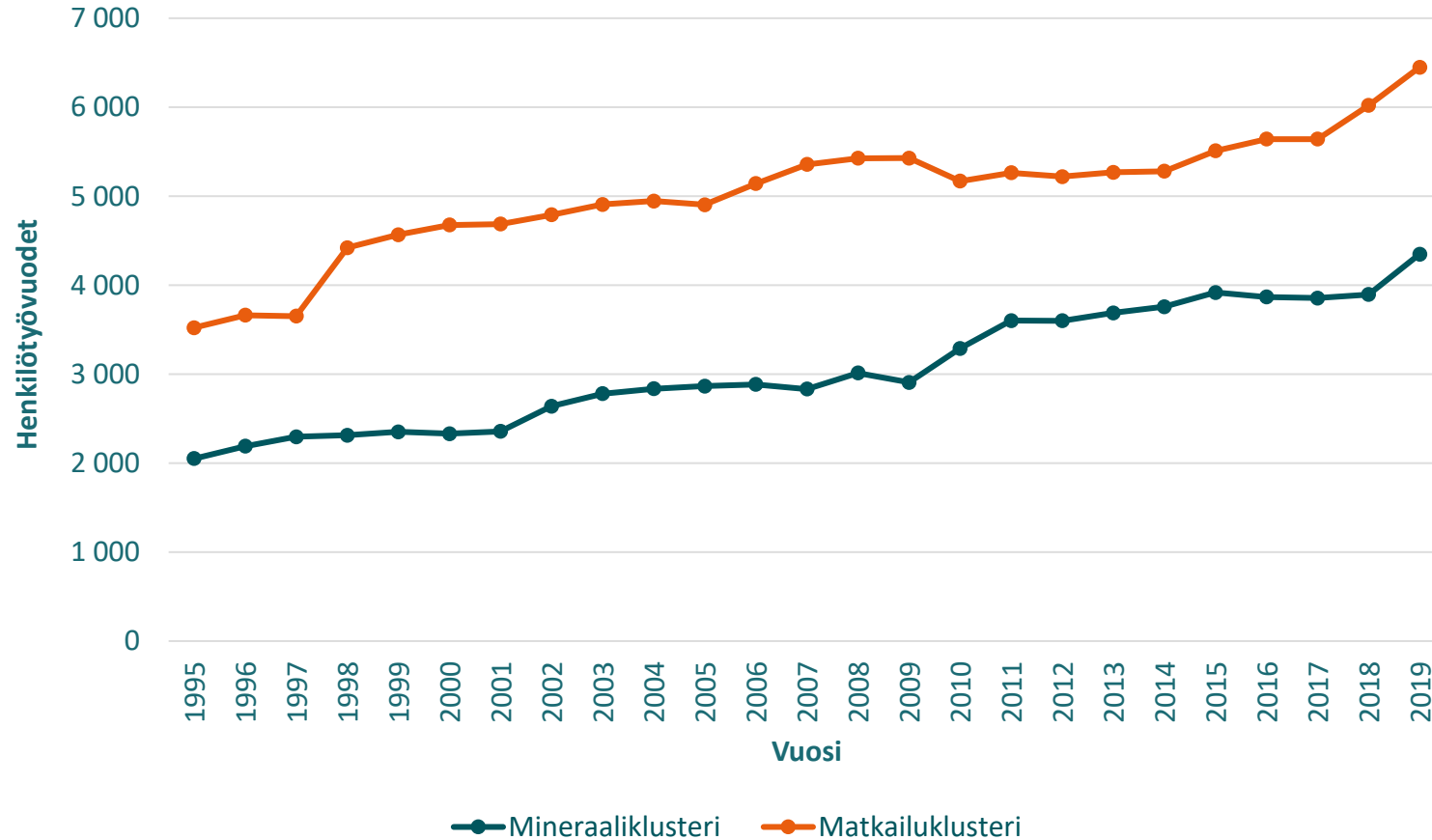
Matkailu- ja mineraaliklusterien kumulatiiviset vaikutukset Lapissa vuosina 1995–2019

- Maakunnallisessa tarkastelussa on helppo huomioda, että vuonna 1999 matkailu- ja mineraaliklusteri oli liikevaihdolta lähes yhtä suuria
- Mineraaliklusterin liikevaihto kymmenkertaistui samassa ajassa kuin matkailuklusterin liikevaihto kolminkertaistui
- Klusterien vuosittaiset yhteenlasketut liikevaihdot kuvaavat kumulatiivisia vaikutuksia aluetaloudelle. Mineraaliklusterin vaikutukset ovat seurantajaksolla nelinkertaiset matkailuun verrattuna

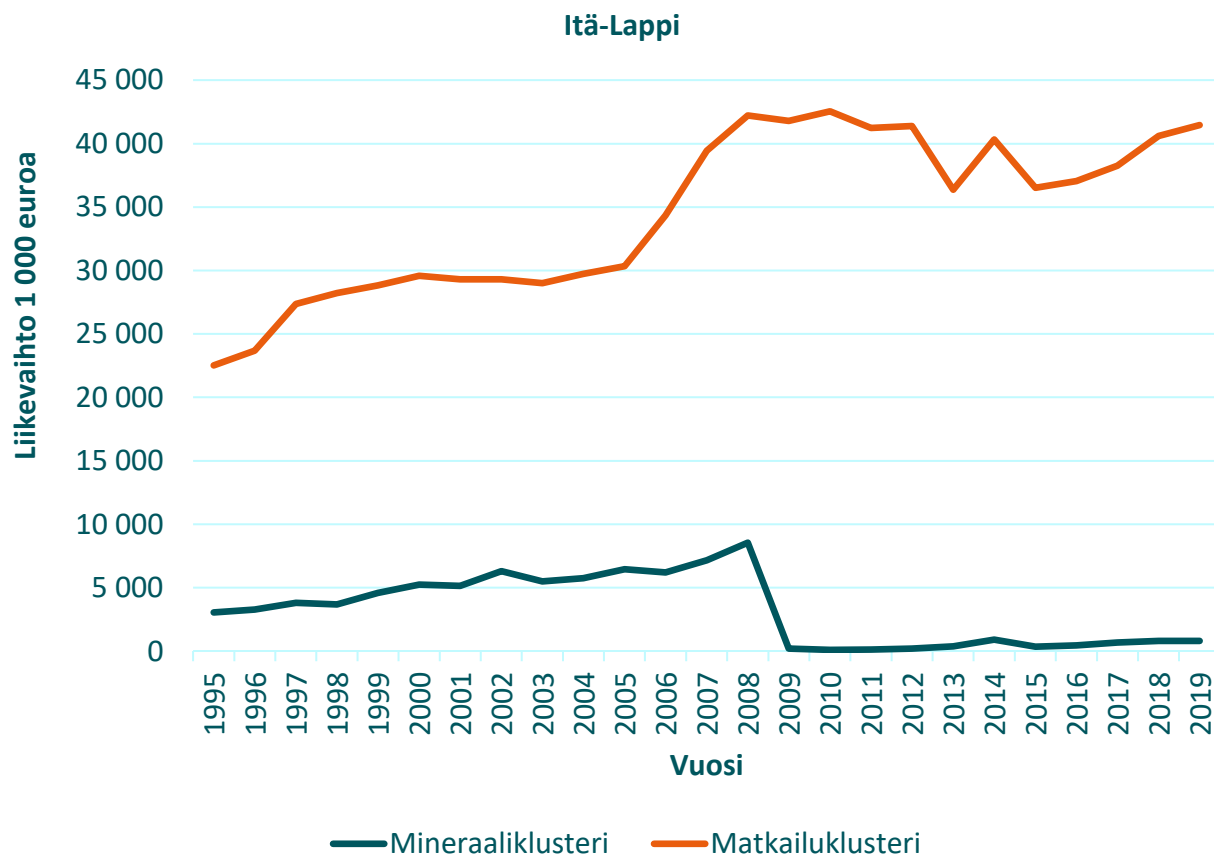

Matkailu- ja mineraaliklusterien henkilötyövuosien kehitys Lapissa vuosina 1995–2019

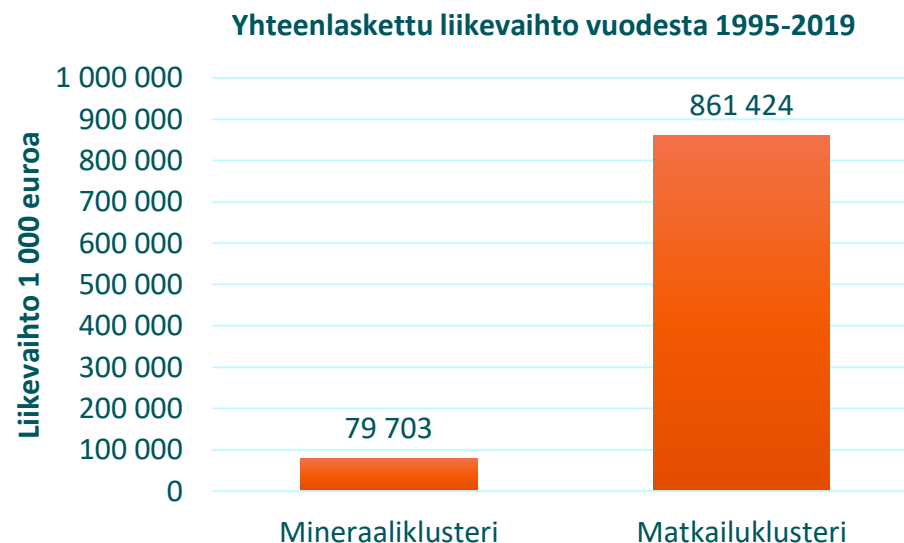

- ✓ Matkailuklusterin aikaansaamat henkilötyövuodet ovat lisääntyneet yli 3 000 henkilötyövuodella vuodesta 1995
- ✓ Matkailuklusterin osuus kaikkien yritysten henkilötyövuosista oli vuonna 2019 15 %, mineraaliklusterin osuus hieman alle 10 %

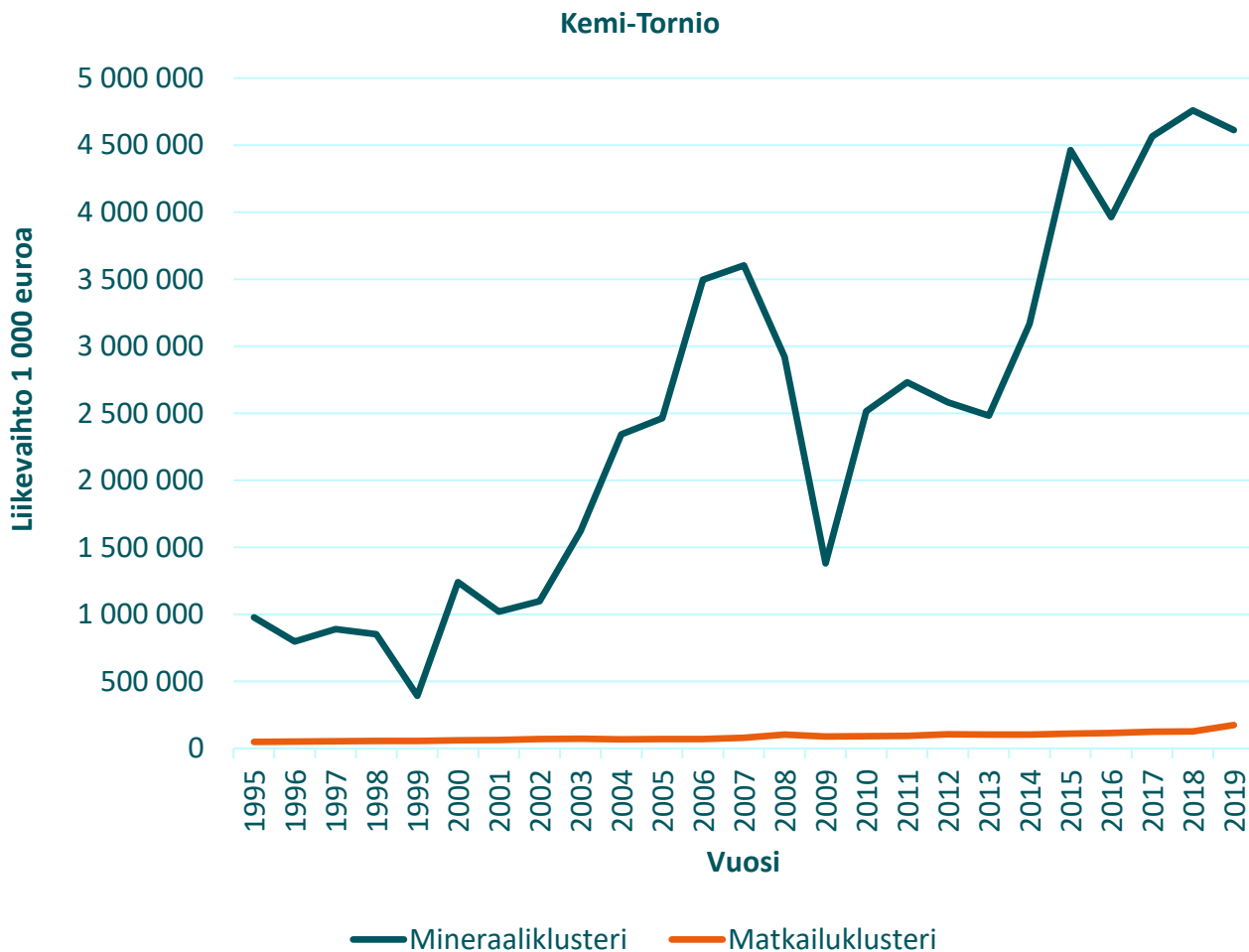
Matkailu- ja mineraaliklusterien kumulatiiviset vaikutukset Itä-Lapissa vuosina 1995–2019

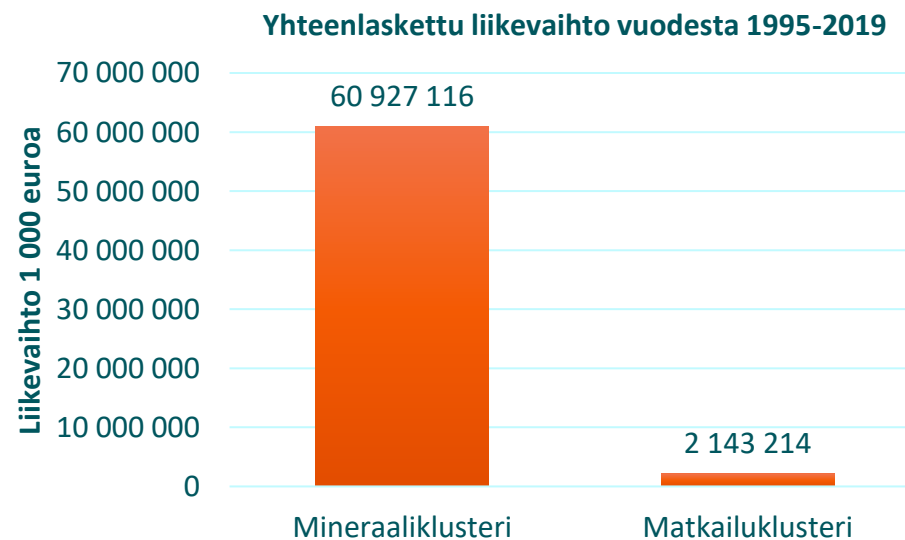
- Itä-Lapissa matkailuklusteri kehittyi merkittävästi vuosina 2007 ja 2008.
- Samanaikaisesti mineraaliklusterin liiketoiminta käytännössä loppui seutukunnassa.
- Matkailuklusterin liikevaihto on kasvanut vuodesta 2015, mutta suurimmat liikevaihdot ovat kuitenkin Itä-Lapissa vuosina 2007–2009.
- Kumulatiivissa vaikutuksissa matkailun merkitys Itä-Lapille korostuu. Liikevaihtoa matkailuklusteriin on kertynyt yli 10 kertaa enemmän vuodesta 1995.

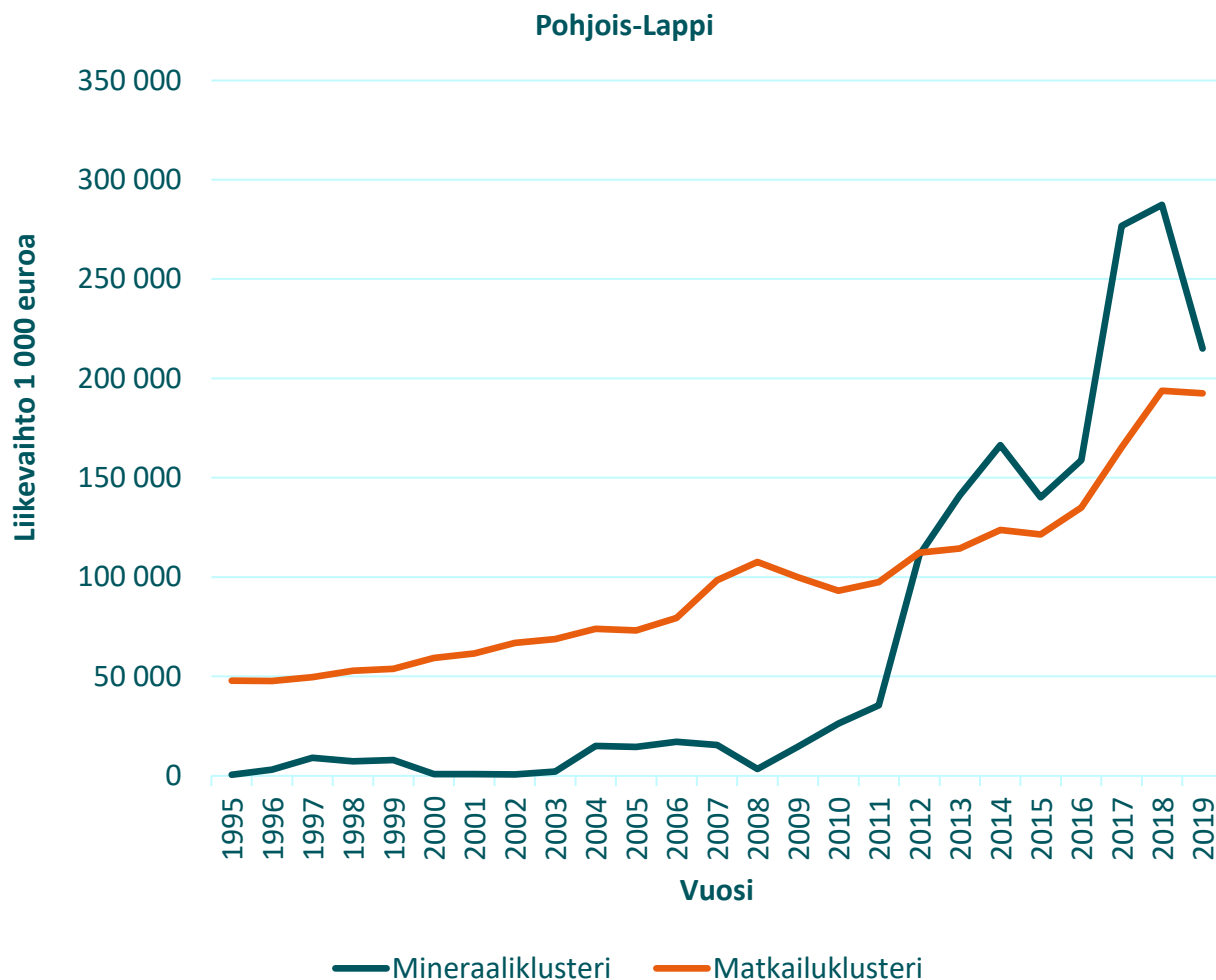
Matkailu- ja mineraaliklusterien kumulatiiviset vaikutukset Kemi-Torniossa vuosina 1995–2019

- Kemi-Tornion seutukunta Lapin merkittävin mineraaliklusterin toiminta-alue. Jopa 80 % Lapin mineraaliklusterin liikevaihdosta on kertynyt Kemi-Tornioon.
- Mineraaliklusterin liikevaihto on kolminkertaistunut vuodesta 2009.
- Mineraaliklusteriin verrattuna matkailuklusterin liikevaihto on vähäinen, mutta matkailun työllistävä vaikutus on alueellakin suuri ja kuten aiemmin mainittu on Kemi-Tornion osuus matkailuklusterin liikevaihdosta Lapista lähes 20 %.

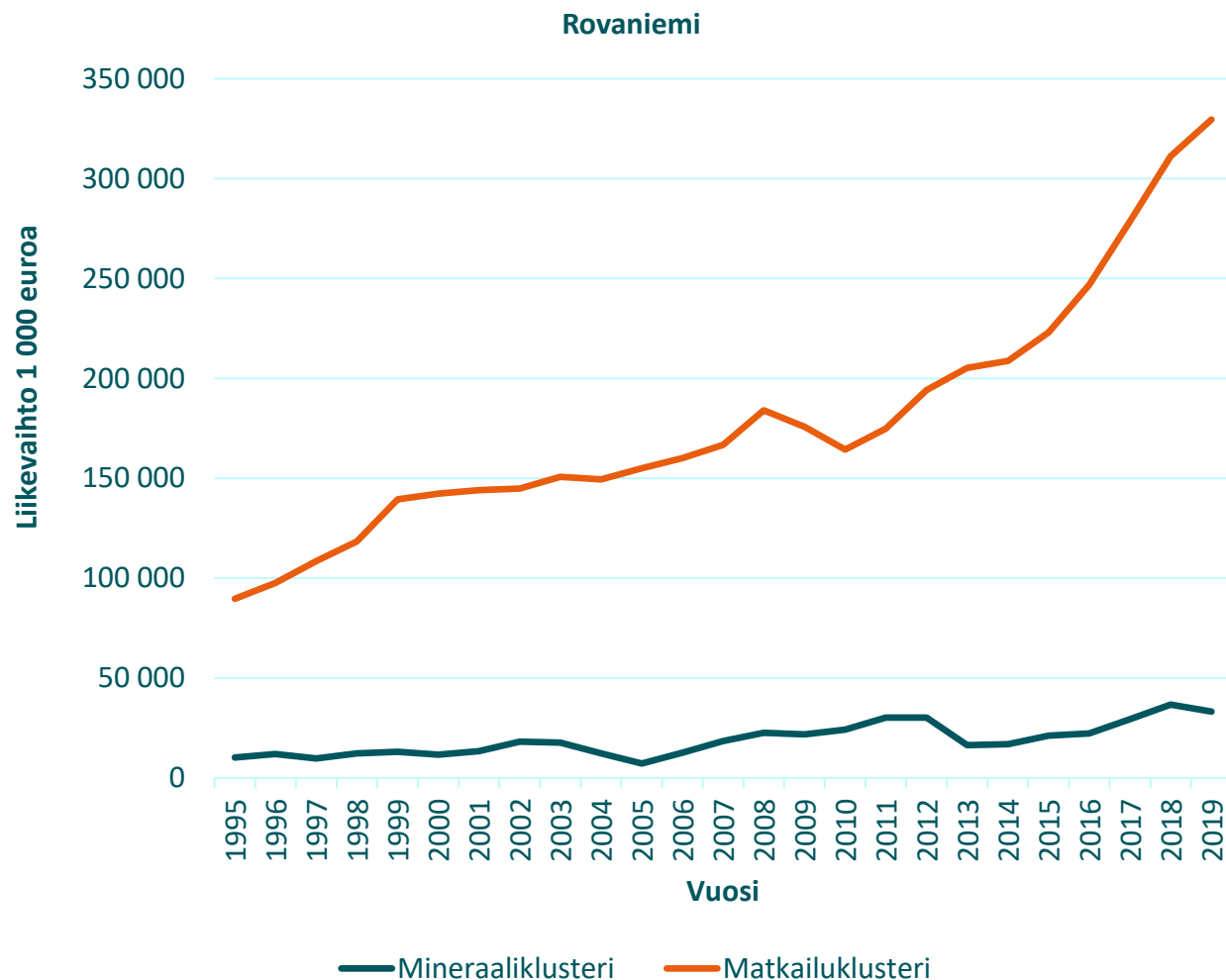
Matkailu- ja mineraaliklusterien kumulatiiviset vaikutukset Pohjois-Lapissa vuosina 1995–2019

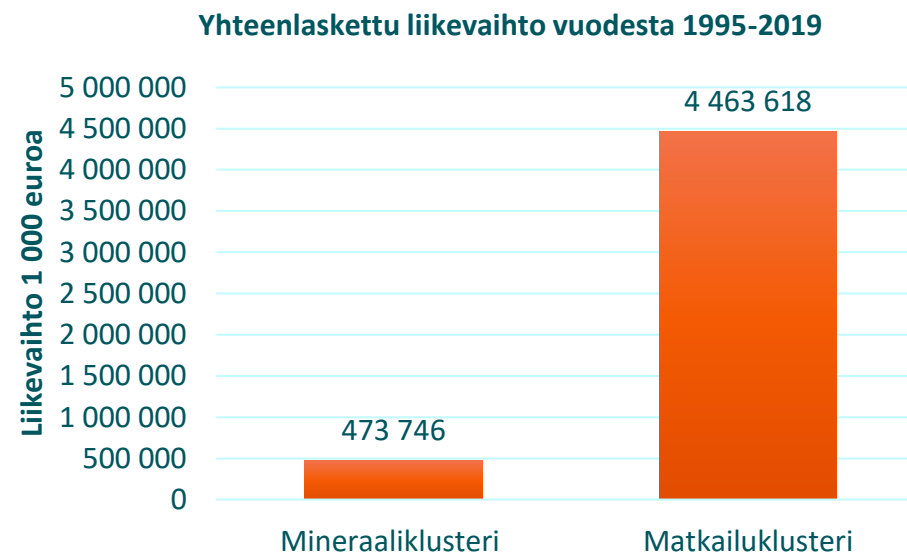
- Pohjois-Lapissa matkailuklusterin liikevaihto on kehittynyt nelinkertaiseksi vuodesta 1995 vuoteen 2019.
- Mineraaliklusteri liiketoiminta on kasvanut Pohjois-Lapissa vuodesta 2009 alkaen voimakkaasti ja vuodesta 2012 mineraaliklusterin liikevaihto on ollut matkailuklusteria suurempi.
- Matkailuklusterin kumulatiiviset vaikutukset ovat Pohjois-Lapissa suuremmat kuin mineraaliklusterissa. Mineraaliklusterin liikevaihdossa tapahtui merkittävä pudotus vuonna 2019, joten matkailuklusterin merkitys seutukunnassa korostuu jatkossa.

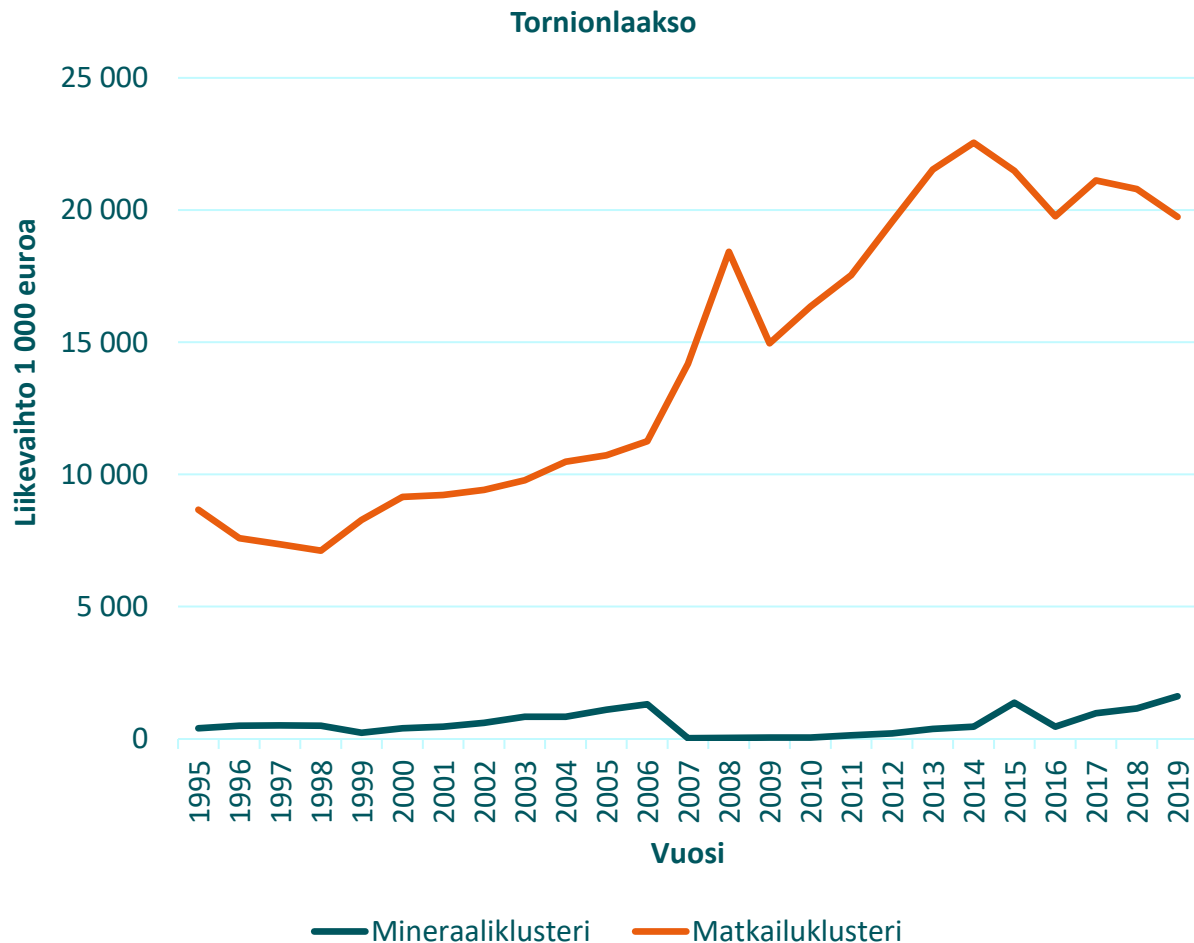
Matkailu- ja mineraaliklusterien kumulatiiviset vaikutukset Rovaniemellä vuosina 1995–2019

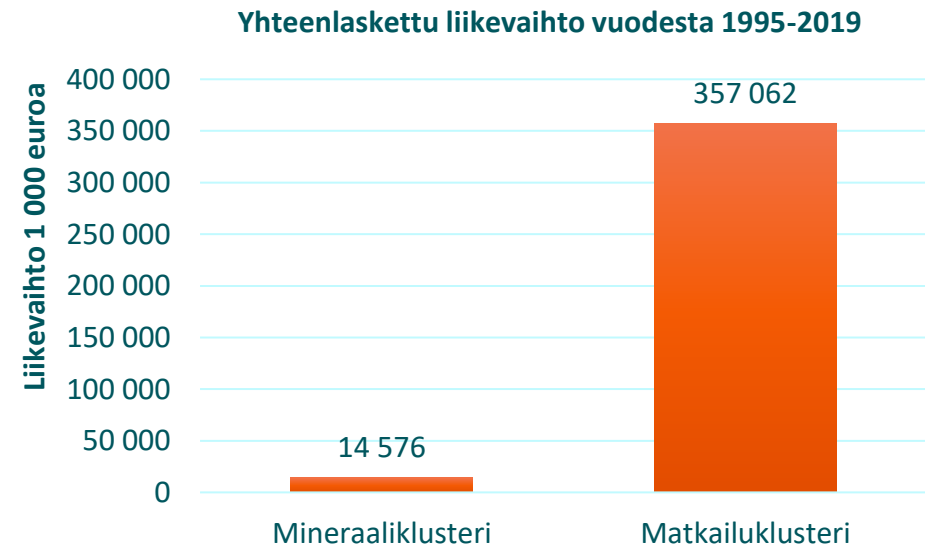
- Rovaniemellä matkailuklusterin liikevaihto kaksikertaistui vuodesta 2010 vuoteen 2019.
- Matkailuklusterin kumulatiiviset vaikutukset ovat lähes kymmenkertaiset ja vaikka koronakriisi vaikutti erityisesti Rovaniemen matkailuun, on matkailu seudulla merkittävä jatkossakin.
- Seutukunnan mineraaliklusterin investointihankkeiden toteutuminen on vielä epävarmaa.

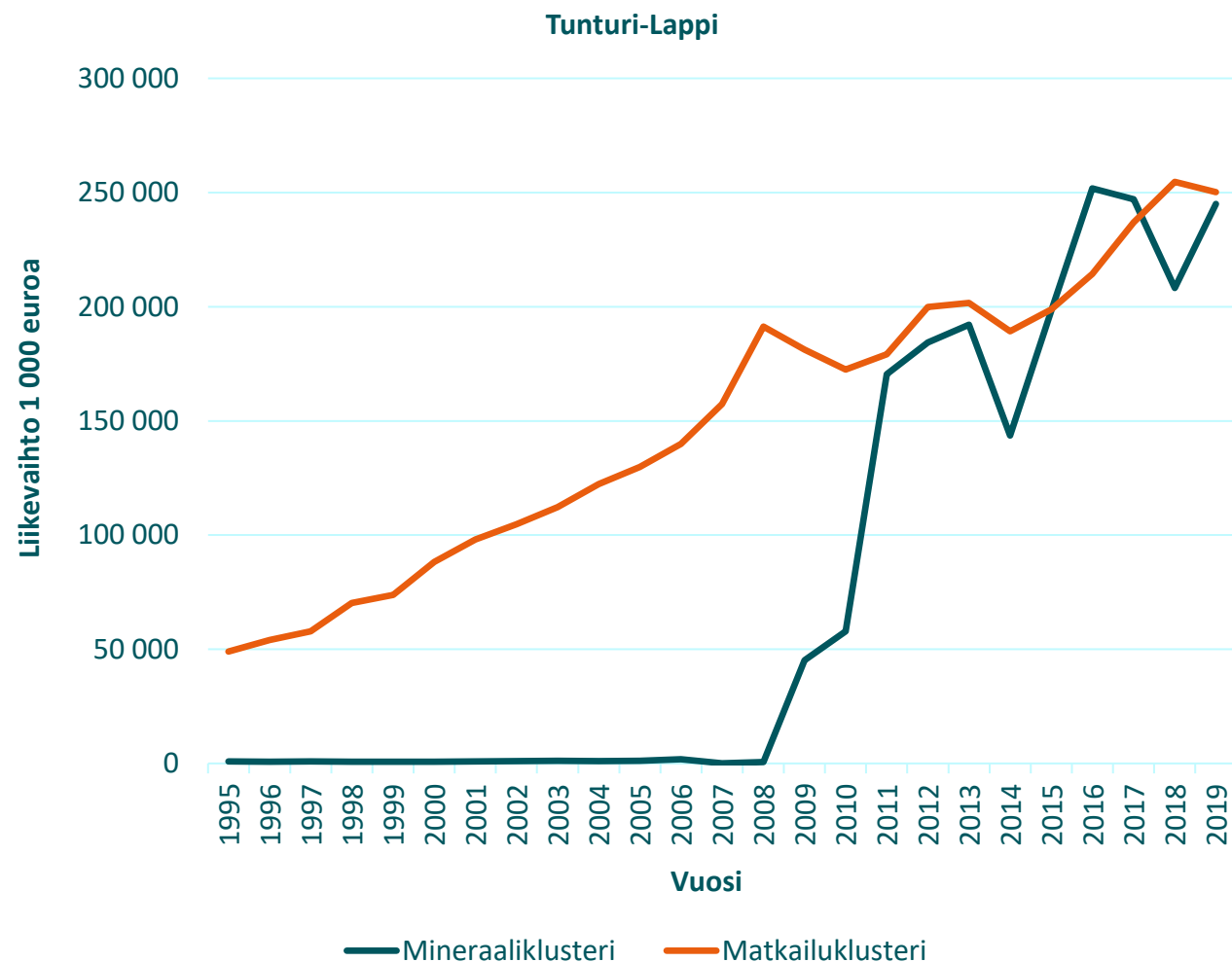
Matkailu- ja mineraaliklusterien kumulatiiviset vaikutukset Tornionlaaksossa vuosina 1995–2019

- Tornionlaakson matkailuklusteri on seutukunnalle merkittävä ja klusteri on myös kasvanut vuodesta 2006 lähtien.
- Mineraaliklusteri on Tornionlaaksossa pieni ja liiketoiminnan kasvu on ollut vähäistä.

Matkailu- ja mineraaliklusterien kumulatiiviset vaikutukset Tunturi-Lapissa vuosina 1995–2019

- Tunturi-Lapissa matkailuklusterin liikevaihto on kehittynyt viisinkertaiseksi vuodesta 1995 vuoteen 2019.
- Mineraaliklusteri liiketoiminta on kasvanut Pohjois-Lapissa vuodesta 2008 alkaen voimakkaasti.
- Vuodesta 2014 mineraali- ja matkailuklusterit ovat olleet lähes samansuuruiset.
- Matkailuklusterin kumulatiiviset vaikutukset ovat Tunturi-Lapissa lähes kaksinkertaiset verrattuna mineraaliklusteriin vuodesta 1995 vuoteen 2019.

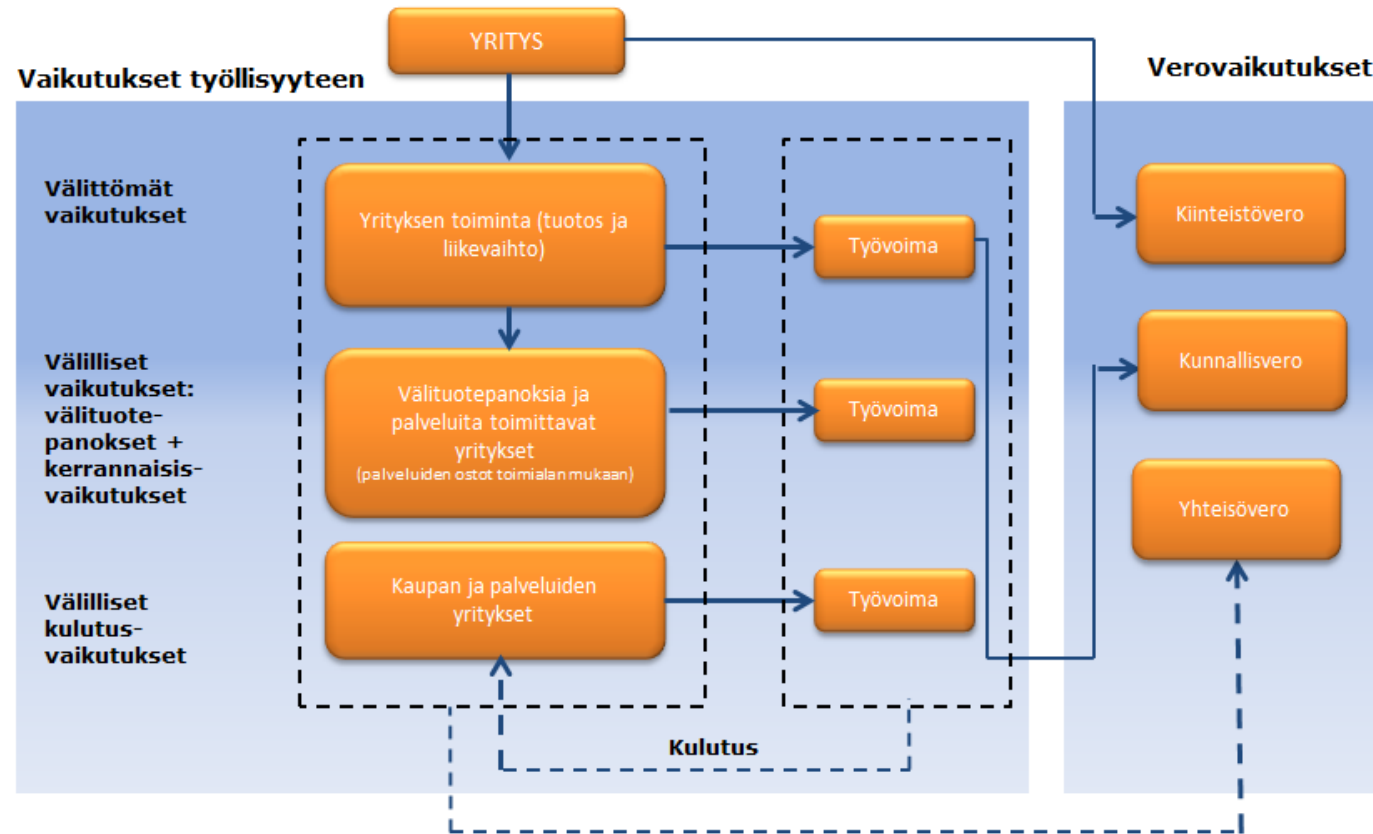

Lapin matkailun aluetalousvaikutusten tutkimusmenetelmistä

- Tässä selvityksessä käytetään aineistona jo aiemmin kuvatusti tilastoaineistoa ja tässä aineistossa ei ole eroteltu matkailuosuutta, vaan on keskitytty yritysten liiketoimintaan kokonaisuutena.
- Lapissa ulkomaisen matkailukysynnän osuus oli merkittävä (53 %) ennen Covid-19-pandemiaa. Ulkomainen matkailukysyntä supistui 55 % (330 milj. euroa) vuonna 2020. Yhteensä matkailukysyntä väheni Lapissa 35 % (399 milj. euroa).
- Matkailun osuus Lapin bkt:sta laski 7,7 %:sta 5,0 %:iin. Matkailutoimialat työllistivät 1 250 henkilöä vähemmän kuin ennen pandemiaa ja matkailutyöllisten osuus laski 8,7 %:sta 7,3 %:iin.
- Tulomenetelmä viittaa yritysten saamiin matkailutuloihin. Sen perustana on tilastoaineisto, joka kuvaa toimialojen kokonaisliikevaihtoa ja -työllisyyttä tutkittavalla alueella. Tilastoaineistoa täydennetään yrityskyselyllä, jolloin saadaan selville matkailun osuus liikevaihdosta ja työllisyydestä. Usein käytetään ns. pohjoismaista.
- Tämän selvityksen tavoitteena on seurata pitkällä aikajänteellä aluetalousvaikutuksia ja tunnistaa toimialan merkitys maakunnassa ja seutukunnissa.
- Matkailun aluetaloudellisia vaikutuksia voidaan tutkia ja mitata erilaisten mallien avulla.
- Yleisimmin käytössä ovat:
 - Panos-tuotos-malli
 - Pohjoismainen tulo- ja menomenetelmä
 - Matkailun satelliittitilinpito
- Panos-tuotos-mallia on Suomessa hyödynnetty kansallispuistojen, valtion retkeilyalueiden ja eräiden muiden virkistysalueiden kävijöiden tuottamien paikallistaloudellisten vaikutusten mittaamisessa.
- Pohjoismainen malli tulo- ja/tai menomenetelmää hyödyntävä matkailun aluetaloudellisia vaikutuksia arvioiva malli on Suomessa eniten käytetty malli.
- Menomenetelmässä aineistoa täydennetään matkailijoille suunnatuilla kyselyillä, joissa selvitetään matkailijoiden rahankäyttö kohteessa.
- Suomessa vakiintunein malli on matkailun satelliittitilinpito, jonka mukaisesti Tilastokeskus yhdessä Visit Finlandin kanssa julkaisee matkailun satelliittitilinpitoa hyödyntäviä tilastoja ja raportteja (Satokangas, 2017). Tämä malli on esitelty selvityksen alussa.
- Lapin matkailun tulo- ja työllisyysvaikutuksia ei ole viime vuosina tutkittu maakunnallisesti. Eri alueilla ovat mm. Lapin AMK ja TAK Research tehnyt kunnallisia ja seutukunnallisia selvityksiä matkailun aluetalousvaikutuksista.
- Matkailun satelliittitilinpidoon pohjalta tehdyissä aluetalousselvityksessä on mm. seuraavia tuloksia Lappiin liittyen.

Lapin matkailun merkitys Lapin aluetaloudessa

- Matkailu on Lapissa merkittävä elinkeino.
- Matkailuklusterin osuus Lapin yritysten liikevaihdosta on vaihdellut 5–8 % välillä seurantajaksolla.
- Matkailuklusterin liikevaihto ylitti ennen covid-19-pandemiaa miljardin euron rajan.
- Matkailuklusterin ja liitännäistoimialojen liikevaihto oli vuonna 2019 lähes kolme miljardia euroa. Tämä sisältää matkailun välillisiä vaikutuksia ja on yli 20 % kaikkien Lapin yritysten liikevaihdosta.
- Viereisessä kuviossa on esitelty yrityksen liikevaihdon vaikutukset aluetalouteen.
- Tässä selvityksessä keskitytään matkailuyritysten saamaan liikevaihtoon eli välittömiin vaikutuksiin.
- Laajan matkailuklusterin liikevaihto sisältää välillisiä vaikutuksia välituotepanoksina sekä välillisinä kulutusvaikutuksina.
- Lisäksi seuraavalla kalvolla on esitelty matkailuklusterin palkkatulo ja palkkaverovaikutukset.

Kuvio: Matkailun talousvaikutukset aluetaloudessa

Lapin matkailun vaikutuksen työllisyyteen ja palkkatuloihin

- Matkailu on merkittävä työllistäjä.
- Ennen covid-19-pandemiaa tässä selvityksessä käytetyn aineiston mukaan matkailuklusterissa oli 6 450 henkilötyövuotta vuonna 2019.
- Matkailuklusterin ja liitännäistoimialojen työllistävä vaikutus oli yli 11 000 henkilötyövuotta.
- Laskennallinen palkkatulo Lapin matkailussa maakunnassa ja seutukunnissa on viereisessä taulukossa.
- Matkailun laskennallinen palkkatulo oli vuonna 2019 yli 220 miljoonaa euroa.
- Palkkaverotulon laskemisessa puolestaan sovelletaan maakunnallinen efektiivinen veroaste -tilastoa vuodelta 2019 (Kuntaliitto 2020).
- On syytä huomioida, että palkkatulossa ja palkkaverotulossa – on mukana myös vuodot eli ne henkilötyövuodet, jotka kertyvät kunnan ulkopuolella kirjoilla olevista henkilöistä.

Matkailun laskennallinen palkkatulo Lapissa ja seutukunnissa vuonna 2019

Alue	Henkilötyövuodet	Laskennallinen palkkatulo (1000€)
Lappi	6450	232926
Itä-Lappi	352	12712
Kemi-Tornio	840	30335
Pohjois-Lappi	1249	45105
Rovaniemi	2278	82264
Torniolaakso	118	4261
Tunturi-Lappi	1613	58249

Matkailun laskennallinen palkkaverotulo Lapissa ja seutukunnissa vuonna 2019

Alue	Henkilötyövuodet	Laskennallinen palkkaverotulo (1000€)
Lappi	6450	34892,26
Itä-Lappi	352	1904,198
Kemi-Tornio	840	4544,108
Pohjois-Lappi	1249	6756,656
Rovaniemi	2278	12323,19
Torniolaakso	118	638,339
Tunturi-Lappi	1613	8725,769

Vertailu muihin toimialoihin tunnuslukujen ja kumulatiivisten vaikutusten valossa

- Tässä selvityksessä käytetyt menetelmät mahdollistavat vertailun muihin toimialoihin ja kumulatiivisiin vaikutuksiin.
- Matkailuklusteria verrattiin tässä selvityksessä mineraaliklusteriin maakunnallisesti ja seutukunnallisesti sekä vuosittain että kumulatiivisten vaikutusten osalta.
- Mineraaliklusteri on liikevaihdoltaan matkailuklusteria suurempi Lapissa, mutta matkailuklusteri työllistää merkittävästi enemmän.
- Matkailuklusteri on Kemi-Tornion seutukuntaa lukuun ottamatta kumulatiivisesti suurempi kaikissa muissa seutukunnissa.
- Jos Kemi-Torniota ei huomioida maakunnallisessa tarkastelussa matkailuklusteri on kumulatiivisesti suurempi kuin mineraaliklusteri.
- Mineraaliklusteri on Tunturi-Lapissa ja Pohjois-Lapissa kasvanut vuoden 2009 liikevaihdoltaan nopeammin kuin matkailuklusteri, mutta työllistävyiden kasvu on matkailuklusterissa nopeampaa.

Sisällys

01	Johdanto ja työn tavoitteet
02	Selvityksen laatiminen ja keskeiset käsitteet
03	Matkailun kehitys Lapissa 1995–2020
04	Matkailun aluetaloudellinen kehitys 1995–2020
05	Matkailun aluevaikutusten tulevaisuusskenaariot
06	Johtopäätökset

Matkailun aluevaikutusten tulevaisuusskenaariot

- Tässä selvityksessä laadittiin Lapin matkailun tulevia aluetalousvaikutusten ennakoiteja varten skenaariotyökalu.
- Työkalun avulla voidaan arvioida Lapin matkailun talousvaikutusten kehitystä maakunnallisesti ja seutukunnallisesti.
- Työkalun arviointikriteerien, muutostekijöiden, merkittävyyden ja laskentamallin toimintojen määrittämiseen analysoitiin kolmen aiemman kriisin ja investointien vaikutuksia Lapin matkailuun. Nämä muutostekijät on esitelty tämän selvityksen liitteessä.
- Matkailun talousvaikutusten osalta pohjatietona on matkailuklusterin liikevaihdon kehitys Lapissa vuodesta 1993 vuoteen 2019 toimialoittain, kuten tässä selvityksessä on aiemmin esitelty.
- Muutosta arvioidaan ensisijaisesti matkailuyöpymisten kautta suhteessa liikevaihdon kehittymiseen.
- Tässä selvityksessä laaditut tulevaisuuden skenaariot on muodostettu analysoiden Lapin matkailun kehitystä vuodesta 1995, pyrkien ymmärtämään sen kehityksen syitä ja tulkiten erilaisia signaaleja tulevaisuudesta.
- Skenaariot ovat tammikuussa 2022 laadittuja määrälliseen ennakointiin keskittyviä mahdollisia kehityskulkuja kuvaavia näkemyksiä.
- Helmikuussa 2022 käynnistynyttä Ukrainan sotaa ei ole huomioitu näissä skenaarioissa.
- Skenaariotyöskentelyn tavoitteena on jäsentää tietoa ja auttaa ymmärtämään tulevaa toimintaympäristöä ja Lapin matkailun kehityssuuntia ja sen potentiaalia muutamasta mahdollisesta tulevaisuudesta.
- Selvityksessä laadittu työkalu tukeekin toimintamallia, jossa skenaariotyöskentelyn pitäisi olla jatkuvaa toimintaa – prosessi, joka säännöllisesti huomioi toimintaympäristön muutoksia.
- Skenaariotyökalun käyttöohjeet on esitelty tämän raportin liitteenä.

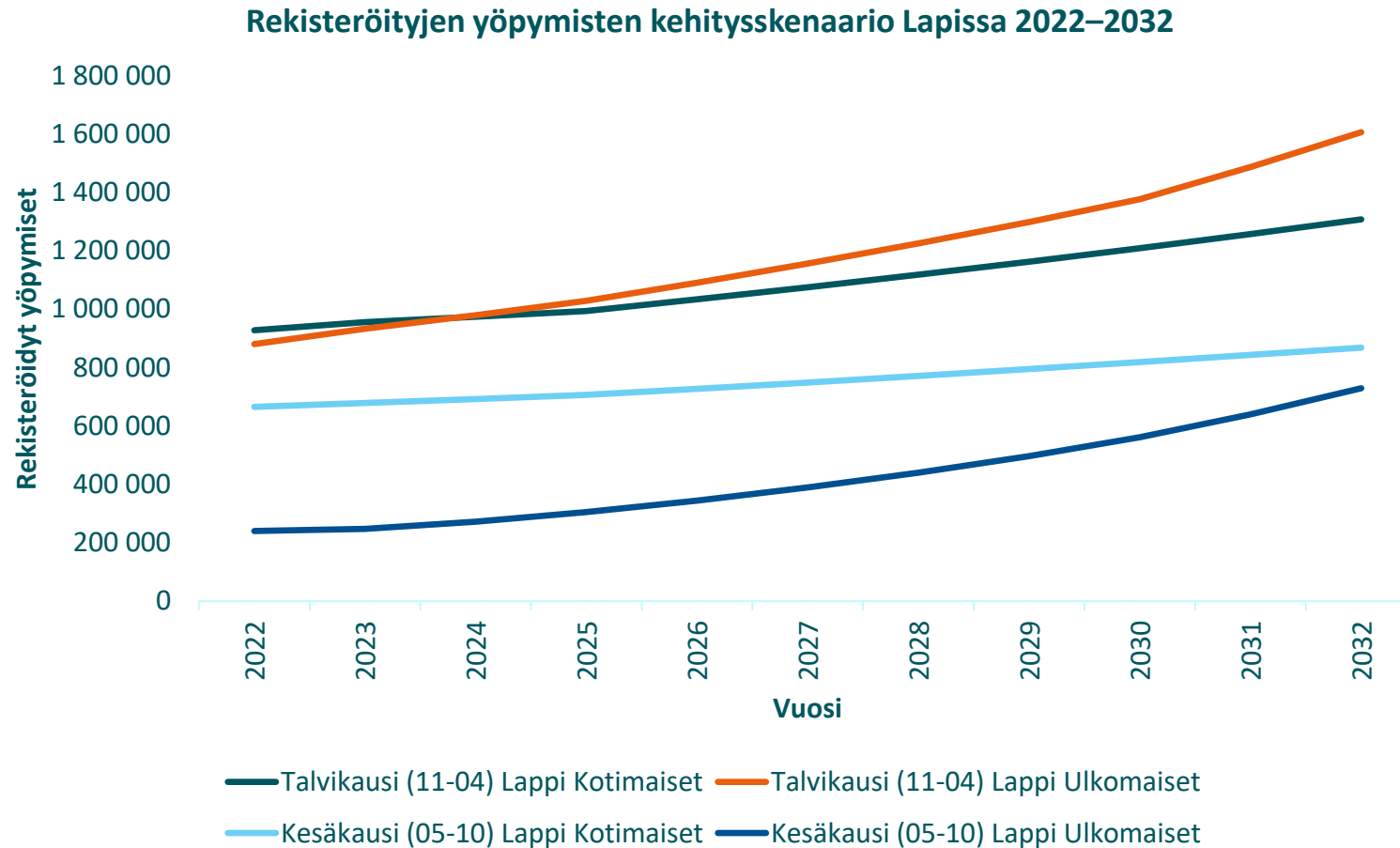
Skenaariotyökalulla laadittiin

- Lapin matkailun skenaariot vuoteen 2032 maakunnallisella ja seutukunnallisella tasolla yöpymisten osalta.
- Toimeksiannon mukaisesti laadittiin aluetalousvaikutusten skenaariot vuoteen 2049 asti matkailun ydinklusterin ja liitännäistoimialojen osalta. Skenaariot pohjautuvat vuoden 2019 tilastoihin ja näin skenaariokausi on 30 vuotta.
- Skenaarioissa huomioitiin matkailuklusterin lisäksi
 - Matkailun liitännäistoimialat, joihin kuuluvat polttoaineiden kauppaan liittyvät toimialaluokat.
 - Matkailulle ei ominaiset toimialat, joihin kuuluvat mm. vähittäiskauppa. Matkailijoiden tekemät ostokset kirjataan tähän luokkaan.

Liikevaihdon kehittymistä arvioidaan kahdella laskentaperusteella:

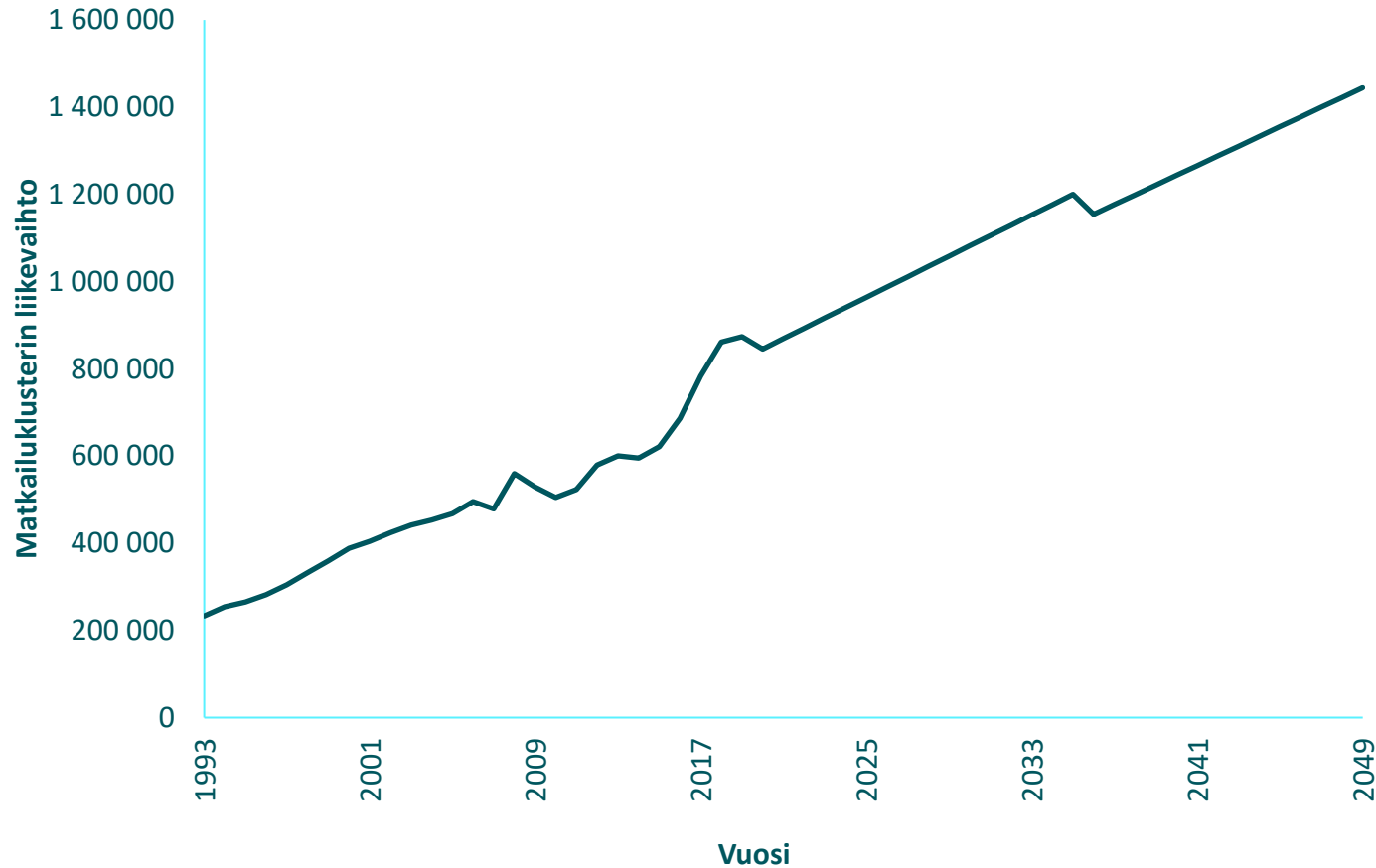
- VE 1 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen perusuran vuodesta 2000 vuoteen 2019.
- VE 2 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen vuoden 2019 lukuihin pohjautuen.

Rekisteröityjen yöpymisten kehitysskenaario Lapissa 2022–2032

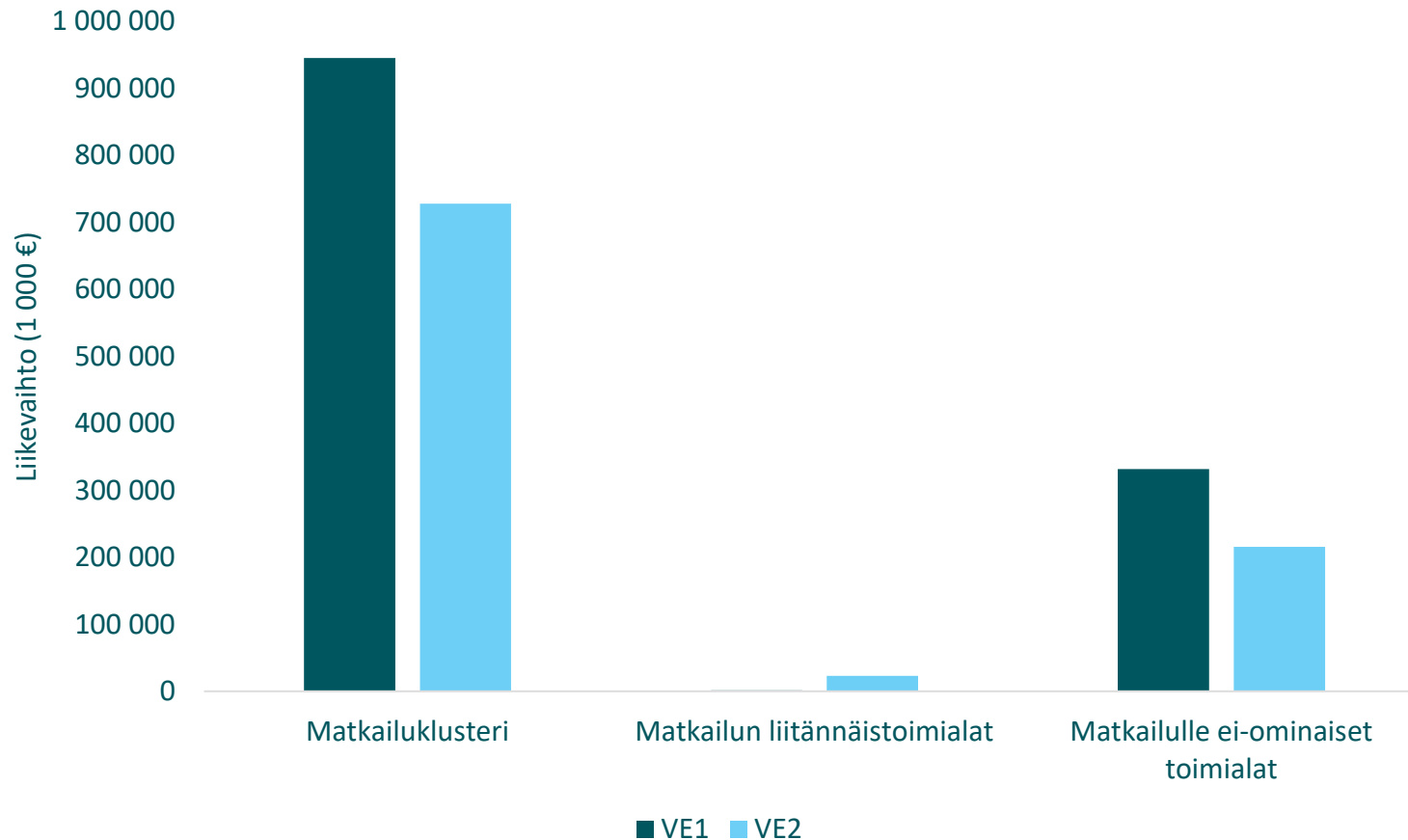
- Tämän selvityksen aineiston mukaan on laskettu kasvuennuste vuoteen 2032 seuraavien muutosten mukaisesti:
 - kotimaan matkailussa 1,5–2 % vuosittain
 - kansainvälisessä matkailussa 3–4 % vuosittain
- Nopea toipuminen Covid-19-pandemiasta vuoden 2021 lopussa antaa pohjan Lapin matkailun palaamiselle kasvu-uralle
- Skenaarion mukaisesti rekisteröityjen yöpymisten yhteismäärä ylittää vuoden 2019 ennätysmäärän vuonna 2024.
- Neljän miljoonan rekisteröidyn yöpymisen määrä ylittyy vuonna 2030.
- Talvikauden kansainväliset matkailijat ovat tärkein kohderyhmä, mutta kasvu on nopeinta kesäkauden kansainvälisten matkailijoiden määrässä

Matkailuklusterin liikevaihdon kehitys vuodesta 1993 vuoteen 2019 ja kehitysskenaarion mukainen liikevaihdon kehitys vuoteen 2049 Lapissa

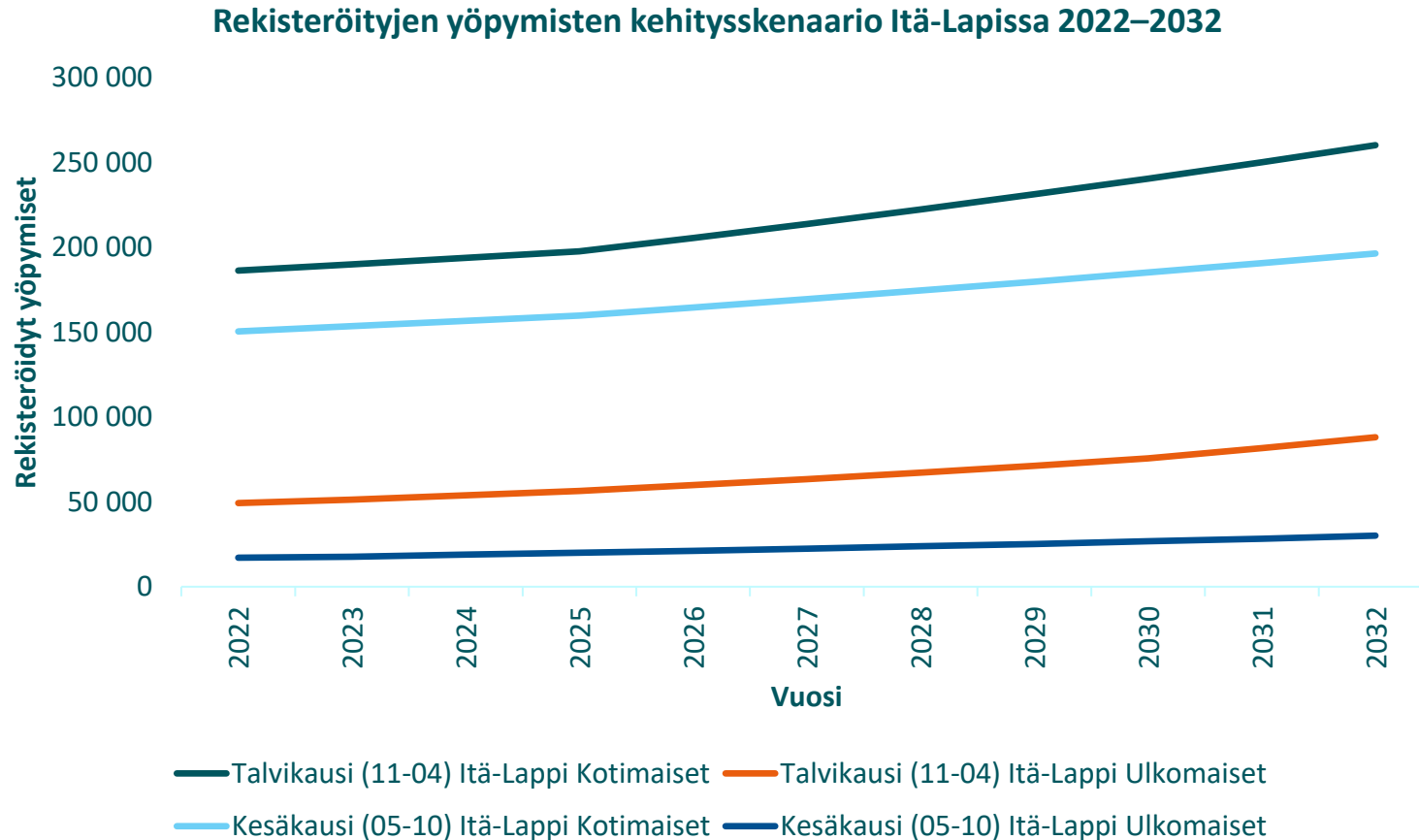
- Matkailun klusterin liikevaihto palautuu Covid-19-pandemiaa edeltävälle tasolle vuonna 2024.
- Ennusteen mukaan vuoden 2024 jälkeen kasvu vauhdittuu.
- Skenaariokuvaaja osoittaa matkailuklusterin liikevaihdon kestävä kasvun mukaisen potentiaalin.
- Kasvun palautuminen perusuralle nopean kasvun vuosien ja pandemian jälkeen on todennäköistä.

Kehitysskenaarion mukainen matkailuklusterin sektorien kehitys Lapissa 2022–2049

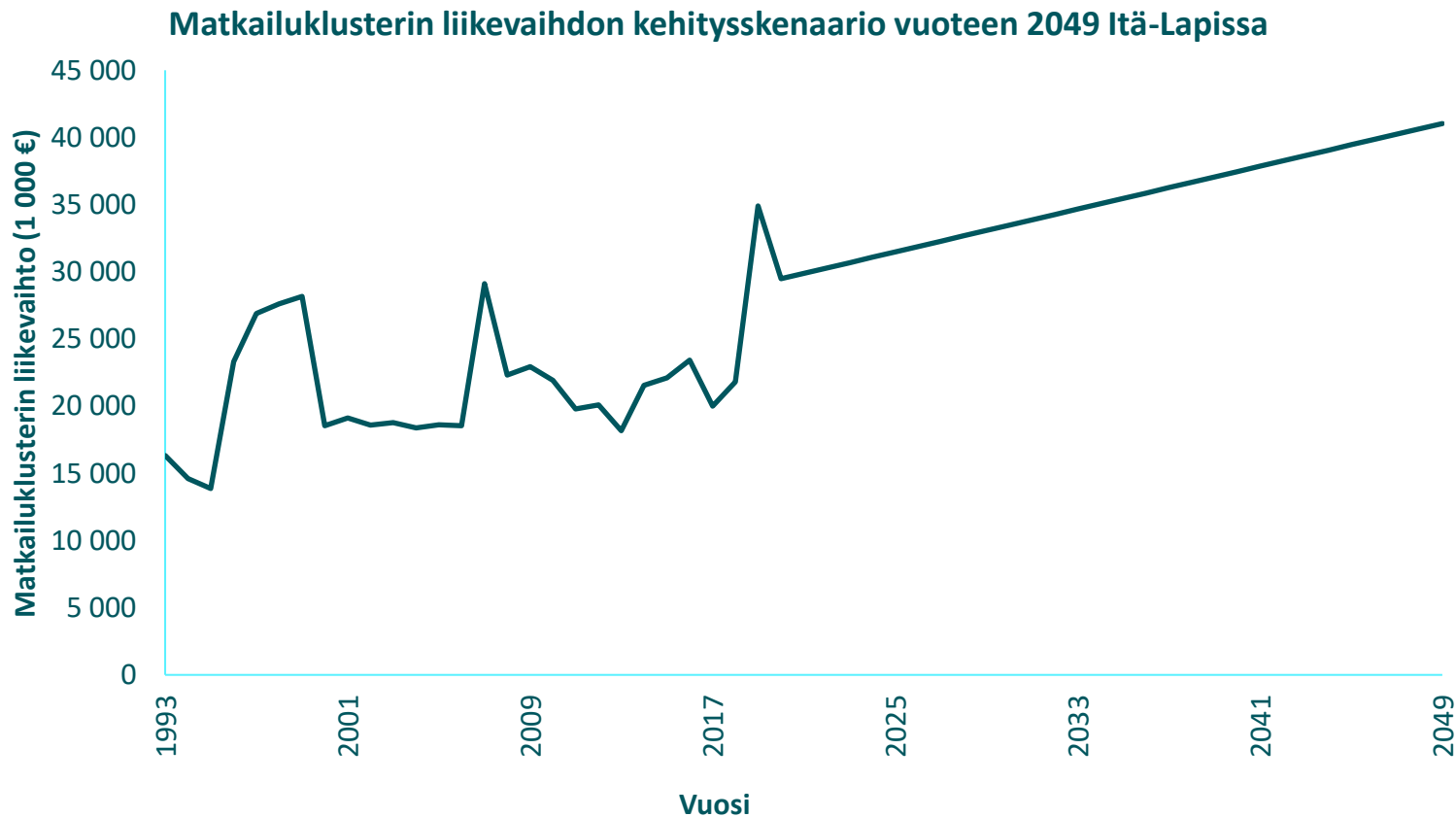
- Maakunnallisessa kehitysskenaariossa kasvu keskittyy matkailuydinklusteriin.
- Liikevaihdon kehittymistä arvioidaan kahdella laskentaperusteella:
 - VE 1 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen perusuran vuodesta 2000 vuoteen 2019
 - VE 2 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen vuoden 2019 lukuihin pohjautuen

Rekisteröityjen yöpymisten kehitysskenaario Itä-Lapissa 2022–2032

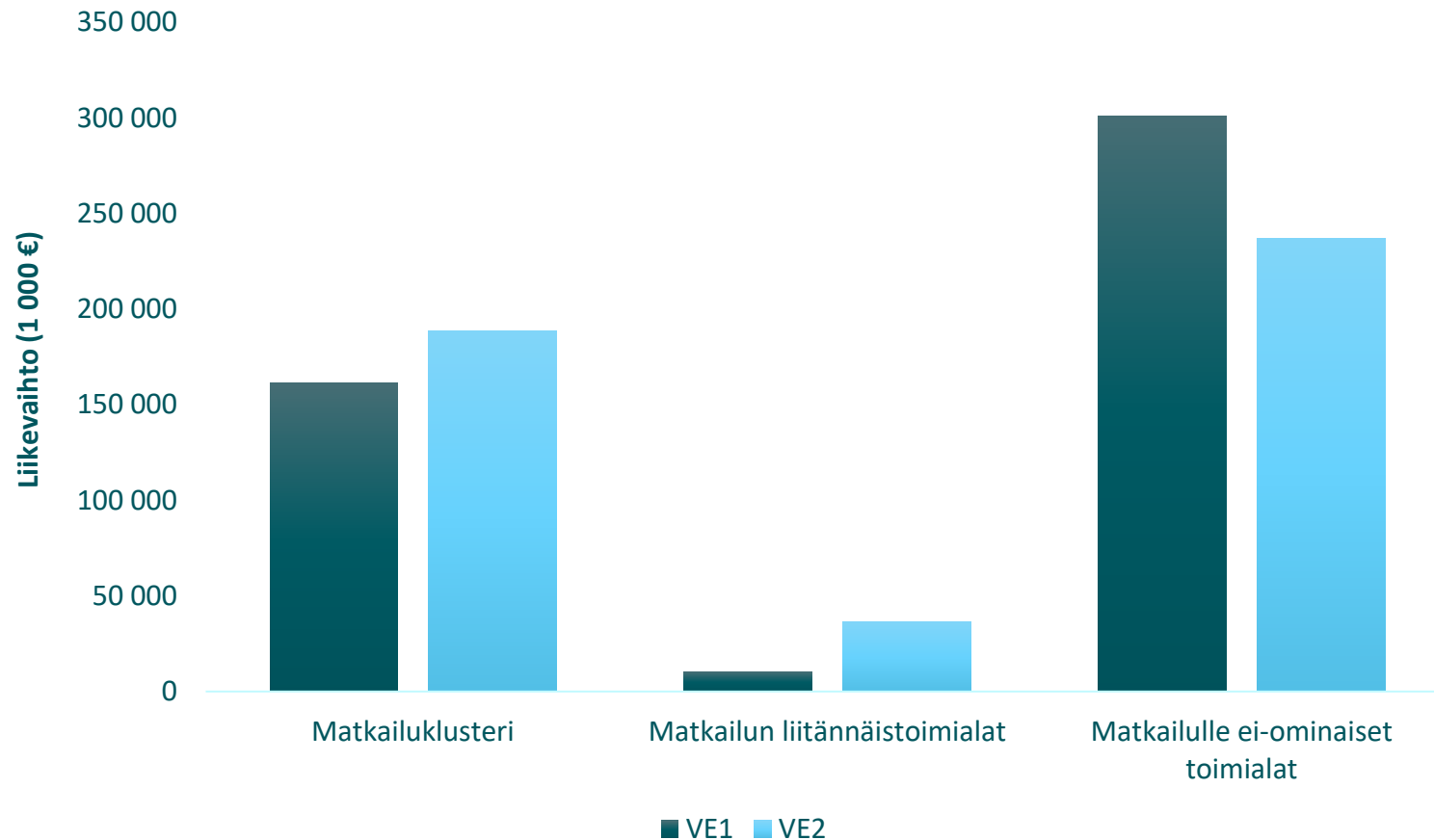
- Koronan jälkeen ennätystasolla oleva kysyntä luo hyvän pohjan matkailun kasvulle lähivuosina.
- Kysyntä on ollut vahvasti kotimaista.
- Tämän selvityksen aineiston mukaan on laskettu kasvuennuste vuoteen 2032 seuraavien muutosten mukaisesti:
 - kotimaan matkailussa 3–4 % vuosittain
 - kansainvälisessä matkailussa 8–12 % vuosittain
- 500 000 vuosittaisen yöpymisen raja ylittyy vuonna 2029.

Matkailuklusterin liikevaihdon kehitys vuodesta 1993 vuoteen 2019 ja kehitysskenaarion mukainen liikevaihdon kehitys vuoteen 2049 Itä-Lapissa

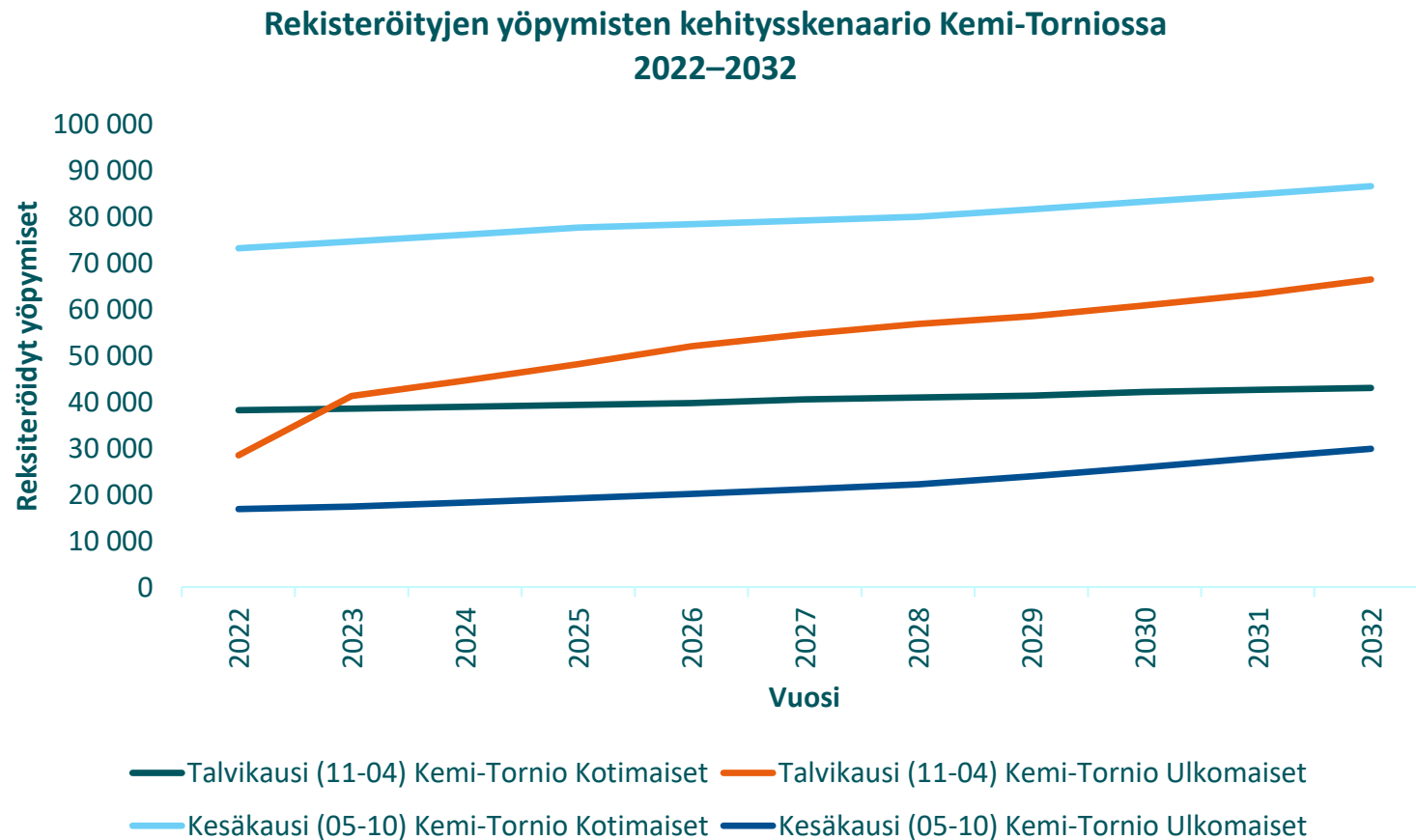
- Matkailun klusterin liikevaihto palautuu Covid-19-pandemiaa edeltävälle tasolle vuonna 2027.
- Klusterissa kasvu keskittyy ohjelmapalvelusektorille.
- Itä-Lapin matkailu on ollut kotimaisen kysynnän varassa ja mikäli näin jatkuu, jää liikevaihdon kasvukin muita seutukuntia hitaammaksi.

Kehitysskenaarion aluetaloudelliset vaikutukset Itä-Lapissa 2022–2049

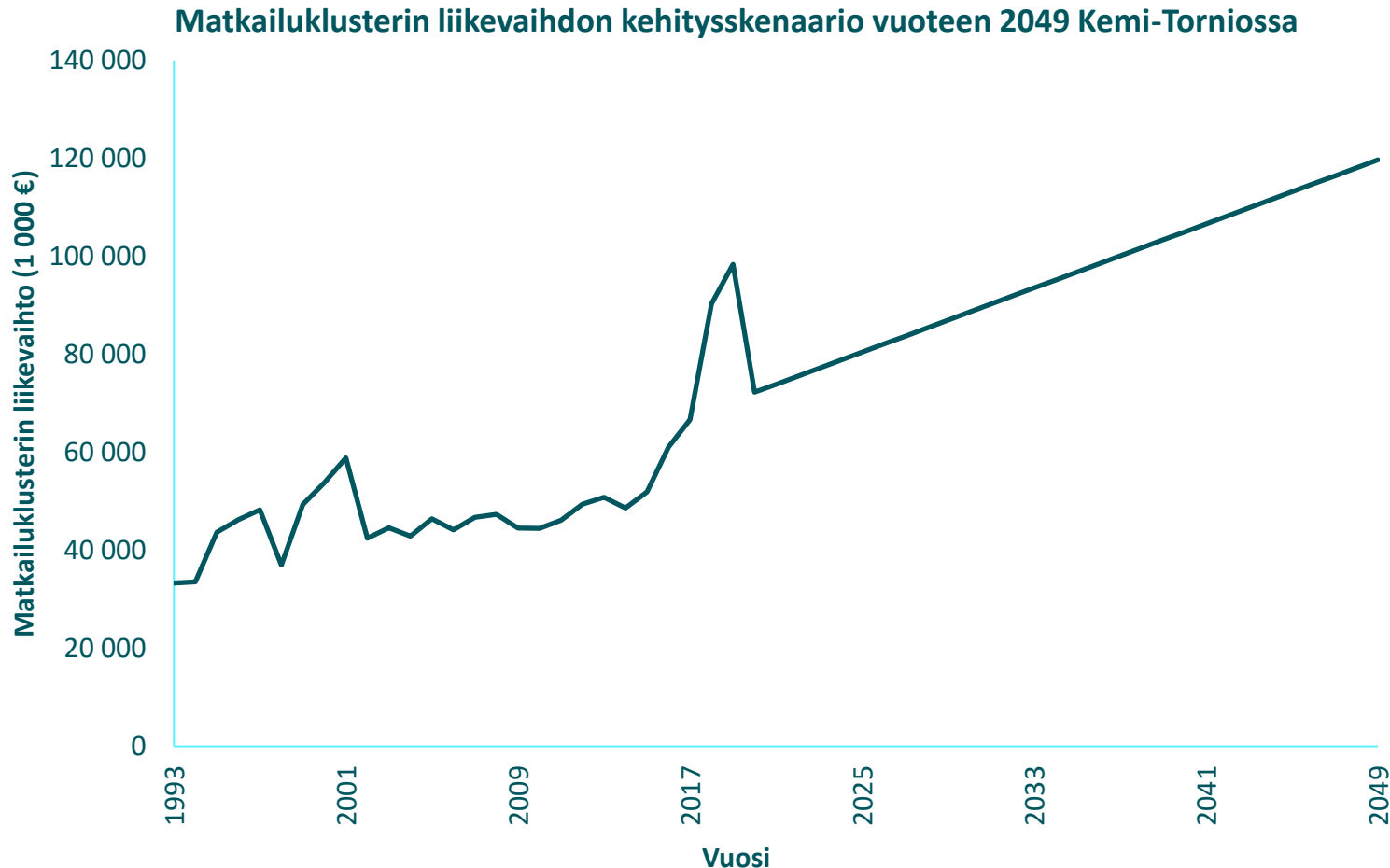
- Itä-Lapissa matkailu kasvoi nopeasti Covid-19-pandemian aikana, joten kasvuennuste on matkailun ydinklusterin ja liitännäistoimialojen osalta suurempi, jos kehitystä vuodesta 2000 vuoteen 2019 ei huomioida.
- Itä-Lapissa matkailulle ei-ominaiset toimialat ovat tärkeitä.
- Liikevaihdon kehittymistä arvioidaan kahdella laskentaperusteella:
 - VE 1 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen perusuran vuodesta 2000 vuoteen 2019
 - VE 2 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen vuoden 2019 lukuihin pohjautuen

Rekisteröityjen yöpymisten kehitysskenaario Kemi-Torniossa 2022–2032

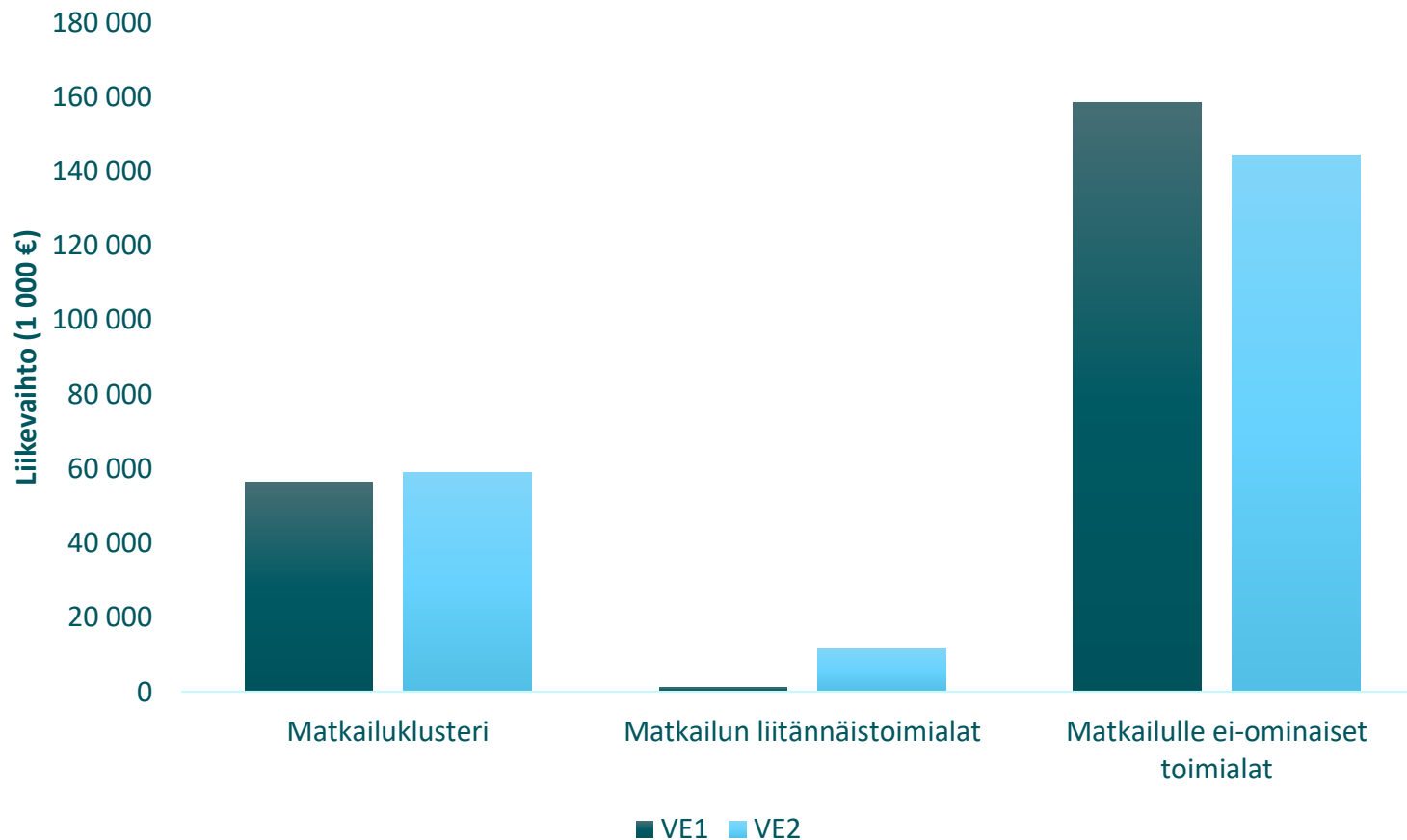
- Koronatoipuminen käynnistyi vuonna 2021, mutta odotettavissa on, että kysyntä Aasiasta palautuu hitaasti Covid-19-pandemian rajoitusten edelleen jatkuessa Kiinassa.
- Kotimaista kysyntää on, mutta kasvu on ollut maltillista.
- Tämän selvityksen aineiston mukaan on laskettu kasvuennuste vuoteen 2030 seuraavien muutosten mukaisesti:
 - kotimaan matkailussa yksi prosenttia
 - kansainvälisessä matkailussa 3–6 %
- Ennusteen mukaan vuoden 2019 ennätysluvut saavutetaan vuonna 2027.

Matkailuklusterin liikevaihdon kehitys vuodesta 1993 vuoteen 2019 ja kehitysskenaarion mukainen liikevaihdon kehitys vuoteen 2049 Kemi-Torniossa

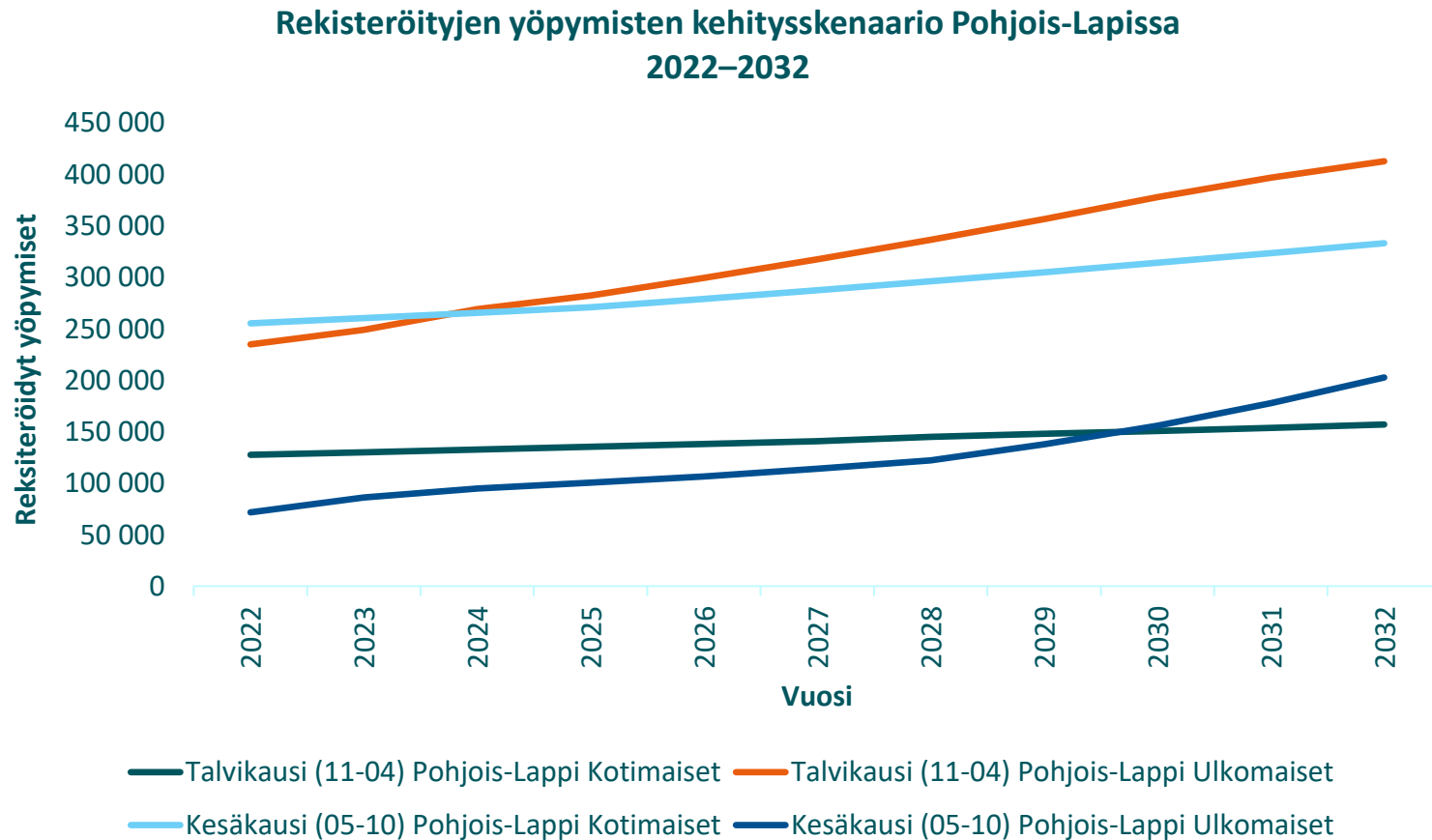
- Matkailun klusterin liikevaihto palautuu Covid-19-pandemiaa edeltävälle tasolle vasta vuonna 2032.
- Kansainvälisen matkailun palaaminen Kemi-Tornioon on liikevaihdon kasvun edellytys.

Kehitysskenaarion mukainen matkailun aluetaloudelliset vaikutukset Kemi-Torniossa 2022–2049

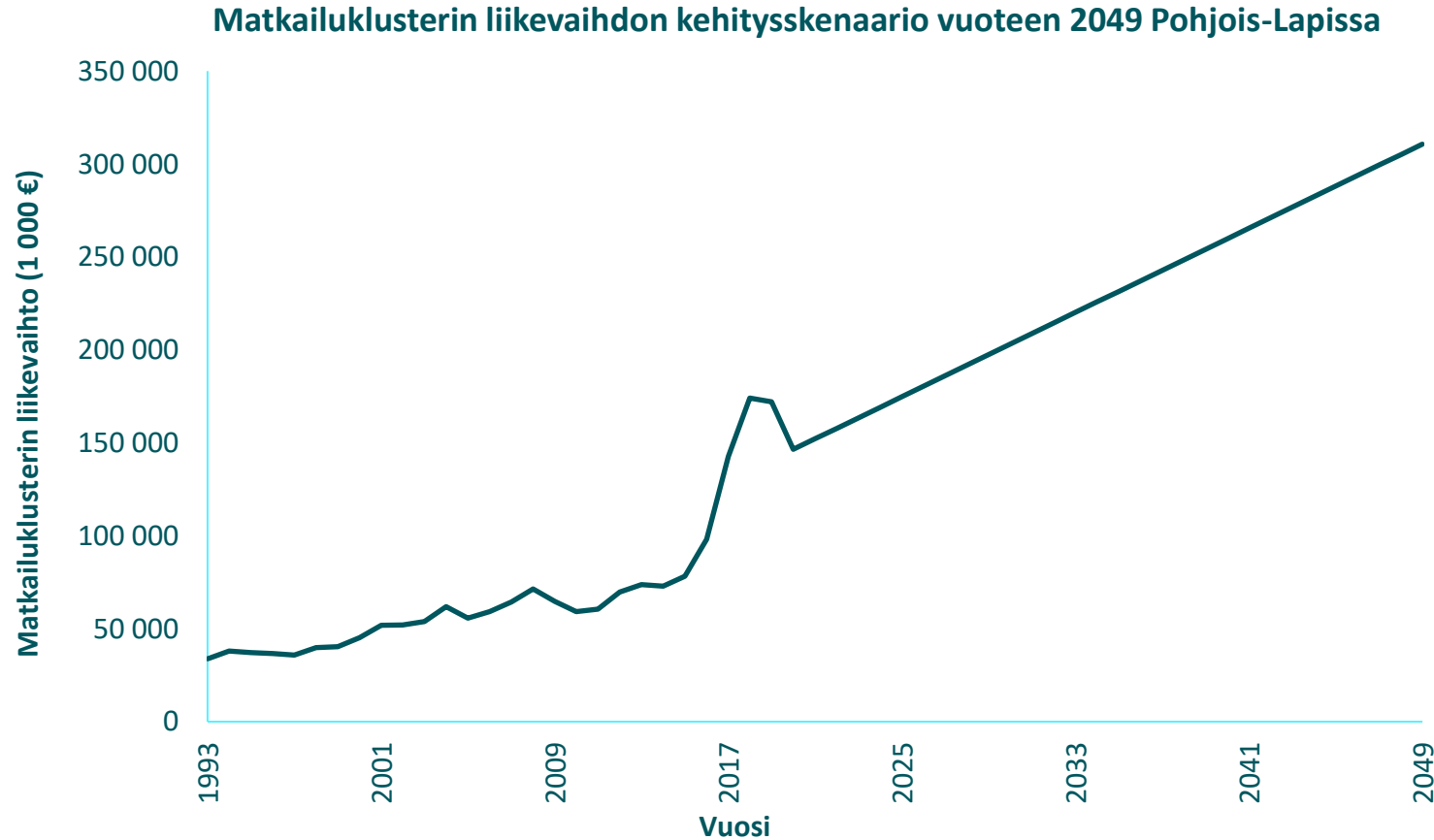
- Kemi-Torniossa matkailun aluetalousvaikutukset keskittyvät ei-ominaisiin toimialoihin, kuten vähittäiskauppa ja tukkukauppa.
- Matkailun ydinklusterin kasvuennuste ei merkittävästi muutu eri laskentaperusteilla.
- Liikevaihdon kehittymistä arvioidaan kahdella laskentaperusteella:
 - VE 1 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen perusuran vuodesta 2000 vuoteen 2019
 - VE 2 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen vuoden 2019 lukiin pohjautuen

Rekisteröityjen yöpymisten kehitysskenaario Pohjois-Lapissa 2022–2032

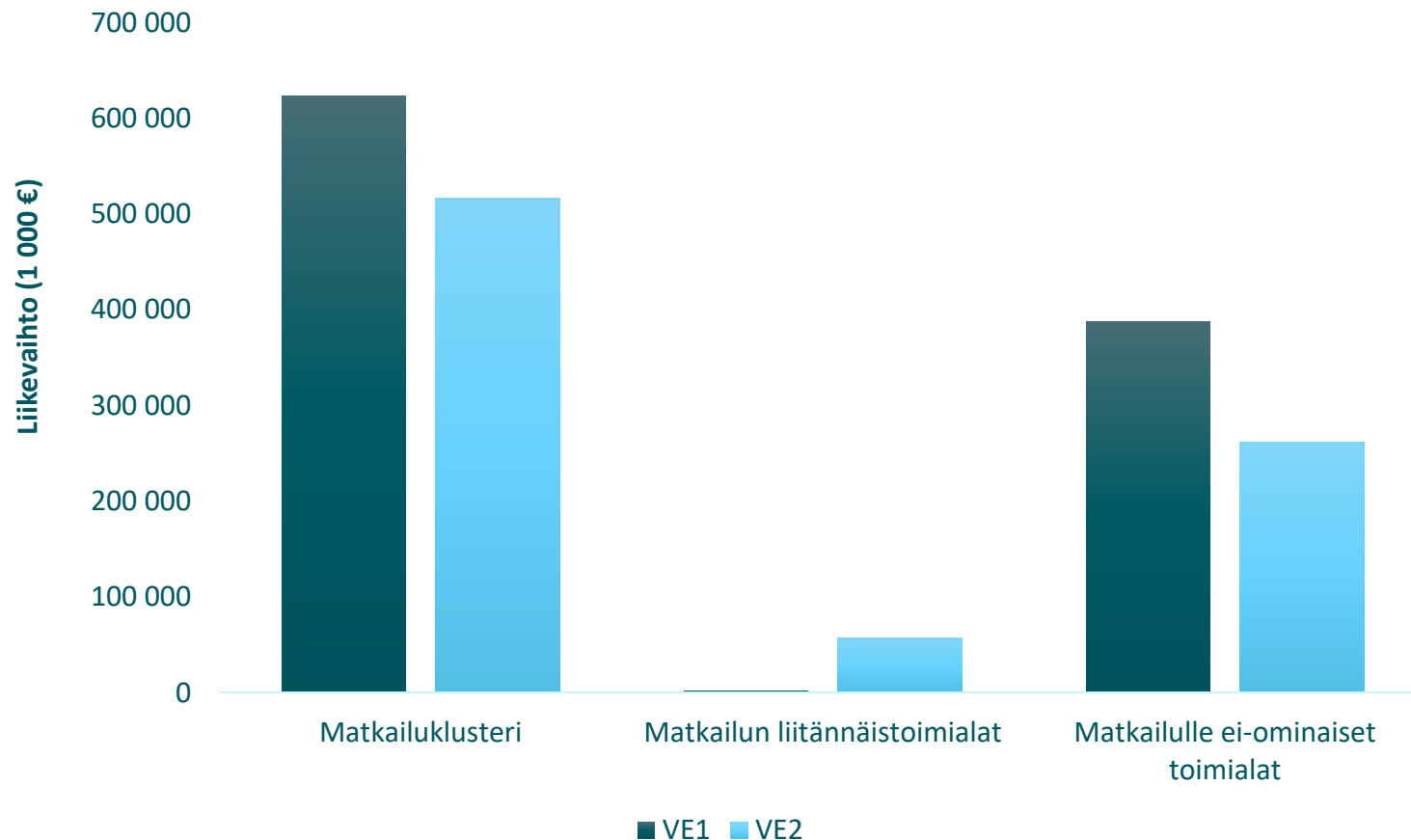
- Koronan jälkeen ennätystasolla oleva kotimainen kysyntä on hyvä toipumisen alku.
- Kansainvälisen toipuminen on nopeaa.
- Tämän selvityksen aineiston mukaan on laskettu kasvuennuste vuoteen 2030 on seuraavien muutosten mukaisesti:
 - kotimaan matkailussa 1,5–2 %
 - kansainvälisessä matkailussa 4–8 %

Matkailuklusterin liikevaihdon kehitys vuodesta 1993 vuoteen 2019 ja kehitysskenaarion mukainen liikevaihdon kehitys vuoteen 2049 Pohjois-Lapissa

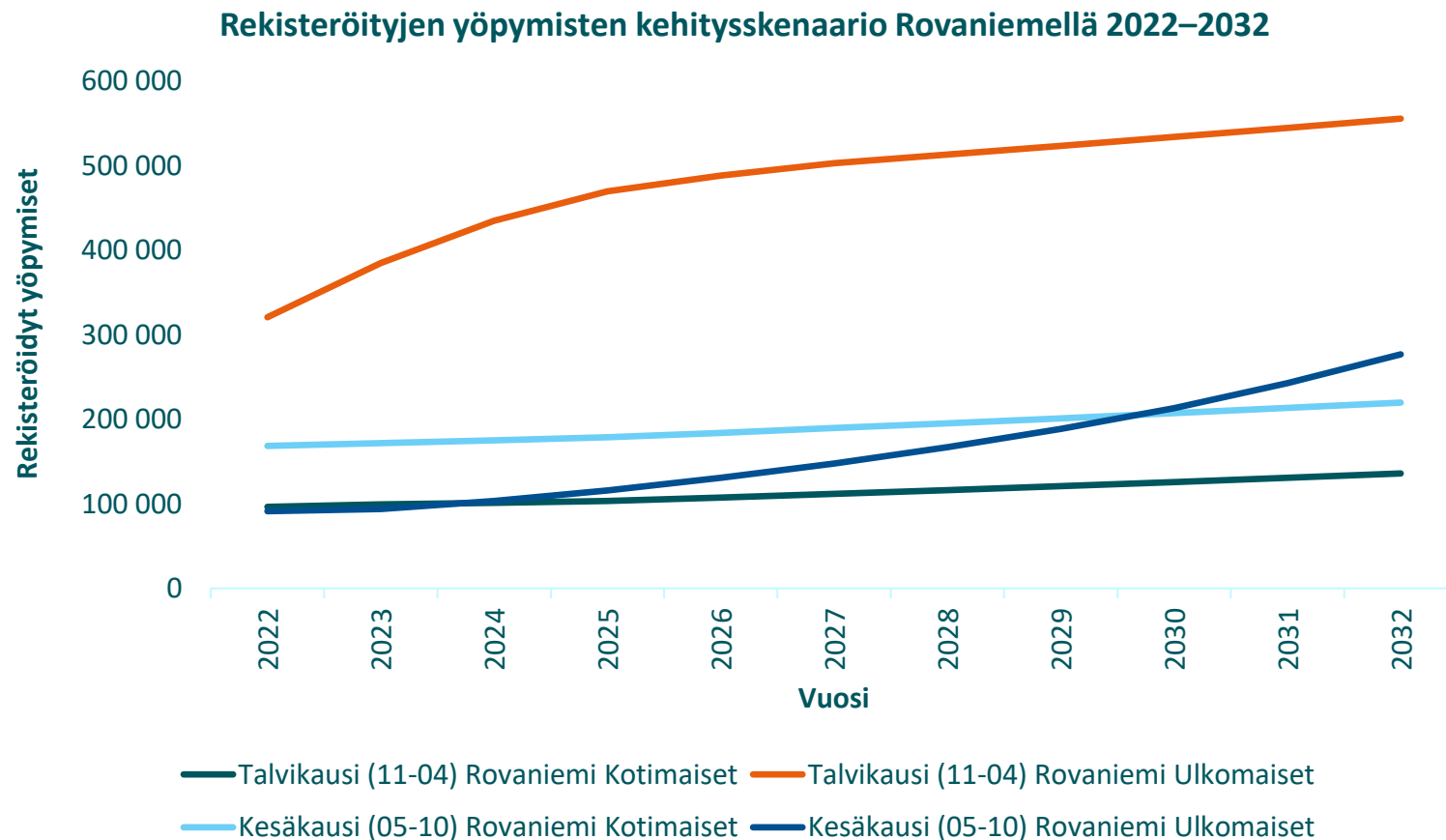
- Matkailun klusterin liikevaihto palautuu Covid-19-pandemiaa edeltävälle tasolle jo vuonna 2023.
- Pohjois-Lapin matkailuklusterin liikevaihto kasvoi voimakkaasti vuosina 2016-2019 ja kasvu voi olla jatkossakin nopeaa.
- Pohjois-Lapin osalta on ollut esillä isojaakin matkailuinvestointeja, jotka voivat vauhdittaa kasvua.

Kehitysskenaarion mukainen matkailun aluetaloudelliset vaikutukset Pohjois-Lapissa 2022–2049

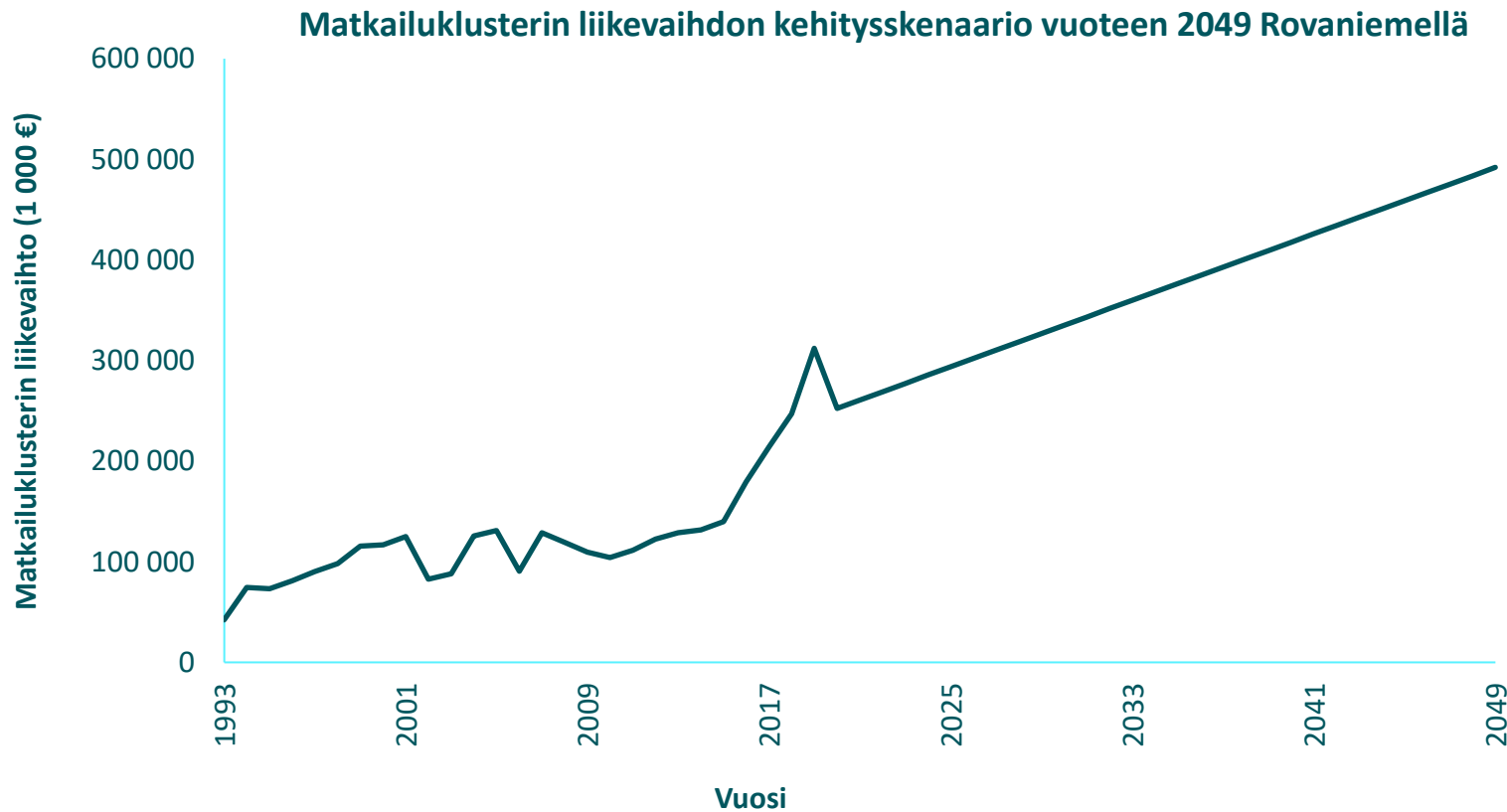
- Pohjois-Lapissa matkailun ydinklusteri on talousvaikutuksiltaan merkittävä.
- Pohjois-Lapissa pitkään jatkunut matkailuliiketoiminnan kasvu nostaa menneen trendikehityksen huomioivan ennusteen kasvultaan suuremmaksi.
- Liikevaihdon kehittymistä arvioidaan kahdella laskentaperusteella:
 - VE 1 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen perusuran vuodesta 2000 vuoteen 2019
 - VE 2 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen vuoden 2019 lukuihin pohjautuen

Rekisteröityjen yöpymisten kehitysskenaario Rovaniemellä 2022–2032

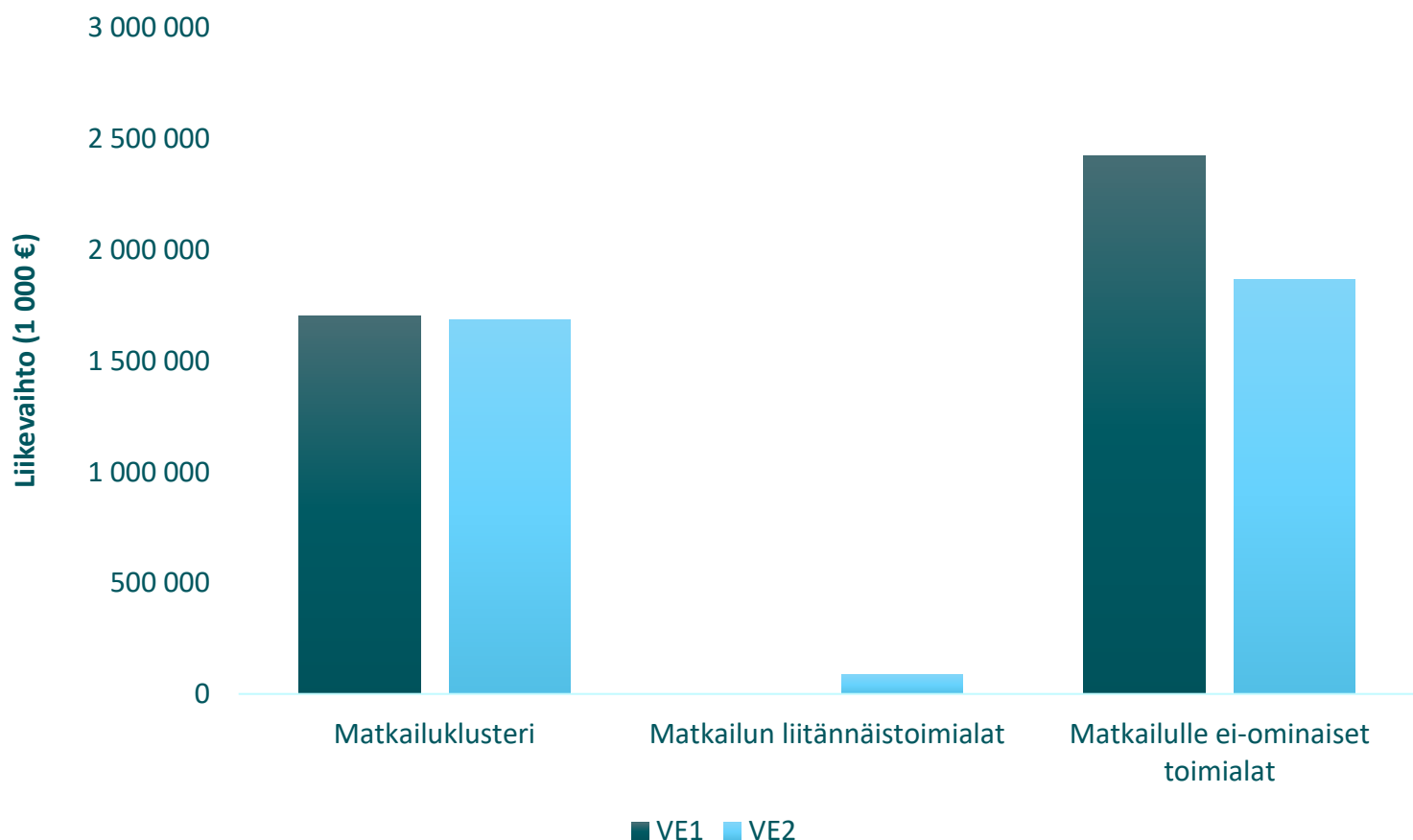
- Joulukuu 2021 käynnisti koronatoipumisen, mutta kasvu on vasta alussa. Kotimainen kysyntä on palautunut ja vuosi oli kotimaisen matkailun ennätysvuosi.
- Kansainvälisen matkailun palautuminen talvisesongilla on keskeinen tavoite.
- Vuoden 2019 ennätysluvut saavutetaan 2024.
- Tämän selvityksen aineiston mukaan on laskettu kasvuennuste vuoteen 2030 seuraavien muutosten mukaisesti:
 - kotimaan matkailussa 2–3 %
 - kansainvälisessä matkailussa 4–8 %

Matkailuklusterin liikevaihdon kehitys vuodesta 1993 vuoteen 2019 ja kehitysskenaarion mukainen liikevaihdon kehitys vuoteen 2049 Rovaniemellä

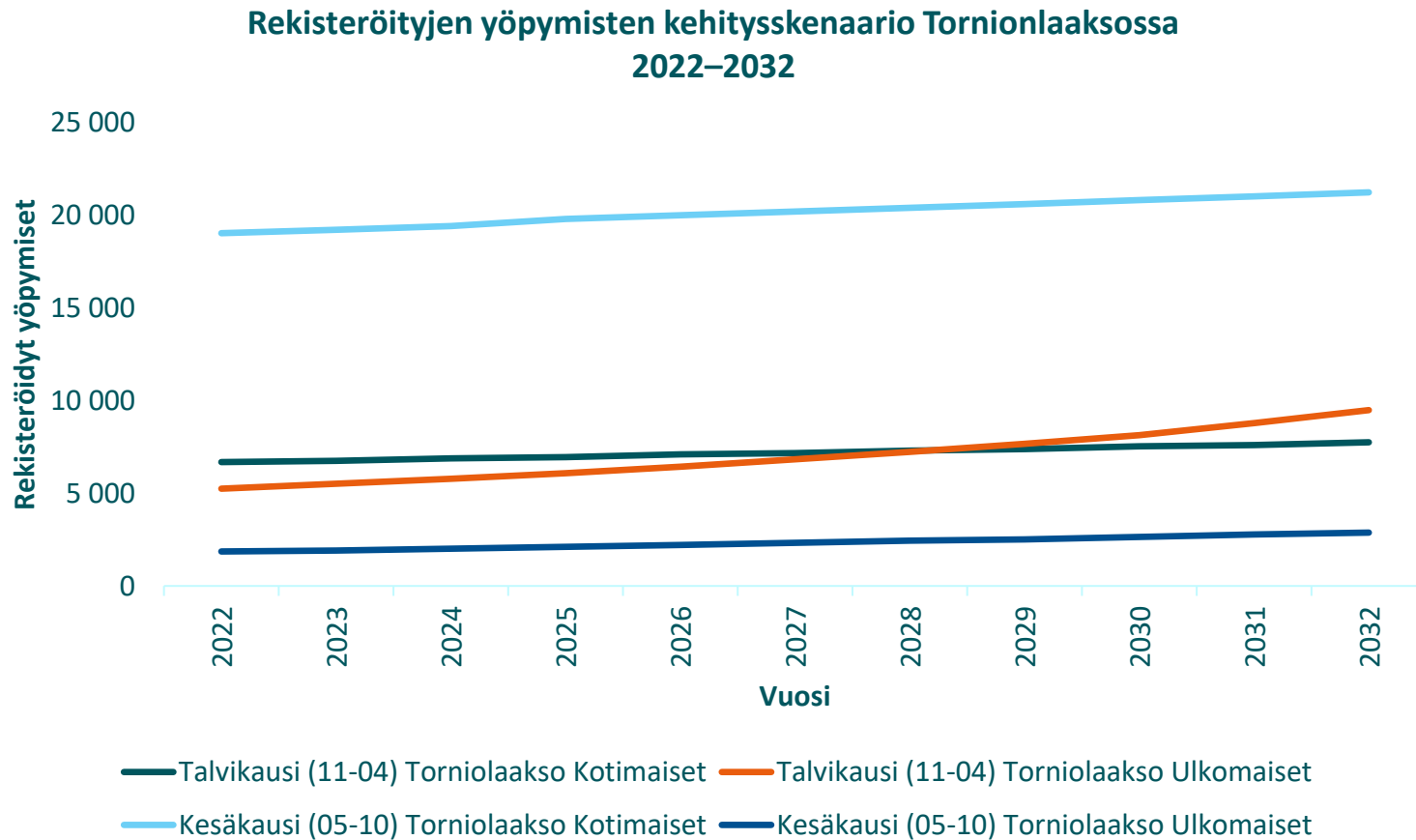
- Matkailun klusterin liikevaihto palautuu Covid-19-pandemiaa edeltävälle tasolle vuonna 2025.
- Rovaniemen matkailu on kansainvälisen kysynnän varassa ja mikäli kansainvälinen matkailu toipuu odotetusti, kasvaa Rovaniemen matkailuklusterin liikevaihto merkittävästi.

Kehitysskenaarion mukainen matkailun aluetaloudelliset vaikutukset Rovaniemellä 2022–2049

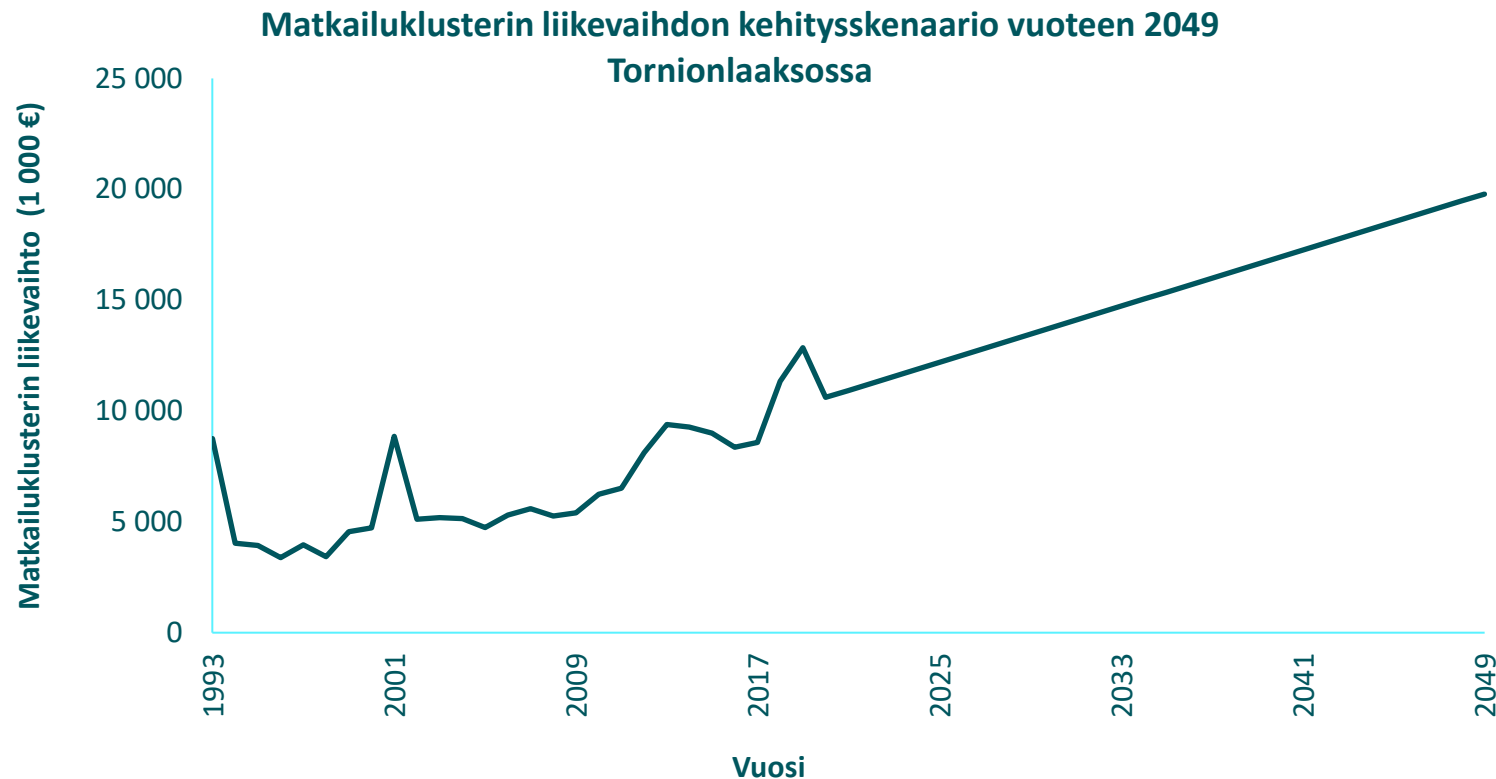
- Rovaniemellä kaupunkiseuduille tyypillisesti matkailulle ei-ominaiset toimialat ovat jatkossakin merkittäviä.
- Ohjelmapalvelusektorit ovat Rovaniemellä kehittyneet vahvasti ennen Covid-19-pandemiaa ja toimialan kehittymisen kannalta onkin olennaista, että kansainvälinen matkailu palautuu.
- Liikevaihdon kehittymistä arvioidaan kahdella laskentaperusteella:
 - VE 1 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen perusuran vuodesta 2000 vuoteen 2019
 - VE 2 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen vuoden 2019 lukuihin pohjautuen

Rekisteröityjen yöpymisten kehitysskenaario Tornionlaaksossa 2022–2032

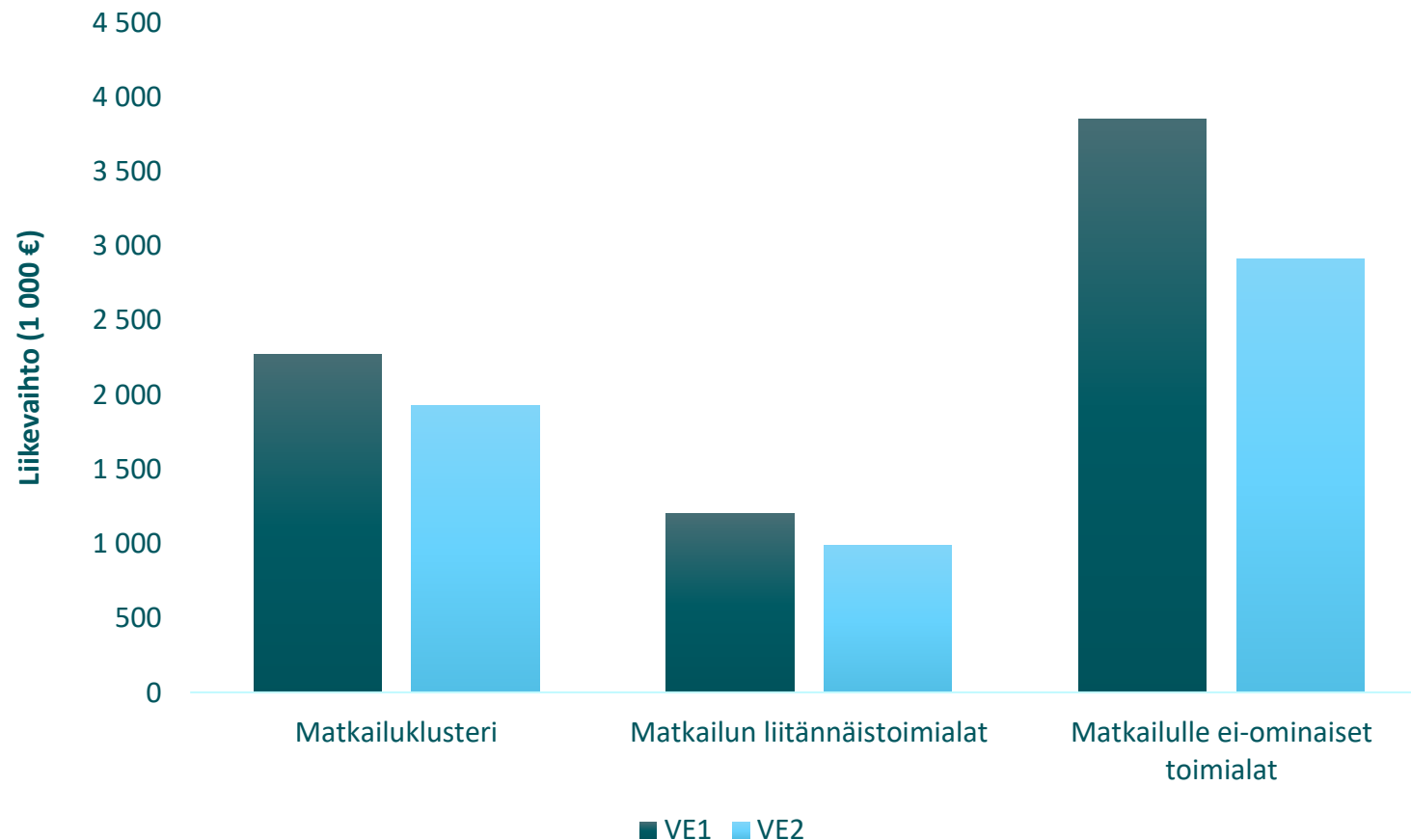
- Tornionlaaksossa matkailu ei ole ollut kasvu-uralla ja Covid-19-pandemia lopetti kansainvälisen matkailun vuoden 2021 talvikaudella.
- Vaikka kansainvälinen matkailu kasvoi vuosina 2016–2019, on keskeinen haaste alueella kääntää myös kotimaanmatkailu kasvuun.
- Tämän selvityksen aineiston mukaan on laskettu kasvuennuste vuoteen 2030 seuraavien muutosten mukaisesti:
 - kotimaan matkailussa alle 1 %
 - kansainvälisessä matkailussa 2–8 %

Matkailuklusterin liikevaihdon kehitys vuodesta 1993 vuoteen 2019 ja kehitysskenaarion mukainen liikevaihdon kehitys vuoteen 2049 Tornionlaaksossa

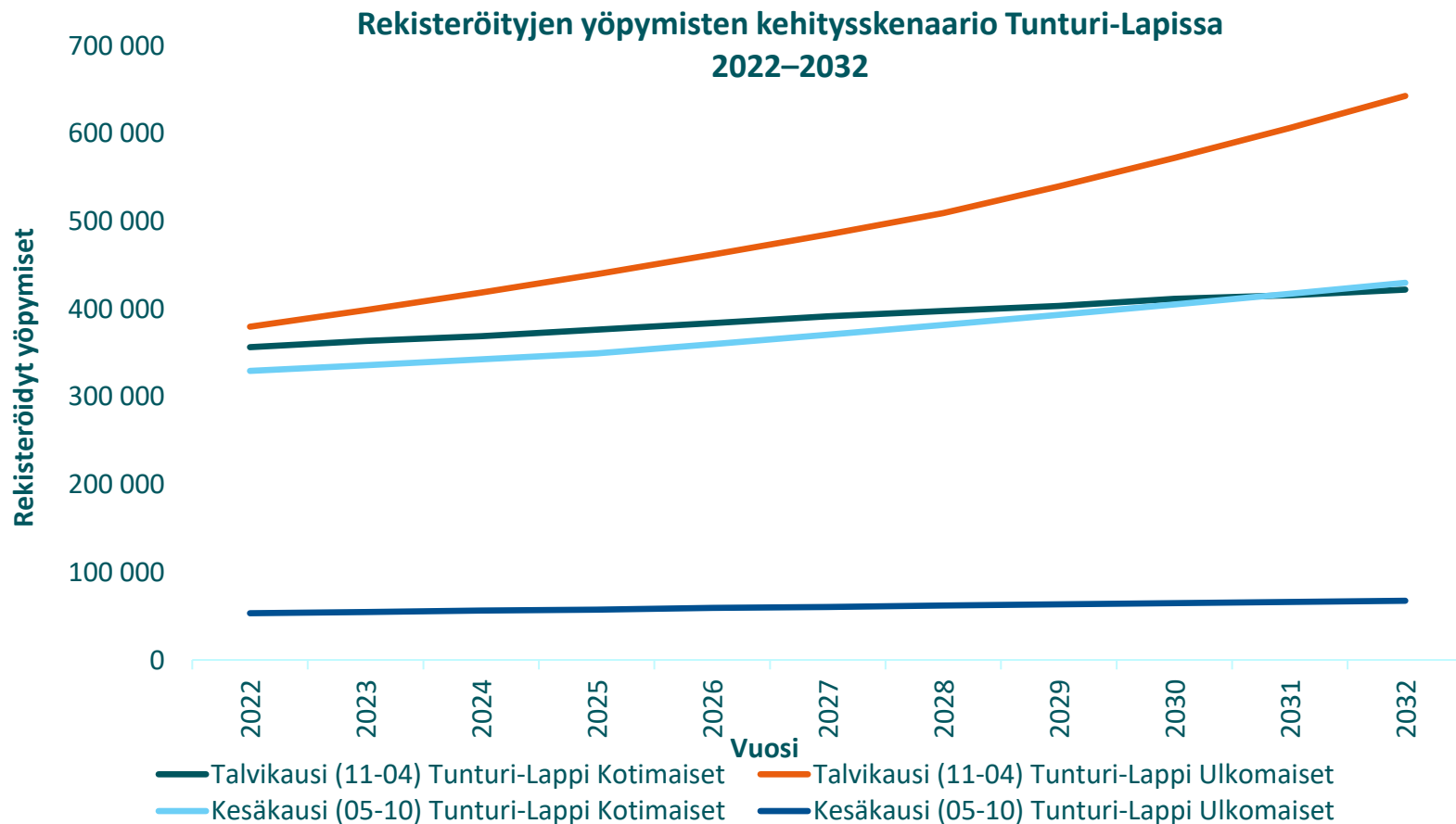
- Matkailun klusterin liikevaihto palautuu Covid-19-pandemiaa edeltävälle tasolle vuonna 2030.
- Tornionlaakson matkailu on ollut kotimaisen kysynnän varassa ja mikäli näin jatkuu, jää liikevaihdon kasvukin muita seutukuntia hitaammaksi.

Kehitysskenaarion mukaiset matkailun aluetaloudelliset vaikutukset Tornionlaaksossa 2022–2049

- Tornionlaaksossa matkailun aluetaloudelliset vaikutukset keskittyvät ei-ominaisiin toimialoihin, kuten vähittäiskauppaan ja tukkukauppaan.
- Matkailun ydinklusterin kasvuennuste ei merkittävästi muutu eri laskentaperusteilla.
- Liikevaihdon kehittymistä arvioidaan kahdella laskentaperusteella:
 - VE 1 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen perusuran vuodesta 2000 vuoteen 2019
 - VE 2 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen vuoden 2019 lukuihin pohjautuen

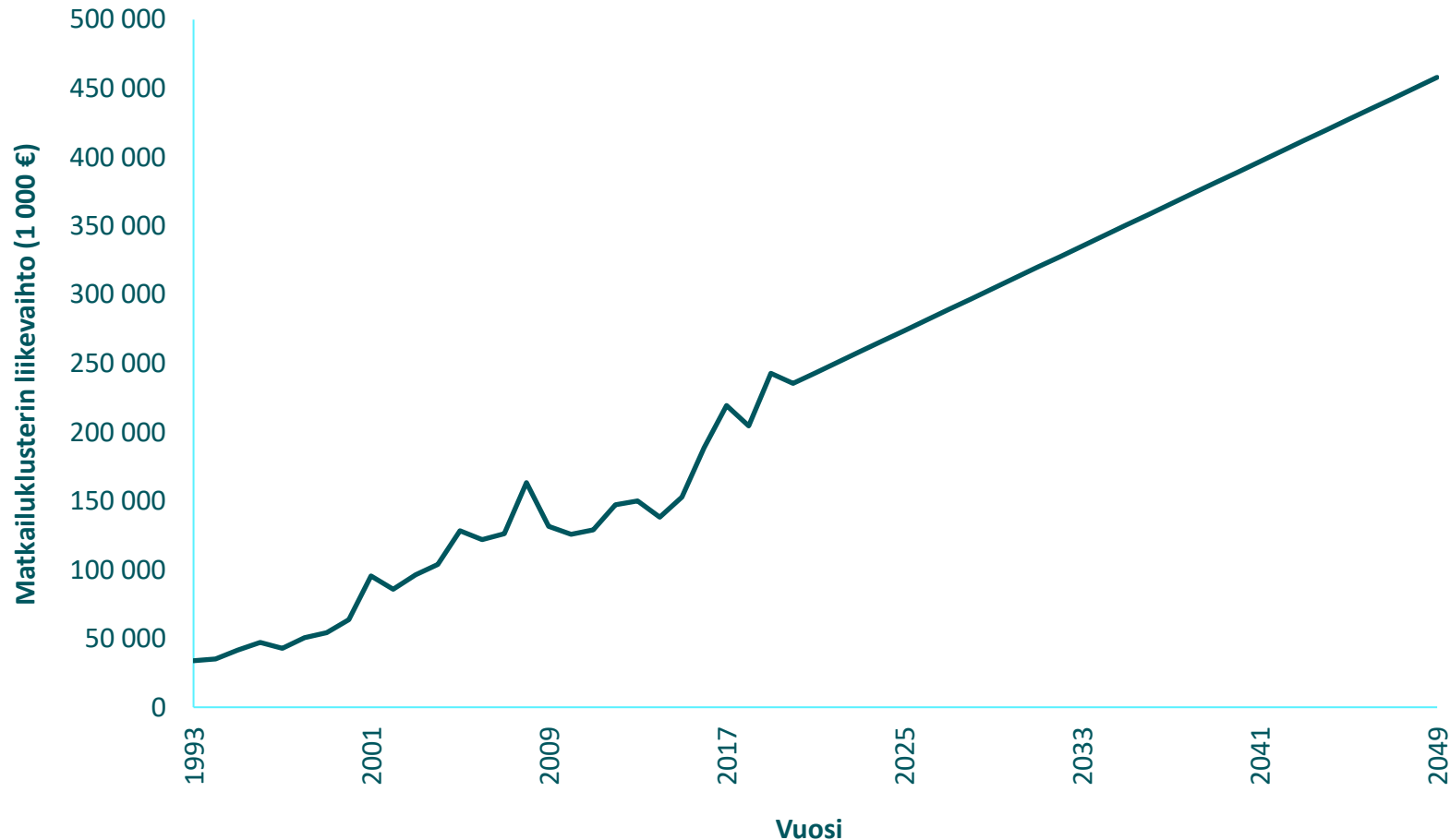
Rekisteröityjen yöpymisten kehitysskenaario Tunturi-Lapissa 2022–2032

- Kotimainen kysyntä on pysynyt Tunturi-Lapissa vahvana korona-ajan ja erityisesti kesäkaudella on kertynyt ennätysmäärä yöpymisiä.
- Kansainvälinen kysyntä palautui jo talvikaudella 2021–2022, joten koronatoipumiseen on hyvät edellytykset.
- Tunturi-Lapissa voidaan vuoden 2019 yöpymismäärät tavoittaa jo vuonna 2022.
- Tämän selvityksen aineiston mukaan on laskettu kasvuennuste vuoteen 2030 seuraavien muutosten mukaisesti:
 - kotimaan matkailussa 2–3 %
 - kansainvälisessä matkailussa 5–8 %

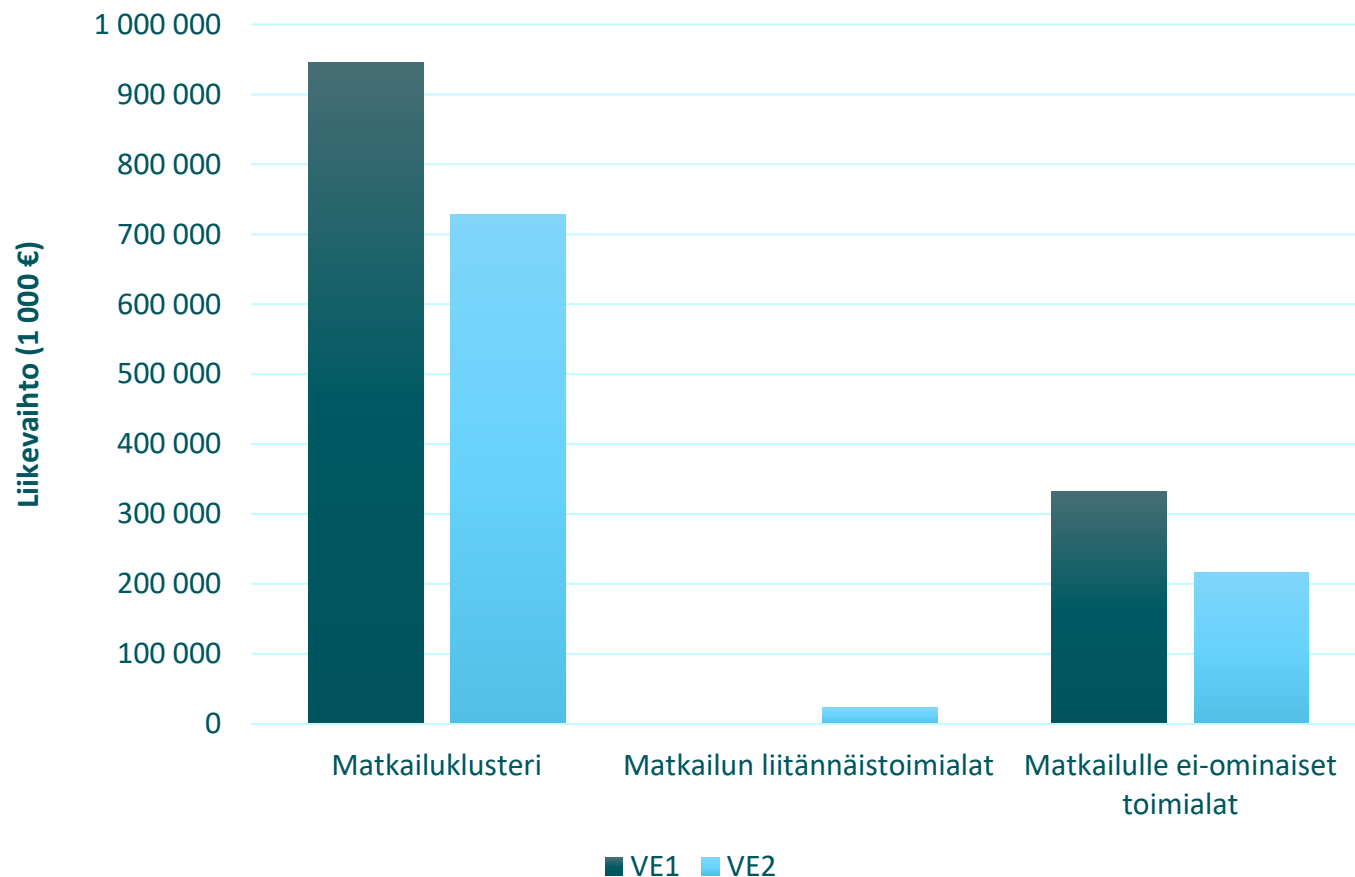
Kehitysskenaarion aluetaloudelliset vaikutukset Tunturi-Lapissa 2022–2049

Matkailuklusterin liikevaihdon kehityssennuste vuoteen 2049 Tunturi-Lapissa

- Matkailun klusterin liikevaihto palautuu Covid-19-pandemiaa edeltävälle tasolle jo vuonna 2022.
- Tunturi-Lappi on vetovoimainen sekä kotimaiselle että kansainvälisille asiakkaille.
- Matkailun ympärivuotisuus on kehittynyt Covid-19-pandemian aikana.

Kehitysskenaarion aluetaloudelliset vaikutukset Tunturi-Lapissa 2022–2049

- Tunturi-Lapissa matkailun aluetaloudelliset vaikutukset keskittyvät matkailuklusterin yrityksiin.
- Matkailun liitännäistoimialojen merkitys on pieni.
- Tunturi-Lapissa pitkään jatkunut matkailuliiketoiminnan kasvu nostaa menneen trendikehityksen huomioivan ennusteen kasvultaan suuremmaksi.
- Liikevaihdon kehittymistä arvioidaan kahdella laskentaperusteella:
 - VE 1 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen perusuran vuodesta 2000 vuoteen 2019
 - VE 2 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2049 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen vuoden 2019 lukuihin pohjautuen

Sisällys

Johdanto ja työn tavoitteet

Selvityksen laatiminen ja keskeiset käsitteet

Matkailun kehitys Lapissa 1996–2021

Matkailun aluetaloudellinen kehitys 1995–2020

Matkailun aluevaikutusten tulevaisuusskenaariot

Johtopäätökset ja suositukset

Johtopäätökset ja suositukset (1/2)

- Matkailun aluetaloudellisia vaikutuksia on syytä seurata pitkällä aikajänteellä ja tässä selvityksessä käytetyt menetelmät sopivat hyvin arvioimaan matkailun merkitystä suhteessa Lapin aluetalouteen ja seutukunnallisesti.
- Matkailun merkittävyyttä kuvaavien tunnuslukujen käytössä toimialaluokitus, klusterimääritelmät, toimialan pirstaloituneisuus sekä kysynnän muodostuminen paikallisesta, kansallisesta ja kansainvälisestä kysynnästä tuovat seurantaan haasteita.
- Toistamalla selvitystä ja pysymällä samoissa toimialaluokituksissa saadaan kuitenkin riittävän hyvä seurantamalli matkailutoimialan kehityksen seurantaan ja arviointiin seutukunnallisesti ja maakunnallisesti.
- Kestävän kehityksen mukainen matkailu huomioi nykyiset ja tulevat taloudelliset, sosiokulttuuriset ja ympäristölliset vaikutukset.
- Tässä selvityksessä on keskitytty toimeksiannon mukaisesti nykyisten ja tulevien taloudellisten vaikutusten arviointiin. Kansainvälinen matkailu on vaikuttanut voimakkaasti matkailuklusterin liikevaihdon kasvuun. Matkailun taloudellisten hyötyjen turvaamiseksi on jatkossakin panostettava Lapin kansainväliseen tunnettuuteen ja vetovoimaan. Globaalisti kilpailuilla markkinoilla on tärkeää, että Lapissa ja sen seutukunnilla on riittävästi resursseja kansainväliseen markkinointiin.
- Selvityksessä laaditut skenaariot osoittavat matkailun aluetaloudellisia kasvuvaikutuksia tulevaisuudessa. Skenaariot pohjautuvat olemassa olevaan elinkeinorakenteeseen, Lapin matkailun menestykseen viime vuosikymmeninä ja asiantuntijanäkemyksiin tulevasta potentiaalista. Lapin kansainvälisen matkailun nopean kasvun aikana panostettiin merkittävästi Lapin brändiin, markkinointiin ja saavutettavuuteen. Näitä panostuksia tarvitaan myös jatkossa, jotta matkailun taloudelliset vaikutukset kehittyisivät toivotulla tavalla.

Johtopäätökset ja suositukset (2/2)

- Matkailutoimialan suunnittelussa ja rahoituksessa on hyvä huomioida taloudellisten tunnuslukujen lisäksi myös muut kestävän kehityksen mukaiset vaikutukset. Tässä selvityksessä sosiaaliset, ympäristölliset ja kulttuuriset vaikutukset eivät ole olleet keskiössä.
- Lapin matkailun keskeisiä vetovoimatekijöitä ovat luonto, luonnossa liikkuminen ja puhdas ilma. Luonnon hyödyntäminen matkailussa edellyttää ympäristövaikutusten vahvaa hallintaa ja resursseista huolehtimista. Taloudellinen kestävyys yrityksissä ja matkailun aluetaloudelliset hyödyt mahdollistavat panostukset infrastruktuuriin ja julkisen sektorin palvelutarjontaan ympäristövaikutuksien vähentämisessä. Pitkät etäisyydet ja sääolosuhteet tuovat haasteita esimerkiksi jätehuoltoon ja kierrätyksen mahdollistamiseen matkailuyrityksille.
- Kansainvälisen matkailun osalta haasteita ympäristövaikutuksiin tuo riippuvuus lentoliikenteestä. Kansalliset panostukset rautatieverkostoon ja rataliikenteeseen ovat tärkeitä Lapin matkailun kestävän kehityksen mukaisessa kehittämisessä.
- Kestävän kehityksen käytäntöjen ulottaminen koko matkailuklusterin toimintaan mahdollistaa tulevaisuudessakin Lapin tasapainoisen kehityksen ja kannattavan liiketoiminnan. Lapissa on tärkeää tukea myös eri toimialojen kestävää rinnakkaiseloä. Mineraaliklusteri on taloudellisesti merkittävä sektori, mutta senkin toiminnassa täytyy tavoitteena olla luontoa ja kulttuuriympäristöä vahingoittamaton toiminta.
- Tämän selvityksen tietoja matkailun aluetaloudellisista vaikutuksista käytetään toivottavasti jatkossa osana maakunnallista ja seutukunnallista suunnittelua.
- Toimialarakenteen moninaisuus ja seutukunnalliset erot ovat Lapissa suuria ja laskelmilla voidaan antaa arvioita tulevaisuuden kehityksestä, mutta toimialakohtaisen edunvalvonnan sijaan kokonaisuuden suunnittelu on tärkeää.

Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset suhteessa Lapin aluetalouteen ja seutukunnallisesti

- Matkailu on Lapissa ja seutukunnissa merkittävä osa aluetaloutta sekä liikevaihdon että erityisesti työllistävyyden vuoksi.
- Matkailu on Lapissa kasvanut pitkään ja vuodesta 2016 käynnistynyt kansainvälisen matkailun kasvu on lisännyt alan yritysten liikevaihtoa ja taloudellista kannattavuutta.
- Matkailuklusterin osuus Lapin yritysten liikevaihdosta oli 7 % vuonna 2019. Lapin työvoimasta matkailuklusteri työllisti 15 % vuonna 2019.
- Matkailuklusterin liikevaihto on lähes nelinkertaistunut vuodesta 1995 vuoteen 2019.
- Matkailun toimiala on toipunut melko nopeasti aiemmista kriiseistä ja toipuminen myös Covid-19-pandemiasta on nyt käynnissä.
- Matkailu työllistämisvaikutus oli vuonna 2019 yli 6 400 henkilötyövuotta. On huomioitava, että osa matkailun työllistävästä ei näy tässä tilastossa. Näitä ovat mm. henkilöstövuokrauksen kautta työllistyvät.
- Matkailun työllistävyys on merkittävää kaikissa seutukunnissa. Rovaniemellä henkilötyövuosia oli vuonna 2019 yli 2 200 ja Pohjois- sekä Tunturi-Lapissa yli 1 000 henkilötyövuotta.
- Matkailuklusterin ja liitännäistoimialojen työllistävä vaikutus oli yli 11 000 henkilötyövuotta vuonna 2019, joten suorat palkkatulot ja palkkaverotulot ovat erittäin merkittäviä Lapissa ja sen seutukunnissa.

Vertailu muihin toimialoihin tunnuslukujen ja kumulatiivisten vaikutusten valossa

- Tässä selvityksessä käytetyt menetelmät mahdollistavat vertailun muihin toimialoihin ja kumulatiivisiin vaikutuksiin.
- Toimialojen vertailu on mahdollista, mutta tärkeämpää olisi määrittää, miten Lapissa seurataan yritysten liiketoiminnan kehitystä kokonaisuutena ja niiden kehityksen kautta arvioida esimerkiksi kehittämispanostusten vaikutusta.
- Tässä selvityksessä selvitettiin matkailu- ja mineraaliklusterien liiketoiminnan kehitystä vuodesta 1995 vuoteen 2019. Vuosittaisten tietojen lisäksi laskettiin kumulatiiviset kertymät.
- Vaikka mineraaliklusteri on liikevaihdoltaan matkailuklusteria suurempi Lapissa, työllistää matkailuklusteri merkittävästi enemmän. Matkailuklusteri on Kemi-Tornion seutukuntaa lukuun ottamatta kumulatiivisesti suurempi kaikissa muissa seutukunnissa Lapissa.
- Matkailuklusteri on Lapin seutukunnissa kehittynyt seurantajaksolla tasaisesti, kun taas mineraaliklusterille on ollut tyypillistä voimakkaat vaihtelut ja nopea kasvu liikevaihdon määrässä. Mineraaliklusterin liikevaihtoon vaikuttaa myös merkittävästi maailman vaihtelevat markkinahinnat.
- Lapin elinvoimaisuudelle on tärkeää, että Lapissa on useita kehittyviä toimialoja, joiden yhteensovittamisessa onnistutaan.
- Ennakoinnissa ja elinkeinojen yhteensovittamisen tukena voidaan käyttää rakennettua skenaario-mallia.

Suosituksset viestintään ja vaikuttamistyöhön

- Tässä selvityksessä käytetyt aineistot ovat pääosin julkisia tilastoja ja päivittämällä tiedot yöpymisten osalta kaksi kertaa vuodessa ja toimipaikkatilastojen osalta vuosittain aineisto tuottaa luotettavan seurantajärjestelmän matkailuklusterin kehitykseen.
- Matkailun aluetaloudellisia vaikutuksia on Lapissa selvitetty käyttäen erilaisia menetelmiä. Noudattamalla tämän selvityksen rakennetta saadaan tietoa matkailun kehityksestä ja taloudellisesta merkityksestä ilman laskennallisia kertoimia ja laskentamalleja.
- Valitsemalla viestintään ja vaikuttamistyöhön keskeisiksi mittareiksi rekisteröityneet yöpymiset, matkailuyritysten liikevaihto ja henkilötyövuodet saadaan selkeät tilastot ja tiedot maakunnalliseen ja seutukunnalliseen tarkasteluun.
- Lapissa vaikuttamisviestintään ja edunvalvontaan osallistuu monta organisaatiota ja on tärkeää, että viestintä perustuu yhteisesti valittuihin mittareihin ja ydinviesteihin.
- Tämän selvityksen aineistoa suositellaan jaettavaksi seuraavasti:
 - Lapinluotsi.fi on yhteinen verkkopalvelu, jossa selvityksen keskeiset aineistot nostetaan avoimesti näkyville
 - Tietoaaineistot päivitetään Lapinluotsin palveluun vuosittain ja sesonkien jälkeen.
 - Aineistosta kootaan powerpoint- esityksiä, jotta erilaisissa tilaisuuksissa voidaan välittää selvityksen mukaisia tietoja
 - Aineistosta laaditaan tiedote, johon kootaan maakunnallisesti merkittävät havainnot
 - Aineistosta kootaan edunvalvontaa varten seutukunnittaiset avainkohdat tiedotteita ja kannanottoja varten

Liitteet

Lähteluettelo

Merkittävät tapahtumat ja tapahtumien vaikutukset Lapin matkailuun

- Tässä selvityksessä laadittiin Lapin matkailun tulevia aluetalousvaikutusten ennakoiteja varten skenaariotyökalu.
- Työkalun avulla voidaan arvioida Lapin matkailun talousvaikutusten kehitystä maakunnallisesti ja seutukunnallisesti.
- Työkalun arviointikriteerien, muutostekijöiden merkittävyyden ja laskentamallin toimintojen määrittämiseen analysoitiin kolmen aiemman kriisin ja investointien vaikutuksia Lapin matkailuun.
- Muutosta arvioidaan ensisijaisesti matkailuyöpymisten kautta suhteessa liikevaihdon kehittymiseen.
- Skenaariotyökalulla laadittiin Lapin matkailun skenaariot vuoteen 2030 maakunnallisella ja seutukunnallisella tasolla.
- Lisäksi laadittiin kolme esimerkkiskenaariota.
- Skenaariotyökalun käyttöohjeet on esitelty seuraavilla sivuilla.

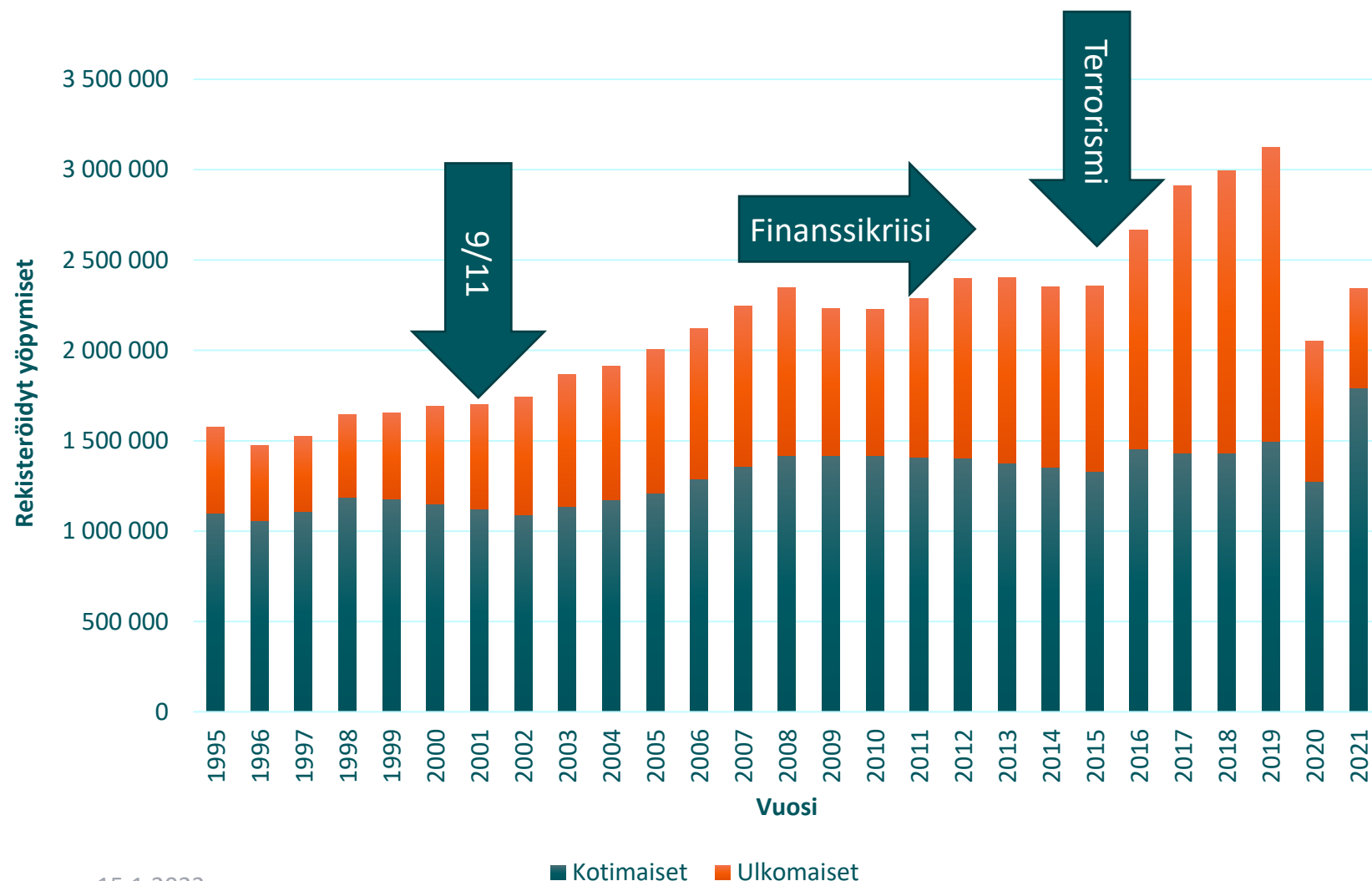
Aiemmat kriisit

- Syyskuun 11. päivän terroriteoiksi (käytetään myös nimityksiä Syyskuun 11., WTC-iskut ja 9/11) kutsutaan terrori-iskujen sarjaa, joka tapahtui Yhdysvalloissa 11. syyskuuta 2001.
- Finanssikriisi 2007–2009 oli maailmanlaajuinen pankki- ja rahoituskriisi, joka vaikutti voimakkaasti talouskasvuun globaalisti.
- Vuonna 2015 Euroopassa tapahtui runsaasti terrori-iskuja. Iskujen seurauksena matkailu taantui monessa maassa ja matkailukohteessa.

Investoinnit matkailun kehitykseen

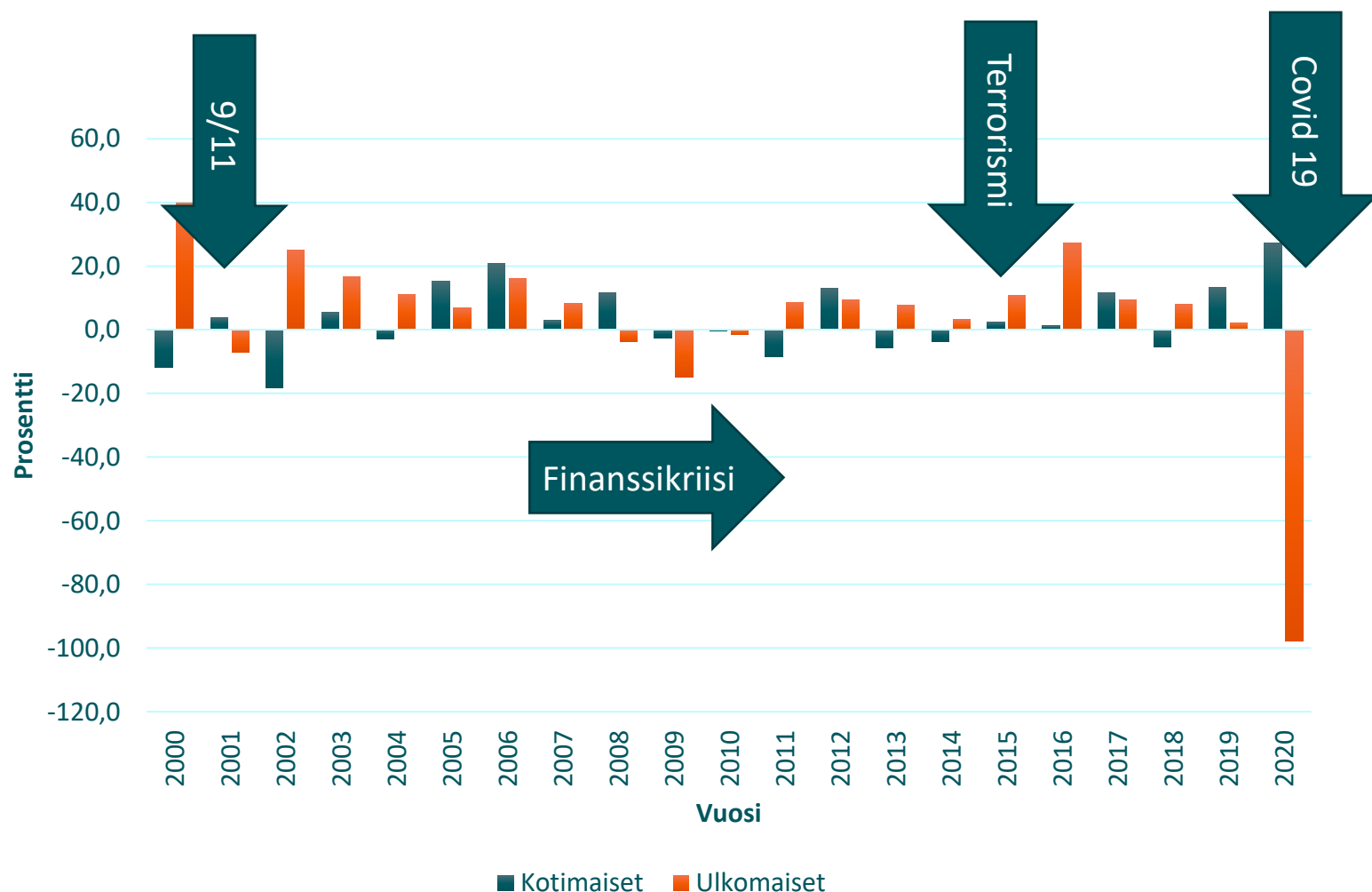
- Finavian investoinnit Lapin kolmeen lentokenttään.

Valittujen kriisien vaikutus rekisteröityjen yöpymisten kehitykseen Lapissa vuosina 1995–2021

- 9/11 iskujen vaikutuksesta Lapin matkailun kasvu pysähtyi vuonna 2001
- Finanssikriisin aikana vuodesta 2007 vuoteen 2009 rekisteröityjen yöpymisten määrä laski ja kasvu hidastui vuoteen 2013 asti
- Euroopan terrorismiaallon aikana vuonna 2015 rekisteröityjen yöpymisten määrä pysyi samana kuin vuonna 2014
- Terrorismiaallon voidaan ajatella vaikuttaneen ”positiivisesti” Lapin matkailuun. Turvallisena koettu kohde ja laaja markkinointihanke (Only in Lapland) kasvatti kansainvälistä matkailua ennätysvauhdissa

Rekisteröityjen yöpymisten muutos Lapissa joulukuissa vuodesta 2000 vuoteen 2022

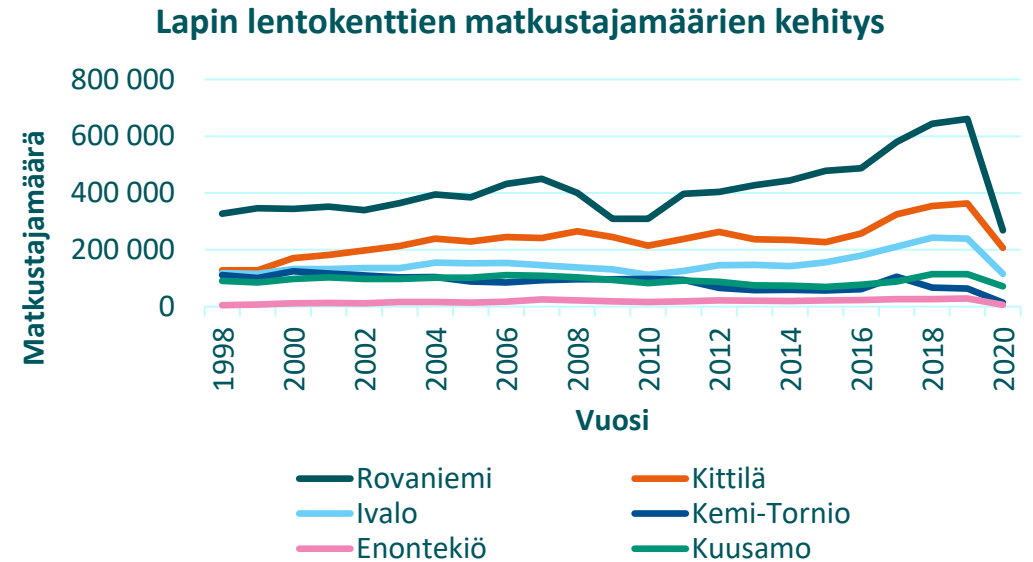
- Joulukuu on Lapin tärkein kansainvälisen matkailun kuukausi.
- Joulumatkailuun 9/11-iskut vaikuttivat 7 % kansainvälisissä rekisteröidyissä yöpymisissä pudotuksella edelliseen vuoteen verrattuna, mutta jo seuraavana vuonna kasvua oli 25 %.
- Finanssikriisi pienensi kansainvälistä matkailua kolmena joulukuuna peräkkäin.
- Terrorismi vuonna 2015 vähensi yöpymisiä koko vuonna Lapissa, mutta joulukuussa käynnistyi kasvu-ura.
- Covid-19-kriisi pienensi kansainvälisiä rekisteröityjä yöpymisiä 97,7 % vuonna 2020.
- Covid-19-kriisin poikkeuksellista kokoluokkaa kuvaa kansainvälisten rekisteröityjen yöpymisten kasvu vuonna 2021. Kasvu oli 3 730 %.

Lapin lentoasemien kehittäminen

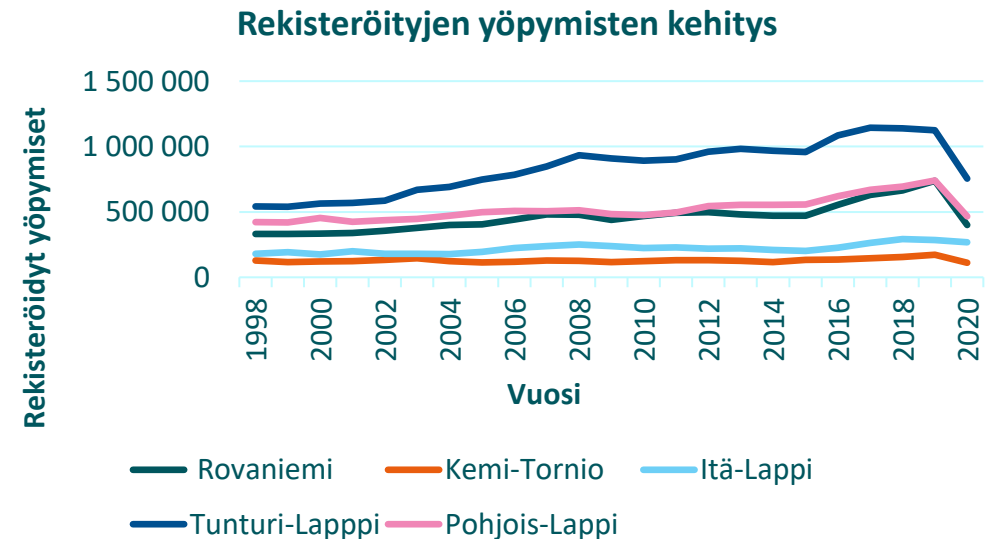
- Finavia toteutti vuosien 2018–2020 aikana mittavan 60 miljoonan euron investointiohjelman Kittilän, Rovaniemen ja Ivalon lentoasemilla.
- Finavian suurinvestointi mahdollistaa Lapin matkailun kasvun ja edistää Suomen saavutettavuutta ja kilpailukykyä. Edellisen kerran Finavia investoi Lapin lentoasemien kehittämiseen vuonna 2014.
- Kokonaisuudessaan Finavian investoinnit Lapin matkailun edistämiseen nousevat sataan miljoonaan euroon seuraavina vuosina.
- Finavian panostukset parantavat Lapin lentoasemien asiakaskokemusta, nostavat niiden palvelutasoa ja kapasiteettia sekä varmistavat turvallisen liikennöinnin.
- Osa investoinnista käytettiin ympäristönsuojeluun. Finavia tehosti lentokoneiden jäänpoistossa käytettävän glykolin keräystä, ja näin lentoasemalla voidaan vähentää lentoliikenteen vesistövaikutuksia.
- Panostukset lentoasemiin ovat tukeneet Rovaniemen sekä Pohjois- ja Tunturin-Lapin matkailun kehitystä.

Lähde: Finavia

15.1.2022

Lähde: Finavia

Lähde: Majoitustilasto, Tilastokeskus

Skenaariotyökalun käyttö (1/4)

- Työkalu on rakennettu Microsoft Excel -ohjelmalla.
- Työkalu sisältää kolmeen toiminnalliseen osioon
 - 1) Skenaariotaulu: tulevaisuusskenaarion luonti
 - 2) Tulevaisuusskenaarion ja sen vaikutusten laskenta
 - 3) Tulostus: skenaario visuaalisesti kuvattuna
 - 4) Tietotaulut: lähtötiedot, joita skenaariotaulu käyttää
- Skenaario toimii
 - Yksittäisen toimintaympäristön muutoksen vaikutuksen arviointiin

LÄHTÖKOHTA

- Perusura historian perusteella ja lähtökohtana vuosi 2019 (ns. muutoksen lähtökohta)
- Oman tiedon syöttö

CASE – LUO SKENAARIO

- **VAIHE 1:** Vaikutuksen kesto
- **VAIHE 2:** Vaikutuksen laajuus
- **VAIHE 3:** Vaikutuksen suuruus
- **VAIHE 4** Vaikutuksen kohdistuminen

Skenaarion luonti tapahtuu arvioimalla

1. Arvioimalla vaikutuksen kesto (alasvetovalikko)

- lyhyt/kertaluonteinen (0-4 vuotta)
- pitkäaikainen (5-15 vuotta)
- pysyvä (16-30 vuotta)
- ei kesto = ei lainkaan

2. Arvioimalla vaikutuksen laajuus (alasvetovalikko)

- Arktinen Eurooppa = erittäin suuri
- maakunta = suuri
- seutukunta = kohtalainen
- paikallinen = vähäinen
- ei laajuutta = ei lainkaan

3. Arvioimalla vaikutuksen suuruus (alasvetovalikko)

- Negatiivinen suuri
- Negatiivinen kohtalainen
- Negatiivinen vähäinen
- ei vaikutusta
- Positiivinen vähäinen
- Positiivinen kohtalainen
- Positiivinen suuri

4. Arvioimalla vaikutuksen kohdistuminen matkailuklusteriin (alasvetovalikko)

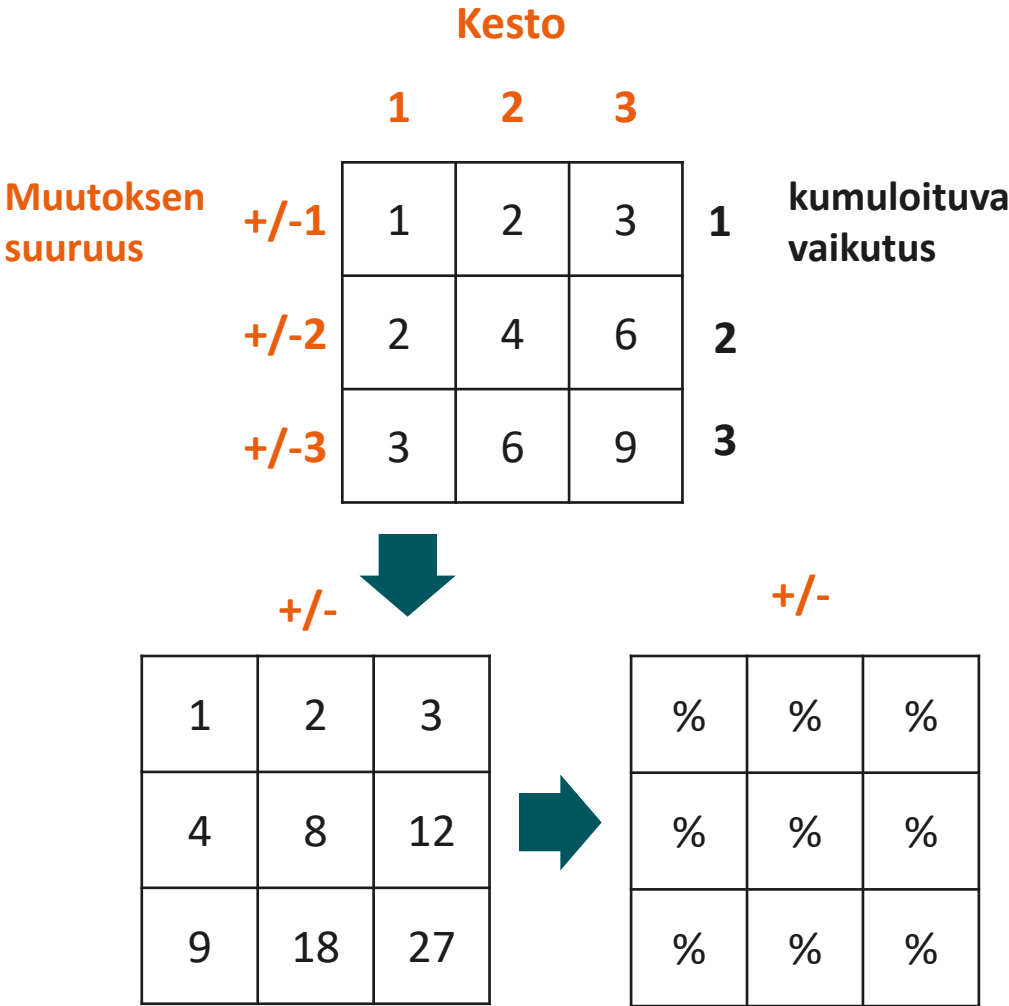
- Matkailun ydintoimialoihin
- Matkailun liitännäisiin toimialoihin
- Matkailun laajan klusterin kaikkiin toimialoihin

Skenaariotyökalun käyttö (2/4)

Tulevaisuusskenaarion ja sen vaikutusten laskenta

- Skenaariotyökalu laskee arvioitujen muutosten kautta niiden vaikutukset matkailutoimialan liikevaihdon kehittymiseen.
- Muutoksen merkittävyyden arvioinnissa on hyödynnetty Lapin matkailun todellisten tapahtumien vaikutuksia.
- Skenaariotyökalun käyttäjä voi myös valita omaan näkemykseensä perustuvan muutosprosentin skenaariolla.
- Välilaskenta tuottaa piste-eroja ja toimii pohjana muutosprosentin valinnalle.
- Muutosprosentit taulukkoon määräytyvät asiantuntijanäkemyksen perusteella historiasta tunnistettujen tietojen pohjalta.

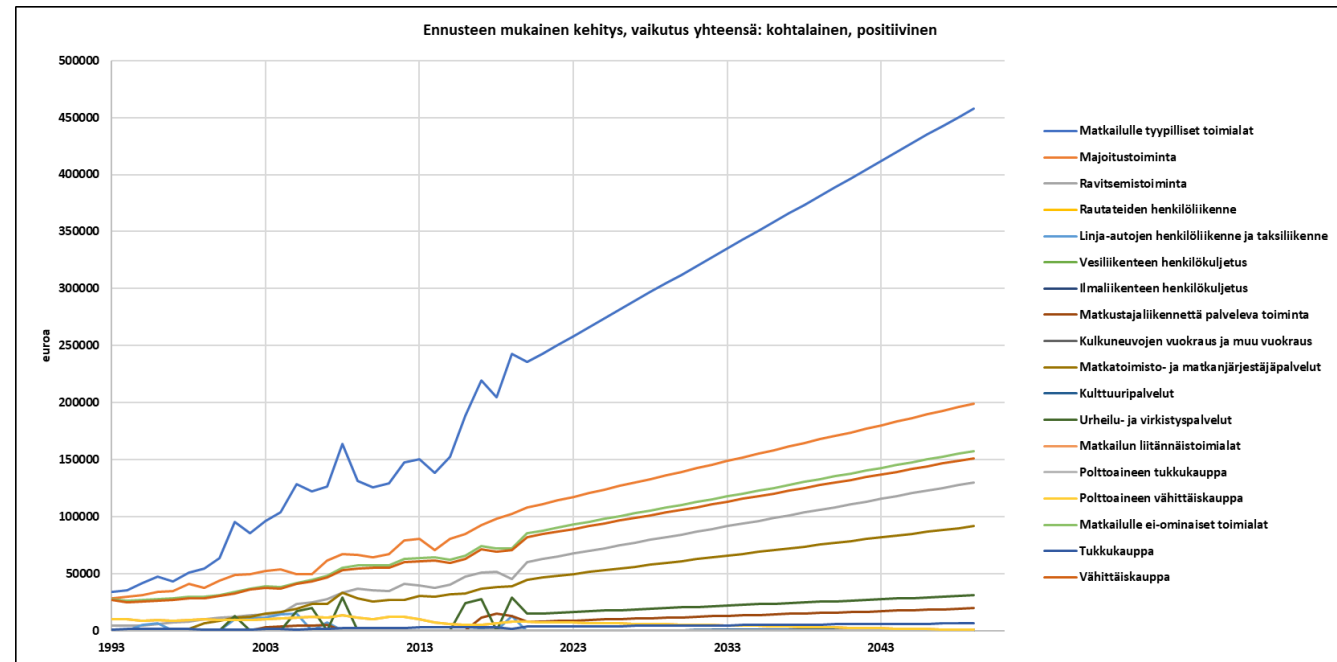
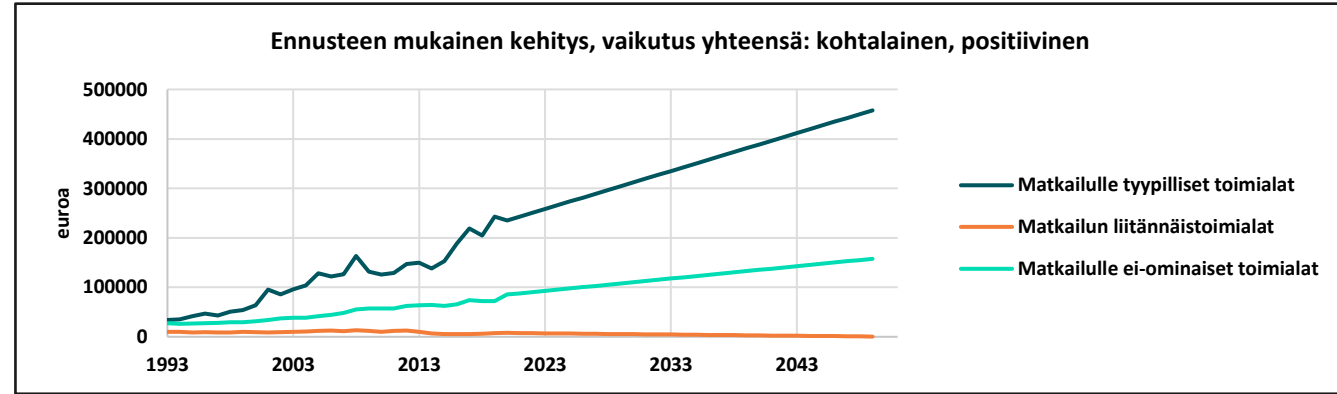
MUUTOKSEN MERKITTÄVYYDEN LOGIIKKA

Skenaariotyökalun käyttö (3/4)

Skenaario visuaalisesti kuvattuna

- Skenaariotyökalu tekee useita eri visuaalisia tulosteita skenaarion vaikutuksista
 - Matkailuklusterin ja liitännäistoimialojen kehityksen vuoteen 2050
 - Matkailuklusterin eri toimialaluokkien muutokset
 - Muutoksen kumulatiiviset vaikutukset
 - Liikevaihdon kehittymistä arvioidaan kahdella laskentaperusteella
 - VE1 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2050 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen perusuran vuodesta 2000 vuoteen 2019.
 - VE 2 kuvaa taloudellisia vaikutuksia 2050 mennessä huomioiden matkailuklusterin liikevaihdon kehittymisen vuoden 2019 lukuihin pohjautuen.

Esimerkkikuvat

Skenaariotyökalun käyttö (4/4)

Tietotaulut: lähtötiedot, joita skenaariotaulu käyttää

Skenaariotyökalu sisältää:

- Rekisteröidyt yöpymiset vuodesta 1995 vuoteen 2021
 - Maakunnan tasolla ja seutukunnittain
 - Sesongeittain: kesä ja talvi
 - Kotimaisten ja ulkomaisten yöpymisten osalta
- Matkailutoimialan yritysten liikevaihtotiedot toimialoittain vuodesta 1993 vuoteen 2019.

Tietolähteet ovat Tilastokeskuksen

- Toimipaikkarekisteri
- Majoitustilastot

Matkailutulon osuus matkailutoimialojen liikevaihdosta aiempien tutkimusten mukaisesti on mahdollista hyödyntää.

Perusasetuksena seurataan matkailuklusterin yritysten liikevaihtoa.

LAPPI

LIKEVAIHTO JA HTV

Matkailun tyypilliset toimialat

- Majoitustoiminta
- Ravitsemustoiminta
- Ohjelmapalvelutoiminta
- Vuokraus- ja leasingtoiminta
- Henkilöliikenne ja sitä palveleva toiminta

Matkailun liitännäis- ja ei-tyypilliset alat

- Vähittäiskauppa
- Korjaamo- ja huoltamatoiminta

SK 1

SK 2

SK 3

SK 4

SK 5

SK 6

YÖPYMISET

- LAPPI
- Rovaniemi
- Kemi-Tornio
- Tunturi-Lappi
- Pohjois-Lappi
- Torniolaakso
- Itä-Lappi
- Yhteensä
- Kotimaiset
- Ulkomaiset
- Maanosat
- Kesä
- Talvi

TIETOLÄHDE

- Toimipaikkarekisteri
- Yöpymistilastot

Selvityksessä laaditut skenaariot

- Selvityksen laaditulla skenaariotyökalulla laadittiin:
 - Skenaariot matkailun kehitykselle matkailun historiallisen kehitykseen perustuen.
 - Esimerkkiskenaariot yksittäisen toimintaympäristön muutoksen vaikutuksen arviointiin:
 - 1. Covid-19-skenaario
 - 2. Lohenkalastuksen loppuminen Pohjois-Lapissa
 - 3. Venäjän matkailun avautumisen vaikutus Itä-Lappiin
 - Esimerkkiskenaarioilla testattiin työkalun toimivuutta ja realistisuutta.
 - Skenaariot laadittiin marraskuussa 2021, jolloin ei ollut tiedossa kansainvälisen matkailun palautuminen joulukuussa 2021, eikä Ukrainan sota.
 - Skenaarioiden tarkoituksena on havainnollistaa työkalun käyttöä erilaisille muutoksille.
 - Skenaariotyökalu tulee käytettäväksi Lapin liiton verkkosivujen kautta.

LÄHTÖKOHTA

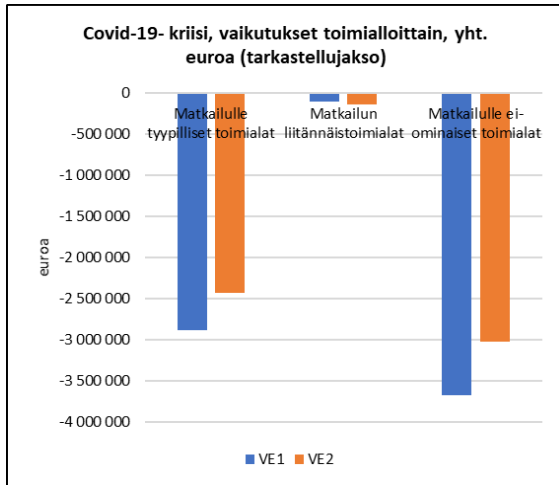
- Perusura historian perusteella ja lähtökohtana vuosi 2019 (ns. muutoksen lähtökohta)
- Oman tiedon syöttö

CASE – LUO SKENAARIO

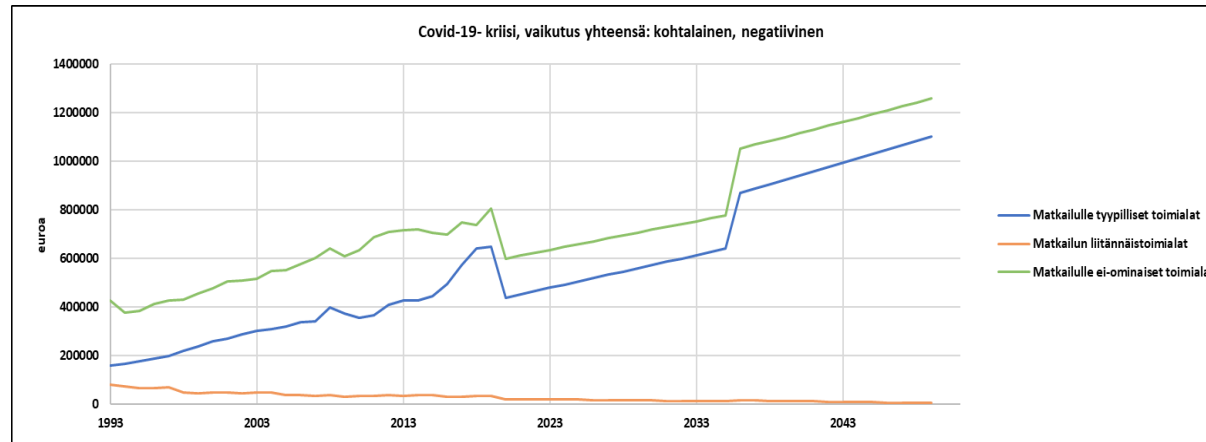
- **VAIHE 1:** Vaikutuksen kesto
- **VAIHE 2:** Vaikutuksen laajuus
- **VAIHE 3:** Vaikutuksen suuruus
- **VAIHE 4** Vaikutuksen kohdistuminen

Skenaario 1. Covid-19

Laaja vaikutus maakunnallisesti

Esimerkkikuvat

VE1	VE2
vaikutus 2050 mennessä - huomioi trendi 2000-2019 ja vaikutuksen kesto, euroa	vaikutus tarkastellujaksolta, suht. v. 2019, ei huom. vaikutuksen kesto, euroa
-2 884 539	-2 430 862
-1 099 548	-986 070
-521 481	-374 612
-25 591	-10 544
-74 176	-114 914
-212	-344
6 715	-2 867
-90 539	-79 223
-21 509	-14 487
-715 405	-596 174
-75 202	-42 873
-267 589	-208 757
	0
-96 588	-132 376
21 731	-5 822
-118 320	-126 554
	0
-3 679 265	-3 025 392
-693 436	-754 031
-2 985 829	-2 271 362

- Tavoitteena oli hahmottaa covid-19 kriisin vaikutuksia aluetalousvaikutuksiin.
- Tällaista tietoa kaivattiin useasti kriisin aikana.
- Toipumisen pituuden arviointi on tärkeä tieto, kun pyritään mitoittamaan tukitoimia.
- Marraskuun tietojen mukaan toipuminen kriisiä edeltävälle tasolle olisi kestänyt maakunnallisesti jopa vuoteen 2033.
- Liikevaihdon kehittymistä arvioidaan kahdella laskentaperusteella.
- Tämä tieto on hyödyllistä arvioiden aiemman esityksen (ns. perusuran) päälle rakentuvaan kasvuun ja pelkän muutoksen vaikutuksen arviointiin

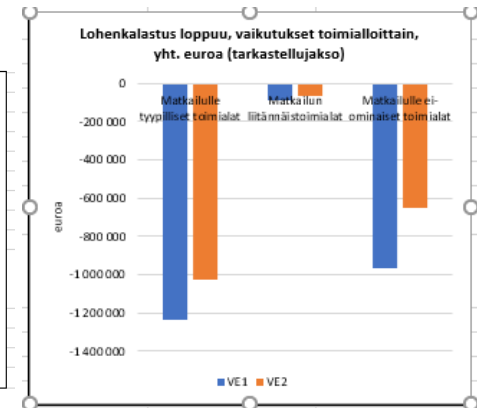
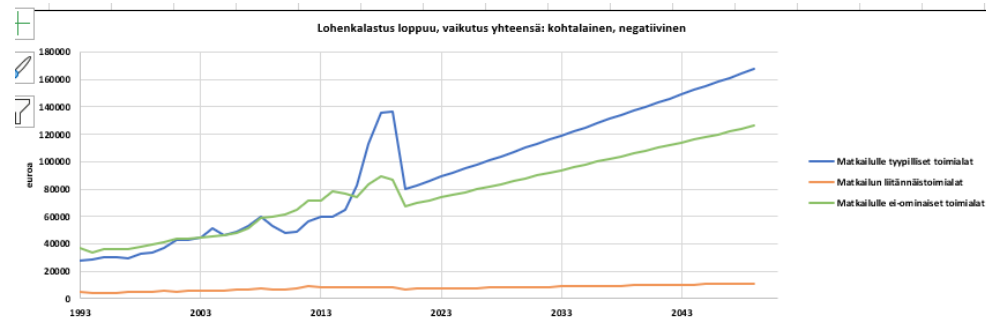
Skenaario 2. Lohenkalastus loppuu pysyvästä Pohjois-Lapissa

Vaikutus seutukunnan matkailuun

	Valitse / voit täyttää		
Valitse alue:	Pohjois-Lappi		
Scenaario:	Lohikalastus loppu		
Vaikutuksen suuruus:			
Vaikutuksen kesto	pysyvä (16-30 vuotta)	3	
Vaikutuksen laajuus	seutukunta = kohtalainen	2	
Vaikutuksen suuruus	negat. suuri	-1	
		-6	
			tai oma arvio vaikutuksesta, %
vaikutus yhteensä	kohtalainen, negatiivinen	-25 %	
kohdistus:	kohdistuu kaikkiin toimialoihin	3	
tarkastelujakso:	15		

- Skenaariotyökalu mahdollistaa muutoksen arvioinnin usean tekijän kautta ja mahdollistaa kriisinkin keskellä tiedolla johtamisen.
- Lohenkalastuksen loppuminen on todellinen uhka Pohjois-Lapille.

Esimerkkikuvat

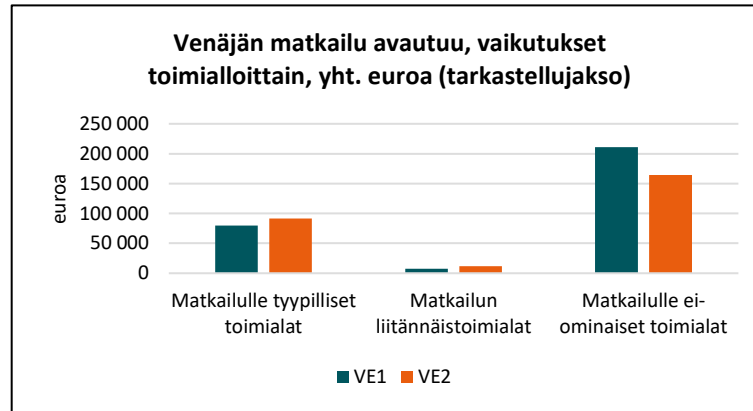

- Skenaariotyökaluja voi käyttää mm. tarvittavien tukitoimien mitoituksessa ja keston arvioinnissa.
- Skenaariotyökalulla voidaan nopeasti arvioida esimerkiksi tarvittavia tukitoimia Äkillisen rakennemuutoksen alueilla.
- Äkillisellä rakennemuutoksella (ÄRM) tarkoitetaan tilannetta, jossa alueellisesti tai valtakunnallisesti merkittävä työnantaja tai toimiala irtisanoo suuren määrän työntekijöitä kerralla konkurssin tai laajan sopeuttamistoimenpiteen johdosta.
- Skenaariotyökalu kuvaa vaikutuksia toimialan sektoreille ja eri toimialoille.
- Tämä mahdollistaa esimerkiksi tukitoimien suuntaamisen.

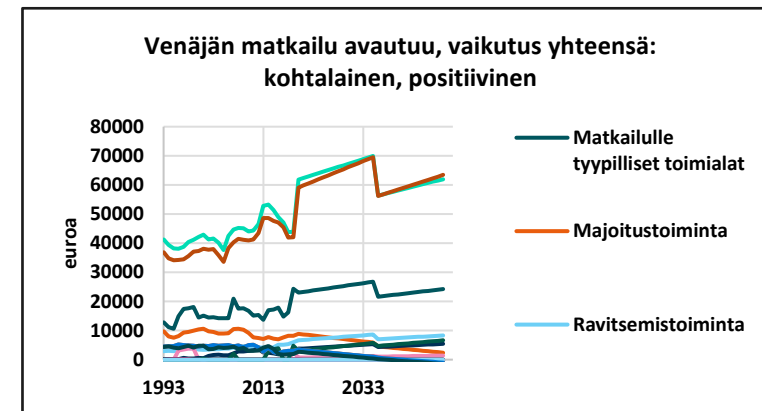
Skenaario 3. Venäjän matkailu avautuu

Positiivinen vaikutus Itä-Lappiin

Valitse alue:	Valitse / voit täyttää Itä-Lappi	
Scenaario:	Venäjän matkailu avautuu	
Vaikutuksen suuruus:		
Vaikutuksen kesto	pitkäaikainen (5-15 vuotta)	2
Vaikutuksen laajuus	seutukunta = kohtalainen	2
Vaikutuksen suuruus	positiivinen suuri	1
		4
	tai oma arvio vaikutuksesta, %:	
vaikutus yhteensä	kohtalainen, positiivinen	25 %
kohdistus:	kohdistuu kaikkiin toimialoihin	3
tarkastelujakso:	15	

Esimerkkikuvat

- Matkailun alueellisten ja seudullisten strategioiden ja kehittämisohjelmien laadinnassa tehdään usein päätöksiä markkina-alueista.
- Viime syksynä oli mahdollisuutena, että Venäjän matkailu palautuisi. Valitettavasti tällä hetkellä näyttää, että tämä skenaario ei toteudu vielä pitkään aikaan.

- Skenaarion työkalun kautta saatavat arviot muutoksen taloudellisista vaikutuksista, antaa mahdollisuuden arvioida muutokseen tarvittavien investointien ja kehittämispanostusten takaisinmaksua ja kannattavuutta.

- Skenaariotyökalu on rakennettu helppokäyttöiseksi, jotta se mahdollistaisi skenaariotyöskentelyn, joka säännöllisesti huomioi toimintaympäristön muutoksia.
- Skenaariotyöskentelyn tavoite on hahmottaa mahdollisia tulevaisuuksia ja auttaa päätöksenteossa.

Lähdeluettelo

- AirDNA. (2022). Vacation Rental Data. <https://www.airdna.co/>
- Kauppila, P. (2017). Matkailun aluetaloudellisten vaikutusten seurantamalli: Kalajoki, Kuusamo, Oulu ja Pudasjärvi. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja B Raportteja ja selvityksiä 61.
- Kalliainen, J. (2019). Kuntien verot 2019 -missä maksat eniten? Verotieto. Veronmaksajien keskusliitto.
- Statistics Finland/Tilastokeskus. Toimipaikkatilasto. http://yrittystietopalvelu2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/Kunnittainen_toimipaikkatilasto
- Satokangas, P. (2019). Matkailun välittömät tulo- ja työllisyysvaikutukset Tunturi-Lapissa. Lapin ammattikorkeakoulu. Julkaisematon selvitysraportti.
- Työ- ja elinkeinoministeriö. (TEM). Matkailutilinpito. Matkailun talous- ja työllisyysvaikutukset 2015-2017. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja, TEM raportteja 2/2017.
- Tilastokeskus. (2021). Yritysrekisterin toimialakohtainen kokonaisliikevaihto ja -henkilöstö (=henkilötyövuodet). Tilastokeskus, Asiakaskohtainen suhdannepalvelu, lokakuu 2021.
- Tilastokeskus. Majoitustilasto. <http://www.stat.fi/til/matk/index.html>
- TOL. (2008). Toimialaluokitus (TOL) 2008. Käsikirjoja 4. 402 s. Tilastokeskus, Helsinki
- Visit Finland. (2022). Valtakunnallinen ja alueellinen matkailutilinpito. Matkailun talous- ja työllisyysvaikutukset 2019-2020. Visit Finland tutkimuksia. Business Finland, Visit Finland Helsinki 2022.
- Visit Finland. (2020). Kestävä matkailu lyhyesti. Business Finland. Luettavissa: <https://www.businessfinland.fi/suomalaisille-asiakkaille/palvelut/matkailun-edistaminen/vastuullisuus/kestava-matkailu-lyhyesti>
- Valtioneuvosto. (2020). Raportti: Suomen mineraaliklusterin kilpailukyky ja vaikuttavuus. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta.

FCG.

Hyvän elämän tekijät